

ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ВІННИЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ»

БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»

***«ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ
ПЕДАГОГА В УМОВАХ ОНОВЛЕННЯ
ЗМІСТУ ОСВІТИ ТА ВИМОГ РИНКУ
ПРАЦІ»***

***Проблематика конференції:
Модель діджиталізації сучасного
закладу фахової передвищої освіти***

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

У Всеукраїнської науково-практичної конференції

27 січня 2022 р.

м. Вінниця

УДК 371.122.1

Професійна компетентність педагога в умовах оновлення змісту освіти та вимог ринку праці» Проблематика конференції: Модель діджиталізації сучасного закладу фахової передвищої освіти. Матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції – Вінниця: ВСП «ВТЕФК КНТЕУ», ТОВ «Вінницька міська друкарня», 2022.-264 с.

У збірнику матеріалів конференції розглядаються питання:

Організаційно-методичні та матеріально-технічні аспекти використання інформаційних технологій в освітньому процесі закладів фахової передвищої освіти.

Розвиток цифрової компетентності педагога фахової передвищої освіти в умовах діджиталізації освітнього процесу.

Психолого-педагогічні аспекти у використанні інформаційних технологій в освітньому процесі закладів фахової передвищої освіти.

Рівень «здіджиталізованості» педагога очима здобувачів освіти (дослідницький аспект закладу освіти за участю здобувачів освіти).

Редакційна колегія:

Голова редакційної колегії - Лозовська Н.І. – в.о. директора ВСП «ВТЕФК КНТЕУ».

Відповідальний секретар - Тімошенко Н.М. – завідувач навчально-методичного кабінету ВСП «ВТЕФК КНТЕУ».

Члени редакційної колегії:

Савлук Людмила Іванівна – заступник директора з навчальної роботи, викладач-методист, спеціаліст вищої категорії;

Єрмоленко Андрій Борисович – завідувач кафедри методики професійної освіти та соціально-гуманітарних дисциплін Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України, кандидат політичних наук, доцент;

Тімошенко Наталія Миколаївна - завідувач навчально-методичного кабінету коледжу, викладач-методист, спеціаліст вищої категорії, кандидат економічних наук;

Дудник Лариса Володимирівна – завідувач відділення, викладач-методист, спеціаліст вищої категорії;

Бабійчук Інна Василівна, Мельник Оксана Анатоліївна, Мельник Оксана Віталіївна – викладачі циклової комісії філології.

За достовірність фактів, статистичної інформації, власних імен, цитат та інших відомостей, наданих у рукописах, відповідальність несуть автори публікацій.

ЗМІСТ

І. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ТА МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЗАКЛАДІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

Бабенко Валерій Павлович , викладач Харківського фахового коледжу інформаційних технологій Національного агрокосмічного університету ім. М.С. Жуковського «ХАІ»	
МОДУЛЬНІ НАВЧАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ДО ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ	12
Бездень Альона Василівна, Гуменчук Микола Петрович , викладачі ВСП «Вінницький торговельно-економічний фаховий коледж КНТЕУ»	
ВИКОРИСТАННЯ ПЛАТФОРМИ YOUTUBE ПРИ ВИКЛАДАННІ ФІЗИКИ ТА МАТЕМАТИКИ.....	14
Безденєжних Марина Ігорівна , викладач Лисичанського гірничо-індустріального фахового коледжу	
ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЗАКЛАДІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ.....	17
Бородко Руслана Богданівна , викладач Вишнянського коледжу Львівського національного аграрного університету	
МЕТОД ПРОЄКТІВ НА ЗАНЯТТЯХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ В ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ.....	19
Вихристюк Алла Леонідівна , методист ВСП «Васильківський фаховий коледж Національного авіаційного університету»	
ЗМІЩАНЕ НАВЧАННЯ ЯК КЛЮЧОВА ТЕНДЕНЦІЯ СУЧАСНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА.....	21
Віниковоцька Жанна Семенівна , викладач ВСП «ВТЕФК КНТЕУ»	
SMART PORTFOLIO ВИКЛАДАЧА - ЗРУЧНА РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ЕЛЕКТРОННИХ РОЗРОБОК.....	24
Галутва Віра Михайлівна , викладач ВСП «Оріхівський коледж ТДАТУ»	
ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ВСП «ОРІХІВСЬКИЙ КОЛЕДЖ ТДАТУ» САМОСТІЙНОЇ ТА ПОЗААУДИТОРНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ.....	26
Грибанова Олена Олександрівна , викладач ВСП «Вінницький торговельно-економічний фаховий коледж»	
ВИМОГИ ДО ЕЛЕКТРОННИХ ОСВІТНІХ РЕСУРСІВ І ПРИНЦИПИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	32
Гурська Ада Василівна , викладач відділення «Музичного мистецтва» Педагогічний фаховий коледж ЧНУ імені Юрія Федьковича м. Чернівці, Україна	
РОЛЬ ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТІВ ВОКАЛЬНО-ХОРОВОГО ЦИКЛУ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦЯ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО» В УМОВАХ ОНЛАЙН ТА ЗМІЩАНОЇ ФОРМ НАВЧАННЯ.....	34
Денисова Анастасія Володимирівна , старший викладач кафедри технологій навчання, охорони праці та дизайну Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти	
ОРГАНІЗАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ МЕРЕЖЕВОЇ ВЗАЄМОДІЇ СУБ'ЄКТІВ МОНІТОРИНГУ.....	38

<i>Довгань Юрій Васильович, кандидат економічних наук, старший викладач кафедри маркетингу та реклами Вінницького торговельно-економічного інституту КНТЕУ</i>	
ДИСТАНЦІЙНА ФОРМА НАВЧАННЯ ЯК ІННОВАЦІЙНА МЕТОДИКА ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ЛОГІСТИКИ ТА УПРАВЛІННЯ ЛАНЦЮГАМИ ПОСТАВОК.....	40
<i>Зайка Людмила Семенівна, викладач ВСП «Технологічно-промисловий фаховий коледж ВНАУ»</i>	
ЕЛЕКТРОННИЙ ПОСІБНИК ОДИН ІЗ АСПЕКТІВ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЗАКЛАДІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЦЦОЇ ОСВІТИ.....	42
<i>Козянчук Марія Олександрівна, студентка Коростишівського педагогічного фахового коледжу імені І.Я.Франка, науковий керівник: Левченко С. В., викладач психолого-педагогічних дисциплін</i>	
ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНОЇ ПЛАТФОРМИ PADLET В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ.....	45
<i>Конончук Юлія Олександрівна, студентка ВСП «Житомирський торговельно-економічний фаховий коледж КНТЕУ», науковий керівник: Поліщук А. В., викладач іноземних мов</i>	
ЦИФРОВА ГРАМОТНІСТЬ – MUST-HAVE ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ МАЙБУТНЬОГО.....	48
<i>Король Владислав Романович, студент ВСП «Стрийський фаховий коледж ЛНАУ» науковий керівник: Суділовська М.М., кандидат педагогічних наук, викладач історії та суспільних дисциплін</i>	
ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	50
<i>Кравчук Ірина Вікторівна, викладач ВСП «Криворізький фаховий коледж НАУ»</i>	
ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА МЕТОДИ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ З ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ НА ПРИКЛАДІ ВСП КРФК НАУ.....	53
<i>Красій Тетяна Вікторівна, викладач Вінницького транспортного фахового коледжу</i>	
РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ФОРМУВАННІ НАВЧАЛЬНОЇ МОТИВАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЗАКЛАДІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЦЦОЇ ОСВІТИ.....	56
<i>Куліш Марія Олександрівна, студентка «Коростишівського педагогічного фахового коледжу імені І.Я.Франка», науковий керівник: Левченко С.В., викладач психологічно-педагогічних дисциплін</i>	
CANVA FOR EDUCATION: СТИЛЬНА ВІЗУАЛІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО КОНТЕНТУ.....	59
<i>Лазорко Іванна Василівна, викладач ВСП «Буриштинський торговельно-економічний фаховий коледж КНТЕУ»</i>	
ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЗАНЯТТЯХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ.....	61
<i>Лазун Вероніка Володимирівна, студентка Коростишівського педагогічного фахового коледжу імені І.Я. Франка, науковий керівник: Левченко С. В., викладач психологічно-педагогічних дисциплін</i>	
СТВОРЕННЯ ДИДАКТИЧНИХ ІГОР У WORDWALL.....	63

<i>Лесів Ігор Ігорович, викладач ВСП «Бурштинський торговельно-економічний фаховий коледж КНТЕУ»</i>	
ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЗАНЯТТЯХ ІСТОРІЇ.....	68
<i>Ликтей Людмила Миколаївна, аспірант Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, методист, викладач ВСП «Івано-Франківський фаховий коледж ПНУ імені В. Стефаніка»</i>	
ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ТА ЇХ ВПЛИВ НА РОЗВИТОК МЕТОДИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ.....	71
<i>Назаренко Наталія Володимирівна, викладач іноземної мови ОКУ «Подільський медичний фаховий коледж імені В. О. Жуковського»</i>	
ІНТЕРАКТИВНЕ НАВЧАННЯ НА ОСНОВІ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЗАНЯТТЯХ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	74
<i>Омелько Мар'яна Анатоліївна, викладач ВСП «Могилів-Подільський технологічно-економічний фаховий коледж ВНАУ»</i>	
САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ У МЕРЕЖІ INTERNET, ЇЇ РОЛЬ У ПІДГОТОВЦІ ДО ЗАНЯТЬ З ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН.....	77
<i>Орел Дарина Миколаївна, студентка «Коростишівський педагогічний фаховий коледж імені І. Я. Франка», науковий керівник: Левченко С. В., викладач психолого-педагогічних дисциплін</i>	
ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДИЧНОГО ПРИЙОМУ «ФІШБОУН» ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УРОКУ.....	78
<i>Півчук Анна В'ячеславівна, викладач ЗФПО «Київський фаховий медичний коледж ім. П. І. Гаврося»</i>	
СТВОРЕННЯ ОНЛАЙН-ТЕСТІВ НА НАЦІОНАЛЬНІЙ ОСВІТНІЙ ПЛАТФОРМІ «ВСЕОСВІТА» ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗМІЩАНОГО НАВЧАННЯ.....	81
<i>Половенко Людмила Петрівна, Мерінова Світлана Володимирівна, доценти кафедри економічної кібернетики та інформаційних систем Вінницького торговельно-економічного інституту КНТЕУ</i>	
КІБЕРГІГІСНА В УМОВАХ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ.....	84
<i>Радкевич Володимир Михайлович, викладач Коростишівського педагогічного фахового коледжу імені І. Я. Франка</i>	
ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА ЗАНЯТТЯХ МУЗИЧНИХ ДИСЦИПЛІН У КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ ДО НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНОГО ФАХОВОГО КОЛЕДЖУ.....	86
<i>Савицька Людмила Анатоліївна, к.т.н., доцент «Вінницький національний технічний університет», Добровольська Наталія Вікторівна, к.пед.н., доцент «Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ»</i>	
ВИКОРИСТАННЯ СЕРЕДОВИЩА MATLAB ДЛЯ РОЗВ'ЯЗУВАННЯ КОМБІНАТОРНИХ ЗАДАЧ.....	91
<i>Савлук Людмила Іванівна, заступник директора з навчальної роботи ВСП «Вінницький торговельно-економічний фаховий коледж КНТЕУ»</i>	
МОДЕЛЬ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ СУЧАСНОГО ЗАКЛАДУ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ – ВСП «ВІННИЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ КНТЕУ» ЯК КРЕАТИВНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ.....	94

Сафіна Ольга Василівна , викладач ВСП «Київський фаховий коледж міського господарства ТНУ імені В.І. Вернадського»	
ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ДОШОК В ДИСТАНЦІЙНІЙ ОСВІТІ	98
Сачок Альона Миколаївна, Савенко Марина Анатоліївна , викладачі ВСП «ВТЕФК КНТЕУ»	
WEB-КВЕСТ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ НА ЗАНЯТТЯХ МАТЕМАТИКИ, ФІЗИКИ ТА В ПОЗАНАВЧАЛЬНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	101
Скочиляс Лілія Миколаївна , викладач вищої категорії Вишньанський коледж Львівського НАУ	
ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ	103
Таранова Раїса Олексіївна, Улєєва Ріта Євгеніївна , викладачі ВСП «Харківський фаховий коледж інформаційних технологій Національного аерокосмічного університету імені М.Є. Жуковського Харківський авіаційний інститут»	
КООРДИНАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ З ЕФЕКТИВНОГО КОРИСТУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИМИ РЕСУРСАМИ АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «УКРПОШТА»	105
Тимкова Валентина Андріївна , доцент кафедри іноземної філології та перекладу Вінницького торговельно-економічного інституту КНТЕУ	
ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ	107
Тирон Володимир Октавіанович , викладач ВСП «Василівський фаховий коледж ТДАТУ»	
ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ НАВЧАННЯМ MOODLE В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ КОЛЕДЖУ	110
Тімошенко Наталія Миколаївна , завідувач навчально-методичного кабінету ВСП «Вінницький торговельно-економічний коледж КНТЕУ»	
ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ СУЧАСНОГО ЗАКЛАДУ ОСВІТИ	112
Філіпська Інна Анатоліївна , спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, викладач спецдисциплін, заступник директора з навчальної роботи ВСП «Вінницький фаховий коледж НУХТ»	
МЕТОДОЛОГІЯ АДАПТАЦІЙНИХ ЗМІН В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ	114
Хачатрян Валентина Валентинівна , д-р екон. наук, доцент, завідувач кафедри економіки та міжнародних відносин	
Стратійчук Вікторія Миколаївна , д-р філософії, старший викладач кафедри економіки та міжнародних відносин Вінницький торговельно-економічний інституту КНТЕУ	
ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ХМАРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ	117
Черненко Людмила Борисівна , викладач ВСП «Ірпінський економічний коледж НУБІП України»	
ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ У ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ	120
Шевченко Ольга Станіславівна , викладач, ВСП «Оріхівський коледж ТДАТУ»	
ОРГАНІЗАЦІЯ ЗМІЩАНОГО НАВЧАННЯ В УМОВАХ КАРАНТИНУ НА БАЗІ ВСП «ОРІХІВСЬКИЙ КОЛЕДЖ ТДАТУ»	122

Шиш Анна Михайлівна , студентка ВСП «Лубенський фінансово-економічний фаховий коледж ПДАУ» науковий керівник: Слепцова Н. В. , викладач фінансово-облікових дисциплін ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ТА МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЗАКЛАДІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ.....	125
Янчук Ніна Андріївна , викладач ВСП «Вінницький фаховий коледж НУХТ» ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННОГО НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ ДИСЦИПЛІНИ «ІНЖЕНЕРНА ГРАФІКА».....	128
ІІ. РОЗВИТОК ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	
Бартельова Алла Анатоліївна , спеціаліст вищої категорії, старший викладач, викладач економічних дисциплін ВСП «Вінницький фаховий коледж НУХТ» АДАПТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ПРИ ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ.....	131
Бондарчук Інна Михайлівна, Горащенко Ірина Іванівна, Олійник Ірина Миколаївна , ВСП «Київський фаховий коледж міського господарства Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського» ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ ФАХОВОГО КОЛЕДЖУ.....	133
Бондарчук Інна Михайлівна, Корнієнко Надія Петрівна, Гринчук Ольга Володимирівна , викладачі ВСП «Київський фаховий коледж міського господарства Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського» ДИДАКТИКА ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В ГАЛУЗІ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА.....	136
Бондарчук Анна Анатоліївна, Радудік Олена Євгеніївна, Фальштинська Юлія Василівна , викладачі іноземних мов ВСП «Вінницький торговельно-економічний фаховий коледж КНТЕУ» РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧА ІНОЗЕМНИХ МОВ ЗА ДОПОМОГОЮ ТЕХНОЛОГІЙ SELF-КОУЧИНГУ	141
Величко Людмила Василівна , викладач ВСП «Вінницький торговельно-економічний фаховий коледж КНТЕУ» ВИКОРИСТАННЯ ОСВІТНІХ ІНСТРУМЕНТІВ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ПЕДАГОГА.....	145
Дмитренко Лілія Миколаївна , викладач Полтавський базовий медичний фаховий коледж РОЛЬ ВИКЛАДАЧА В УМОВАХ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ.....	147
Кавун Жанна Анатоліївна , викладач ВСП «Вінницький торговельно-економічний коледж КНТЕУ» ЗАСТОСУВАННЯ GOOGLE-ДОДАТКІВ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ.....	149
Клебан Оксана Дмитрівна , викладач Вишнянський коледж Львівського національного аграрного університету ІНТЕРНЕТ-РЕПУТАЦІЯ ПЕДАГОГА У СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ.....	150
Козачкова Аліна Сергіївна , заступник директора з виховної роботи, викладач Лубенського лісотехнічного фахового коледжу Тихович Ганна Володимирівна , методист, викладач Лубенського лісотехнічного фахового коледжу ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЦИФРОВИХ НАВИЧОК ПЕДАГОГА ЛУБЕНСЬКОГО ЛІСОТЕХНІЧНОГО ФАХОВОГО КОЛЕДЖУ.....	153

Копняк Катерина Валентинівна , старший викладач кафедри економічної кібернетики та інформаційних систем, Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ	
ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ПЕДАГОГА В УМОВАХ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ.....	156
Крат Олександр Леонідович , викладач фізичного виховання, ВСП «Оріхівський фаховий коледж ТДАТУ ім. Дмитра Моторного»	
РОЗВИТОК ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЦОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ.....	158
Кублінська Ірина Анатоліївна , к.т.н., методист відділення ВСП «Вінницький торговельно-економічний фаховий коледж КНТЕУ»	
СТВОРЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ВІДЕОКОНТЕНТУ ЯК ДІЄВОГО ІНСТРУМЕНТУ ПРИ ВИВЧЕННІ ТЕХНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН.....	162
Кучерак Ірина Володимирівна , доцентка кафедри методики професійної освіти та соціально-гуманітарних дисциплін Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти ЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України	
ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ВИКЛАДАЧА В УМОВАХ СУЧАСНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ.....	164
Левченко Світлана Віталіївна , викладач Коростишівського педагогічного фахового коледжу імені І.Я. Франка	
ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ПЕДАГОГА В СИСТЕМІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ.....	166
Мандрагеля Володимир Андрійович , професор кафедри методики професійної освіти та соціально-гуманітарних дисциплін Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти» Національної академії педагогічних наук України, доктор філософських наук, професор	
РОЗПОДІЛЕНЕ ЛІДЕРСТВО ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГА.....	169
Матвієнко Людмила Анатоліївна , Трубляк Галина Миколаївна , викладачі ВСП «Вінницький торговельно-економічний коледж КНТЕУ»	
ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМИ QR-КОДІВ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ.....	171
Мельник Оксана Анатоліївна , Бабійчук Інна Василівна , викладачі ВСП «Вінницький торговельно-економічний фаховий коледж КНТЕУ»	
ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ЦИФРОВОЇ ОСВІТИ НА ЗАНЯТТЯХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО ТА ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ.....	174
Отчич Наталія Михайлівна , Бойчук Оксана Зеновіївна , викладачі Вишнянський коледж	
ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ЗАСОБІВ ТА СОЦІАЛЬНИХ ПЛАТФОРМ ПРИ ВИКЛАДАННІ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН.....	178
Письменна Олександра Вікторівна , викладач Іллінецького аграрного фахового коледжу	
QR-КОД ЯК ІНСТРУМЕНТ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ.....	181
Помазанова Олена Іванівна , Телячук Наталія Володимирівна , викладачі ВСП «Вінницький торговельно-економічний фаховий коледж КНТЕУ»	
ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ МОДЕЛЕЙ НАВЧАННЯ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ СТУДЕНТАМИ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....	184

<i>Лисюк Олена Олегівна, викладач КЗ «Харківський фаховий вищий коледж мистецтв» ХОР, Правдівцева Людмила Володимирівна, викладач КЗ «Харківський фаховий вищий коледж мистецтв» ХОР</i>	
<i>ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ GOOGLE-ЗАСТОСУНКІВ В УМОВАХ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ.....</i>	186
<i>Рирмак Галина Іванівна, викладач професійної підготовки, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист ВСП «Ананьївський аграрно-економічний фаховий коледж УНУС»</i>	
<i>ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ – ГОЛОВНИЙ ТРЕНД СУЧАСНОСТІ.....</i>	188
<i>Роздайбіда Надія Миколаївна, викладач Вишнянського коледжу Львівського НАУ</i>	
<i>УМОВИ ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СУЧАСНОГО ПЕДАГОГА.....</i>	190
<i>Романяк Ольга Михайлівна, викладач Вишнянського коледжу ЛНАУ</i>	
<i>РОЗВИТОК ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧА ЮРИДИЧНИХ ДИСЦИПЛІН.....</i>	193
<i>Семерня Таміла Сергіївна, викладач ВСП «Електромеханічний фаховий коледж ХНУМГ ім. О. М. Бекетова».</i>	
<i>ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ДО НАВЧАННЯ У КОЛЕДЖІ ШЛЯХОМ УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГА.....</i>	195
<i>Тітова Тетяна Володимирівна, викладач ОКУ «ПМФК імені В.О.Жуковського</i>	
<i>ІНФОРМАЦІЙНО - ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВИКЛАДАЧІВ КЛІНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН В МЕДИЧНОМУ КОЛЕДЖІ.....</i>	197
<i>Томашівська Мирослава Володимирівна, викладач Вишнянського коледжу Львівського НАУ</i>	
<i>ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН.....</i>	200
<i>Устименко Олег Анатолійович, викладач ВСП «Хорольський агропромисловий фаховий коледж Полтавського державного аграрного університету»</i>	
<i>РОЗВИТОК ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЦОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ.....</i>	202
<i>Устиновська Тетяна Євгенівна, викладач Вишнянського коледжу Львівського національного аграрного університету»</i>	
<i>СУТНІСТЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ В СУЧАСНИХ УМОВАХ РОЗВИТКУ ОСВІТИ.....</i>	204
<i>Хамець Наталія Ярославівна викладач Вишнянського коледжу Львівського НАУ</i>	
<i>ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СУЧАСНОГО ПЕДАГОГА ЯК ШЛЯХ ДО ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ У СИСТЕМІ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЦОЇ ОСВІТИ.....</i>	206
<i>Черниш Оксана Володимирівна, студентка Коростишівського педагогічного фахового коледжу імені І. Я. Франка Житомирської обласної ради, науковий керівник: Кравченко О. А., викладач природничих дисциплін</i>	
<i>SMART ОСВІТА – ГНУЧКЕ НАВЧАННЯ В ІНТЕРАКТИВНОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ.....</i>	209
<i>Черняк Ольга Олександрівна, методист ВСП «Сумський фаховий коледж НУХТ»</i>	
<i>ДО ПИТАННЯ РОЗВИТКУ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ.....</i>	211
<i>Шалар Валентина Іванівна, викладач професійної підготовки, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист ВСП «Ананьївський аграрно-економічний фаховий коледж УНУС»</i>	
<i>ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНОСТЬ ПЕДАГОГА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЦОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ КОЛЕДЖУ.....</i>	214

<i>Шиловець Марія Петрівна, викладач фізики та астрономії ДНЗ «Київський професійний коледж з посиленою військовою та фізичною підготовкою»</i>	
<i>ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОРГАНІЗАЦІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЩОДО ВИРІШЕННЯ ФІЗИЧНИХ ЗАВДАНЬ.....</i>	216

III. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ У ВИКОРИСТАННІ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЗАКЛАДІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

<i>Бабій Любов Сергіївна, викладач ВСП «Вінницький торговельно – економічний фаховий коледж КНТЕУ»</i>	
<i>ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА НАВЧАННЯ В ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ.....</i>	220
<i>Варютта Тамара Іванівна, викладач, «Харківський механіко-технологічний фаховий коледж імені О.О.Морозова»</i>	
<i>ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВИВЧЕННІ ОСНОВ ПРАВОЗНАВСТВА ЯК НЕВІД’ЄМНА СКЛАДОВА ЯКІСНОЇ ОСВІТИ.....</i>	223
<i>Гандзюк Людмила Петрівна, викладач української мови Тульчинського фахового коледжу культури</i>	
<i>НАБУТТЯ МОВЛЕНСЬВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ СТУДЕНТАМИ ФАХОВОГО КОЛЕДЖУ КУЛЬТУРИ.....</i>	226
<i>Гудзь Ольга Ігорівна, студентка ВСП «Ладизжинський фаховий коледж ВНАУ»</i>	
<i>науковий керівник: Гудзь В.О., викладач аграрних дисциплін</i>	
<i>ТЕСТОВИЙ КОНТРОЛЬ ЯК ЗАСІБ ОПТИМІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ.....</i>	229
<i>Добровольська Наталія Вікторівна, к.пед.н., доцент «Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ»,</i>	
<i>Яремко Світлана Анаталіївна, к.т.н., доцент «Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ»</i>	
<i>ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ЕКОНОМІСТІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ МАТЕМАТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН.....</i>	231
<i>Злотнікова-Сливка Інна Аркадіївна, викладач Педагогічний фаховий коледж ЧНУ імені Юрія Федьковича</i>	
<i>ОСОБЛИВОСТІ МУЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ У РОЗВИТКУ СПІВОЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....</i>	234
<i>Олексієнко Олена Василівна, викладач ВСП «Немирівський фаховий коледж будівництва, економіки та дизайну ВНАУ»</i>	
<i>ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В САМОСТІЙНІЙ І ПОЗААУДИТОРНІЙ РОБОТІ СТУДЕНТІВ.....</i>	236
<i>Потапова Валентина Андріївна, викладач ВСП «Немирівський фаховий коледж будівництва, економіки та дизайну ВНАУ»</i>	
<i>ВПРОВАДЖЕННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЗАКЛАДІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ.....</i>	239
<i>Почтар Ірина Олександрівна, викладач «Тульчинський фаховий коледж культури»</i>	
<i>ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ: ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ.....</i>	242

IV. РІВЕНЬ «ЗДІДЖИТАЛІЗОВАНОСТІ» ПЕДАГОГА ОЧИМА ЗДОБУВАЧІВ
ОСВІТИ (ДОСЛІДНИЦЬКИЙ АСПЕКТ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ ЗА УЧАСТЮ ЗДОБУВАЧІВ
ОСВІТИ)

<i>Гуцал Дарина Русланівна, Панченко Діана Сергіївна, студентки ВСП «Вінницький торговельно-економічний фаховий коледж КНТЕУ», науковий керівник: Мельник О. А., канд. філол. наук, викладач української мови та літератури.</i>	
<i>ЗДІДЖИТАЛІЗОВАНИСТЬ ПЕДАГОГА У ПЕРІОД МОДЕРНІЗАЦІЇ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ.....</i>	246
<i>Дзюба Олександра Анатоліївна, студентка ВСП «Вінницький торговельно-економічний фаховий коледж КНТЕУ», науковий керівник: Павлюк Л.Д., викладач суспільних дисциплін</i>	
<i>СУЧАСНИЙ ПЕДАГОГ ОЧИМА СТУДЕНТІВ ВСП «ВІННИЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ КНТЕУ».....</i>	248
<i>Дикунець К. І., студентка Коростишівського педагогічного фахового коледжу імені І.Я. Франка Науковий керівник: Гордійчук О.М., викладач загальнотехнічних та спеціальних дисциплін</i>	
<i>ВИКОРИСТАННЯ СЕРВІСУ YOUTUBE В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЗАКЛАДУ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ.....</i>	252
<i>Панченко Діана Сергіївна, Гуцал Дарина Русланівна, студентки ВСП «Вінницький торговельно-економічний фаховий коледж КНТЕУ», науковий керівник: Солоненко Л. М., викладач-спеціаліст вищої категорії комерційних дисциплін</i>	
<i>ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ВИКЛАДАЧІВ ВСП «ВТЕФК КНТЕУ» ОЧИМА СТУДЕНТІВ.....</i>	254
<i>Парсяк Богдана Олександрівна, студентка ВСП «Вінницький торговельно-економічний фаховий коледж КНТЕУ» науковий керівник: Павлюк Л. Д., викладач суспільних дисциплін</i>	
<i>ЯКИМ МАЄ БУТИ ПЕДАГОГ У СВІТІ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.</i>	257
<i>Соць Ангеліна Василівна та Черниш Інна Василівна, студентки ВСП «Вінницький торговельно-економічний фаховий коледж КНТЕУ», науковий керівник: Мельник О.А., викладач філологічних дисциплін</i>	
<i>ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ.....</i>	259
<i>Цимбалюк Валентина Сергіївна, студентка ВСП «Вінницький торговельно-економічний фаховий коледж КНТЕУ», науковий керівник: Шмалій Л. І. викладач історії</i>	
<i>ПЕДАГОГ 21 СТОЛІТТЯ ОЧИМА ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ.....</i>	262

І. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ТА МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЗАКЛАДІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

*Бабенко Валерій Павлович,
викладач Харківського фахового коледжу
інформаційних технологій Національного
агркосмічного університету ім. М.Є.
Жуковського «ХАІ»*

МОДУЛЬНІ НАВЧАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ДО ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

Навчальні завдання розробляють і добирають, щоб окремі з них відповідали не лише темі, а й особливостям процесу засвоєння навчального матеріалу, який характеризується етапами чуттєвого сприйняття, розуміння, закріплення і застосування знань.

В доповіді розглянуті окремі етапи зазначеного процесу в контексті визначення навчальних завдань під час проектування дистанційного курсу.

І етап засвоєння—*чуттєве відображення* навчального матеріалу, результатом якого стає *уявлення*.

Вивчення навчального матеріалу слухачами завжди базується на наявних у них знаннях, уміннях та досвіді певної діяльності.

Завдання може стосуватися, зокрема, й самостійного спостереження за явищем природи, проведення лабораторного експерименту чи дослідження певної ситуації у службовій діяльності користувача курсу.

На відміну від аудиторної роботи викладач, який скеровує пізнавальну діяльність користувачів дистанційного курсу, не має можливості поточного спостереження за якістю сприйняття ними навчального матеріалу. Це зумовлює потребу забезпечення різних засобів подання навчального матеріалу, що збільшить ймовірність його повного та правильного сприйняття.

Так, разом, наприклад, із відеосюжетом користувачеві курсу доцільно запропонувати для первинного ознайомлення слайди, фрагмент із підручника, схему тощо, це збільшить ймовірність сформованості в нього необхідного й безпомилкового уявлення про предмет вивчення.

Після першого ознайомлення з навчальним матеріалом (як і після завершення наступних етапів його опрацювання) викладач може запропонувати слухачеві пройти нескладне тестування, результати якого необхідні саме педагогу, щоб пересвідчитися у правильності руху його підопічного на шляху засвоєння матеріалу.

За результатами цього етапу засвоєння навчального матеріалу в користувача дистанційного курсу формується уявлення – чуттєво-наочний, узагальнений образ предметів і явищ у вигляді образів пам'яті й уяви. Цей образ зберігається та відтворюється у свідомості без безпосереднього впливу предметів і явищ на органи почуттів.

ІІ етап засвоєння—*розуміння* навчального матеріалу, результатом якого стає засвоєння *поняття*.

Цей етап характеризується спрямованістю діяльності користувача курсу на розкриття зав'язків відношень у світі, сутності предметів та явищ, з'ясування значення окремих слів і фраз, внутрішнього, іноді прихованого, сенсу суджень. Розуміння означає включення інформації, яку вивчають, у систему зав'язків з уже відомими іншими поняттями, утворення нових зав'язків, нових асоціацій.

Проте, якщо для реалізації першого етапу важливим було одночасне залучення різних органів почуттів, то для другого – цілеспрямована розумова діяльність, спрямована на формування понять.

Засобом активізації розумової діяльності слухача можуть стати запитання, які змусять його звернути увагу на особливості навчального матеріалу, порівняти його з раніше вивченими об'єктами тощо.

Розуміння навчального матеріалу передбачає не лише відповіді на запитання, а й занурення в сутність наукових чи професійних проблем, виконання вправ, розв'язання задач, обговорення питань у колі інших користувачів курсу та педагога тощо. В доповіді наводяться приклади можливих завдань.

За результатами проектування цього етапу засвоєння навчального матеріалу викладач має розробити чи дібрати такі завдання для користувача курсу, які забезпечать розуміння понять і положень навчального матеріалу.

III етап засвоєння–закріплення навчального матеріалу, результатом якого стає засвоєння *знання*.

Закріплення навчального матеріалу може відбуватися протягом кількох днів не тільки в умовах дистанційного навчання, а й традиційного, коли чергуються аудиторна та самостійна форма роботи слухачів.

В доповіді зазначаються критерії засвоєння знань.

Сприятиме закріпленню нових знань і тестування, яким передбачають не лише вибір правильної відповіді, а й формування тверджень, доповнення визначень, встановлення правильного порядку виконання алгоритмів, пошук помилок тощо.

IV етап засвоєння–застосування знань, результатом якого стає набуття *уміння*.

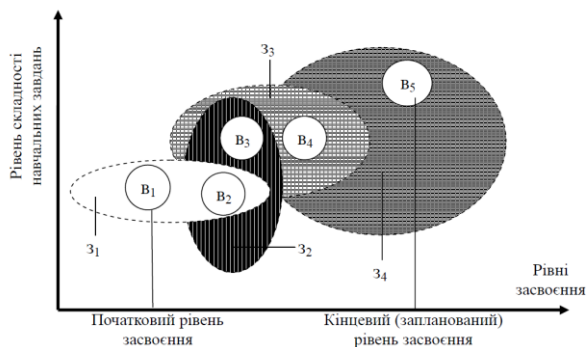
Застосування знань відбувається, як правило, у ході виконання вправ, тобто певних дій або видів діяльності, що мають на меті їх засвоєння, спираються на розуміння та супроводжуються свідомим контролем і коригуванням. Вимогою до визначення вправ у системі дистанційного навчання є гарантування розуміння користувачем курсу мети і точності виконання кожної з них.

Якщо дистанційний курс є допоміжним до аудиторного, викладач під час його проектування має впорядкувати навчальні завдання так, щоб їх загальна сукупність утворювала цілісну послідовність з огляду на логіку формування певного уміння.

Зокрема, виконання підготовчих, ввідних, пробних та частково тренувальних вправ є доцільнішим під керівництвом викладача, але може відбуватися самостійно в ході дистанційного навчання за допомогою ретельно підготовлених методичних рекомендацій.

Перевагою використання саме дистанційного навчання на цьому й інших етапах засвоєння навчального матеріалу є його часова необмеженість.

В доповіді наводиться низка чинників, від яких залежить кількісно-змістовна характеристика навчальних вправ і завдань, визначених для самостійного опрацювання під час дистанційного навчання.

Результат виконання кожного поточного завдання утворює нову зону перспектив навчальних досягнень (певного розвитку користувача курсу), у просторі якої формулюють нове завдання, зорієнтоване на самостійне опрацювання, вже іншого змісту і складності. Схематично проектування послідовності вправ зображено на рис.1

Рис.1.Послідовність проектування навчальних вправ у ході засвоєння навчального матеріалу та відповідно до рівня складності завдань:

v1, v2, v3, v4, v5—вправи 1, 2, 3, 4, 5 відповідно, z1, z2, z3, z4—нові зони актуального розвитку слухача, утворені в результаті виконання вправ 1, 2, 3, 4 відповідно.

Також важливим є кількісний добір вправ, адже недостатня їх кількість не сприятиме успішному формуванню умінь і навичок. Це враховували і в ході вивчення різних предметів у школі, коли одній темі присвячували кілька уроків, учні на них і під час домашньої роботи набували певних умінь та навичок, виконуючи однотипні завдання.

Список використаних джерел:

1. Конституція України. Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР.
2. Наказ Міністерства освіти і науки України “Про затвердження Положення про дистанційне навчання” від 25.04.2013 № 466
3. Биков В.Ю. Моделі організаційних систем відкритої освіти: монографія/ В.Ю.Биков.—К.: Атіка, 2009. —684 с.
4. Організація дистанційного навчання. Створення електронних навчальних курсів та електронних тестів:навч.посіб./ [В.В.Вишнівський, М.П.Гніденко, Г.І.Гайдур, О.О.Ільїн. —К.: ДУТ, 2014.—147 с.

*Бездень Альона Василівна,
Гуменчук Микола Петрович.
викладачі ВСП «Вінницький
торговельно-економічний
фаховий коледж КНТЕУ»*

ВИКОРИСТАННЯ ПЛАТФОРМИ YOUTUBE ПРИ ВИКЛАДАННІ ФІЗИКИ ТА МАТЕМАТИКИ

Характерною рисою сучасного суспільства є інтенсивний розвиток інформаційно-комунікаційних технологій, одним із важливих напрямів яких є Інтернет-технології. Професійна освіта має свою специфіку, яка передбачає розробку спеціальних методик навчання з використанням персональних комп'ютерів і мультимедійних пристроїв у професійній підготовці.

Використання інформаційно-комунікаційних технологій на заняттях з фізики та математики дозволяє значно підвищити інтерес до вивчення дисципліни, розширює можливості демонстрації фізичних дослідів через використання віртуальних образів, підвищує загальний інтерес до навчання. Якість сучасного навчального процесу напряму пов'язана із покращенням технологій і методів навчання, що в свою чергу,

залежить від уміння викладача використовувати комплекс інформаційно-комунікаційних технологій на своїх заняттях.

За незалежних від викладачів та здобувачів освіти умов, навчання здебільшого перейшло на дистанційне. Це спонукало до пошуку наочних прикладів та можливостей показувати студентам роботу лабораторного та польового обладнання в форматі дистанційних занять. Деякі можливості в цьому напрямку надає платформа Youtube.

YouTube раніше вважався відео-сервісом передусім для перегляду музичних кліпів та платформою для б'юті- та фітнесблогерів. Утім, зараз він здійснює великий вплив і на галузь освіти.

Велика кількість кореспондентів забезпечує цій платформі практично неосяжне різноманіття роликів на будь які теми. Тому сучасний викладач повинен добре орієнтуватися, щоб знайти і рекомендувати до перегляду здобувачам вищої освіти матеріали зі своєї дисципліни. Так як перегляд рекомендованих матеріалів здебільшого відбувається самостійно, то і підбирати ролики потрібно враховуючи це [3].

Відеоресурс – це особливий вид електронного ресурсу, який базується на використанні цифрових відеоданих [1]. Розглядаючи переваги використання відео-контенту в освітньому процесі з фізики, можна зробити висновки, що:

- відео-матеріали можуть бути використані викладачем при організації уроків в онлайн та оф-лайн режимах;
- при відсутності необхідного фізичного обладнання відео-матеріали допоможуть ознайомити студентів із фізичними процесами, або їх проявами у реальному житті;
- при підготовці студентів до виконання лабораторної роботи з фізики доцільним є перегляд відео з виконанням цієї лабораторної роботи. Оскільки не всі кабінети фізики мають необхідне фізичне обладнання, перегляд відео лабораторної роботи є єдиним джерелом експериментальних даних;
- відеоматеріали можуть бути джерелом для розв'язування прикладів та задач з математики або виконання додаткового завдання.

На думку Д. Бучинської [2] відеоресурси допомагають засвоїти учням до 65% навчального матеріалу. У зв'язку з цим, доцільним є використання відео-контенту освітнього характеру. Найпоширенішим відеохостингом, аудиторія якого складає понад 1,3 мільярда людей, є YouTube,

Для студентів ВСП «Вінницький торговельно-економічний фаховий коледж КНТЕУ» було створено YouTube-канал для підтримки навчального процесу з математики під час дистанційного навчання (рис.1,2).

YouTube-канал створено як інструмент надання студентам доступу до запису матеріалів:

- лекційних занять
- практичних занять
- розв'язання прикладів та задач з відповідної теми тощо.

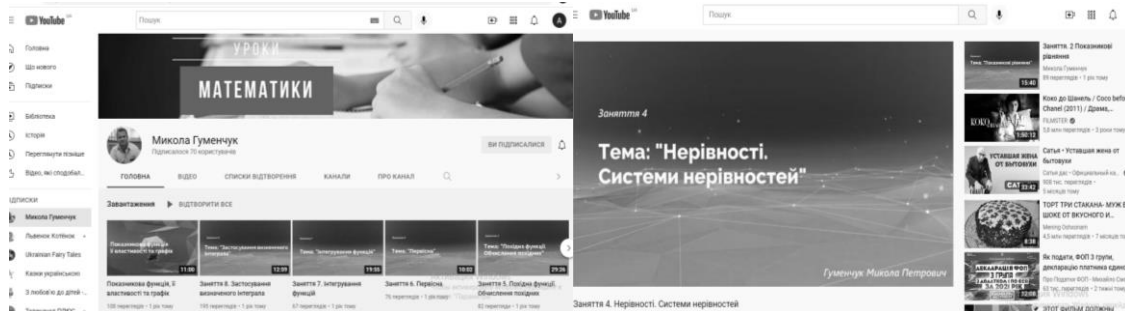

Рис.1

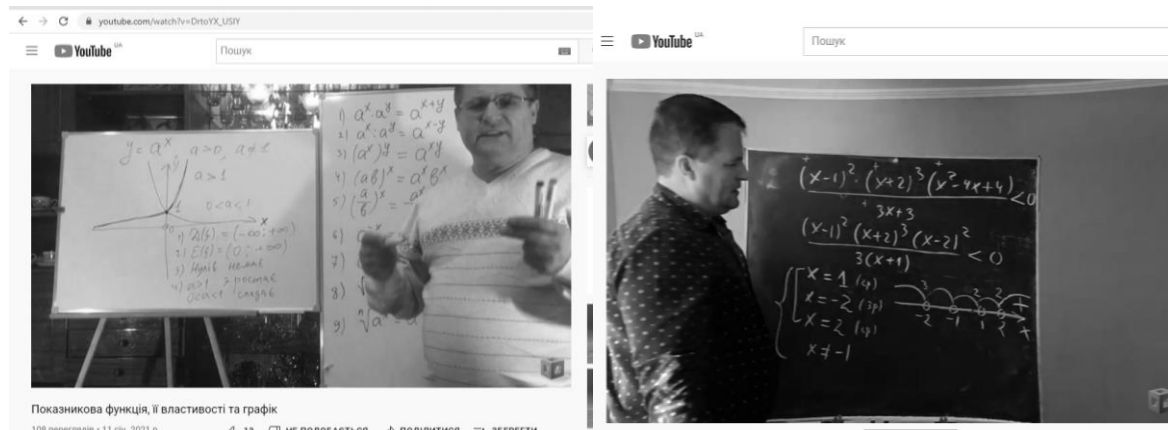

Рис.2

При створенні відеоматеріалів доцільно спиратися на такі критерії:

1. Відео повинно бути емоційним і містити елементи заохочення студентів до навчання;
2. Темп мовлення та пояснення у відео повинен бути середнім. В окремих випадках необхідні паузи для осмислення учнями навчального матеріалу;
3. Пояснюючи новий навчальний матеріал, викладачу доцільно нагадувати головний зміст попереднього заняття, показувати зв'язок, наводити приклади з життя та аналогії, мотивувати до подальшого перегляду.

Узагальнюючи вищенаведене можна стверджувати, що використання відео ресурсів надає широкі можливості при організації освітнього процесу з фізики не тільки в умовах змішаного навчання, а й при проведенні занять у аудиторії.

Використання ІКТ розширює можливості для творчості, навчання стає більш індивідуалізованим. Застосування інноваційних методів навчання в системі фахової передвищої освіти є сьогодні актуальним і перспективним напрямом, особливо в умовах постійного вдосконалення і розвитку системи освіти.

Список використаних джерел:

1. Глинський Я.М., Федасюк Д.В., Рязська В.А. Розроблення і використання електронних відео ресурсів навчального призначення. Інформаційні технології і засоби навчання. 2017. Т. 58. №2. С. 67-78.:
2. Бучинська Д. Л. Використання відео в навчальному процесі – потреба сьогодення / Д. Л. Бучинська // Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету. – 2015. – Вип. 1. – С. 101– 107.
3. Шушпанова О.Л. Використання інформаційних технологій у шкільному курсі фізики / О.Л. Шушпанова // Фізика в школах України. – 2005. – С. 21-23.

*Бездєнєжних Марина Ігорівна,
викладач Лисичанського гірничо-
індустріального фахового коледжу*

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЗАКЛАДІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

XXI століття характеризується наявністю інформаційного суспільства, головною рисою якого є перетворення інформації в один із головних виробничих ресурсів. Тому професійна підготовка майбутніх педагогів, їхня інформаційна культура та професійна готовність до використання інформаційних технологій вимагають особливої уваги та виступають гарантією впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в усі сфери діяльності суспільства.

Методика використання інформаційно-комунікаційних технологій навчання – наука про мету, зміст, методи, форми і засоби використання інформаційних технологій в освітньому процесі. Вона спирається на філософію і психологію з їх теорією пізнання, на дидактику, що розробляє основні закономірності процесу навчання і широко використовує знання з інформатики.

Термін "методика" за словником визначається як «вчення про викладання певної науки, предмета» або в більш широкому розумінні як «сукупність взаємопов'язаних способів та прийомів доцільного проведення будь-якої роботи».

Термін "інформаційні технології" почав використовуватись у науковій літературі порівняно недавно. Синонімічними виразами, що тісно пов'язані з поняттям «інформаційно-комунікаційні технології навчання» є такі як «нові інформаційні технології навчання», «сучасні інформаційні технології навчання», «комп'ютерні технології навчання» тощо.

Комп'ютери стали невід'ємною частиною реальності. Майбутня професійна діяльність більшості здобувачів освіти пов'язана з використанням комп'ютерної техніки. Розв'язуючи певні завдання в освітньому процесі та в особистому житті, всі вони неминуче зіткнуться з дедалі зростаючою різноманітністю складних пристроїв, що функціонують на основі ЕОМ. Здобувачам освіти слід звикнути до того, що комп'ютер це звичайний пристрій, використання якого допомагає йому отримувати нові знання.

А з точки зору освіти і викладача, який не навчає інформатиці, – універсальний технічний засіб навчання і універсальний засіб для підготовки методичного забезпечення занять закладів фахової перед вищої освіти.

Це потребує відповідної переорієнтації тих, хто навчається, з традиційної – простого засвоєння знань, набуття вмінь, навичок, досвіду творчої та науково-інформаційної діяльності – на розвиток внутрішньої та зовнішньої самоорганізації майбутнього фахівця активно перетворюючого ставлення до одержаної інформації, здатного будувати індивідуальну траєкторію в системі освіти.

Особливо актуальним є це питання у зв'язку з розвитком нових форм навчання: насамперед, дистанційне навчання, система неперервної освіти, в яких здобувач освіти є головним суб'єктом освітнього процесу.

Нині в Україні здійснюється широкомасштабне впровадження інформаційних технологій в управлінську діяльність, навчально-виховний процес освітніх закладів.

Впровадження інформаційних технологій в освітній процес закладів фахової передвищої освіти, у першу чергу, передбачає їх використання у вивченні дисциплін. На мою думку, за допомогою інноваційних технологій значно покращується управління освітнім процесом, підвищується його педагогічна ефективність. З цією метою необхідно враховувати дидактичні властивості та функції вивчення самих засобів інформаційних технологій, а також напрями дидактичної організації такого навчання.

Використання інформаційних технологій в освіті потребує фундаментальної комп'ютерної підготовки, що несе в собі значний мотиваційний компонент. Комп'ютер надає викладачу можливість здійснення індивідуалізації та диференціації навчання. Комп'ютер гарантує конфіденційність, користувач має можливість бачити свої помилки, здійснювати відповідне їх коригування, бачити свої результати. При цьому самооцінка здобувача освіти не знижується, а на заняттях створюється психологічно комфортна атмосфера. Використання комп'ютерних інформаційних технологій забезпечує інтерактивність навчання, яке здійснюється за рахунок прямого та зворотного зв'язку з тими, хто навчається, під час виконання вправ, лабораторних і практичних робіт. Ураховуючи те, що здобувачі освіти самі визначають темп роботи, відкривається можливість здійснення індивідуального навчання для кожного бажаного.

Вирішальним фактором якісного успішного використання інноваційних технологій в освітньому процесі закладів фахової перед вищої освіти є готовність і здатність викладачів упроваджувати інформаційні технології в освітній процес, засвоювати засоби інформаційних технологій і відповідні методики їхнього використання в освітньому процесі.

Найбільшого поширення в освітньому процесі набули мультимедійні технології (мультимедіа від англ. multi – багато, media – середовище), які є одним з найбільш перспективних і популярних педагогічних інформаційних технологій. Вони дозволяють створювати цілі колекції зображень, текстів і даних, що супроводжуються звуком, відео, анімаціями, іншими візуальними ефектами (Simulation); містять інтерактивний інтерфейс та інші механізми управління.

На підставі вищезазначеного та відповідних досліджень можна виділити наступні позитивні чинники інформаційних технологій, що підвищують ефективність навчання здобувачів освіти:

1. Індивідуалізація та диференціація навчання.
2. Підвищення активності.
3. Допомагають інтенсифікувати освітній процес.
4. Підвищення мотивації навчання.
5. Створює умови для самостійної роботи.
6. Сприяє формуванню самооцінки у здобувачів освіти.
7. Створює комфортне середовище в освітньому процесі.

Отже, використання інформаційних технологій в освітньому процесі закладів фахової передвищої освіти це невід'ємний процес інформаційних методів та засобів навчання, раціональне поєднання традиційних методів із сучасними інформаційними технологіями, що, зрештою, приводить до поліпшення результатів навчання.

Список використаних джерел

1. Богданова С. І. Технології. 10 клас: Розробки уроків (рівень стандарту й академічний рівень) / С. І. Богданова. – Х. : Видавництво «Ранок», 2010. – 224 с.
2. Гуревич Р. С. Інформаційно-телекомунікаційні технології в навчальному процесі та наукових дослідженнях : навчальний посібник для студентів педагогічних ВНЗ і слухачів інститутів післядипломної педагогічної освіти / Р. С. Гуревич, М. Ю. Кадемія. – Київ : Освіта України, 2006. – 366 с.
3. Кадемія М. Ю. Інтерактивні засоби навчання : навчально-методичний посібник / М. Ю. Кадемія, О. А. Сисоєва. – Вінниця : ТОВ «Планер», 2010. – 17 с.
4. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми // Зб. наук. пр. – Випуск 15 – Редкол. : І. А. Зязюн (голова) та ін. – Київ – Вінниця : ДОВ «Вінниця», 2007. – 492 с.
5. https://uk.wikipedia.org/wiki/Інформаційні_технології

*Бородко Руслана Богданівна, викладач
Вишньанського коледжу Львівського
національного аграрного університету*

МЕТОД ПРОЄКТІВ НА ЗАНЯТТЯХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ В ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

Сучасна освіта вимагає від викладача цікавої та ефективної роботи, коли потрібно не лише заставити здобувача освіти вчитися, але і провести заняття так, щоб студент хотів отримати знання. Цьому сприяє підбір таких методів навчання, які полегшать сприйняття складного матеріалу, покращать його засвоєння і дадуть результат роботи - студент оволодіє конкретними знаннями та навичками.

Компетентісна парадигма сучасного навчання орієнтована на розкриття творчого потенціалу здобувачів освіти, формування самостійності мислення, усвідомлення можливостей самореалізації в умовах надлишку інформації та жорсткої конкуренції на ринку праці [1].

Нові методи та підходи до навчання завжди урізноманітнюють заняття, створюють ефект непередбачуваності роботи викладача і таким способом привертають увагу й далі сприяють активній роботі студента. Ще одним важливим принципом сучасного навчання є мобільність викладача і студента, використання розумної діджиталізації в освіті.

Важливо розуміти, що студент XXI ст. не може сісти за стіл і виконувати завдання протягом двох годин, тому викладачеві потрібно активно використовувати сучасні інтерактивні технології і технічні засоби навчання, поєднувати виконання домашнього завдання під час інших занять чи дозвілля [2].

Основним напрямом інноваційних перетворень у закладах фахової перед вищої освіти насамперед є проектування нових моделей освітнього процесу. На сучасному етапі розвитку педагогічної науки дослідники виділяють, теоретично обґрунтовують і впроваджують на практиці такі новітні технології, як кейс-метод, метод проєктної

діяльності, креативну систему навчання, технологію розвитку критичного мислення, що сприяють моделюванню й імітації майбутньої професійної діяльності.

З-поміж найбільш перспективних виділяють метод проєктів, який виступає основним елементом педагогічної проєктної технології, це сучасний ефективний метод у формуванні мовно-комунікативної компетенції здобувачів освіти закладів фахової передвищої освіти. Метод проєктів, який виник ще у першій третині ХХ ст. і відомий під назвою методу проблем, уже тривалий час є визнаним як ефективний у світовій педагогіці. Мета проєктного навчання полягає у створенні умов, за яких студент самостійно набуває знання, яких не вистачає, з різних джерел через дослідницьку діяльність. Здатність самостійно конструювати свої знання, орієнтуватись в інформаційному просторі, само організувати творчий пошук, розвиток творчих навичок та критичного мислення [4] – це і складає основу пропонованого методу.

Сукупність проєктної технології у формуванні ключових компетенцій, наявність яких необхідна не лише для неперервної освіти протягом усього життя, а й для успішної діяльності в різних сферах виробництва. Основними його ознаками, на думку дослідників, є: інтерактивність, диференційність, проблемність, особиста зорієнтованість, універсальність.

У сучасній лінгводидактиці сформульовано низку вимог до використання проєктного методу, дотримання яких забезпечує успіх його реалізації:

- 1) основою кожного проєкту є проблема, розв'язання якої передбачає застосування комплексу знань і дослідницьких методів;
- 2) значущість проєкту визначається характером одержаних результатів;
- 3) проєкт має бути зреалізований за певним алгоритмом;
- 4) самостійність і водночас творчий підхід до розв'язання завдань проєкту.

Втілення проєктної технології в освітній процес передбачає співпрацю викладача і студента: викладач коригує спостереження здобувача освіти, допомагає добирати матеріал, важливий для цієї роботи, сформулювати гіпотезу, скласти план для проведення спостереження, навчає працювати з великою кількістю інформації за обраною темою, допомагає застосувати отримані знання для досягнення мети проєкту.

У процесі реалізації завдань навчальної дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» здобувачі готують не лише групові, але й індивідуальні проєкти.

Робота над навчальним проєктом розпочинається з підготовчого етапу (вибір теми, визначення мети, формулювання завдань; формування проєктних груп, розподіл обов'язків; затвердження індивідуальних планів членів груп; критерії оцінювання та форми його реалізації).

Наступний етап пошуково-дослідницький, який передбачає: визначення джерел інформації; підготовка до дослідження; здійснення дослідження; консультаційні заняття, на яких обговорюються проміжні звіти студентів;

Третій етап оформлювальний: попереднє обговорення проєкту (в аудиторії); робота над зауваженнями; підготовка до публічного захисту проєкту.

Завершальний етап передбачає публічний захист проєкту, підбиття підсумків; аналіз виконаної роботи.

На нашу думку, проєктна технологія може бути успішно застосована й на заняттях з «Української мови за професійним спрямуванням». Наприклад, під час

вивчення теми «Виступ на семінарах, зборах, конференціях» студентам четвертого курсу юридичного відділення було запропоновано працювати над проектом.

Тема проекту: «Виступ на семінарах, зборах, конференціях»

Питання: «Мова як засіб професійної діяльності юриста»

Мета роботи учасників проекту: підготувати промову на одну з тем: «Мова - фундамент професіоналізму майбутніх правників»; «Мова – база здобуття фаху у закладі фахової перед вищої освіти і основний засіб професійної діяльності в майбутньому» (тривалість виступу не менше 10 хв.), унаочнену презентацією.

Завдання учасників проекту:

- об'єднатись у мікрогрупи відповідно до обраної теми;
- визначити різновиди юридичної мови;
- з'ясувати класифікацію мовної діяльності юриста;
- створити презентацію.

Отже, використання методу проектів у викладанні навчальної дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням», окрім індивідуалізації процесу навчання, формує в студентів такі загальні й фахові компетенції: орієнтуватися в інформаційному просторі, оцінювати й критично аналізувати проблему, працювати в команді та автономно; володіти методами наукового пізнання; виголошувати тексти різних промов, враховуючи мету й комунікативну ситуацію.

Викладене дозволяє зробити висновок про те, що проектна технологія навчання, відбиває сутність майбутньої професії, формує професійні якості фахівця, і тому її необхідно застосовувати разом з іншими видами навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти в освітньому процесі закладів фахової передвищої освіти.

Список використаних джерел:

1. Гуменюк І. Дослідницький підхід у методиці навчання української мови за професійним спрямуванням. Молодь і ринок. № 7 – 8 (193 – 194), 2021.
2. Культура мови: від теорії до практики: монографія / Л.Сруганець, О.Бобесюк, О. Веремчук та ін. за ред. Л.Струганець. Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2015. 216 с.
3. Пометун О. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання / О. Пометун, О. Пироженко. Київ: А.С.К., 2005. 192 с.
4. П'яст Н.Й. Використання інтерактивних методів на заняттях з української мови (за професійним спрямуванням) / Н.Й.П'яст // Вісник Вінницького політехнічного інституту. - 2010. - №1. – С.96 – 102.
5. Тележкіна О. О. Застосування проектної технології на заняттях з української мови (за професійним спрямуванням) у вищих навчальних закладах / О. О. Тележкіна // Нова педагогічна думка : науково-методичний журнал. – Рівне, 2014. – № 2 (78). – С. 141 – 144.

*Вихристюк Алла Леонідівна, методист
ВСП «Васильківський фаховий коледж
Національного авіаційного університету»*

ЗМІШАНЕ НАВЧАННЯ ЯК КЛЮЧОВА ТЕНДЕНЦІЯ СУЧАСНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Світова практика розвитку та використання інформаційно-комунікаційних технологій демонструє в першу чергу тенденцію до зміни традиційних форм

організації освітнього процесу в умовах інформаційного суспільства та, як наслідок, сприяє появі нових педагогічних моделей. Однією з таких моделей є змішане навчання.

На зважену думку деяких вітчизняних авторів А.М.Стрюка, Ю.В.Триуса, В.М. Кухаренка, змішане навчання – це цілеспрямований процес здобування знань, умінь та навичок в умовах інтеграції аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності суб'єктів освітнього процесу на основі використання і взаємного доповнення технологій традиційного, електронного, дистанційного та мобільного навчання при наявності самоконтролю студента за часом, місцем, маршрутами та темпом навчання [1].

Таким чином, змішане навчання – це освітня концепція, в рамках якої відбувається поєднання безпосередньої (на місці) та опосередкованої (через можливості онлайн-навчання) форм взаємодії здобувачів освіти й педагогічних працівників.

У світі перехід освіти до змішаного навчання триває з кінця минулого століття. Він зумовлений:

- змінами в молодіжному середовищі (покоління Z, тобто людей, які не уявляють свого життя без смартфонів та інтернету);
- технічним прогресом;
- відповідною зміною педагогічних підходів (навчати «традиційно» стає все менш ефективно).

Коротко змішане навчання можна охарактеризувати як комбінацію очного навчання і дистанційного, при тому, що одне з них є базовим в залежності від обраної моделі. При традиційному очному навчанні здійснення навчального процесу відбувається у відповідності до сталої навчальної програми, де викладач є джерелом знань і основною ланкою в передачі їх студентам, які протягом періоду навчання переходять, згідно запропонованої освітньої траєкторії, від одного етапу до іншого. Навчальні матеріали створюються відповідно до строго фіксованої навчальної програми, в якій практично неможливо враховувати індивідуальність кожного студента, його психофізичні особливості, здібності і можливості в плані засвоєння навчального матеріалу та програми, що зумовлює «зрівнювання» всіх при орієнтації на «середнього студента» та гальмує індивідуальний розвиток студентів і знижує їх мотивацію до навчання [3].

Змішане навчання означає трансформацію освітнього процесу та зміну педагогічних підходів. Воно має бути орієнтоване на особистість. Тобто відходити від моделі, коли центром освітнього процесу є викладач, і рухатися в бік студентоцентризму.

Ця зміна означає, що педагог перестає домінувати в освітньому процесі, натомість стає фасилітатором самостійного навчання здобувачів освіти. Головним завданням фасилітатора є допомога студентам отримати знання та уміння, достатні для самостійного опанування матеріалу онлайн та керувати процесом подальшого отримання значущого навчального досвіду. Фасилітатор розробляє зміст курсу, забезпечує успішне спілкування у віртуальному класі у режимі студент-викладач, студент-студент, проводить аналіз результатів оцінювання. Підготовка навчальних матеріалів для самостійного та дистанційного опрацювання потребує багато часу. За даними компанії eLearningart для розробки однієї години простого онлайн-навчання за

принципом «натисни і прочитай» із простим тестом знадобиться близько 49 годин. Якщо ж ідеться про створення інтерактивних елементів онлайн-курсу, розробка години курсу потребуватиме від 127 до 267 годин роботи. Ці цифри не означають, що викладачі насправді мають витратити стільки часу для організації змішаного навчання, проте вони є дуже ілюстративними щодо часозатратності для підготовки ефективних і якісних навчальних матеріалів.

За умов змішаного навчання можуть змінюватися форми роботи, а саме: скорочуватися кількість лекцій та зростати кількість практичних і семінарських занять. Такі заняття є складнішими для викладачів, оскільки потребують ретельної підготовки, повного включення, постійної уваги й критичного осмислення того, що роблять здобувачі освіти [2].

Виходячи з концепції змішаного навчання, можна виділити наступні його переваги:

- гнучкість моделі навчання, тобто поєднання самостійного навчання за допомогою дистанційних технологій з навчанням в аудиторії (передбачається самостійне вивчення теоретичного матеріалу в індивідуальному темпі, яке вивільняє час для активного практичного опрацювання конкретних умінь на очних заняттях);
- розвиток критичного мислення та здатності до самостійної роботи (вміння працювати з інформацією, відбирати необхідний для роботи, навчання і розвитку матеріал);
- інтерактивність (поняття, що допускає по-перше, здатність людини активно впливати на зміст, зовнішній вигляд і тематичну спрямованість комп'ютерної програми або електронних ресурсів, по-друге, можливість спілкуватися, висловлюючи свою думку і дізнаючись думку партнера по спілкуванню);
- інформаційна доступність і множинність застосування навчальних матеріалів (розміщення інформації в доступних форматах на інтернет-ресурсах);
- збільшення обсягу засвоєного матеріалу (гнучкість моделі навчання дозволяє вирішити проблему традиційного навчання, пов'язану з неможливістю засвоїти великий обсяг матеріалу в короткі терміни. При змішаному навчанні студент отримує можливість освоювати його в індивідуальному темпі);
- врахування темпераменту і репрезентативної системи студента (змішане навчання дозволяє студентам з різними темпераментами і репрезентативними системами однаково успішно засвоювати навчальний матеріал, оскільки надає більше можливостей проявити себе враховуючи різноманітність форм роботи, а також дозволяє варіювати темп навчання).

Таким чином, у рамках змішаного навчання можливе створення такого освітнього середовища, в якому студент відчуває себе комфортніше, перетворюючись на активного учасника (суб'єкта) освітнього процесу, коли стимулюється звичка до самостійного навчання, самостійного планування власної освітньої траєкторії, пошуку та обробки великих обсягів інформації за допомогою сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, можливості безперервної освіти.

Отже, змішаний підхід до навчання є однією з найбільш актуальних освітніх технологій сьогодення, оскільки дозволяє скористатися гнучкістю і зручністю дистанційного курсу та перевагами традиційного класу. Змішане навчання має переваги та недоліки, однак постійно розвивається і спрямоване на підтримку

особистісно-орієнтованого навчання, що, безперечно, дозволяє розглядати його як нагальну технологію змін і трансформацій.

Список використаних джерел:

1. Кухаренко В. М. Змішане навчання. Вебінар. [Електронний ресурс]/Володимир Миколайович Кухаренко/ – Режим доступу: <http://www.wiziq.com/online-class/2190095-intel-blended>

2. Змішане навчання у закладах професійної (професійно-технічної) освіти. Навчально-методичний посібник / Оксана Пасічник, Юлія Єлфімова, Христина Чушак, Олена Шинаровська, Андрій Донець. — К.: 2021. — 92 с

3. Використання моделі змішаного навчання при викладанні іноземних мов: тези доповідей.– Київ.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. – 111 с.

Віниковоцька Жанна Семенівна
викладач ВСП «ВТЕФК КНТЕУ»

SMART PORTFOLIO ВИКЛАДАЧА - ЗРУЧНА РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ЕЛЕКТРОННИХ РОЗРОБОК

У сучасному світі найбільше в людині цінується рівень володіння знаннями та навичками, які є справжнім портретом особистості. Завданням освіти в Україні є формування у молоді навичок жити та ефективно працювати у насиченому інформаційними технологіями середовищі. Наявність інтерактивних ресурсів уможливує не тільки подолання обмежень під час карантинів, але й є невід’ємною складовою комфортного освітнього простору, допомагає викладачам у пошуку нових ефективних шляхів організації навчального процесу, забезпеченні його сталості, безперервності та якості, рівного доступу студентів до знань незалежно від місця їхнього проживання.

У зв’язку з карантинними вимогами виникла необхідність у скороченні та систематизації програмного матеріалу, методичного контенту, удосконалення інноваційного супроводу освітнього процесу в Коледжі.

Даний інтерактивний застосунок є однією з найбільш вдалих форм організації навчання у Коледжі, оскільки дозволяє відійти від стереотипів у освіті, робить процес засвоєння нових знань більш захоплюючим і мобільним.

Застосування освітнього інформаційного сервісу як дієвого засобу співпраці викладачів і студентів під час дистанційного та змішаного форматів навчання матиме значні переваги порівняно з традиційними формами. Ідею даного проєкту зможуть підтримати й використати інші викладачі Коледжу при розробці інтерактивних методик формування інформаційної культури студентів.

SMART-PORTFOLIO являє собою сайт, що містить усі наробки викладача фінансово-економічних дисциплін Віниковоцької Ж.С., такі як вправи на базі платформ Kahoot, Learning Apps та тести на базі платформи Google Docs.

Портфоліо є зручною і простою формою у використанні для навчання. Його головною перевагою є можливість проходити тести та вправи безпосередньо на сайті.

Викладачу достатньо лише вказати назву дисципліни, назву тесту чи вправи і відповідно студент без проблем зможе приступити до її виконання. Особливістю є те, що усі вправи окрім завдань на базі платформи Kahoot можна проходити як

індивідуально, так і групою. Всі завдання на сайті є систематизовані викладачем і згруповані.

Основною метою діяльності Відокремленого структурного підрозділу «Вінницького торговельно-економічного фахового коледжу КНТЕУ» є підготовка конкурентоздатних фахівців для роботи в умовах високих технологій, наукових розробок, винаходів тощо, створення комфортних умов для самореалізації, забезпечення ринку праці держави компетентними фахівцями.

Протягом останніх років у коледжі значне місце посідає процес цифровізації, впровадження сучасних інформаційних технологій з метою полегшення та покращення навчального процесу студентів та для швидшого засвоєння ними інформації.

Для забезпечення сучасної організації навчання у Коледжі працюють кабінети, оснащені сучасним методичним та технічним забезпеченням, у тому числі мультимедійним обладнанням (мультимедійними проекторами, смарт-дошками та комп'ютерами). Воно потрібне для демонстрації SMART PORTFOLIO та його змістового контенту, зокрема для використання вікторин на базі платформи Kahoot та різноманітних вправ на базі сервісу Learning Apps.

Kahoot – інтерактивний сервіс та вебсайт, що працює за таким принципом:

Учасники розбиваються на 2 команди. На одну команду потрібен один смартфон з доступом до Інтернету.

Викладач заходить за посиланням з SMART PORTFOLIO, натискає на кнопку **Play as guest**, обирає формат гри, після цього у викладача на екрані з'являється **Game Pin** (кожного разу він різний). Потім кожна команда повинна зайти зі смартфона за посиланням <https://play.kahoot.it>, а завдання ведучого – продиктувати **Game Pin** гравцям, яке вони повинні ввести у відповідне вікно. Після цього, кожна команда має придумати собі назву та ввести її. Далі на екрані по черзі з'являються питання, на кожне з яких відводиться від 10 до 60 секунд на обрання правильної відповіді. Хто правильно й швидше відповість на запитання, той набирає більшу кількість балів. А та команда, яка

після усіх запитань набирає найбільшу кількість балів, стає переможцем.

Серед переваг SMART-Portfolio для студентів та викладачів можна відзначити наступні:

- це безкоштовна система електронного навчання;
- це відкритий веб-застосунок, на базі якого можна вільно користуватися різними системами електронного навчання;
- використання даного інтерактивного сервісу для уникнення обмежень під час локдаунів, карантинних заходів тощо;
- забезпечення безперешкодного навчального процесу, однакового доступу здобувачів освіти до платформи в будь-який час, незалежно від того, в якому місці вони перебувають;
- даний інноваційний ресурс зацікавлює студентів своєю неординарністю, зручністю та простотою у використанні;
- можливість зміни дизайну та розширення функціональних можливостей системи.

Функціями SMART-Portfolio є:

- навчальна, тобто можливість викладачам отримувати більш точну та об'єктивну інформацію про рівень засвоєння знань студентами;
- тест в процесі контролю здатний забезпечити рівні для всіх, хто навчається, умови перевірки, тобто однаковий підхід, що дозволяє реалізувати індивідуалізацію та диференціацію навчання;
- діагностична, тобто визначення того, наскільки було успішним вивчення матеріалу за допомогою різних форм тестування;
- оперативна, що полягає у можливості швидко отримувати результати перевірки знань, умінь та навичок;
- надійність та об'єктивність методів визначення навчальних досягнень студентів;
- оціночна, тобто можливість для студентів самостійно оцінити свої знання та рівень підготовки з окремих дисциплін.

З появою інтерактивного сервісу смарт портфоліо вже немає потреби у посиланнях, оскільки тести містяться на сайті. З'явилася можливість швидкого доповнення та зміни контенту тестових завдань, оперативної їх перевірки з боку викладача, розширилися комунікаційні зв'язки студента з викладачем.

Це особливо важливо в період дистанційного навчання, коли важливо мати миттєвий зворотний зв'язок.

Отже, використання смарт-портфоліо викладача ще раз підтверджує такі переваги дистанційного навчання як: гнучкість; актуальність; зручність; модульність.

Список використаних джерел

1. Воронкова, В. Людина у освітньому просторі smart суспільства / В. Воронкова, О. Кивлюк // Міждисциплінарні дослідження складних систем: зб. наук. праць. - Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2017. - №10-11. - С. 88-95.
2. Максимович З., Варениця Л., Білик М. Проектна технологія(теорія, досвід). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.literacy.com.ua/fizika/284-proektna-tekhnolohiia/855-proektna-tekhnolohiia.html> – 2021.
3. Khadim B. Mobile Learning And Education In The Digital Age[Електронний ресурс] / Basharat Khadim. – 2018. – Режим доступу доресурсу: <https://elearningindustry.com/mobile-learning-education-digitalage>.
4. Smart-освіта: ресурси та перспективи : матеріали III Міжнар.наук.-метод. конф. (Київ, 7 грудня 2018 р.) : тези доповідей.– К. : Київ.нац. торг.-екон. ун-т, 2018. – 252 с. 3. Дистанційне навчання як сучасна освітня технологія [Електронний ресурс] : матеріали міжвузівського вебінару (м. Вінниця, 31 березня 2017р.) / відп. ред. Л. Б. Ліщинська. – Вінниця : ВТЕІ КНТЕУ, 2017. – 102 с.

*Галутва Віра Михайлівна,
викладач ВСП «Оріхівський
коледж ТДАТУ»*

**ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ
ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ВСП
«ОРІХІВСЬКИЙ КОЛЕДЖ ТДАТУ» САМОСТІЙНОЇ ТА ПОЗААУДИТОРНОЇ
РОБОТИ СТУДЕНТІВ**

Постійна діджиталізація суспільства, карантинні обмеження зумовили перебудову фахової передвищої освіти. Нині професійний рівень фахівця, його зростання, соціальна адаптація залежить, насамперед, від уміння проявляти ініціативу, розв'язувати нестандартні задачі, від здатності планувати та представляти результати самостійних дій.

Це потребує відповідної переорієнтації самостійної роботи студентів, з традиційного простого засвоєння знань, набуття вмінь, навичок, досвіду творчої та науково-інформаційної діяльності на розвиток внутрішньої та зовнішньої самоорганізації майбутнього фахівця, здатного до самостійного навчання.

Особливо актуальним є це питання у зв'язку з розвитком нових форм навчання: дистанційне навчання, система неперервної освіти, в яких студент є головним суб'єктом навчального процесу.

У той самий час змінюється роль викладача в процесі самостійної роботи студентів. З традиційної, контролюючої функції та функції управління зовнішніми чинниками: формування вказівок, визначення характеру інформаційного середовища, включення самостійних завдань у структуру занять (лекційних, семінарських, самостійної, контрольної роботи та ін.), вибір методів роботи відповідно до поставленої мети.

У традиційній системі навчання студентів часто відводиться пасивна роль об'єкта пізнавальної діяльності, який сприймає, а потім, як правило, відтворює інформацію. Що і за яким порядком вивчати, де знайти інформацію, як і де можна її використати – ці питання регламентуються навчальною програмою та викладачем. Такий підхід не дає можливості формувати майбутнього фахівця як особистість, розвивати в ньому творче начало.

Пізніше, залишившись без керівника, які супроводжували його у навчальному закладі, молодий фахівець виступає у професійному плані безпомічним [1].

Важливим для кожного студента є здатність до неперервного пошуку нових, актуальних знань, грамотного здійснення інформаційних процесів (пошуку, збереження, переробки, розповсюдження інформації)

Одна з професійних компетентностей фахівця визначає успішність його особистісного зростання.

Професійна компетентність – інтегрована характеристика ділових особистісних якостей фахівця, що відображає рівень знань, умінь, досвіду, достатніх для досягнення мети з певного виду професійної діяльності, а також моральну позицію фахівця [1].

Тому одним із основних завдань організації навчально-виховного процесу у коледжі є пошук шляхів підвищення активності й самостійності навчання студентів.

Особливої уваги потребують мотиваційне та технологічне забезпечення самостійної аудиторної та позааудиторної пізнавальної діяльності студентів.

Інформаційно-комунікаційні технології, швидке їх вдосконалення та використання в усіх сферах діяльності людини надають практично необмежені можливості розміщення, збереження, обробки та доставки інформації будь-якого об'єму, змісту на необмежені відстані. В цих умовах на перший план у підготовці фахівців висувається цілеспрямована робота із самоосвіти.

Інформаційно-комунікаційна компетентність – здатність індивіда розв'язувати навчальні, побутові професійні задачі за допомогою використання

інформаційно-комунікаційних технологій. [2]

Серед основних завдань викладача головною є розвиток особистості студента, яка передбачає формування його здібностей до здійснення самоосвіти, самостійного навчання, виховання, рефлексії власної діяльності.

З цією метою в процесі навчання студента у коледжі необхідно сформувати в ньому систему професійних якостей, котрі би містили основні функціональні компоненти професійної діяльності: гностичний, проєктувальний, конструктивний, комунікативний та організаторський.

Але ж з об'єктивних причин, тимчасових обмежень у межах аудиторних занять ці якості не завжди можуть бути сформовані.

Тому важливим елементом педагогічної діяльності викладача коледжу є «навчити студента навчатися», що є необхідним для ефективної організації самостійної та поза аудиторної роботи, котра сприятиме:

- розширенню, закріпленню та поглибленню знань, одержаних в аудиторії;
- активному одержанню нових знань;
- розвитку творчого підходу до розв'язання поставлених проблем;
- прояву індивідуальності студента;
- формуванню практичних навичок у розв'язанні ситуаційних задач.

Загалом самостійна та поза аудиторна робота розвиває у студентів, такі якості: уміння працювати з літературою, довідниками, періодичними виданнями, із сучасними інформаційно-комунікаційними технологіями, сприяє розвитку організованості, дисциплінованості, ініціативності, активності у розв'язанні задач, сформульованих проблем.

Найбільшого використання в нашому коледжі знайшли такі форми самостійної роботи:

- оволодіння ІКТ, пошук необхідної інформації в мережі Інтернет;
- підготовка до лабораторних, практичних і семінарських занять;
- підготовка до тестування, аудиторної контрольної роботи, самотестування на комп'ютері;
- виконання курсового, дипломного проєктів.

Отже, до позааудиторної діяльності ми відносимо будь-яку діяльність студентів, що здійснюється в позааудиторний час, котра сприяє їхньому особистісному розвитку, розширенню та поглибленню професійних знань та формуванню професійно-значущих якостей.

Зростаюча роль ІКТ у професійній підготовці сучасного фахівця сприяє підвищенню інтересу до самих ІКТ, їхнього використання в професійній діяльності, розв'язання широкого кола дослідницьких навчальних задач. ІКТ у позааудиторній діяльності виступають як засоби комунікації, самовираження та самореалізації.

У коледжі набули поширення проведення онлайн занять з різних дисциплін, конференцій з використанням ІКТ. Ці заходи враховують специфіку навчального процесу, носять суттєвий творчий характер, сприяють підвищенню інтересу та рівня професійно-пізнавальної активності студентів. Організатори такої діяльності можуть реалізовувати наступні цілі:

- формування та розвиток навичок і творчих підходів до розв'язання професійних задач;
- знайомство студентів із використанням ІКТ у різних галузях науки, техніки, в

організації освітньої діяльності;

- формування інформаційної культури студентів;
- об'єднання зусиль студентів для більш глибокого вивчення аспектів інформаційного суспільства й освіти.

Особливого поширення набули онлайн заняття з навчальних практик, під час яких студенти одержують різноманітні знання, навички пошуку та обробки інформації, створення Інтернет-ресурсів, використання офісних пакетів, спілкування в процесі виконання робіт, формування навичок комунікативної діяльності та ін.

Все це сприяє набуттю студентами нових знань, умінь і навичок для майбутньої їхньої професійної діяльності, предметного та міжпредметного спілкування та взаємодії.

Нині у зв'язку з розвитком відкритого інформаційно-освітнього середовища коледжу актуальним є питання створення його методичної, технологічної, технічної та організаційної основи.

Базова структура інформаційно-освітнього середовища коледжу визначається електронним навчально-методичним комплексом.

Інформаційне освітнє середовище реалізується з використанням Веб-технологій та відповідає вимозі відкритості. Підтримка навчального процесу такими технологіями формує у студентів навички роботи в мережі, внаслідок чого розвивається їхнє творче мислення, вміння та навички.

Отже, інформаційно-освітнє середовище становить відображення освітнього простору коледжу, яке є одночасно робочим середовищем студента і викладача. Воно дозволяє спрямувати студента на співпрацю, розвивати такі якості особистості, як організованість, дисциплінованість, уміння планувати свою діяльність. Це середовище забезпечує реалізацію необхідних умов для формування самостійності, потреби у постійній самоосвіті. Це покладене в основу успішності та потреби випускників на сучасному ринку праці.

Список використаних джерел:

1. В. Г. Кремень. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України ;. – К.:Юрінком Інтер, 2008.–с798.
2. М. Б. Лебедева, О. Н. Шилова / Что такое ИКТ – компетентность студентов педагогического университета и как ее формировать// Информатика и образование. – 2014.–№3. – с. 27.

*Головченко Карина Сергіївна,
студентка «Коростишівського педагогічного
фахового коледжу імені І.Я. Франка»,
науковий керівник: Левченко С.В.,
викладач психолого-педагогічних дисциплін*

ПЕРЕВАГИ ВИКОРИСТАННЯ ВІРТУАЛЬНОЇ ДОШКИ JAMBOARD У ПРАКТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА

Сьогодні застосування інтерактивних засобів навчання увійшло в освітній процес сучасної школи. Одним із таких інструментів навчання є віртуальна інтерактивна дошка, за допомогою якої можна підсилити зацікавленість й активність

здобувачів освіти, поліпшити ефективність роботи на уроках, організувати спільну діяльність учнів. Інтерактивні онлайн дошки або стіни з'явилися у 2006-2007 роках і на даний час продовжують набувати популярності серед педагогів.

Дані вебсервіси надають можливість візуалізувати навчальний матеріал і репрезентувати його більш привабливо та зрозуміло, що допоможе вчителю цікаво провести заняття, а здобувачам освіти – краще засвоїти новий навчальний матеріал, адже дані інструменти дозволяють об'єднувати текст, зображення, відео та аудіо в інтерактивний формат. Також їх можна використовувати як інструмент для організації кооперативної спільної діяльності учнів не тільки на занятті, а і в позанавчальний час.

Віртуальна інтерактивна дошка - це мережевий соціальний ресурс, призначений для організації спільної роботи зі створення й редагування зображень і документів, спілкування в реальному часі.

Зважаючи на актуальність постає питання у необхідності розгляду однієї з таких віртуальних дошок. А саме можливості віртуальної дошки Jamboard для організації навчальної діяльності.

Jamboard – це безкоштовний інтерактивний сервіс від Google, покликаний допомогти без проблем передати власні ідеї, працювати та допрацьовувати цікаві креативні рішення спільними зусиллями. Базується цей девайс на хмарних технологіях, тож користуватися ним можна з будь-яких гаджетів. І все в режимі реального часу. Багато в чому сервіс схожий на звичайну білу дошку для малювання маркерами.

Дошка Google Jamboard спеціально розроблена таким чином, щоб їй було максимально зручно використовувати в процесі роботи. До неї додаються зручна пластикова “крейда” та “губка”, за допомогою яких її використання настільки інтуїтивно зрозуміло і зручно, що це не вимагає ніякого навчання. Крім того, дошка Google Jamboard містить в своєму інтерфейсі повний набір функцій малювання, включаючи управління різними кистями, розпізнавання рукописного введення і т.д.

На відміну від звичайної дошки, Jamboard не має обмежень за розміром вільного місця і кількістю учасників, які можуть одночасно писати та малювати на ній. До того ж усе, що намальовано на онлайн-дошці, можна зберегти на Google Drive: матеріали записані на Google Jamboard, нікуди не зникнуть із часом.

За допомогою інтерактивної дошки можна не лише пояснювати навчальний матеріал, а й активізувати увагу здобувачів освіти та запропонувати їм виконати індивідуальні чи завдання у групах з використанням готових шаблонів.

Розглянемо можливості її використання в освітньому процесі:

1. Знайомство на початку року. Ви можете створити дошку, що розповідає про Вас, а також попросити учнів скласти власні дошки, на які вони можуть додати будь-яку інформацію про себе. В кінці року можна виконати інше завдання: подивитися, що змінилося за минулий рік, і розповісти про зміни.

2. Для проведення опитування після вивчення тієї чи іншої теми. Ви можете не тільки побачити відповіді учнів в Jamboard, але і прокоментувати їх, додавши текст, посилання або мультимедійний файл. Таку дошку зручно використовувати в подальшому для повторення матеріалу.

3. Повторення вивченого на попередньому уроці. Для цього потрібно помістити всі необхідні матеріали на дошку і попросити здобувачів освіти швидко переглянути їх

і задавати питання з даної теми, на випадок, якщо у них виникне необхідність щось уточнити.

4. Конспектування. Коли учні слухають розповідь, попросіть їх спільно додавати на дошку основні ідеї або питання, що виникли в ході уроку.

5. Jamboard можна використовувати як список додаткових матеріалів по тій чи іншій темі. Створіть дошку з посиланнями на статті, фотографії та навчальні відео, і поділіться посиланням. Така дошка буде цікава і тим, хто хоче глибше вивчити тему, і тим, хто пропустив заняття.

6. Під час пояснення можна запропонувати здобувачам освіти передбачити, що трапиться далі, або висловити свої здогадки з приводу певного питання. Вони можуть помістити всі свої ідеї на дошку.

7. Проведення зборів з учнями або викладачами. Попросіть їх додавати на одну дошку все ідеї і питання, обговоріть їх в кінці зустрічі.

8. Планування заходів. Наприклад, якщо ви плануєте екскурсію, то можете помістити на дошку всю необхідну інформацію: місце, маршрут, час виїзду, вартість, список необхідних з собою речей, і так далі.

9. Jamboard зручно використовувати як систему зберігання документів, завантаживши на дошку матеріали, які будуть доступні для скачування в будь-який час.

10. Можна використовувати дошку для спільного збору матеріалів по тій чи іншій темі. Учні при цьому можуть працювати як усім класом, так і в групах. Всі ресурси будуть зібрані в одному місці, і ніколи не загубляться.

11. Віртуальна дошка також може використовуватись як дошка повідомлень для класу або групи, де Ви можете розміщувати оголошення та важливу інформацію.

Переваги веб-сервісу Jamboard:

- фіксувати ідеї вчителя та учнів класу за допомогою різнокольорових стікерів;
- створювати записи та малювати за допомогою цілого набору функцій, у тому числі з допомогою розпізнання рукописного тексту і перетворення його у друкований;
- здійснювати опитування з використанням спеціальних шаблонів;
- завантажувати зображення та текст із Google Діску;
- приєднуватись як за допомогою комп'ютера, так і зі звичайного смартфона;
- привертати увагу учнів до окремих частин робочої поверхні за допомогою інструменту «лазерна вказівка»;
- змінювати фон робочої поверхні, у тому числі завантажувати окремі шаблони для роботи;
- сервіс має необмежені можливості для роботи з ескізами, таблицями та діаграмами. Редагувати та змінювати їх можна в реальному часі.
- Jamboard інтегрується з G-Suite, завдяки чому є можливість використовувати різні гугл-слайди, презентації, PDF-документи тощо.

Для використання Google Jamboard, викладачам та здобувачам освіти потрібно мати обліковий запис Google, комп'ютер або смартфон та підключення до мережі Інтернет.

Отже, використання інтерактивних засобів навчання в освітньому процесі, а саме віртуальних дошок (зокрема Jamboard) сприяє ефективному відбору інформаційного матеріалу та розширенню ілюстративної бази уроку, що впливає на посилення зацікавленості в учнів. Тому, віртуальну дошку Jamboard можна

раціонально і продуктивно використовувати у освітніх закладах для підвищення інтересу учнів до навчання, внаслідок чого зросте результативність їх праці.

Список використаних джерел:

1. Віртуальні дошки [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://cutt.ly/ZIE6HuC>
2. Таємниці роботи з інтерактивною дошкою Jamboard [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://cutt.ly/RIRqsB2>

*Грибанова Олена Олександрівна,
викладач ВСП «Вінницький
торгівельно-економічний фаховий
коледж КНТЕУ»*

ВИМОГИ ДО ЕЛЕКТРОННИХ ОСВІТНІХ РЕСУРСІВ І ПРИНЦИПИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Основу навчального процесу у системі відкритої освіти складає ціленаправлена, контрольована, інтенсивна самостійна робота студента, який може вчитися у зручному для себе місці за індивідуальним розкладом, маючи комплект спеціальних засобів навчання та можливість контакту з викладачем, узгоджену по телефону, електронною або звичайною поштою, а також на основі особистого контакту.

Відкрита освіта представляє собою систему організаційних, педагогічних та інформаційних технологій, в якій архітектурними та структурними рішеннями забезпечуються відкриті стандарти на інтерфейси, формати та протоколи обміну інформацією з метою досягнення мобільності, інтеперабельності, стабільності, ефективності та інших позитивних якостей, передбачених у відкритих системах [1]

Сьогодні можна виділити наступні групи принципів навчання в передвищій школі[2]:

- орієнтованість освіти на розвиток особистості майбутнього спеціаліста;
- відповідність змісту освіти сучасним та таким вимогам, які прогнозують тенденції розвитку науки (техніки) та виробництва (технологій);
- оптимальне поєднання загальних, групових та індивідуальних форм організації навчального процесу;
- раціональне застосування сучасних методів і засобів навчання на різних етапах підготовки спеціалістів.
- відповідність результатів підготовки випускника вимогам, які визначаються конкретною сферою їх професійної діяльності з метою забезпечення їх конкурентоспроможності.

Ці загальні стратегічні принципи повністю можна застосовувати і до системи дистанційної освіти, але виходячи із специфіки цієї форми освіти вимагають доповнень та деталізації.

Розвиток інформаційної сфери став передумовою створення сучасних технологій, які передбачають підвищення ефективності освітнього процесу, разом із системою дистанційного навчання як самостійного напрямку у галузі освіти.

Стосовно цієї системи із загальних принципів найбільшу значущість набув принцип гуманізації, який визнано головним у системі інтенсивної освіти. Отже, він

може бути повністю перенесений на дистанційну освіту [2, с.63], тому що його сутність полягає в створенні сприятливих умов для освоєння вибраної професії, для розвитку і прояву творчої індивідуальності студента.

Розглянемо специфічні принципи дистанційного навчання [3,с.86].

Принцип інтерактивності. Стосовно до нової форми освіти він відображає взаємодію студентів не тільки з викладачами, але і між собою. Досвід показує, що інтенсивність обміну інформацією між студентами вища, ніж між студентом і викладачем у процесі навчання.

Принцип стартових знань. Для ефективного навчання в системі дистанційної освіти необхідний початковий рівень підготовки для роботи в мережі та апаратно-технічного забезпечення.

Принцип індивідуалізації. В цьому принципі відображена вимога проведення вхідного і поточного контролю. Так, вхідний контроль дозволяє скласти індивідуальний план навчання та при необхідності провести початкову підготовку студентів із метою поповнення початкових знань і умінь. Поточний контроль коректує індивідуальну навчальну траєкторію студента.

Принцип регламентності навчання передбачає введення графіку проходження дисципліни.

Принцип педагогічної доцільності застосування нових інформаційних технологій направлений на оцінку кожного кроку проектування, створення та організації системи дистанційного навчання.

Принцип забезпечення відкритості навчання знаходить свій вираз у знятті обмежень за віком, початковій освіті, вступним контрольним заходам, тимчасовому графіку реалізації навчального процесу, вибору конкретного навчального закладу.

Принцип пріоритетності педагогічного підходу при проектуванні освітнього процесу вказує на те, що проектування системи дистанційної освіти слід починати з розробки його теоретичної концепції, створення дидактичних моделей тих явищ, які передбачається реалізовувати. На перший план необхідно поставити не втілення глобальних і локальних комп'ютерних мереж, систем мультимедіа, а відповідне змістовне наповнення навчальних курсів та дидактично обґрунтовану розробку освітніх послуг.

Існують і певні вимоги до електронних освітніх ресурсів[4,с.30].

Дидактичні – науковість, доступність, проблемність, наочність, активізація, систематичність та послідовність, якість засвоєння, єдність навчання, розвитку і виховання.

Специфічні – адаптивність, інтерактивність, візуалізація, інтелектуальний розвиток, системність, повнофункціональність, цілісність та безперервність.

Методичні – взаємозв'язок та взаємодія, різноманітність тренування.

Психологічні – вербально-логічне та сенсорно-перспективне сприйняття, стійкість та можливість переключати увагу, пам'ять, теоретично понятійне та практичне наглядно-діюче мишлення, уява, мотивація, врахування віку.

За рівнем освіти – загальна, спеціальна, професійна, додаткова, та по типам занять – лекції, семінари, лабораторні, практичні, консультації, атестація.

Технічні – надійність та універсальність ПК і периферійних пристроїв, стійкість і захищеність електронних освітніх ресурсів, можливість використання різних носіїв.

Мережні – архітектура “клієнт-сервер”, телекомунікації, мережні оперативні системи, засоби адміністрування процесу навчання, колективної роботи, зовнішнього зворотного зв’язку.

Ергономічні – свобода вибору темпу, послідовності, адаптації до особливостей особистості.

Для ефективності взаємодії та мобільності використання системи дистанційного навчання важлива повнота документації за всіма напрямками, які вказані вище.

Отже, застосування дистанційної системи освіти вимагає удосконалювати зміст і технології методів навчання, що дасть можливість випускати якісно підготовлених спеціалістів.

Список використаних джерел:

1. Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті. - К.: Шкільний світ, 2001. - 16 с.

2. Головань М. Інформатична компетентність: сутність, структура та становлення / М. Головань // Інформатика та інформаційні технології в навчальних закладах. - 2017. - № 4. - С. 62 - 69.

3. Основи нових інформаційних технологій навчання: Посібник для вчителів/ Авт. кол.; За ред. Ю.І. Машбиця / Інститут психології ім. Г.С. Костюка АПН України. – К.: ІЗМН, 2018. – 264 с.

4. Сущенко Л.П. Інформаційні та комунікаційні технології: педагогічний аспект.// Неперервна професійна освіта: теорія і практика: Науково-методичний журнал. – 2019. – Випуск 2. – С.29-36.

*Гурська Ада Василівна.,
викладач відділення «Музичного мистецтва»
Педагогічний фаховий коледж ЧНУ імені
Юрія Федьковича
м. Чернівці, Україна*

РОЛЬ ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТІВ ВОКАЛЬНО-ХОРОВОГО ЦИКЛУ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦЯ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО» В УМОВАХ ОНЛАЙН ТА ЗМІШАНОЇ ФОРМ НАВЧАННЯ

У доповіді піднімається питання пошуку нових форм і методів роботи у підготовці майбутнього педагога-музиканта в контексті освітніх компонентів вокально-хорових дисциплін до практичної діяльності в умовах сучасності. Безпосередньо викладачі вокального-хорового циклу опинились перед потребою змін щодо проведення індивідуальних та групових занять в умовах дистанційного навчання. Формування духовності підростаючого покоління засобами вокально-хорового співу, які займають одне із провідних місць у розвитку духовної культури студентів Педагогічного фахового коледжу відділення «Музичне мистецтво». Освітні компоненти вокально-хорового циклу є профілюючими. У процесі вивчення високохудожнього репертуару не тільки формуються фахові вокально-хорові та художньо-виконавські уміння і навички студента, але й формується ідейне та художнє ставлення до особистості студента.

Ключові слова: музичне мистецтво, освітні компоненти, вокально-хорові дисципліни, дистанційне навчання, аудіоповідомлення, відеоролики, колоквиуми,

інтернет-конкурси, хоровий клас, хорознавство, постановка голосу, диригування.

Удосконалення вокально-технічних навиків співу та формування диригентсько-хорової підготовки у студентів, як основи фахового становлення керівника хорового колективу, майбутнього вчителя мистецтва у ЗЗСО і музичного керівника у ЗДО – є метою і завданням викладачів циклу вокально-хорових дисциплін.

У системі професійної музично-виконавської підготовки студентів до практичної діяльності освітні компоненти вокально-хорового циклу займають одне із ключових місць. Формування вокально-виконавської майстерності – багатогранний процес духовної єдності викладача і студента. Дослідженнями, які зорієнтовані на фахову підготовку майбутніх вчителів музичного мистецтва, займались такі педагогічно-музиканти та вчені як О.Костюк, Б. Асаф'єв, В. Медушевський.

Основними дисциплінами в програмі підготовки майбутніх вчителів музичного мистецтва є хоровий клас, диригування, хорознавство, практика роботи з хором, постановка голосу, сольфеджіо, гармонія, основний музичний інструмент, в процесі оволодіння якими відбувається поглиблення спеціальних та загальноестетичних знань, набуваються професійні уміння та навички, розвивається специфічне музично-виконавське мислення. Тісний взаємозв'язок між цими дисциплінами, а також глибокі знання студентів з основ освітніх наук, історії музики, загальноосвітніх предметів є необхідними умовами високоякісної підготовки молодих спеціалістів.

Вокальний та хоровий спів – мистецтво музики і слова. Обидва види мистецтва виростили з одного кореня – живої людської мови, яка таїть у своїх відтінках й інтонаціях невичерпні емоційно-сміслові та емоційно-образні багатства.

Джерела взаємопроникнення слова і музики багатогранні. Першим елементом літератури є слово, музики – звук. Отже, злиття літератури і музики містяться перш за все в їхній однорідній інтерпретації. Таке злиття слова і музики лежить в основі народної пісні. Центральне місце на заняттях постановки голосу, хорового класу, практики роботи з хором, хорового диригування належить народній пісні в усьому різноманітті її жанрів. Вони захоплюють глибиною думки, щирістю, багатством почуттів і настроїв.

На прикладі народної пісні «Над річкою бережком» ми знайомимо студентів з чумацькою піснею, яка розкриває своєрідну сторінку в житті українського народу. Драматично напружена пісня про трагічну долю нещасного чумака: «За плечима торбина, ще й латана свитина...» - увесь здобуток його гіркого чумакування.

На заняттях постановки голосу студентів вчать основ співацького звукоутворення та практичного вокального вміння. Відомо, що індивідуальна форма навчання вимагає створення специфічних умов для проведення занять. Відсутність «живого» психологічного та емоційного контакту «викладач-студент» в умовах дистанційного навчання унеможливує контроль у засвоєнні студентом таких прийомів, як співацьке дихання, звукоутворення, дикція, атака звуку та ін. У пошуку нових форм роботи викладачі постановки голосу записують онлайн-ролики, аудіоповідомлення, записують відео – приклад власного виконання того чи іншого вокального твору, розспіванок, вокалізів. Концертмейстери записують супровід до даних творів і надсилають студентам для полегшення засвоєння та виконання навчального матеріалу. Доречним є також перегляд майстер-класів видатних вокалістів та прослуховування творів у виконанні професіоналів. У процесі

регулярних занять студент повинен озброїтись як теоретичними знаннями, так і практичними співацькими навичками.

Найдоступнішою, найпоширенішою формою самовираження творчого потенціалу студента є освітній компонент - хоровий клас.

Ростовський О.Я зазначав, що неповторна краса мелодій, проспіване слово, яке несе в собі значний емоційний заряд розкриває дітям багатий і складний світ людських почуттів і переживань [5, с. 367].

Головною метою хорового класу є формування в студентів умінь і навичок співу в хорі, розвиток їхнього музично-естетичного інтелекту, а також навчання методів і прийомів роботи з хором. У процесі змішаного та онлайн-навчання майбутній фахівець спостерігає і практично опановує метод роботи викладача-хормейстера, навчається застосовувати на практиці теоретичні основи хорознавства, цілеспрямовано використовує знання, вміння та навички, сформовані в класах диригування, постановки голосу, предметів музично-теоретичного освітнього циклу. У пошуку нових форм роботи викладачі створюють відеозапис диригування хорових творів програми з дотриманням схем, зі всіма вступами, ауфтактами, аудіозапис акомпанементу концертмейстером, виконання окремих партій. У зв'язку з тим, що швидкість інтернету різна – викладач-хормейстер не може використовувати таку форму роботи, як робота з ансамблем, тому студентам пропонують такі форми роботи, як написання анотацій, плану роботи над хоровим твором, роботу над пошуком вокально-хорових труднощів. Також наші студенти розробили цікаві розспівування, які поєднують з рухами, що допомагає їм розвивати творчу уяву і мислення, а онлайн-заняття перестають бути нудними та однотипними.

Практичне засвоєння найкращих зразків національної хорової спадщини і класичної хорової музики, а також найкращих хорових творів композиторів сучасності сприяють поглибленню інтересу до хорового співу, виховують любов до обраної професії, до музичного мистецтва, формують національну свідомість, виховують патріотичні почуття. Репертуар, який виконує хоровий колектив відділення є основою ідейно-художнього та патріотичного виховання студентів, формує їх естетичні та моральні якості. Виховання в них почуття національної свідомості, любові до рідної землі, краю, збереження духовності проходять через усі роки навчання. Благодатним матеріалом для цього є такі твори, які входять в репертуар хорового колективу: «Молитва за Україну» М. Лисенка, «Пісня про Лук'яна Кобилицю» - муз. С. Сабадаша, сл. І.Кутеня. А яким теплом і задушевністю пройняті твори: «Ой, чого ти почорніло» - муз. Л. Ревуцького, сл. Т. Шевченка, «Чотири воли пасу я» - обр. А. Й. Кос-Анатольського. «Чи ми ще зійдемося знову» - муз. С.П. Людкевича, сл. Т. Шевченка, «Килим», «Глибока кирниця» - обр. А. Кушніренка; творами композиторів-класиків та сучасних композиторів – «Ой на горі імбер» - обр. Є.Савчука, «Пречистая дівка» - обр. О. Токар, «Глорія» - А.Вівальді, «Dry bone`s» - обр. Л. Джерхарда, «Every time», «Some body`s» - американські спірічуелси та ін.

Освітній цикл «Практика роботи з хором» покликаний на засвоєння студентами практичних хормейстерських навичок, які мають на меті розвивати одну із основних якостей диригента - здатність до живого спілкування з виконавцями. Процес навчання хоровому диригуванню в сучасних умовах обов'язково повинен опиратися на міцне знання студентами виконуваних творів. Тобто вільне володіння грою та аналізом хорової партитури, визначенням засобів музичної виразності, а саме зв'язку

літературного тексту з музикою.

Нові методи роботи в умовах дистанційного навчання спрямовані на закріплення матеріалу у формі контрольних занять, так званих колоквиумів, під час яких студенти ілюструють уміння читки партитур, спів голосів виконання хорових партій від налаштування у тональність за допомогою камертону, виконання пісень шкільного репертуару під власний супровід, виконання тестових завдань – спонукають студентів до пошуку технічних прийомів, спрямованих на відтворення характеру звука, розвиває мислення, вдосконалює їх володіння інноваційними технологіями.

Завдання освітнього компоненту хорознавства покликаний узагальнити історико-теоретичний та методичний досвід хорового мистецтва. Особлива увага циклу полягає у практичному спрямуванні та тісному зв'язку з вокально-хоровою роботою.

Для кращого засвоєння теоретичного та практичного матеріалу викладачі проводять зі студентами круглі столи, вебінари, квести, інтернет-конкурси. Такі форми роботи допомагають краще засвоїти навчально-програмовий матеріал.

Таким чином, зміст і завдання освітніх компонентів предметів вокально-хорового циклу є одним із найбільш складних видів професійної діяльності. Успішному вирішенню освітніх завдань сприяють міжпредметні зв'язки даного курсу з іншими дисциплінами, що забезпечують у комплексі фахову підготовку майбутнього педагога–музиканта, а також посилюють його професійну підготовленість до практичної діяльності. Непередбачувані, швидкі зміни умов життя сучасності викликають переоцінку цінностей життя загалом, а форми роботи в мистецько-освітній діяльності спричиняють все більше і ширше використання різноманітних технічних інновацій. Такі форми роботи мають поруч з позитивними моментами, а саме – удосконалення володіння сучасними інформаційними технологіями, підвищення мотивації студента у пошуку різноманітних технічних прийомів, методів, форм роботи, підвищення творчого потенціалу, вдосконалення аналітичного мислення, і негативні – відсутність живого спілкування, тому можуть існувати як допоміжний засіб у фаховій підготовці студента відділення «Музичне мистецтво».

Список використаних джерел:

1. Заруба Е., Растрігіна А. Хрестоматія з хорового диригування: навчально-методичний посібник для музичних відділень мистецьких факультетів. - Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2004 - 104 с.
2. Падалка Г.М. Педагогіка мистецтва (Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін). - К.: Освіта України, 2008. - 274 с.
3. Пігров К. Керування хором / К. Пігров. – Київ. 1962. – 80с.
4. Ростовський О. Педагогіка музичного сприймання. – К: ІЗИН, 1997.
5. Ростовський О.Я Теорія і методика музичної освіти: Навч.-метод. посібник. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2011. – 640 с.

*Денисова Анастасія Володимирівна,
старший викладач
кафедри технологій навчання,
охорони праці та дизайну
Білоцерківського інституту
неперервної професійної освіти*

ОРГАНІЗАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ МЕРЕЖЕВОЇ ВЗАЄМОДІЇ СУБ'ЄКТІВ МОНІТОРИНГУ

Сучасні трансформаційні процеси у національній освітній системі актуалізують потребу низки системних дій та заходів щодо реформування та модернізації підготовки й підвищення кваліфікації керівних та педагогічних працівників закладів освіти. Означене вимагає оновлення підходів до побудови системи забезпечення якості в закладах освіти; відповідних ініціатив з впровадження механізмів моніторингу якості, визначення та дотримання відповідних організаційно-педагогічних умов моніторингу якості підвищення кваліфікації фахівців, зокрема у галузі професійної освіти.

Водночас зростання вимог до якості освіти та стрімкий розвиток цифрових технологій актуалізує потребу використання сучасних інформаційно-аналітичних технологій як в освітньому процесі, так і управлінській діяльності закладів освіти. Осмислення специфіки інформаційно-аналітичних технологій як інструмента якісно-змістовної трансформації первинної інформації в оптимальне управлінське рішення актуалізує проблему інформаційно-аналітичного забезпечення управлінських процесів у закладах освіти, зокрема моніторингу якості.

Теоретичний аналіз психолого-педагогічної, соціологічної літератури, сучасного стану дослідження проблеми моніторингу якості підвищення кваліфікації фахівців у галузі професійної освіти, узагальнення практичного досвіду дозволили дійти до висновку, що високі показники якості освіти та освітньої діяльності можуть бути досягнуті тільки в процесі постійної продуктивної взаємодії суб'єктів освітньої діяльності, науково-методичного супроводу моніторингу якості освіти, мережевої взаємодії працівників, які здійснюють моніторинг, упорядкування структури горизонтальних та вертикальних зв'язків тощо.

Мережа, за визначенням зарубіжних дослідників, – це набір взаємовідносин між індивідами, групами чи організаціями, які встановлюються між окремими членами або між адміністративними органами [1].

Серед основних ознак взаємодії суб'єктів освітньої системи дослідники виокремлюють такі:

- наявність учасників (суб'єктів) мережі;
- спільні цілі у сфері діяльності;
- добровільність зв'язків;
- узгодженість розподілу ресурсів між учасниками мережі;
- зацікавленість та задоволення інтересів учасників мережі;
- наявність колегіальних органів управління та незалежність партнерів, що свідчить про наявність горизонтальних зв'язків [2].

Мережеву взаємодію розглядаємо як систему горизонтальних і вертикальних зв'язків, що забезпечує доступність якісної освіти для всіх суб'єктів освітнього

процесу, варіативність освіти, відкритість освітніх організацій, безперервний професійний розвиток професіоналізму діяльності і професіоналізму особистості педагогів професійної освіти.

Організація інформаційної мережевої взаємодії працівників, які здійснюють моніторинг, спирається на філософію організаційного розвитку, теорію і практику інформаційного менеджменту, спрямовується на здійснення більш продуктивного розподілу ресурсів та їх концентрації на досягнення цілей та знаходить своє відображення у структурі інформаційних потоків (вхідні, вихідні, внутрішні: горизонтальні, вертикальні, висхідні, низхідні) в організаційній структурі закладу освіти (рис.1).

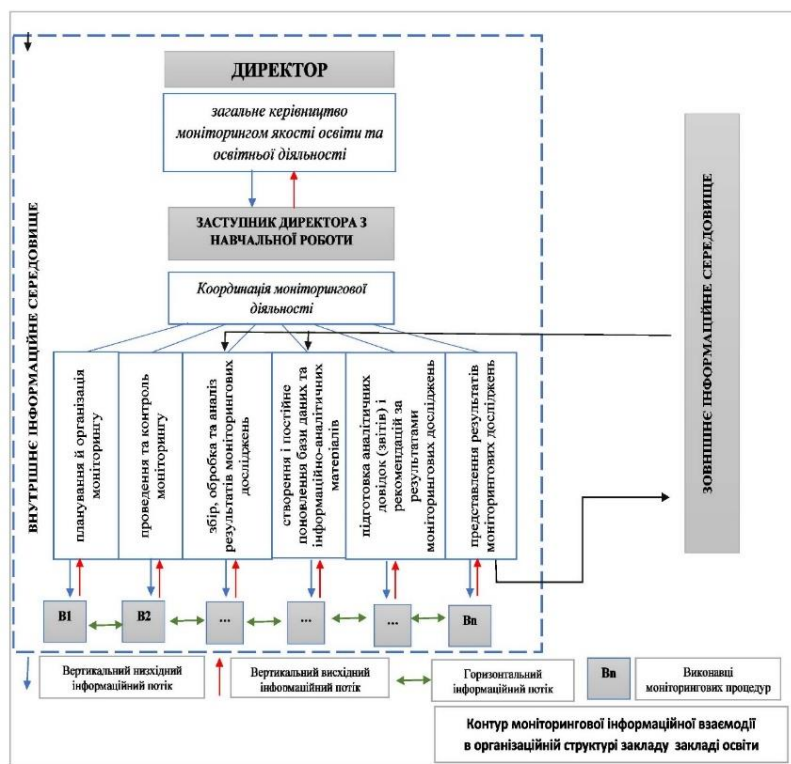

Рис.1 Організація мережевої взаємодії суб'єктів моніторингу (власна авторська розробка)

Доцільність заходів з організації мережевої взаємодії працівників, які здійснюють моніторинг, було підтверджено під час презентації та обговорення досвіду упровадження моніторингу якості підвищення кваліфікації фахівців у галузі ПО на Всеукраїнському науково-практичному семінарі «Інноваційна діяльність педагогічних працівників ЗП(ПТ)О в умовах сталого розвитку суспільства» (06 листопада 2019 р. на базі НМЦ ПТО у Сумській області) [3].

Як позитивні зрушення було визначено: інтеграцію та раціоналізацію інформаційних процесів, покращення інформаційної взаємодії із ключовими стейкхолдерами на основі процесів комунікації, колаборації та кооперації, оперативне реагування на задоволення їх професійних запитів та потреб, зростання швидкості опрацювання та аналізу даних показників якості, підвищення ефективності ухвалення управлінських рішень, удосконалення організації документообігу з моніторингу, підвищення якості підвищення кваліфікації в цілому.

Список використаних джерел:

1. Rhodes R., Marsh D. Policy Network in British Politics. A Critique of Existing Approaches. Policy Network in British Government / Ed. By D. Marsh and R. Rhodes. Oxford : Clarendon Press, 1992.

2. Мелешко В.В. Мережева взаємодія як основа організації профільного навчання в освітньому окрузі сільської місцевості. *Український педагогічний журнал* . 2016. № 4. С.11-17

3. Денисова А. В. Моніторинг якості підвищення кваліфікації фахівців у галузі професійної (професійно-технічної) освіти (із досвіду роботи Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти). *Інноваційна діяльність педагогічних працівників ЗП(ПТ)О в умовах сталого розвитку суспільства*: зб. тез Всеукр. наук.-практ. семінару, 6 листоп. 2019 р. Біла Церква: БІНПО, 2020. С.71–76.

*Довгань Юрій Васильович,
кандидат економічних наук,
старший викладач кафедри маркетингу
та реклами
Вінницького торговельно-економічного
інституту КНТЕУ*

ДИСТАНЦІЙНА ФОРМА НАВЧАННЯ ЯК ІННОВАЦІЙНА МЕТОДИКА ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ЛОГІСТИКИ ТА УПРАВЛІННЯ ЛАНЦЮГАМИ ПОСТАВОК

Логістика є важливою сферою національної економіки України, оскільки результатом її функціонування є акумуляція значної частини валового внутрішнього продукту, особливо завдяки міжнародній торгівлі та ефективному функціонуванню експортних ланцюгів поставок товарів. Глобалізаційні економічні процеси зумовлюють необхідність інтеграції господарської діяльності вітчизняних підприємств у висококонкурентне бізнес-середовище європейської та світової логістичної мережі. Успішність України в конкурентній боротьбі на світовому ринку логістичних послуг безпосередньо залежить від підвищення ефективності логістики завдяки формуванню, реалізації та розвитку логістичного потенціалу – розвитку транспортної і логістичної інфраструктури, ефективній побудові і функціонуванню мультимодальної транспортно-логістичної системи, сприянню розвитку торгівлі тощо. Одним із ключових факторів для підвищення конкурентоспроможності у сфері логістики виступає формування дієвого механізму кадрового забезпечення, що включає в себе цілісну систему підготовки логістичного персоналу. Основними виконавцями даного завдання в Україні є заклади передвищої та вищої освіти, які здатні готувати висококваліфікованих фахівців із необхідним набором компетентності та компетенцій для ефективного практичного впровадження підходів сучасної інтегрованої логістики та застосування інноваційних логістичних технологій і обладнання [1].

Зважаючи на вищезазначене, необхідним є виділення в Національній рамці кваліфікацій спеціальності «Логістика та управління ланцюгами поставок» і формування концептуальної моделі багаторівневої системи підготовки фахівців наступних рівнів:

1. Підготовка докторів філософії та докторів наук в сфері логістики та управління ланцюгами поставок (викладачів, наукових співробітників, керівників логістичних компаній, директорів з логістики та управління ланцюгами поставок).

2. Рівень корпоративної логістики та управління ланцюгами поставок. Підготовка магістрів-фахівців з інтегрованої логістики, системних інтеграторів, аналітиків, консультантів, керуючих або координаторів ланцюгів поставок, регіональних керівників тощо.

3. Рівень функціональної логістики. Підготовка бакалаврів з логістики (функціональних фахівців, керівників проектних груп, керівників функціональних підрозділів підприємства, диспетчерів, експедиторів тощо).

4. Операційний рівень (виконавці/супервайзери). Підготовка молодших спеціалістів для окремих сфер логістики (логістичних центрів, складських комплексів, транспортних терміналів, кур'єрських та поштових служб, інформаційна підтримка тощо).

Базовим рівнем професійної підготовки фахівців з логістики та управління ланцюгами поставок має стати рівень нижнього лінійно-функціонального персоналу служби логістики підприємств (операційний рівень), якість підготовки фахівців на якому має бути забезпечена закладами передвищої освіти.

Якість професійної підготовки фахівців з логістики та управління ланцюгами поставок можна визначити ступенем відповідності рівня його підготовки професійним вимогам, які сформовані відповідно до сучасних економічних умов, вимог роботодавців на ринку праці. З-поміж основних компетентних вимог до логістів на ринку праці України виділимо наступні: освіта (передвища або вища); досвід роботи від 1 року; знання ПК та вміння застосування інформаційних технологій; володіння іноземними мовами тощо [2].

В останні десятиліття в усьому світі спостерігається стала тенденція збільшення частки дистанційної форми навчання в освіті фахівців з логістики та управління ланцюгами поставок. Цьому сприяє, з одного боку, активний розвиток інформаційних технологій, з іншого – зміна ставлення до дистанційної форми навчання як такої.

Дистанційна форма навчання фахівців з логістики та управління ланцюгами поставок розвивається за декількома напрямками, а саме:

- 1) впровадження нових інформаційних технологій у освітній процес;
- 2) вдосконалення методів викладу матеріалу, що має враховувати форму навчання оскільки при розробці освітніх програм за дистанційною формою навчання не можна сліпо переносити напрацьований матеріал зі стаціонарної форми навчання.

Типовий сучасний здобувач освіти в сфері логістики та управління ланцюгами поставок є досить добре знайомим із інформаційними технологіями, а враховуючи, що це здобувач освіти дистанційної форми навчання, то можна припустити, що він не тільки знайомий із цими технологіями, але й активно їх використовує у своїй повсякденній діяльності, зокрема для навчання.

Для того, щоб дистанційне навчання було максимально ефективним, його потрібно правильно організувати за допомогою системи організаційних, технічних, програмних та методичних заходів та підкріпити використанням сучасних інформаційних технологій.

Підготовка фахівців з логістики та управління ланцюгами поставок з використанням дистанційної форми має низку особливостей, а саме:

1. Індивідуальний підхід до кожного студента, що пов'язано із необхідністю логісту приймати самостійні рішення.

2. Неперервність навчання. Навчання можна здійснювати одночасно з професійною діяльністю (або з навчанням за іншим напрямком), тобто без відриву від виробництва або іншого виду діяльності.

3. Можливість постійного удосконалення вмінь та навичок застосування інформаційних технологій.

4. Можливість залучати до процесу навчання безпосередньо логістичні компанії, які зацікавлені в якісних фахівцях.

Дистанційне навчання надає майбутнім фахівцям з логістики та управління ланцюгами поставок широкий доступ до різноманітних джерел інформації, підвищує ефективність самостійної роботи, дає можливість розробки і прийняття ефективних управлінських рішень, знаходження та закріплення різних професійних навичок, а викладачам дозволяє реалізовувати нові форми і методи навчання. Дистанційна форма навчання є ефективною формою підготовки майбутнього висококваліфікованого фахівця з логістики та управління ланцюгами поставок, який після завершення навчання буде здатний конкурувати на ринку праці.

Список використаних джерел:

1. Поліщук І. І., Довгань Ю. В. Логістична компетентність як складова ефективності логістики. *Modern Economics*. 2021. № 28(2021). С. 127–133. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V28\(2021\)-18](https://doi.org/10.31521/modecon.V28(2021)-18).

2. Потанер Л., Боровік Л. Актуальні проблеми практичної підготовки майбутніх фахівців з логістики. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/handle/2010/32719>.

3. Ткачова Н.М. Казанська О.О. Дистанційна форма як інноваційна методика підготовки фахівців з логістики. *Наукове забезпечення технологічного прогресу XXI сторіччя*: матер. міжнар. наук. конф. Т. 4, 1 травня 2020 р. Чернівці, Україна. С. 11–16.

*Зайка Людмила Семенівна, викладач
ВСП «Технологічно-промисловий
фаховий коледж ВНАУ»*

ЕЛЕКТРОННИЙ ПОСІБНИК - ОДИН ІЗ АСПЕКТІВ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЗАКЛАДІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

Постановка проблеми. Україна перебуває на етапі становлення та розвитку діджиталізації, яка прийшла на зміну епосі ІТ-індустрії. Цифрові трансформаційні процеси змінюють не тільки економіку, освіту, а й суспільство в цілому. Упродовж останнього десятиліття розвиток цифрових технологій забезпечує значні можливості щодо створення та застосування інформаційних ресурсів під час підготовки майбутніх спеціалістів. Сучасний ринок праці вимагає від закладів фахової передвищої освіти забезпечити підготовку компетентних, конкурентоспроможних випускників, які не тільки володіють спеціальними компетентностями, а й здатні вирішувати значний ряд проблем у споріднених галузях. Підготувати таких фахівців непросто: поколінню «Z» традиційні методи навчання нецікаві, здебільшого, воно відкрите сучасним технологіям, віртуальній комунікації. А цифровізація сприятиме спрощенню

освітнього процесу, вона зробить його більш гнучким, пристосованим до реалій сьогодення, що забезпечить формування конкурентоспроможних професіоналів [6]. Окрім того, нинішня ситуація, яка склалася на фоні пандемії, спричиненої коронавірусом COVID-19, засвідчила нагальну необхідність діджиталізації освіти, адже дистанційна форма навчання забезпечується різними інформаційно-комунікаційними програмами та технологіями, водночас й електронними підручниками та посібниками.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Процес діджиталізації в освіті досліджують українські та зарубіжні вчені з різних точок зору. Теоретичні та методичні основи, зокрема осмислення основоположних понять цифровізації, їх структури, специфіки репрезентовано у працях К.Бугайчука, Л.Галкіна, Р.Гуревича, Л. Карташової, П.Матюшка, О.Овчарука, О.Співаковського, О.Спіріна, М.Шишкіна, А. Яцишина та інших [1,2,3,4]. Останнім часом в освітньому процесі закладів фахової передвищої та вищої освіти набуває актуальності питання оптимального впровадження е-посібників. Цій проблемі присвячені дослідження А.Велієвої [2], Н.Кононець [6], О.Корбут [7] та ін. Аналіз наукової літератури з порушеної проблеми призвів до висновку, що використання електронних навчальних підручників і посібників – це один із аспектів діджиталізації освітнього процесу.

Метою роботи є оснований на реальному виданні аналіз поліфункціонального характеру використання електронних навчально-методичних посібників та їх ролі в діджиталізації навчального процесу в закладах фахової передвищої освіти.

Виклад основного матеріалу. Закон України «Про освіту» визначає електронний підручник/посібник, як електронне навчальне видання із систематизованим викладом навчального матеріалу, що відповідає освітній програмі, містить цифрові об'єкти різних форматів, основною метою якого є задоволення потреб суб'єктів освітнього процесу [5].

ВСП «Технологічно-промисловий фаховий коледж» ВНАУ є сучасним і у своїй діяльності відповідає всім запитам сьогодення. Зокрема, викладачем української мови Заїкою Л.С. створено й апробовано електронний навчально-методичний посібник «Морфологія сучасної української літературної мови» відповідно до чинної навчальної програми з української мови для підготовки студентів закладів фахової передвищої освіти. Його поява зумовлена необхідністю пошуку нових інтенсивних шляхів і засобів мовної освіти, яка переходить на новий зміст і терміни навчання, і, безумовно, потребує застосування найсучасніших методик.

У даному е-посібнику, створеному в програмі «TurboSite», детально розглядаються основні теоретичні питання морфології української мови, наприкінці кожного розділу є посилання на електронні ресурси, опрацювання яких сприятиме глибшому розумінню теми. Створено ефективну систему запитань для самоперевірки, вправ, тестових завдань для вироблення морфологічних умінь і навичок у студентів. Вправи різного рівня складності дозволять закріпити лінгвістичні знання, так як їх виконання потребує глибокої підготовки, зорієнтованості в мовній теорії та вміння ефективно застосовувати її в практичній діяльності. Вивчення кожного розділу завершується контрольними тестами, які дозволять студентам самостійно оцінити набуті знання. Під час виконання тестів біля кожного завдання висвітлюється результат, а саме: відповідь правильна «+», неправильна «-» та оцінка за 12-ти бальною шкалою. За вибору неправильної відповіді, на екрані з'являється посилання

на матеріал, за яким можна ще раз опрацювати теорію - і згодом знову перевірити свої знання стосовно певної частини мови. Студент має можливість проходити тестування до тих пір, поки всі відповіді не будуть правильними.

Нині роль самостійної роботи дуже зросла, особливо під час дистанційного навчання. На разі електронний посібник полегшить розуміння навчального матеріалу за рахунок інших, ніж у друкованій навчальній літературі, способів подачі матеріалу: індуктивний підхід, вплив на слухову й емоційну пам'ять; він допускає адаптацію інформації відповідно до потреб студента, рівня його підготовки, інтелектуальних можливостей і, окрім того, виконує роль викладача, оскільки має навчальну та контролюючу функції.

Завдання е-посібника: допомогти студентам закладів фахової передвищої освіти та всім, хто бажає покращити рівень володіння українською мовою, актуалізувати і систематизувати знання з морфології та підвищити грамотність, що є складовою формування мовної особистості, а також підготуватися до державної підсумкової атестації. Він сприятиме активізації роботи студентів з метою всебічного та глибокого вивчення морфологічних явищ рідної мови, дасть можливість кожному, незалежно від рівня його підготовки, індивідуалізувати процес навчання, здійснювати самоконтроль і бути не пасивним спостерігачем, а активно отримувати знання й оцінювати власні можливості.

Висновки. Одним із аспектів діджиталізації сучасного закладу фахової передвищої освіти є розробка та впровадження електронних освітніх ресурсів, зокрема електронних підручників і посібників, які мають багатокористувацький режим роботи, їх легко змінювати й доповнювати новими матеріалами; вони забезпечують інтерактивність, контроль і самоконтроль знань, містять мультимедіа, підвищують мотивацію до навчання і роблять навчальний процес захопливим та яскравим. Тому нині головним завданням викладачів є перетворення величезного об'єму навчальної інформації в компактну та зручну форму для використання та засвоєння здобувачами освіти, що виявляється в застосуванні цифровізації, зокрема створенні е-підручників/посібників.

Отже, діджиталізація є одним із основних трендів розвитку фахової передвищої освіти.

Список використаних джерел:

1. Бугайчук К. Л. Електронний підручник: поняття, структура, вимоги : укр. вид. портал. URL: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/do>
2. Велієва А. Ш. Електронний посібник: можливості та перспективи. URL : <http://www.confcontact.com/2009ip/velieva.htm>.
3. Гриценчук О. О. Електронний посібник і його роль у процесі інформатизації освіти / О. О. Гриценчук // Інформаційні технологічні засоби навчання / за ред. В. Ю. Бикова, Ю. О. Жука; Ін-т засобів навчання АПН України. – К., 2005. – С. 255–261.
4. Гуревич Р. С., Кадемія М. Ю., Шевченко Л. С. Інформаційні технології навчання: інноваційний підхід : навч. посіб. Вінниця : ТОВ фірма «Планер», 2012.С. 348.
5. Карплюк С.О. Особливості цифровізації освітнього процесу у вищій школі. Інформаційно-цифровий освітній простір України: трансформаційні процеси і перспективи розвитку. Матеріали методологічного семінару НАПН України. 4 квітня

2019 р. / за ред. В. Кременя, О. Ляшенка ; укл. А.В. Яцишин, О.М. Соколюк. Київ, 2019. С. 188–197.

6. Кононець Н. В. Аспекти педагогічної майстерності викладача: розробка електронних підручників: укр. вид. портал.

URL: www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vpm/2009_6/konones.pdf.

7. Корбут О. Г. Електронний підручник як елемент освітнього середовища. URL: <http://confesp.fl.kpi.ua/node/1087>.

*Козянчук Марія Олександрівна,
студентка Коростишівського
педагогічного фахового коледжу
імені І.Я.Франка, науковий
керівник: Левченко С. В., викладач
психолого-педагогічних дисциплін*

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНОЇ ПЛАТФОРМИ PADLET В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Процес подання інформації в сучасному світі ставить складне завдання перед педагогічною наукою організувати навчання учнів таким чином, щоб вони були готові самостійно реалізовувати себе в сучасному світі, уміли працювати в групі, швидко адаптуватися до стрімкого розвитку інформаційно-комунікаційних технологій. Ці веб-сервіси надають можливість візуалізувати навчальний матеріал і репрезентувати його більш привабливо та зрозуміло, що допоможе вчителю цікаво провести заняття, а учням – краще засвоїти новий навчальний матеріал.

Padlet – це інструмент для навчання, який дає змогу поєднувати текст, зображення, відео, аудіо в інтерактивний формат, розміщувати посилання на сторінки інтернет, замітки.

Віртуальна дошка Padlet має багато можливостей, а саме:

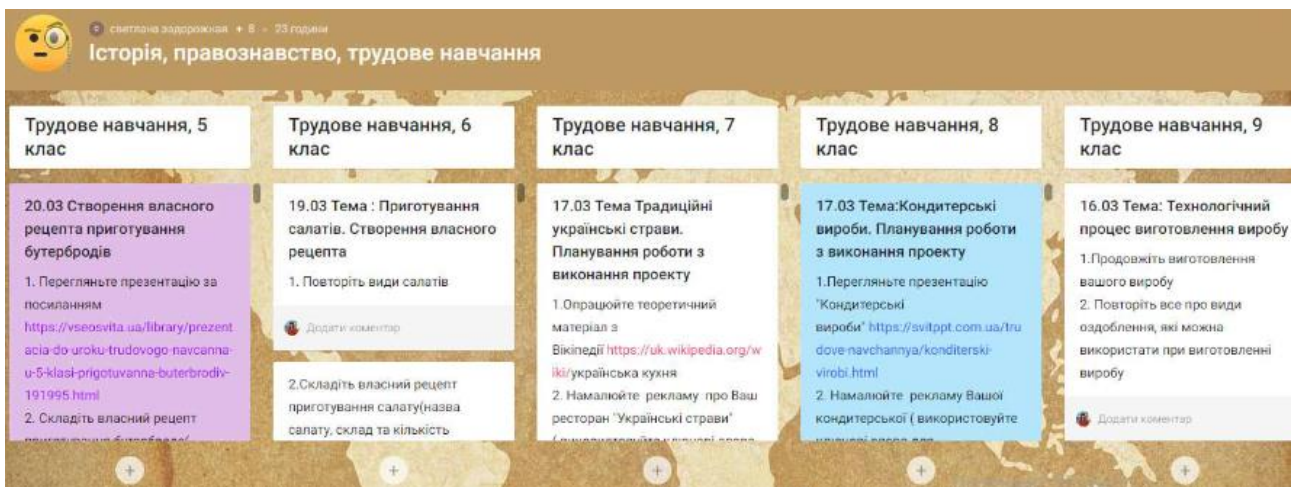
- організація спільної роботи учнів із використанням різного контенту;
- систематизація знань з теми;
- накопичення матеріалу з теми;
- спільний доступ до інформації для великої кількості людей;
- експорт дошки в різні формати;
- розміщення дошки в соціальних мережах.

Способи використання онлайн-дошки у професійній діяльності педагога:

- 1) онлайн-дошка як середовище зберігання матеріалів;
- 2) онлайн-дошка як платформа для планування та звітності;
- 3) онлайн-дошка як віртуальна екскурсія;
- 4) онлайн-дошка як засіб презентації напрацювань;
- 5) онлайн-дошка як інструмент для проведення «перевернутого» уроку;
- 6) онлайн-дошка як віртуальна класна кімната, учительська тощо.

Дошка може бути віртуальною класною кімнатою, учительською. У такому випадку створюється дошка для певної кількості дітей (групи), надається доступ лише учням групи або їхнім батькам. На подібній дошці педагог може розміщувати розклад уроків, повідомляти про зміни до нього, вести спілкування з учнями (батьками), розміщувати домашнє завдання тощо.

Дистанційне навчання відрізняється тим, що відбувається за допомогою мережі Інтернет. За допомогою платформи Padlet викладачі мають змогу доступно та цікаво проводити заняття для дітей. Дана платформа є актуальною під час дистанційного навчання. Під час проведення занять учні мають змогу поділитися своїми знаннями, для цього вони можуть ділитися додатковими матеріалами та додавати картинки. У процесі дистанційного навчання дана платформа є легкою у сприйнятті для дітей початкової школи. Вони самостійно можуть користуватися цим додатком без допомоги старших та чудово виконувати завдання.

Padlet дає змогу розміщувати найрізноманітніші види контенту: робити текстові нотатки, завантажувати файли (word, pdf, jpg, png), розміщувати гіперпосилання (лінки), знаходячи їх безпосередньо у вбудованому в онлайн-дошку пошуковнику, робити миттєві фото (Snap), записувати і розміщувати відео та аудіонотатки, додавати позначки, зроблені вручну, знаходити і додавати точки на мапі (у Padlet вмонтовано доступ до карт Google), а за потреби – поширювати пряме покликання на іншу дошку Padlet. Особливо цікавою є функція вбудованого у Padlet інструмента для запису відео з екрану, завдяки якій можна зняти короткий відеоролик і відразу ж розмістити його на онлайн-дошці.

Сервіс дозволяє створювати контент в семи різних форматах: полотно, стіна, дошка, полиця, трансляція, сітка, карта, який можна задавати не лише перед формуванням дошки, а й змінювати існуючий варіант.

На онлайн-дошках може не лише розміщувати навчальний контент, а й залишати коментарі, дописи, ставити оцінки із зазначенням балів (для вчителів).

Формати відображення контенту можна не лише обирати перед створенням нового Padlet, але й змінювати формат тієї дошки, яка вже існує.

Наприклад, для початку можна попросити учнів написати відповіді на якесь запитання у форматі Padlet Backchannel, у якому нові повідомлення з'являються на дошці у вигляді листування у чаті. Коли всі учасники заняття висловлять свою думку, викладач може змінити відображення згенерованого на занятті контенту на формат Padlet "Полиця". Внаслідок цих дій відповіді учнів автоматично розмістяться в один стовпець, який можна назвати "Відповіді на занятті", а поруч створити інші стовпці з назвами наступних завдань, до яких студенти додаватимуть свої нові записи. Формат Padlet "Полиця" часто використовують для розміщення результатів роботи в групах

(наприклад, групові есеї на курсі з біблійних наук) або щоб у вигляді структури представити всі посилання з навчального заняття. Такий же алгоритм переходу до формату “Полиця” можна використати і розпочинаючи від формату Padlet “Трансляція”, в якому вміст легко читати згори вниз і який часто використовують для розміщення блогів, історій, дискусій, форумів, інструкцій чи, наприклад, підсумків модулю.

Викладачі на онлайн-дошці можуть не тільки розмішувати інформацію, але й взаємодіяти з контентом, оцінюючи роботи учнів, ставити вподобайки та залишати коментарі.

З досвіду викладачів, які використовували взаємодії Padlet для взаємного оцінювання, можна скласти алгоритм дизайнування цього процесу з урахуванням специфіки цього онлайн-ресурсу.

Оформлення дошки й наповнення її даними:

1. Натисніть на коліщатко у правому верхньому кутку.
2. У полі Назва введіть назву дошки.
3. У полі Опис – опис дошки, додайте піктограму – зображення для створення асоціації з дошко.
4. Натисніть кнопку Фон й оберіть необхідний фон для оформлення дошки.
5. Наповнюємо дошку потрібною інформацією.
6. Натисніть на позначку, щоб змінити формат.
7. Натисніть Поділитися, щоб відкрити доступ.
8. Щоб надати доступ для спільного використання дошки натисніть Змінити налаштування приватності – Співатор – Співатор й поділіться посиланням.

Отже, використання сучасних засобів навчання в освітньому процесі, а саме віртуальної онлайн-дошки Padlet сприяє ефективному засвоєнню інформаційного матеріалу та розширенню ілюстративної бази уроку, яка впливає на розширення знань та збільшення зацікавленості в учнів.

Тому, цю платформу можна раціонально та продуктивно використовувати у освітніх закладах для більшого заохочення учнів до навчання, внаслідок чого зростуть їх результати в праці.

Список використаних джерел:

1. Як організувати простір навчальної взаємодії на Padlet? [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://cutt.ly/QIUXZLS>
2. Створення онлайн-дошки Padlet [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://cutt.ly/uIIIqFC>
3. Віртуальні онлайн-дошки, як органайзер для навчання [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://cutt.ly/3IiTge>
4. Padlet-віртуальна дошка для спільної роботи [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://cutt.ly/AIPosHC>

*Конончук Юлія Олександрівна,
студентка ВСП «Житомирський
торговельно-економічний фаховий
коледж КНТЕУ», науковий керівник:
Поліщук А. В., викладач іноземних
мов*

ЦИФРОВА ГРАМОТНІСТЬ – MUST-HAVE ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ МАЙБУТНЬОГО

Цифровізація країни несе позитивні зміни в усіх сферах життя – від освіти та медицини до науки та бізнесу. При цьому є одна фундаментальна річ, без якої успішно цифровізувати країну неможливо. Це цифрова грамотність населення. Просто користуватися смартфоном чи ноутбуком і мати доступ до мережі Інтернет – ще не означає володіти цифровою грамотністю. Здатність ефективно та безпечно використовувати сучасні цифрові технології в роботі та навчанні, в професійному та особистісному розвитку – ось що таке цифрова грамотність.

Статистичні дані стверджують, 42% громадян ЄС не мають базових цифрових навичок. В Україні, за даними 2019 року, не володіють базовими цифровими навичками ще більше громадян – 53%. Але ж від рівня цифрової грамотності залежить не лише комфорт проживання в країні цифрових сервісів, а й конкурентоспроможність кожної людини, її вміння опиратися фейкам та дбати про свої дані онлайн. Простими словами, цифрова грамотність так само важлива сьогодні, як вміння писати, читати і говорити.

Володіння інструментами, призначеними для розв'язання типових та пов'язаних із професійною діяльністю завдань, і вміння опанувати нові – одна з ключових компетенцій кваліфікованого фахівця будь-якої галузі.

Сьогодні темпи комп'ютеризації значно випереджають уміння і навички переважної більшості користувачів. Важливо розуміти різницю між комп'ютерною і цифровою грамотністю. Під комп'ютерною грамотністю (computer literacy) розуміють уміння та навички роботи за комп'ютером, управління файлами і папками, знання основ інформатики, мінімальні знання основних офісних програм (Берман Н. Д., 2017). Цифрова грамотність (англ. digital fluency) визначає набір знань і умінь, які необхідні для безпечного і ефективного використання цифрових технологій і ресурсів Інтернету, також цифрова грамотність – це здатність людини використовувати цифрові інструменти у щонайменшому розумінні з користю для себе і професійної діяльності [3].

Цифрові технології активно використовуються як інструмент в освіті. Однак темпи діджиталізації, яка стає однією з головних ідей сьогодення, іноді випереджають вміння і навички самих користувачів. Тому володіти високою цифровою грамотністю означає використовувати цифрові інструменти з користю для себе, наприклад, для підвищення ефективності навчання. І хоча потреба у цифровій грамотності очевидна, викладання і використання технологій в освітніх установах все ще залишається проблемою. Зрозуміло, що студенти користуються широким спектром цифрових інструментів, але це не означає, що вони знають, як використовувати їх у навчальних цілях. Звичайно, технологія не повинна замінити традиційну навчальну діяльність.

Замість цього студентам слід надати можливість використовувати технології для вирішення проблем і прояву творчого підходу.

Цифрова грамотність для сучасних українських студентів – це здатність працювати індивідуально або колективно, використовуючи ресурси і системи, що відповідають за оцінювання інформації, отриманої через медіа-ресурси, і використовувати її для вирішення проблем або здобуття знань.

Формування цифрової грамотності здобувачів освіти не може бути обмежене вивченням дисциплін, таких як інформатика, для професійної діяльності цього недостатньо. Цифрова компетентність має стати однією з головних при розробленні нових професійних стандартів.

Використання, наприклад, таких програм як Microsoft та ІСЗ – це використання цифрових технологій, інструментів комунікації або мереж для отримання доступу до інформації, управління нею, її інтеграції, оцінювання і створення для функціонування в сучасному суспільстві.

Введене поняття цифрової грамотності визначає, які ж навички і уміння повинна мати людина, аби її можна було назвати всеобізнаною в даному сенсі.

Цифрова грамотність необхідна усім з наступних причин:

- «Держава в смартфоні» та комфортне проживання в країні. Означає велику кількість сервісів онлайн. Більше не треба витратити свій час на стояння в черзі. Онлайн-послуги – це комфорт, зручність, економія часу. Цифрова грамотність необхідна для того, щоб ефективно використовувати всі можливості, які надає держава.

- Особистий розвиток та вирішення особистих потреб. Завдяки знанням цифрової грамотності дідуся та бабусі отримують можливість частіше спілкуватися з онуками в зручному форматі, знатимуть як легко шукати необхідну інформацію – новини, рецепти, а також зможуть проводити прості онлайн-активності. Знатимуть, наприклад, як продати старий диван і купити новий.

- Конкурентоспроможність на ринку праці. Володіючи цифровою грамотністю, у людини з'являється більше шансів на працевлаштування. Більше шансів на підйом кар'єрними сходами.

- Безперервне навчання. Завдяки цифровій грамотності, кожен зможе вдосконалювати себе щодня. Проходити онлайн-курси і тренінги. Ефективніше вивчати іноземні мови. Поповнювати власні знання, здобувати нові навички. І в 30, і в 50, і в 70 років. Це суперможливість

- Онлайн-безпека. Буде розуміння як уберегти свій акаунт та облікові записи від злону зловмисниками, як захиститися від потрапляння вірусів на свій пристрій [2].

Саме тому важливо забезпечити рівні можливості для розвитку кожного українця.

Одним з таких проєктів є «Дія. Цифрова освіта» – перший в Україні масштабний проєкт, пов'язаний із цифровою грамотністю українців.

Окрім роботи МОН, Мінекономрозвитку запропонували свій проєкт – «Цифрова аджента України-2020» (Цифрова аджента України – 2020, 2016), який також має на меті підвищення загального рівня як цифровізації так і цифрової грамотності громадян. Серед запропонованих сфер, які підлягають цифровізації, є освіта, де першочерговим пунктом стоїть «Цифрові» компетенції та навички [3].

Отже, цифрова грамотність (або цифрова компетентність) визнана ЄС однією з 8 ключових компетенцій для повноцінного життя та діяльності та є вимогою сьогодення, що дає можливість ефективно і безпечно використовувати сучасні технології.

Важливо пам'ятати, що використання технологій робить людину експертом у своїй діяльності, навіть якщо це не технологічна галузь. Можливість застосовувати цифрові технології і продовжувати своє самостійне навчання може принести таку користь, яку зараз і неможливо передбачити.

Список використаних джерел:

1. Цифрова грамотність: в ногу з часом! URL: <http://ua-news.mnau.edu.ua/2021/04/cifrova-gramotnist-v-nogu-z-chasom.html>
2. Цифрові компетентності у підготовці молодших бакалаврів з агрономії. URL: [file:///C:/Users/%D0%90%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BD/Downloads/746%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D%V0%D1%82%D1%82%D1%96-2365-1-10-20201211%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/%D0%90%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BD/Downloads/746%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D%V0%D1%82%D1%82%D1%96-2365-1-10-20201211%20(2).pdf)
3. Цифрова грамотність: що це і навіщо українцям. URL: <https://biz.nv.ua/ukr/experts/cifrova-gramotnist-must-have-dlya-ukrajinciv-50053488.html>

*Король Владислав Романович,
студент ВСП «Стрийський
фаховий коледж ЛНАУ»
науковий керівник: Суділовська М.М.,
кандидат педагогічних наук,
викладач історії та суспільних дисциплін*

ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Світова пандемія COVID-19, яка спіткала світ у 2020 році і триває сьогодні, призвела до вагомих змін в житті людей та в освітньому просторі зокрема. Навесні 2020 року в Україні розпочався карантин, освітянам довелося в авральному режимі перелаштовувати навчальний процес з очної форми у дистанційну. Така вимога часу і обставин повністю змінила процес навчання в усіх освітніх установах і в закладах фахової передвищої освіти зокрема.

Аналіз останніх досліджень і публікацій базується на методологічних працях С. Архангельського, Ю. Бабанського, С. Гончаренка, М. Махмутова, Є. Полота, В. Сагарди, Л. Виготського, П. Гальперіна, Г. Костюка, О. Матюшкіна, Н. Талізінної [5] та інших. Значних зусиль до формування системи дистанційного навчання доклали вчені С. Батишев, О. Кірсанов, Ч. Куписевич, І. Огородніков, О. Пехота, Л. Романишина, П. Сікорський, І. Харламов; психологи Б. Ананьєв, Г. Балл, В. Виготський, М. Данилов та інші, у творчому доробку яких аналізується процес індивідуалізації особистісно-орієнтованого навчання [3]. Також в Україні, за час вимушеного дистанційного навчання спричиненого пандемією COVID-19, проведено ряд соціологічних опитувань стосовно якості надання освітніх послуг та труднощів із якими зіткнулися здобувачі освіти.

Дистанційне навчання представляє собою нову організацію освіти, що ґрунтується на використанні як кращих традиційних методів отримання знань, так і нових інформаційних та телекомунікаційних технологій, а також на принципах самоосвіти [5]. Воно призначене для широких верств населення незалежно від матеріального забезпечення, місця проживання та стану здоров'я.

Перехід на дистанційну форму навчання, зумовлений пандемією, став неочікуваним та доволі серйозним випробуванням для всіх учасників освітнього процесу – освітян, викладачів, вчителів, студентів, учнів та їхніх батьків. Після тимчасової розгубленості всім довелося прийняти цей виклик та швидко адаптуватись до нових реалій, але питання розвитку дистанційної освіти набуло неабиякої актуальності. І хоча дистанційне навчання не є заміною очного та не планувалося на довгострокову перспективу, воно може стати ефективним інструментом не тільки під час карантину.

У дистанційній формі навчання є як переваги, так і недоліки.

Переваги: навчання у відповідності до власного темпу, особистісних особливостей та освітніх потреб; необмежений вибір навчального закладу та освітніх можливостей незалежно від місцеперебування; використання під час процесу навчання сучасних технологій, тобто, паралельно засвоювати навички, які згодом знадобляться під час роботи; самостійне планування часу занять; навчання у найбільш приємній та сприятливій атмосфері, котра створюється самостійно.

Недоліки: відсутність особистісного спілкування між викладачем та студентом (відбувається менш ефективна, безособистісна передача знань); не вистачає спілкування з колегами-студентами для обміну досвідом; необхідність наявності у студента сильної особистісної мотивації, вміння навчатися самостійно, без постійної підтримки та підштовхування з боку викладача; відсутність можливості негайного практичного застосування отриманих знань із наступним обговоренням виниклих питань з викладачем і роз'яснення ситуації на конкретних прикладах; студенти не завжди можуть забезпечити себе достатнім технічним обладнанням - мати комп'ютер та постійний вихід у Інтернет.

З позиції здобувача освіти закладу фахової передвищої освіти вважаю за оптимальний такий порядок роботи:

1. Перед початком заняття захистіться від усього, що вас відволікатиме. Передусім – мобільний телефон, треба прибрати чимдалі й діставати тільки під час перерв. Також слід створити навколо себе зону тиші й спокою. Будь-яка незапланована перерва на спілкування зіб'є вас з думки й порушить той порядок запам'ятовування, який ви так довго вибудовували.

2. Оберіть відповідний час. Кожен знає, «сова» він чи «жайворонок», тож для дистанційного навчання онлайн можна самому вибрати оптимальну годину для заняття: або рано-вранці, або пізно ввечері. Краще сконцентруватися й ефективно позайматися годину, ніж кілька годин боротися з утомою і вдавати активну діяльність.

3. Під час занять, якщо вони тривають понад годину, робіть заплановані перерви: після кожних 45 хвилин перемикайтеся на щось інше. Краще за все порухатися, можна зарядитися позитивними емоціями від спілкування з друзями. Довше, ніж на 20 хвилин, відволікатися не варто – адже так можна і забути про головну мету.

Варто зазначити, що дистанційне навчання в сучасному світі здійснюється за допомогою різноманітних технологій, які відрізняються за: формою подання навчальних матеріалів; наявністю посередника в системі навчання або за централізованою формою навчання; за ступенем використання телекомунікацій і персональних комп'ютерів; за технологією організації контролю навчального процесу; за ступенем впровадження в технології навчання звичайних методів ведення освітнього процесу; за методами ідентифікації студентів при складанні іспитів [4].

Проте діалог між викладачами й здобувачами освіти є важливим у ході як письмового, так і усного онлайн-спілкування. При цьому необхідно, щоб студенти отримували якісний зворотний зв'язок, це додатковий стимул та мотивація [1]. Найстійкішою мотивацією є внутрішня (когнітивна), тобто мотивація усвідомленої дії. У дистанційному навчанні вона відіграє головну роль. Зауважу, що це найскладніша мотивація для здобувача освіти.

У центрі комунікативного простору перебуває навчальний предмет [6]. Але в ході проектування взаємодії необхідно враховувати не лише предметну спрямованість, а й мотиваційний аспект навчання. Якщо використовувати складну інформацію без урахування вікових і психологічних особливостей студента, давати великий обсяг завдань одразу на тривалий період, це не буде сприяти внутрішній мотивації. Завдання викладача - зробити матеріал максимально доступним, цікавим, наочним і таким, що стимулюватиме до розширення знань [6]. Завжди більш вирашними є ілюстровані онлайн-уроки, що спонукають студентів до співтворчості, пошуку, перетворюють їх на дослідника. Зворотний зв'язок з викладачем - важливий фактор засвоєння знань. Студенти повинні бачити свої успіхи і вчитися працювати над помилками.

Мотивація досягнення реалізується в успішності освітньої діяльності, у прагненні до поставлених цілей і виявленні наполегливості здобувачів освіти [2]. Ті, хто орієнтовані на успіх, частіше досягають своїх цілей.

Висновки: Незважаючи на нові виклики, пов'язані із пандемією, освітній процес продовжується. Результати суспільного прогресу, раніше зосереджені в сфері технологій, нині концентруються в інформаційній сфері. Ми живемо в еру інформатики. Дистанційна форма навчання дає сьогодні можливість створення систем масового безперервного самонавчання, загального обміну інформацією, незалежно від тимчасових і просторових поясів.

Список використаних джерел:

1. Ахмад І.М. Навчання в дистанційній і змішаній формі студентів ВНЗ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://interconf.fl.kpi.ua/node/1067>.
2. Маркозов Д.О. Дистанційне навчання як інноваційна форма освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/24_PNR_2009/Pedagogica/50819.doc.htm.
3. Воронкін О.С. Організація дистанційних технологій навчання на основі комп'ютерних інформаційних систем вищих навчальних закладів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/ejournals/vsunud/2009-6E/09vosnzu.htm>.

4. Моїсєєва Ю.Ю. Дистанційне навчання: інноваційна форма вищої освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ea.donntu.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/7639/1/1.pdf>.

5. Дистанційна освіта: плюси та мінуси [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.osvita.org.ua/distance/articles/18/>.

6. Кастельс М. Інтернет-галактика. Міркування щодо Інтернету, бізнесу і суспільства / М. Кастельс. – К. : Вид-во “Ваклер”, 2007. – 304 с.

*Кравчук Ірина Вікторівна, викладач
ВСП «Криворізький фаховий коледж НАУ»*

ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА МЕТОДИ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ З ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ НА ПРИКЛАДІ ВСП КРФК НАУ

Вимушена дистанційна освіта поставила викладачів ВСП «Криворізький фаховий коледж НАУ» перед непростими викликами: як організувати якісну дистанційну освіту з використання інформаційних технологій здобувачів освіти в умовах карантину, коли викладач не може бути поруч зі студентом.

Для організації освітнього процесу із застосуванням змішаного навчання у Відокремленому структурному підрозділі «Криворізький фаховий коледж Національного авіаційного університету» згідно «Положення про дистанційне навчання» [1] використовується платформа *Google Workspace Education Edition*.

Платформа *Google Workspace Education Edition* – це безкоштовна та відкрита система управління дистанційною освітою, яка дозволяє використовувати широкий спектр інструментів для навчальної взаємодії викладачів, студентів та адміністрації закладів вищої та передфахової вищої освіти.

Google Workspace – це набір хмарних сервісів від Google, з яким будь-який навчальний заклад легко організує процес дистанційної освіти. Викладачі можуть проводити трансляції та відеоконференції зі здобувачами освіти, зберігати необмежену кількість будь-яких файлів і документів, розміщувати й перевіряти виконані завдання, створювати тести, презентації та навіть писати й малювати на віртуальних дошках [2].

Формою організації дистанційної освіти з використанням інформаційних технологій навчання студентів у ВСП «КРФК НАУ» є реалізація навчання в умовах дистанційної освіти за допомогою сервісу *Google Classroom*, який є безкоштовним інструментом онлайн-освіти, що дозволяє організувати навчальний процес зі здобувачами освіти в кіберпросторі. Зручний сервіс *Google Classroom* спеціально розроблений для викладачів провідною світовою компанією.

Переваги сервісів *Google Classroom Services*:

1. Кожен клас має власний ключ доступу, за яким здобувачі освіти та інші викладачі приєднуються до курсу. Викладачі також можуть використовувати електронну пошту групи, щоб надіслати кожному студенту запрошення на заняття. Відкривши лист, вони натиснуть кнопку «приєднатися» і автоматично стануть учасниками класу.

2. Різноманітні можливості створення та поширення завдань. Усі елементи в *Google Classroom* відображаються на стрічках у блогах. Викладач має можливість

використовувати 4 типи дописів в публікаціях свого класу: «Створити оголошення», «Створити завдання», «Створити запитання» та «Використовувати наявні дописи».

Повідомлення «Створити запитання» призначене для створення питання з короткою відповіддю або запитань із варіантами відповідей (див. рис.1).

Рис. 1. Повідомлення «Створити запитання»

Допис «Створити завдання» має на меті створення єдиного завдання (див. рис.2).

Рис. 2. Створення єдиного завдання

Публікація «Використовувати наявну публікацію» дозволяє викладачу використовувати завдання або запитання, створені в іншому класі (у його власному класі або класі, до якого він має доступ) (див. рис.3).

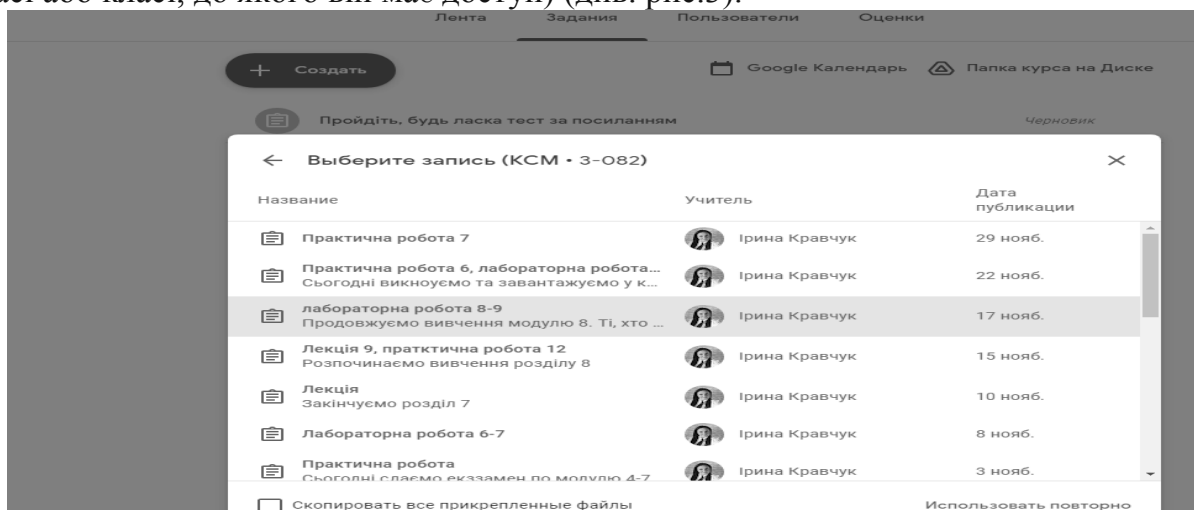

Рис. 3. Використання завдання або запитання, створені в іншому класі

Допис «Створити оголошення» призначене для створення оголошень у стрічці курсу (див. рис.4).

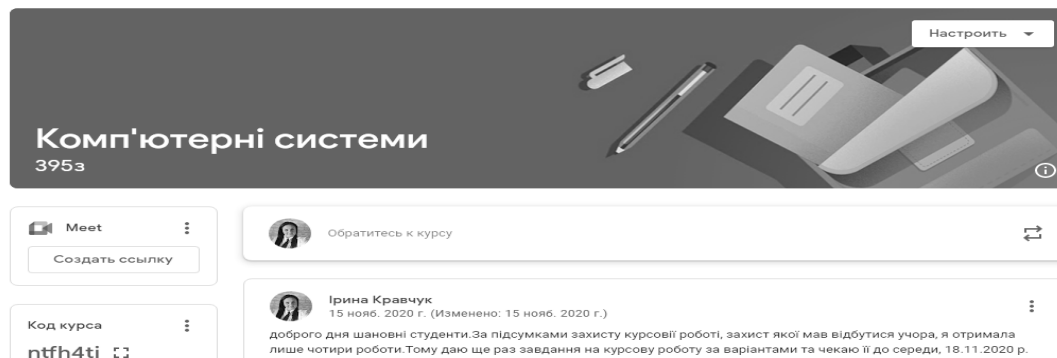

Рис. 4 – Створене оголошення

Усі чотири типи публікацій дозволяють використовувати посилання на файли будь-якого типу з Google-диску, зовнішні посилання та посилання на відео з YouTube. Отже, забезпечуються умови для отримання студентами навчальних матеріалів (демонстрацій, лекцій, інтерактивних завдань, тестів, додаткової літератури та відеоуроків, кросвордів).

3. При створенні завдань викладачі можуть вказати термін виконання певного завдання. Коли студент подає завдання до дедлайну, на його документі з'явиться статус «Переглянути», щоб викладач міг перевірити завдання. Після контрольної перевірки викладач може повернути роботу здобувачам для доопрацювання. Статус завдання автоматично зміниться на стан «відредагований», і здобувачі освіти мають можливість продовжити працювати над документом.

4. Завдяки комбінації служби «Оголошення» та коментаря до завдання класу Викладачі та здобувачі освіти залишаються на зв'язку в будь-який час, щоб контролювати стан виконання робіт або статус перевірки кожного завдання. Коли завдання створено як документ *Google*, платформа створює та розповсюджує окрему копію документа для кожного студента. Це дозволяє використовувати різні види завдань. Також викладач може надати кільком користувачам доступ для обробки одного документа одночасно. Працюючи разом, розширюючи можливості навчання, студенти можуть допомагати один одному. Цей метод, безумовно, сприяє розвитку навичок співпраці та розвитку комунікативних компетентностей.

5. Викладачі можуть сортувати імена та прізвища здобувачів освіти, відстежувати подані роботи, проводити попереднє оцінювання, додавати коментарі, додавати примітки та відгуки. Також є можливість експортувати оцінки в електронну таблицю *Google* або файл *CSV*, який можна завантажити в інші додатки.

6. Контроль виконання завдань та оцінка завдань. Викладач має можливість спостерігати за всіма завданнями одночасно і контролювати роботу над окремим завданнями одразу в кількох класах. Оцінювання може проводитися вручну або автоматично. Система оцінювання може нараховувати будь-яку кількість балів (автоматично 100 балів). Після використання кнопки «Повернути» оцінка буде надіслана на електронну адресу кожного здобувача, але ви можете змінити оцінку за потреби.

7. Корисна функція – можливість надсилати звіти батькам студентів. Батьки отримують запрошення з будь-якої наявної електронної адреси і мають можливість

отримувати щоденні або щотижневі звіти про незавершені або заплановані роботи та успіхи здобувачів [1].

Викладач створює завдання або опитування. Він може призначати завдання курсу, кільком курсам або окремим студентам. Він може вказати терміни, параметри доступу для додавання матеріалів, відстежувати статус завдання та додавати примітки під час виконання. Студенти здають виконане завдання. Після виконання він переглядатиме або редагуватиме один файл або копію, підготовлену для нього, з додатковими посиланнями, файлами та зображеннями. Викладач оцінює завдання, маючи можливість додавати примітки до завдань, оцінювати їх та відповідати здобувачам. Студент бачить свою потребу у вдосконаленні роботи та виправленню оцінки за потребою.

Завдяки легкому доступу до інтерфейсу класу, чіткій та ідеальній довідці *Google Classroom* – один із найкращих інструментів для дистанційного навчання.

Невід’ємною частиною підвищення ефективності навчання студентів з використанням інформаційних технологій в умовах дистанційної освіти є організація обміну досвідом у середині навчального закладу або між іншими навчальними закладами міста чи країни.

Список використаних джерел:

1. Особливості дистанційного навчання. Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/1209061355085/pedagogika/osoblivosti_distantsiynogo_navchannya.
2. Підласий І. Педагогічні інновації. Рідна школа. 1998. № 12. С. 3-17.
3. ПОЛОЖЕННЯ про організацію освітнього процесу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13>.
4. Положення про змішане навчання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13>.
5. Положення про дистанційне навчання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13>.

*Красій Тетяна Вікторівна,
викладач Вінницького транспортного
фахового коледжу*

РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ФОРМУВАННІ НАВЧАЛЬНОЇ МОТИВАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЗАКЛАДІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

Реформування системи освіти, зокрема створення фахової передвищої освіти, змінює пріоритети її розвитку, які насамперед визначаються процесами формування нових моделей навчання, орієнтованих на досягнення якості освітніх послуг у закладах освіти, з метою здобуття особою високого рівня не тільки наукових, професійних і загальних компетентностей, але й особистих – необхідних для професійної діяльності в певній галузі.

Такі глобальні тенденції розвитку людства, як інтеграція та інтернаціоналізація, інформатизація суспільних процесів, технологічні мега тренди, що змінюють фізичний, цифровий, біологічний світ та довголіття, орієнтують розвиток

національних систем освіти, формування у здобувачів освіти актуальних навичок та компетентностей. Значні зміни, що відбуваються в суспільстві, економіці, виробництві, висувають до системи фахової передвищої освіти нові вимоги щодо якості підготовки та особистісно-професійного розвитку молоді, зокрема, формування актуальних навичок, загальних та професійних компетентностей майбутніх фахівців [1, с. 18].

Важливість розв'язання проблеми створення освітнього середовища сьогодні зумовлена необхідністю його цілісного оновлення і приведення у відповідність до загальних трансформаційних змін, які відбуваються в суспільстві. Нині стан розвитку української освіти характеризується її системним реформуванням, підтримкою інноваційного розвитку, переходом до нової якості. Одним із пріоритетів модернізації освіти в Україні на початку XXI століття є формування інформаційного освітнього простору.

Освіта молоді має створювати, з одного боку, можливості, а з іншого, мотивувати студентство до постійного саморозвитку та самовдосконалення. Гуманізація процесу навчання передбачає необхідність переходу від традиційного інформаційно-пояснювального підходу до діяльнісного. Запровадження ІКТ в освітню галузь від одноразових проєктів переходить до системного процесу, що охоплює всі види діяльності суб'єктів освіти [3, с. 103].

В основі засобів інформаційних технологій, які використовуються в сфері освіти, є персональний комп'ютер, оснащений набором периферійних пристроїв. У процесі викладання можна застосовувати як традиційні, так й інноваційні методи навчання, чому сприяє створене у закладі сучасне предметнопросторове й інформаційне середовище. Це заняття-візуалізації, бінарні заняття, інтегровані заняття, екскурсійно-практичні заняття в умовах виробництва, ділові та рольові ігри, заняття з використанням у навчальному процесі QR-кодів, онлайн-сервісу Kahoot, Classroomscreen (рис.1), LearningApps (рис.2), Prezi, а також методів моделювання та вирішення виробничих ситуацій.

Рис.1. Приклад використання Classroomscreen з навчальної дисципліни «Хімія».

Рис.2. Вправи LearningApps з навчальної дисципліни «Екологія».

Використання зазначених вище підходів щодо розвитку професійної мотивації забезпечує достатній рівень засвоєння основних навчальних понять, що надає можливість використовувати ці поняття як інструмент для вивчення різноманітних явищ і процесів.

Засоби інформаційних технологій сприяють: розвитку навиків самостійної роботи; підвищенню мотивації навчання; реалізації навчання, що набуває індивідуальних рис; розвитку дивергентного і критичного мислення; розвитку інформаційної і освітньої компетентності студентів; реалізації мультимедійності учбового матеріалу; організації інтерактивного навчання; розвитку різних видів мовної діяльності. Таким чином, всі фактори, пов'язані з пізнавальною активністю, стають більш усвідомленими і дієвими, підсилюється їх роль у навчальній діяльності, зростає активність студентів у перебудові мотиваційної сфери, адже предметно-просторова складова освітнього середовища закладу фахової передвищої освіти є багатокомпонентною і повинна сприяти розширенню можливостей і задоволенню бажань майбутнього спеціаліста, його особистим запитам, професійній мобільності та вимогам роботодавців [2, с. 154].

Отже, сучасні педагогічні технології у поєднанні з ІКТ можуть суттєво підвищити ефективність освітнього процесу, вирішити завдання виховання всебічно розвиненої, творчо вільної особи. Сформованість у здобувачів освіти мотивів застосування інформаційно-комунікативних технологій спонукатиме не лише до застосування в навчанні, але й до самостійного вивчення їхніх дидактичних можливостей.

Список використаних джерел:

1. Баклицький І.О. Психологічні особливості навчальної мотивації студентів // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія

психологічна : сборник / Львівський держ. ун-т внутр. справ. Львів, 2008. Вип. 2. С.16–27.

2. Гавриленко О.А. Формування мотивації до професійної діяльності з застосуванням ІКТ // Витоки педагогічної майстерності. Полтава, 2012. Вип. 10. 370 с.

3. Гиліон О.В. Освітні мотивації студентської молоді // Грани : наук.-теорет. і громад.-політ. альманах / Дніпропетр. нац. ун-т ім. О. Гончара; Центр соц.-політ. досл. 2012. № 1. С. 102–104.

*Куліш Марія Олександрівна,
студентка «Коростишівського педагогічного
фахового коледжу імені І.Я.Франка»,
науковий керівник: Левченко С.В.,
викладач психологічно-педагогічних дисциплін*

CANVA FOR EDUCATION: СТИЛЬНА ВІЗУАЛІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО КОНТЕНТУ

Одним з ключових напрямків оптимізації освітнього процесу, в умовах модернізації української освіти, є орієнтація та спрямування на демократизацію взаємовідносин вчителя та здобувача освіти. Це передбачає використання нових підходів до навчання: відхід від дублювання інформації та монологічного викладу матеріалу, демонстрація можливості отримання цих даних з доступних джерел, сприяння створенню атмосфери співробітництва, перехід до діалогу між вчителем та учнями та учнів між собою, впровадження в освітній процес активних методів навчання, які дають змогу розкрити творчі здібності, розвивати ініціативу та активізувати навчально-пізнавальну діяльність учня. Також питання необхідності розвитку навичок співробітництва постає і у зв'язку з чинниками, які впливають з сучасних потреб ринку праці, де потрібні не лише кваліфіковані, а й комунікабельні фахівці, які б могли успішно працювати в команді задля єдиної мети. Зокрема, стоїть питання про підготовку здобувачів освіти до життя в "цифровому суспільстві", що передбачає вміння використовувати інформаційно-комунікаційні технології для вирішення життєвих завдань. Вище зазначене, зумовлює проблему пошуку нових форм, методів і засобів навчання, які передбачають ефективне використання інформаційно-комунікаційних технологій та враховують інтереси та потреби учасників освітнього процесу. Тому, велика увага останнім часом приділяється використанню онлайн-платформ в освітньому процесі. Дидактичні online-сервіси дозволяють сформувати особистість, яка має міцні знання з теми і здатна адаптуватися в умовах сьогодення. Широке використання цифрових технологій на уроках спонукає учнів до самостійної праці, творчого мислення, пошуку.

Сервіс Canva – це унікальний інструмент для візуалізації інформації, який до того ж має зручний та інтуїтивно зрозумілий інтерфейс. Сервіс має безкоштовну версію та адаптований українською мовою. А ще – це чудова можливість для створення нових інтерактивних матеріалів для будь-якого формату навчання, а саме:

- спільна презентація. Canva надає доступ до сотень чудових макетів презентації на будь-яку тему. Для створення презентації оберіть тип дизайну «Презентація», додайте необхідну інформацію та надайте доступ для редагування учням. Таке

завдання сприятиме розвитку творчого мислення, навичок пошукової діяльності та роботи в команді, а також покращить емоційний фон навчання;

- робочі аркуші. Напевно, кожен учитель намагався зробити робочий зошит у текстовому редакторі. Але ж це так незручно та довго! Сервіс Canva має безліч творчих шаблонів за навчальними предметами, які легко та швидко редагувати. Для цього слід знайти шаблон Worksheet, видалити чи додати необхідні поля, змінити колір та зображення. Робочі аркуші – це чудові ідеї для уроків, які вразять учнів;

- квест-кімнати. Учням недостає мотивації? Запросіть їх до справжньої квест-кімнати! Для створення квест-кімнати слід обрати шаблон Virtual Classroom та створити завдання: завантажити файл чи надати групам доступ до файлу. Позитивну атмосферу гарантовано! А ще такі завдання розвивають творче мислення та навички роботи в команді.

- бінго. Гра, знайома нам із дитинства. А у віртуальному світі вона ще цікавіша! Щоб її створити, оберіть шаблон Bingo та попросіть учнів накреслити на аркуші таку ж табличку, як на вашому екрані. Ви називаєте слова, а учні ставлять хрестик у відповідній комірці. Хто перший усе закреслить, той і переміг! Це чудове завдання для підвищення мотивації, розвитку логіки, уваги та пам'яті, яке буде доречним на уроках біології, історії та мови;

- морський бій. Ну хто з нас не грав у цю захопливу гру, яка чудово тренує увагу, логіку, допомагає розвивати тактичні та стратегічні навички? Чи зіграти в неї з учнями! Тим паче, що у сервісі Canva вона не менш захоплива! Для її створення слід обрати шаблон Bingo та заховати відповіді (це і будуть ваші «кораблі»). Якщо учень поцілів у такий «корабель», учитель відкриває прихований елемент;

- сторітеллінг. Створіть початок історії, додайте цікаві елементи, анімацію, аудіозапис та запропонуйте дітям продовжити. І це продовження може вас здивувати! Це завдання сприятиме розвитку навичок пошукової діяльності, творчого мислення, уяви та вміння працювати в команді;

- соціальна сторінка. А ще сервіс пропонує шаблон сторінки соціальної мережі. Запропонуйте учням заповнити соціальну сторінку від імені видатної постаті. Наприклад, Лесі Українки. Хай вони додадуть друзів, світлини та особисті думки від імені героя. Так завдання сприятиме розвитку навичок пошукової діяльності, творчого мислення та медіаграмотності.

Платформа пропонує тисячі освітніх шаблонів і навчальних ресурсів. Тут є виділений класний простір, куди можна запрошувати учнів і вчителів для спільної роботи або оцінювання. Тут ви можете створювати й надсилати завдання учням. Canva інтегрована з такими освітніми інструментами, як Google Клас, Microsoft Teams, Canvas, Schoology. Педагог може на основі готових шаблонів створювати робочі листи, презентації до уроку, відеословарі, тести, діаграми, наукові документи, картки для запам'ятовування, ментальні карти, інтерактивні відео, інтерактивні підручники, створення резюме, портфоліо, плакатів, можна вбудовувати посилання в pdf сторінки. Крім того, під час створення своєї роботи можна вибрати колір фону, змінювати шрифт, додати аудіо, додати відео до вправи, поділитися з учнем своєю роботою для спільного користування або спільного дизайну роботи. Презентації в Canva можна зберігати у відео, а також є "говорять презентації". Для дистанційних

занять відмінно підійде формат Talking Presentations. У презентацію, крім картинок, можна додати аудіо з голосом вчителя, який пояснює матеріал на слайдах.

Під час онлайн-уроку увагу здобувачів освіти більше приваблюють яскраві картинки, відео і, звичайно, графіка. Навіть невелика анімаційна фраза пожвавить весь дизайн. При роботі з дітьми і підлітками, даний ресурс буде найбільш корисним для залучення і утримання уваги. Ви можете взяти готовий шаблон анімованої презентації і внести необхідні зміни. Зручно те, що таку презентацію можна скачати в форматі відео і gif-файлу, а також можна додати gif-стікер. Використовуйте шаблони з категорії «Навчання» або за ключовими словами «школа» чи «освіта»: плани уроків, листи з вправами, сертифікати, розклад занять, закладки для книг, шкільні оголошення, листівки, чек-листи, плакати, обкладинки для читацького щоденника, меню.

Уміння працювати в графічному редакторі, мотивує до самостійності, розвиває увагу. Більш того, учень отримує можливість реалізуватися, завдяки чому він потрапляє в ситуацію успіху, що сприяє самовдосконаленню і саморозвитку школярів, підвищенню мотивації до вивчення англійської мови. У довгостроковій перспективі "Canva для освіти" дасть можливість учням набути навичок впевненої роботи з візуальною інформацією, освоїти принципи і особливості створення візуалізації, навчитися презентувати інформацію та ідеї, як це роблять професійні спікери в ході конференцій.

Список використаних джерел:

1. Програма Canva [Електронний ресурс]- Режим доступу <https://cutt.ly/QIE69Ot>
2. Як користуватися Canva [Електронний ресурс]- Режим доступу <https://cutt.ly/uIRqHD8>

*Лазорко Іванна Василівна, викладач
ВСП «Буриштинський торговельно-
економічний фаховий коледж КНТЕУ»*

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЗАНЯТТЯХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ

Впровадження ІКТ у навчальний процес – нагальна потреба сьогодення. Актуальність даного питання зумовила вибір теми педагогічного досвіду, над якою я працюю вже декілька років: «Використання інформаційних технологій на сучасному занятті української мови та літератури як засіб підвищення пізнавальної активності учнів та студентів».

Основною метою всіх інновацій в освітній галузі є сприяння переходу від механічного засвоєння здобувачами освіти знань до формування вмінь і навичок самостійно здобувати знання. Успішність розв'язання цього завдання значною мірою залежить від мети використання комп'ютера в навчальному процесі, якості й можливостей програмного забезпечення та від того, яке місце посяде комп'ютер в системі дидактичних засобів.

Запровадження інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-виховний процес – це необхідність сьогодення, оскільки більшість учнів ознайомлюються з комп'ютером набагато раніше, ніж це їм може запропонувати

навчальний заклад. Ні для кого вже не є новиною необхідність широкого застосування електронних засобів навчання під час вивчення будь-якого предмету.

Розвиток засобів інформатизації (комп'ютерів, комп'ютерних комунікацій, будь-яких електронних пристроїв), а отже, поява нових технологій обробки, передачі, одержання і збереження інформації відкриває нові можливості для застосування комп'ютерів у навчальному процесі.

Сучасному вчителю літератури вже недостатньо просто мати глибокі предметні знання, володіти практичними вміннями та навичками. Йому необхідно творчо використовувати набуті знання в нестандартній змінній ситуації, виявляти конструктивність в організації і плануванні педагогічного процесу.

Комп'ютерні технології, увібравши в себе елементи різних методик (особистісно-орієнтованого, розвивального, проєктного навчання) надають кожному учню і студенту, спираючись на його інтереси, здібності, особисті цінності й суб'єктивний досвід, можливість самореалізації в пізнавальній та інших видах діяльності, створюють комфортні умови для самовизначення особистості в інформаційному суспільстві.

Комп'ютерні засоби навчання:

1. Електронний підручник.
2. Статистичні таблиці.
3. Динамічні таблиці.
4. Літературні портрети.
5. Тестові завдання.
6. Диктанти.

Досвід переконує, що комп'ютер сприяє не тільки розвитку самостійності, творчих здібностей студентів, його застосування дозволяє змінити саму технологію надання освітніх послуг, зробити заняття більш наочним і цікавим. Все це дає можливість покращити якість навчання.

З огляду на запит часу актуальною є проблема опанування комп'ютера учнями та запровадження комп'ютерних технологій у навчальний процес.

Проведення занять із залученням інформаційних технологій потребує підготовки. Конструювання такого заняття відбувається у кілька етапів:

- концептуальний (визначення дидактичної мети, доцільності використання інформаційних технологій для досягнення кінцевих результатів);
- технологічний (визначення форми заняття, відбір електронних засобів навчального призначення);
- операціональний (виділення основних елементів уроку, визначення місця електронних засобів навчального призначення у структурі заняття).

Спостерігаючи за учнями та студентами, можна помітити, що роботу з інформаційними технологіями краще планувати в другій половині заняття, оскільки під час спілкування з комп'ютером відбувається надмірна активізація психічних структур, діти хвилюються, і це заважає подальшому ефективному засвоєнню матеріалу.

Використання творчих комп'ютерних завдань потребує попереднього ознайомлення учнів та студентів із тематикою та суттю проблеми, окреслення термінів виконання, допомоги здобувачам освіти в пошуку необхідних матеріалів,

оцінюванні їх та систематизації, створені умов для оформлення та подання підготовлених завдань у комп'ютерному варіанті.

На мою думку, оновлення змісту сучасної освіти, структури, методів, організаційних форм навчання української мови та літератури за допомогою комп'ютерних технологій спрямоване на створення оптимальних умов для покращення ефективності навчально-виховного процесу.

Використання інформаційних технологій безпосередньо на заняттях української мови та літератури є для того, щоб полегшити усвідомлене, неформальне отримання сталих знань учнями, зробити цей процес творчим, цікавим, яскравим – естетизувати його, щоб на основі сформованого інтересу закласти підвалини потреби в самоосвіті, самовдосконаленні в подальшому житті.

На заняттях із застосуванням комп'ютерних дидактичних ігор знаходять втілення такі принципи та складові гуманізації, як фундаменталізація, діалогізація, діяльнісність, естетизація, національний характер тощо. «... мовні ігри – це, по суті вправи, спрямовані на засвоєння і осмислення знань у жвавій, приємній атмосфері. Робота над ними викликає інтерес, і емоційність кращому засвоєнню і запам'ятовуванню відомостей з мови». Наприклад, на занятті узагальнення та систематизації вивченого про другорядні члени речення учням і студентам пропоную створити міні-презентації одного з трьох другорядних членів речення.

Контроль навчальних досягнень учнів та студентів, що відбувається протягом навчального року, спрямований на виявлення рівня знань, умінь, навичок і сприяє розкриттю причин слабого засвоєння матеріалу, дає змогу своєчасно вжити потрібні заходи для корекції знань та ліквідації в них прогалин. Із різних форм контролю тестування комп'ютерне є найбільш незалежним від суб'єктивного ставлення викладача до учня та студента, тобто найбільш об'єктивним та етичним.

У своїй роботі на уроках української мови застосовую тестові комп'ютерні програми «Українська мова. 10-11 клас», які можна використовувати під час проведення контролю знань учнів та виявлення навчального характеру. Це різнорівневі комплексні завдання, що поєднують у собі репродуктивні і творчі елементи.

Впровадження новітніх технологій навчання, що ґрунтується на нових підходах щодо подання та засвоєння, потребує знань, потребує нових, сучасних методів вимірювання знань: усного та письмового опитування - гальмує процес інформатизації освіти. З метою якісної підготовки до ЗНО проводимо поточне і підсумкове тестування з кожної теми, використовуючи тести з різними видами завдань. Також використовуємо комплекти різнорівневих і різноваріантних тестових завдань з мови та літератури в електронному вигляді, дидактичні мультимедійні матеріали електронних підручників та посібників. А також використовуємо електронну програму із серії «Готуємось до зовнішнього оцінювання. Українська мова та література» (Тернопіль, Сорока Білобока). Ці електронні посібники використовуємо і на додаткових заняттях для якісної підготовки до ЗНО.

Мета викладача - навчити учнів та студентів не лише опрацювати матеріали, а й уміти їх представляти, бо сьогодення вимагає від сучасної молоді не простого оволодіння комп'ютерною технікою, а й вміння нестандартно, творчо показати свою роботу, відстоювати свою думку та аргументувати свої дії. Переваги такої роботи

надзвичайні, адже зростає зацікавленість предметом вивчення, здобувачі освіти самі стають творцями, ініціаторами нових ідей, розвивають свої інтелектуальні здібності.

Комп'ютерна презентація - це авторське бачення теми, розробка певного сценарію виконання і представлення аудиторії, яка, до речі, може бути абсолютно різною: від учнів початкової школи до вчителів. Комп'ютер дає можливість використання інформації мережі Інтернет, дозволяє ілюструвати, естетично оформляти сторінки, використовувати ефекти анімації.

Суть інформаційно-проектної технології - через проектну діяльність, яка передбачає розв'язання проблеми чи низки проблем на основі певної суми знань, показати практичне застосування цих знань.

Наприклад, під час вивчення творчості Панаса Мирного, зокрема, соціально-психологічного роману «Хіба ревуть воли, як ясла повні?», доцільно запропонувати учням та студентам самостійно заповнити таблиці, що містять проблемні питання та алгоритми їх вирішення.

Творчі завдання на основі застосування інформаційних технологій за своїм змістом і методами виконання найчастіше носять ситуативний характер. Дидактичною метою таких завдань є вироблення діяльнісних компетенцій і виявлення особистісного ставлення до розв'язуваної проблеми на основі творчого застосування наявних знань, умінь, навичок. Учні та студенти з великим задоволенням виконують такі завдання, де є можливість ім. виявити творчу індивідуальність.

Застосовуємо у роботі перегляди фільмів або їх фрагментів з прочитаними програмовими текстами, наприклад «Тіні забутих предків» за повістю М. Коцюбинського, «Наталка Полтавка» за І. Котляревським, «Украдене щастя», «Захар Беркут» за І.Я. Франком та інші. Використовую записи телепередач про письменників, що вивчаються у шкільному курсі української літератури, наприклад, про Бориса Олійника, Олеся Гончара, Івана Багряного, Олександра Довженка, Лесю Українку, Михайла Коцюбинського, Івана Нечуя-Левицького, Василя Симоненка, Василя Стуса, Тараса Шевченка, Володимира Сосюру та багатьох інших.

Я вважаю, що такі заняття з використанням ІКТ:

1. Розвивають в учнів та студентів креативне мислення.
2. Навчають по-іншому сприймати прочитаний або прослуханий текст.
3. Повніше й точніше висловлюють свої думки.
4. Проявляють свої індивідуальні можливості.
5. Долають певні труднощі в навчальній діяльності.
6. Будують творчий процес майже самостійно.

Вважаю, що головне завдання використання ІКТ у процесі вивчення української мови й літератури – підвищити пізнавальний інтерес учнів та студентів до вивчення предмета. Загальноновизнано, що особистість, яка зацікавлена, хоче пізнати матеріал, засвоює його набагато краще, ніж та, що не зацікавлена змістом того, що вивчає.

Отже, використання комп'ютерних технологій вносить істотні зміни у діяльність педагога та розвиток учня як особистості, ставить нові вимоги до професійної майстерності викладання предмета, вимагає чіткої організації та індивідуальної роботи з кожним учнем та студентом. Під час навчально-виховного процесу у своїй діяльності прагнемо урізноманітнювати заняття, робити вивчення мови і літератури неповторним, пам'ятаючи слова Олеся Гончара, що бути у вічному пошукові-це значить «шукати енергію слова в енергії душі».

Список використаних джерел:

1. Інформатизація середньої освіти: програмні засоби, технології, досвід, перспективи / Ред. В.М. Мадзігон та Ю.О. Дорошенко. – К.: Наукова думка, 2003. Інформаційні технології в навчанні. – К.:Видавнича група ВНУ, 2006. – 240с.
2. Іщук Н.Ю. Застосування засобів мультимедіа у процесі підготовки економістів у вищих навчальних закладах I-II рівнів акредитації: Автореф. дис. канд. пед. наук: 13.00.04 / Вінницький держ. педагогічний ун-т ім. Михайла Коцюбинського. - Вінниця, 2004. - 20 с.
3. Клевцова Н.И. Методико-дидактические принципы создания и использования мультимедийных учебных презентаций в обучении иностранному языку: Дисс. канд. пед. наук: 13.00.02. - Курск, 2003. - 189 с.
4. Скалій О.В. Комп'ютерні технології диференціації процесу фізичного виховання школярів (на прикладі навчання плавання): Автореф. канд. наук з фізичного виховання і спорту: 24.00.02 / Львівський держ. ін-т фізичної культури - Л., 2002. – 24 с.
5. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання. Наук.-метод. посібник / О. І. Пометун, Л. В. Пироженко. – К.: А.С.К., 2006.
6. Нісімчук А.С., Падалка О.С., Шпак О.Т. Сучасні педагогічні технології: Навчальний посібник. – К.: Видавничий центр «Просвіта», «Книга пам'яті України», 2000. – 368 с.
7. Сороко Н.В. Реалізація діяльнісного підходу при комп'ютерному навчанні в умовах оновлення мовної освіти в Україні // Засоби і технології єдиного інформаційного освітнього простору: Зб. наук. праць / За ред. В.Ю. Бикова, Ю.О.Жука. – К.: Атіка, 2004.

*Лазун Вероніка Володимирівна,
студентка Коростишівського
педагогічного фахового коледжу
імені І.Я. Франка,
науковий керівник: Левченко С. В.,
викладач психологічно-педагогічних
дисциплін*

СТВОРЕННЯ ДИДАКТИЧНИХ ІГОР У WORDWALL

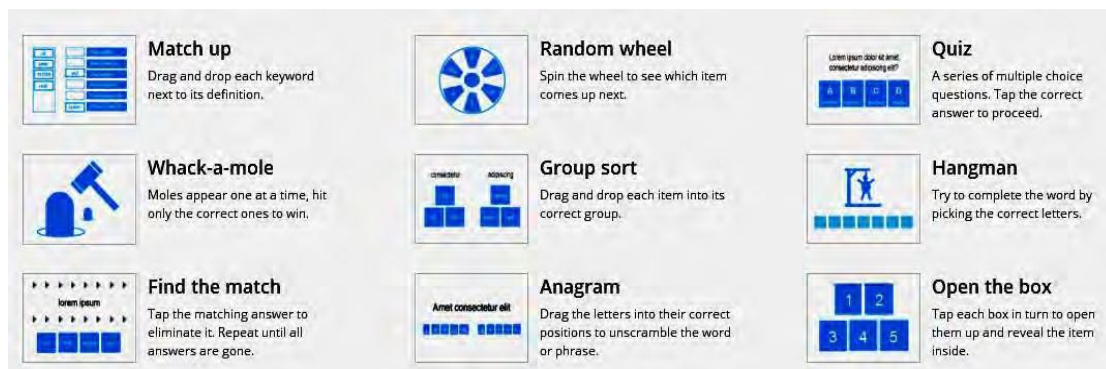
Середина ХХ століття – початок популяризації в освіті дидактичних ігор. Вони стали одним з рушійних методів в освіті, бо вони виходять за межі вже відомих традиційних методів навчання, разом з тим вбираючи в себе їх елементи. Відмінність від звичайної гри полягає в тому, що в дидактичній грі основна діяльність – навчальна, яка тісно пов'язана з ігровою. З того часу пройшло пів століття, і стає зрозумілим, що дидактична гра, в первісному її баченні, з кожним роком втрачає актуальність в учнів. Якщо учнів 1-3 класу ще можна зацікавити звичайною дидактичною грою, то учні старших класів втрачають інтерес за лічені хвилини. І що ж робити вчителям, щоб зацікавити школярів у своєму предметі? Відповідь проста – Інтернет-сервіси. Професія вчителя сьогодні тісно пов'язана з розвитком інформаційно-комунікаційних технологій та їх впливом на освітні процеси та

професійну діяльність.

Одним із головних інструментів успіху нової української школи є наскрізне застосування інформаційно-цифрових технологій в освітньому процесі. Сучасний вчитель має навчитися створювати та використовувати мультимедійний та інтерактивний контент, щоб зацікавити цифрове покоління учнів. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти розглядає інформаційно-комунікаційні технології в освітньому процесі як «інструмент забезпечення успіху» Нової української школи.

Роль сучасного вчителя, рівень його підготовки – зокрема цифрова компетентність – є надзвичайно важливою для впровадження цінностей Нової української школи. Так у формулі НУШ вказано «Наскрізне застосування інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі та управлінні закладами освіти і системою освіти має стати інструментом забезпечення успіху нової української школи. ІКТ суттєво розширюють можливості педагога, оптимізують управлінські процеси, таким чином формуючи в учня важливі для нашого сторіччя технологічні компетентності».

На сьогодні існує великий вибір Інтернет-сервісів для створення дидактичних ігор. Вони є на різних мовах, з абсолютно різним наповненням, безкоштовні та платні. Одним із таких сервісів є WordWall, який однозначно сподобається вчителям, що хочуть усучаснити свій урок.

WordWall – багатофункціональний інструмент для створення інтерактивних дидактичних матеріалів. На даному сервісі можна створювати як інтерактивні вправи, так і їх друковані версії, що спрощує роботу вчителя, якщо нема комп'ютерів чи доступу до Інтернету (можна завантажити файли *.PDF). Але розглянемо саме інтерактивний функціонал сервісу, зазначивши, що даною платформою можна скористатися на будь-якому пристрої: комп'ютері, планшеті, телефоні або інтерактивній дошці. Однією з можливостей на платформі є використання готових вправ. Якщо вчитель самостійно не може створити гру, можна використати розробки інших авторів, які є у вільному доступі. Для створення власних розробок досить для початку натиснути кнопку «Створи своє навчальне завдання». Усі завдання створюються за шаблонами і найважчим кроком є не створення самого завдання, а правильний вибір шаблону. Адже, даний сервіс має велику кількість цікавих заготовок: від «анаграми» до «колеса фортуни»

Важливим є те, що наповнюючи свою гру, у процесі можна змінити шаблон, без втрати введених даних. Це дає змогу вчителю підібрати найбільш ефективний формат подачі для кожного класу або ж для кожного учня індивідуально. Інтерактивні вправи

можна подати у різних темах. Кожна тема змінює зовнішній вигляд за рахунок різної графіки, шрифтів і звуку. Також у ході створення гри можна знайти додаткові варіанти, щоб встановити таймер або змінити хід гри.

Чому ж потрібно використовувати цей сервіс під час навчання? *По-перше*, це інтерактивна співпраця з учнями під час уроку. Використовуючи власний гаджет, учні можуть виконати завдання он-лайн на уроці, що є великим кроком у розвитку сучасної школи, і звичайно довіри між учасниками навчання. Також, дані вправи можна подавати як домашнє завдання. *По-друге*, всі розробки можна зробити публічними і ділитися з колегами. *По-третє*, всі створені завдання у Wordwall можна розмістити на іншому веб-сайті, використовуючи фрагмент HTML-коду. Це працює так само, як функція вставки відео з YouTube, що дає змогу додавати навчальні завдання на сайті вчителя. Це також відмінний спосіб наповнити віртуальне середовище навчання вашої школи.

Інтернет сервіси для створення дидактичних ігор – це нова можливість для вчителів, це крок у смарт-світ. Функціональність використання інтерактивних дидактичних ігор, від звичайних навчальних ігор не змінюється. Їх також можна застосовувати для актуалізації опорних знань, для узагальнення та систематизації знань, для підведення підсумків уроку та рефлексії, контролю знань. Можна використовувати індивідуальною формою, груповою чи колективною. Змінюється лише подача, яка є значно зрозумілішою для сучасних вихованців.

Wordwall – гейміфікація вашої креативності «Лопнути кульку», «Сховати бобра» та інші аркадні ігри для здобувачів освіти. Родзинка даного ресурсу у простому інтерфейсі, можливості миттєво змінювати формат гри відповідно до запитань, урізноманітнити одну й ту саму гру завдяки різним оформленням.

За допомогою сервісу можна Wordwall створювати різні освітні матеріали, наприклад:

- комплекти електронних дидактичних матеріалів до уроку;
- технологічні схеми для виконання певного виду завдань;
- мультимедійні конспекти лекцій;
- тематичні збірники ресурсів в мережі Інтернет та медіа колекції;
- маршрутні карти або карти подорожей;
- інтерактивні плакати у вигляді проєктів із певної тематики;
- інтелектуальні карти для мозкового штурму з внесенням міток і коментарів.

Отже, сервіс Wordwall є сучасним інструментом для мотивації здобувачів освіти,

Список використаних джерел:

1. [Електронний ресурс] – Режим доступу
2. [Електронний ресурс] – Режим доступу

*Лесів Ігор Ігорович, викладач ВСП
«Буриштинський торговельно-економічний
фаховий коледж КНТЕУ»*

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЗАНЯТТЯХ ІСТОРІЇ

Світ, у якому ми живемо характеризується активним процесом його інформатизації. Використання інформаційних технологій в сьогоdnішньому навчанні надає можливість розширити рамки класичного навчального процесу, ввести новітні технології навчання, дозволило втілити дистанційне навчання.

Головною складовою інформатизації ЗВО є інформатизація навчального процесу. Основною її метою є підготовка фахівця до повноцінного життя і роботи в умовах інформаційного суспільства, комплексна трансформація навчального процесу, збільшення його якості та ефективності.

Інформатизація вищої школи включає: правильне і швидке оновлення навчальної інформації; одержання оперативних даних про індивідуальні особливості кожного студента; використання відповідних науковому змісту навчання й індивідуальних особливостей студентів способів донесення навчальної інформації; одержання інформації про результат педагогічного процесу, що дає змогу додавати в нього потрібні корективи [1, с. 178-179].

Усе це допомагає здобувачам освіти удосконалити інформаційну культуру, а педагогам здійснити рівневу та профільну диференціацію навчально-виховного процесу для того, щоб розвивати здібності здобувачів освіти, задовільнити їхні запити та потреби [5, с. 21].

Комп'ютеризація навчання, а саме такої своєрідної науки, як історія, вимагає спеціально організованої комп'ютерної навчальної програми що включає такі особливі форми подання матеріалу, як історичний відео-, аудіоматеріал, документ, моделювання тощо.

Мультимедійні презентації – це один із найбільш практичних та ефективних засобів під час проведення уроків-лекцій, уроків-семінарів, уроків-наукових конференцій тощо [2, с. 40]. Вони надають педагогу більше інформації та можливість використання її у більш наочній формі, ніж традиційні джерела.

Презентації можуть містити разом і текст, і звук, і анімацію, і відео тощо. Вони можуть підтримувати потрібний емоційний настрій, що покращує сприймання й запам'ятовування даної інформації. Такі презентації мають на меті проілюструвати розповідь педагога і дають змогу максимально ефективно використати особливості сприйняття кожного здобувача освіти. Можливості анімації зосереджують увагу учнів та студентів на основних моментах заняття, спрямовують на побудову власних висновків, схем, таблиць [4, с. 53-54]. Плюси мультимедійних презентацій у тому, що їх можна зберігати та доповнювати новою інформацією.

Відомо, коли інформація сприйнята тільки слухом, тоді запам'ятовується 20% її обсягу; коли лише за допомогою зору, засвоюється 30% матеріалу. За умови комбінованого поєднання студент спроможний засвоїти до 60% інформації. А застосування мультимедіа дає змогу об'єднати текст, звук, графічне зображення, відео, тому використання засобів інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) на

заняттях посилює пізнавальну діяльність здобувачів освіти, а також є апаратом, який допомагає досягти мету і вирішити дидактичні завдання занять.

Основними перевагами застосування мультимедійних презентацій на заняттях історії є те що: викладач має змогу самостійно творити заняття та подавати інформацію у будь-якій формі (текст, відео, таблиці, схеми); презентації допомагають ефективному поєднанню різних видів роботи (робота з картою, підручником, зошитом, інформацією на екрані); презентації можна використовувати на будь-якому етапі заняття: у ході пояснення нового матеріалу, закріплення, повторення, контролю; використання презентацій дає змогу здобувачам освіти легко сприймати готовий матеріал, перетворювати його, використовувати, розробляти [3]; втілюється індивідуальний підхід в навчанні; покращується організація заняття (дидактичного матеріалу є достатньо); підвищується якість та контроль знань здобувачів освіти, а також багатоманітності його форм; студентам стає цікаво працювати у групах; підвищується інтерес учня і студента до вивчення предмета і до навчання в цілому, поліпшується якість освіти.

Вагому роль на заняттях історії відіграє використання історичних карт за допомогою електронних ресурсів. Картографічні завдання формують уявлення про історію в просторі, навчаючи учнів і студентів користуватися історичними картами. Саме вони і є ілюстраціями до тексту на слайді, і завданням для виконання.

При підготовці навчальних проєктів неможливо обійтися без допомоги ІКТ, так як це потребує широкої бази історичних джерел, що не завжди є в бібліотеках навчальних закладів. Завдяки електронним посібникам і мережі Інтернет можна покращити інформаційну насиченість заняття, вийти за межі підручників, доповнити й поглибити заняття цікавими фактами про постать чи подію.

Використання аудіовізуальних та мультимедійних засобів дозволяє педагогу звернути увагу на особистість студента, на його можливість зрозуміти, осмислити і пояснити певне питання, яке дається викладачем за допомогою відеофільму, аудіозапису чи історичного документа. Це викликає перешкоди, тому що не всім під силу це зробити. Для кращого результату потрібно застосовувати різні форми організації навчання, починаючи від роботи в парах і групах до індивідуального навчання, це дає викладачеві змогу класифікувати проблеми за ступенем розвитку студентів. Інтерактивні технології надають зручні умови навчання, за яких кожен здобувач освіти побачить свою успішність та інтелектуальну спроможність [4, с.55].

Цікавим і доступним на заняттях є використання навчального фільму. Завдяки розвитку комп'ютерної техніки у авторів навчальних фільмів є можливість моделювати й демонструвати різні процеси, явища, образи, які недоступні відеокамері або людському погляду.

Кінофільм має відповідати тематиці навчальної програми. Науково-популярні фільми, що використовуються, мають бути розподілені за темами, для кожного заняття потрібно вибирати окремі епізоди, які не повинні заважати учасникам навчального процесу у ході проведення заняття [2, с.126].

Потреба формувати дослідницьких умінь студентів актуалізує проблему достовірності та фактичної основи відео-аудіо-фотоматеріалу. У художніх фільмах дуже часто помічаємо неточне відтворення побутових деталей, конкретних подій тощо. Крім того, тривалість відео по часу та наявність у ньому навчальної спрямованості вимагає пильної підготовки з використанням такого засобу до занять.

Витрата часу на відеоматеріали на уроці тривалістю 45 хвилин становить 15-20 хвилин, а на заняття тривалістю 80 хвилин – 30-35 хвилин. Можна використовувати різні види відеоматеріалу: відеопояснення (розповідь), відеоілюстрацію, відеопідтвердження, відеотест тощо. До кожного конкретного заняття викладач має підготувати той матеріал, який підходить меті, планові та структурі заняття. Відібраний навчальний відеоматеріал потрібно поділити на невеликі епізоди, які розташовані в логічній послідовності. Крім нової навчальної інформації, кожен відеофрагмент має також завдання, яке треба виконати після отримання інформації (це може бути запитання, різнорівневі тести тощо). Після виконання завдання студентами викладач аналізує його роботу.

Документальні фільми створено на архівних матеріалах, інтерв'ю очевидців подій і можуть бути відеоматеріалами, які дозволяють наблизитися до формування дослідницьких навичок студентів. Опрацьовуючи певний відеоматеріал, здобувач освіти може порівняти його з історичними документами, архівними дослідженнями та зробити висновки самостійно. Відео має бути стислим, логічно використовуватися на занятті, обов'язково аналізуватися та обговорюватися, щоб заняття не стало кінозалом. На нашу думку, саме фільми сприяють здобувачам освіти уявити різних історичних персонажів та події.

Використання аудіовізуальних засобів є невід'ємною сходинкою у діяльності педагога тому, що вони дають багато дидактичних можливостей. Це: урізноманітнення форм подання інформації; урізноманітнення навчальних завдань; забезпечення зворотного зв'язку, широкі можливості діалогізації навчального процесу; індивідуалізація процесу навчання, розширення поля самостійності; широке застосування ігрових прийомів; активізація навчальної роботи студентів, посилення їх ролі як суб'єкта навчальної діяльності; покращення мотивації навчання [2, с.126-127].

Застосовується ІКТ також під час навчальних ігор, в результаті відбувається повторення навчальної інформації в його різних поєднаннях і формах, що покращує якість знань.

Здобувачі освіти відрізняють правду від вимислу (наприклад, якщо є завдання знайти і виправити помилки в тексті, в схемі, в портреті чи картині).

До об'єктивних засобів контролю відносимо метод тестування із залученням технічних засобів для його проведення та обробки результатів. Одними із таких технічних засобів є комп'ютер, телефон, планшет використання яких радикально змінює процес підготовки тестових завдань, процедуру й технологію тестування, не враховуючи процес отримання результатів проходження тестів студентами. В період переходу до обов'язкового зовнішнього тестування робота з електронними тестами на заняттях дає можливість учасникам освітнього процесу підійти до нового стандарту перевірки знань, вивчити новітні методики оцінювання знань та вмінь. Таке тестування дозволяє швидко та ефективно перевірити рівень засвоєння матеріалу.

Отже, використання ІКТ дає змогу педагогу будувати заняття, яке буде науковим та цікавим. Використання даних технологій сприяє кращому запам'ятовуванню при використанні схем, таблиць, фотографій, аудіо- і відеоматеріалів, бо поєднається слухова і зорова пам'ять, також це використання повинно бути обґрунтованим, тільки тоді, коли це слугує досягненню освітніх цілей заняття; не переважає над сутністю навчального матеріалу, не відволікає, не стає самоціллю, не зменшує значущості того, що повинні засвоїти студенти.

Список використаних джерел:

1. Доценко І.О. Інформаційні технології навчання – методологія і технологія навчально-виховного процесу з використанням новітніх електронних засобів. Гірничий вісник. Кривий Ріг, 2016. Вип. 101. С.178–182.
2. Мирошніченко О.В. Використання сучасних інформаційних технологій: формування мультимедійної компетентності (для спеціальності-Історія). К., 2015. 286 с.
3. Медведєва Н. Використання мультимедійної презентації у роботі з образною наочністю на уроках історії [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum%20/Npd/2012_3/medvede.pdf
4. Тележинська А. О. Використання комп'ютерно-орієнтованих технологій у процесі викладання історії у ЗНЗ. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. Київ – Вінниця, 2013. № 36. С. 53-56. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Sitimn_2013_36_14
5. Фоменко А. Деякі підходи до розробки і створення навчальних комп'ютерних програм (комп'ютерних посібників) з історії. Історія в школах України. К., 2003. №1. С.21-25.
6. Фоменко М. М., Використання сучасних інформаційних технологій у практиці роботи закладів вищої освіти України. *Історико-педагогічні студії*. К., 2018. Вип. 11/12: *V Морозівські читання*. С.171-176. Режим доступу: <http://enpuir.npu.edu.ua:8080/bitstream/handle/123456789/29095/Fomenko.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
7. Шестопалюк О.В. Використання інформаційних технологій в підготовці сучасного вчителя. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. Тернопіль, 2006. Вип. 9. С.31-34.

*Ликтей Людмила Миколаївна,
аспірант Інституту педагогічної освіти і
освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН
України,
методист, викладач ВСП « Івано-
Франківський фаховий коледж
Прикарпатського національного
університету імені В.Стефаника»*

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ТА ЇХ ВПЛИВ НА РОЗВИТОК МЕТОДИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ

Розв'язання важливих завдань, що постають на сучасному етапі соціально-економічного розвитку України, потребують якісного вдосконалення системи освіти, зокрема, розвитку методичної компетентності викладачів гуманітарних дисциплін. Це вимагає від педагогів оновлення змістового компонента освітньої діяльності, постійного самовдосконалення, підвищення рівня фахової та методичної культури, освоєння нових методів і прийомів навчання та виховання здобувачів освіти. Успішна

інтеграція України у світовий освітній простір залежить як і від покоління, яке здобуває фахову освіту, так і від викладачів, котрі надають освітні послуги цьому поколінню. Готовність викладачів гуманітарних дисциплін до інноваційних пошуків дає можливість самостійно визначити стратегічні методичні напрямки роботи.

В умовах реформування національної системи освіти в Україні, змішаної та дистанційної форм навчання, винятково важливого значення набуває систематична робота щодо розвитку методичної компетентності за допомогою інформаційних технологій. Реалізується вона різними шляхами, але основними, на наше переконання, є організація і проведення на належному рівні методичної роботи, здійснення методичної діяльності, вільне володіння інформаційними, інноваційними технологіями та компетентностями.

Невід'ємною складовою є навчально-методичний напрям підготовленості викладачів гуманітарних дисциплін закладів фахової перед вищої освіти, який реалізується через систематичний розвиток та вдосконалення методичної компетентності. Звертаємо увагу на роль викладачів, котрі виконують функції координування освітнього процесу, коригують курс, навчають, консультують, надають методичні поради, навчально-методичні матеріали, що забезпечують повну реалізацію змісту навчальних дисциплін в освітньому процесі та сприяють ефективному засвоєнню студентами матеріалу, реалізації компетентностей набутих дистанційно. Володіння інформаційно-комунікаційними, інноваційно-педагогічними технологіями, використання їх у своїй діяльності продукують здатність реалізувати зміст освіти дистанційно, розвивають фаховий досвід, педагогічний менеджмент, породжують тісну взаємодію між студентами та викладачами. Тут «спрацьовує» партнерський компонент, де викладач та студент працюють на рівних. Такі умови праці передбачають вміння викладача здійснювати роль провідника, який супроводжує студента освітньою галуззю знань, незалежно від навчальних дисциплін, через призму інноваційної педагогічної діяльності [1, с.67.].

Варто зауважити, що використання інформаційних технологій викладання та навчання розширює можливості викладачів гуманітарних дисциплін, сприяє індивідуалізації освітнього процесу, активізації пізнавальної та пошукової діяльності студентів, що дає змогу максимально адаптувати процес навчання до індивідуальних особливостей здобувачів фахової передвищої освіти. Сучасні методи та засоби навчання фахових методик із використанням науково-технічних новацій, інформаційно-комунікаційних технологій сприяють формуванню фахівця інноваційного типу, який стане у майбутньому не тільки хорошим професіоналом, а і громадським діячем, коучем, фасилітатором, тренером, наставником, агентом змін, котрий організовує дитиноцентричний процес, трансформуючи методи, прийоми і технології навчання залежно від засобів і потреб замовників освітніх послуг, формуючи бачення на сучасний світ на основі досягнень теорії і практики педагогічної майстерності [3, с. 208].

Застосування ПК-екранів, комп'ютерів чи ноутбуків, робота з використанням інтерактивних дошок, які забезпечують вільне керування рядом комп'ютерних додатків, спеціальних «навчальних» блогів чи веб-сайтів дає змогу викладачеві не тільки охопити та пояснити більше навчального матеріалу за короткий проміжок часу, а й удосконалювати власну методичну компетентність і професійну грамотність [2, с.79]. Не всі студенти здатні швидко освоїти такі технології навчання, тому варто

практикувати їх постійно. Виходячи з означеного бачимо, що постає неабияка потреба у збереженні та дотриманні балансу між використанням традиційних та сучасних технологій навчання. Шукаючи баласт розуміємо, що сучасна освіта не може обійтися без інформаційних технологій, а тому постає питання систематичного розвитку та безперервного навчання викладачів шляхом систематичного підвищення фахового рівня тощо. Потреби ринку праці вимагають докорінної перебудови не тільки структури освітнього процесу, а й особистості викладача, який відповідає цим «перебудовам».

Важливим для організації використання інформаційних технологій є педагогічні умови, які впливають на взаємодію та процес засвоєння теоретичної та практичної інформації, яка у більшості закладів фахової передвищої освіти, які здійснюють підготовку фахівців педагогічних спеціальностей, здійснюється паралельно: теоретична складова – практична діяльність. Пріоритним в освітньому просторі закладів вищої освіти такого рівня використання інформаційних технологій стало тому, що саме інформаційна технологія дає змогу долати фізичний простір, урізноманітнювати та удосконалювати форми та методи роботи, які сприяють ефективному засвоєнню освітнього контенту навчальних дисциплін. На наше глибоке переконання, відмінною ознакою сучасних інформаційних технологій, є їхня здатність не лише виробляти призначений для вжитку навчальний продукт, а й опосередковано впливати на знання здобувачів освіти різних спеціальностей. Систематичне використання в освітньому процесі інформаційних технологій сприяє розширенню технологічності та комунікаційної медіаграмотності, які мають неабиякий вплив на формування професійних компетентностей майбутніх фахівців.

Вважаємо, що на сьогодні хибною є думка, що використання інформаційних технологій навчання вимагає активізації тільки для освітньої діяльності здобувачів технічного профілю, оскільки підготовка майбутніх учителів початкової школи, асистентів вчителів, вихователів тощо передбачає не меншої інформативності для належного здійснення освітнього процесу. Переконані, що для майбутнього педагога важливим є вміння створювати інформаційне середовище, застосування інформаційних та комунікаційних технологій під час здійснення навчання здобувачів початкової освіти, застосування мультимедійних засобів, створення персональних блогів, електронних бібліотек, освітнього контенту тощо. Ці вміння та знання майбутньому фахівцеві має передати викладач, який повинен оперувати інформаційною технологією як сукупністю методів роботи об'єднаних у технологічний ланцюжок, що забезпечує збирання, оброблення, зберігання, поширення та відображення навчальної інформації, з метою зменшення трудомісткості процесів використання інформаційного ресурсу, а також підвищення знань, вмінь, компетентностей студентів.

Отже, використання інформаційних методів навчання дають можливість викладачам впровадити та поліпшити нові методи роботи, підвищити не тільки результативність освітнього процесу, а й використання набутих студентами знань у майбутній професійній діяльності. Застосування інформаційних технологій дає змогу зробити процес навчання не лише змістовним, але й безперервним упродовж особистої професійної діяльності як викладачів так і здобувачів освіти, що дає можливість самореалізації, саморозвитку, розкриття творчого та методичного потенціалу, кар'єрного зростання тощо.

Список використаних джерел:

1. Ликтей Л.М. Розвиток методичної компетентності викладачів гуманітарних дисциплін через дистанційні технології. Освітні обрії. 2020. № 1 (50). С. 66-69.
2. Ликтей Л.М. Зміст розвитку методичної компетентності викладачів гуманітарних дисциплін у процесі викладання фахових методик. Інноваційна педагогіка. 2020. Вип. 20. Т.2. С. 77-81.
3. Цюняк О.П. Професійна підготовка майбутніх магістрів початкової освіти до інноваційної діяльності у контексті ідей І.А. Зязюна. Педагогічна освіта: теорія і практика. 2019. Вип. 26 (1-2019). Ч. I. С. 206–211.

Назаренко Н. В.

*викладач іноземної мови
ОКУ «Подільський медичний
фаховий коледж імені
В. О. Жуковського»*

ІНТЕРАКТИВНЕ НАВЧАННЯ НА ОСНОВІ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЗАНЯТТЯХ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Для сучасних студентів у процесі навчання важливо не тільки отримувати знання, а й оволодіти певною професією.

Застосування інтерактивного навчання на основі використання інформаційно-комунікаційних технологій вдосконалює якість підготовки фахівців.

Інтерактивність – це можливість користувача активно взаємодіяти з носієм інформації, на власний розсуд здійснювати її відбір. Найвищий рівень інтерактивності мають електронні засоби доставки інформації або ІКТ.

Інформаційно-комунікаційні технології – це сукупність методів виробничих процесів, програмно-технічних засобів, інтегрованих з метою збору, обробки, збереження, розповсюдження, відображення та використання інформації в інтересах її користувачів [4, с. 199].

Інформаційно-комунікаційні технології та засоби інтерактивного навчання, пов'язані зі створенням, збереженням, передачею, обробкою і управлінням інформації. Цей широко вживаний термін включає в себе всі технології, що використовуються для спілкування та роботи з інформацією.

Застосування інтерактивних методів навчання дозволяє організувати навчальний процес у такий спосіб, що практично більшість буде заохочена до процесів пізнання і здійснюватиме рефлексію власної навчально-пізнавальної діяльності через оперативне визначення її результатів. Ефективність і сила впливу на емоції і свідомість студентів залежить від стилю роботи конкретного вчителя (у т.ч. мотивація за рахунок комп'ютерної візуалізації, мультимедійного подання об'єктів вивчення тощо) [5, с. 128].

Інтерактивне навчання передбачає навчання на основі здійснення прямого та зворотного зв'язку між студентами та викладачами; забезпечення доступу до навчальної інформації з використанням інтерактивної технології, адаптації системи навчання до індивідуальних особливостей студентів, реалізації спілкування,

можливості керування навчальною діяльністю студентів.

Інтерактивність сприяє реалізації дидактичних властивостей ІКТ:

- комунікативності – можливості обмінюватися інформацією за допомогою різних видів електронного зв'язку – e-mail, viber, zoom, форуму, чату, телеконференції, дошки оголошень, Skype і т. ін.;
- адаптивності – можливості підтримки сприятливих умов процесу навчання, організацію демонстрацій, самостійних робіт, наступність знань;
- продуктивності – можливості зміни або доповнення інформації;
- креативності – можливості створювати що-небудь або знаходити вирішення проблеми на основі запропонованого матеріалу.

Інтерактивність зворотного зв'язку забезпечує можливість поставити питання, що цікавить і одержати відповідь або проконтролювати процес засвоєння матеріалу; змістовна інтерактивність дає можливість студенту змінювати, доповнювати або ж зменшувати обсяг змістовної інформації; творча інтерактивність проявляється у створенні студентами власного продукту креативної діяльності: веб-проект, власний веб-сайт, електронні тести, вправи і т. ін.

Застосування ІКТ, таких як: чат, онлайн конференція, форум з метою забезпечення взаємодії учасників навчального процесу сприятиме:

- розвитку комунікативних навичок;
- розвитку особистості та її творчого потенціалу;
- розвитку навичок співпраці в колективі;
- ефективності пізнання;
- створенню позитивної емоційної атмосфери;
- розвитку особистих здібностей;
- взаємообміну цінностями.

ІКТ впливає на всі компоненти навчання: зміст, мету, методи, засоби і форми, що сприяє розвитку аналітичного мислення і самостійності студентів.

Інформаційно-цифрова ключова компетентність формується при раціональному використанні комп'ютерних засобів при розв'язуванні задач, пов'язаних з опрацюванням інформації, її пошуків, систематизацією; формування критичного застосування інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) для створення, пошуку, обробки, обміну інформацією на роботі, в публічному просторі та приватному спілкуванні, інформаційної й медіа-грамотності, алгоритмічного мислення, навичок роботи з базами даних, навичок безпеки в Інтернеті та кібербезпеці, розуміння етики роботи з інформацією (авторське право, інтелектуальна власність тощо).

Я використовую комп'ютерну техніку як засіб навчання, що покращує якість і ефективність процесу викладання та для творчого розвитку студентів і підвищення їх мотивації до навчання. За допомогою онлайн тестування проводжу контроль та корекцію навчання.

На заняттях з англійської мови використовую мультимедійні засоби навчання для відображення візуальної інформації при роботі з відеоматеріалами, слайдами, презентаціями.

В інтернеті знаходжу навчальні сайти, які пропонують безкоштовні робочі аркуші з різноманітними завданнями різного рівня складності і різної тематики відповідно до мети і завдань заняття. Вони допомагають зекономити час, викликають зацікавленість студентів і спонукають їх до активної навчальної діяльності.

Наприклад:

<https://en.islcollective.com/recourses/printables>

<https://www.usingenglish.com/handouts/>

<https://allesl.com/free-esl-worksheets-esl-activities/>

На заняттях англійської мови, реалізуючи елементи комп'ютерних технологій, використовую такі інтернет-ресурси:

engvid.com – безкоштовний доступ до відеоуроків.

<http://twominenglish.com/> – цікаві двоххвилинні відео з лексики, граматики, а також вправи, вікторини тощо.

<http://www.listenaminute.com/> – цікаві однохвилинні аудіотреки з різних тематик із завданнями та вправами.

<http://www.perfect-english-grammar.com/> – сайт для опанування основ граматики англійської мови (пояснення, вправи, перевірка відповідей тощо).

Корисними є платформи створення завдань для закріплення, перевірки знань студентів: Google Forms, Quizlet, KAHOOT!, CLASSMARKER, EASY TEST MAKER. Даного типу завдання можуть використовуватися не лише для роботи в класі, але і як домашнє завдання. Вчитель має можливість швидко отримати інформацію про засвоєння студентами матеріалу, а можливість використання особистих гаджетів підвищує цікавість до предмету.

Для розвитку критичного мислення на заняттях англійської мови використовую інтерактивну вправу «Знаю – хочу знати – дізнався». Студентам задаються питання для самостійного осмислення за обраною темою. Наприклад, при вивченні відомих винахідників задаю питання: «Що ви знаєте про цього винахідника або цей винахід? Хто його створив? Що ви дізналися нового з його біографії? Що вам би хотілося ще дізнатися з цієї теми?»

Відповіді записуються кожним студентом в колонки «Знаю» і «Хочу знати» у таблицю (всі записи робляться обов'язково англійською мовою. Остання колонка може заповнюватися вже після наступного етапу – осмислення. Або можна одразу влаштувати обговорення в парах/трійках/командах. Потім студенти заповнюють останню колонку таблиці. Після чого йде спільне обговорення того, чи співпали колонки 2 і 3. Колонка «Хочу знати» дає поштовх до подальшого пошуку нової інформації самостійно.

Проектну технологію застосовую як під час занять, так і в позаурочній роботі, це дає можливість створити додаткову мотивацію. Використовую проекти для закріплення великих тем: «Україна», «Англомовні країни». Результатом проекту може бути плакат, презентація, індивідуальна розповідь, таблиця, письмова розповідь з ілюстраціями, малюнок з надписами.

Інтерактивні методи навчання, що базуються на ІКТ, спонукають студентів до пошукової, творчої діяльності, сприяють розвитку їхньої особистості, професійному становленню, створюють умови для формування якостей, які необхідні для взаємодії в сучасному суспільстві та майбутній трудовій діяльності.

Список використаних джерел:

1. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти 2018-2019. – mon.gov.ua
2. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах:

Підручник. Вид. 2-е, випр. I перероб./ Кол. авторів під керівн. С. Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2002. – 328 с.

3. Пометун О.І., Пироженко Л.В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання./ Науково-методичний посібник — К.: Видавництво А. С. К., 2004. — 192 с.

4. Психология и педагогика: [Учебное пособие] / Под ред. К. А. Абульхановой, Л. Г. Лаптева, В. А. Слостенина. – М.: Совершенство, 1998. – 320 с

5. Сучасні інформаційні засоби навчання: навчальний посібник / П. К. Гороль, Р. С. Гуревич, Л. Л. Коношевський, О. В. Шестопалюк. – К.: Освіта України, 2007. –

*Омелько Мар'яна Анатоліївна, викладач
ВСП «Могилів-Подільський технологіко-
економічний фаховий коледж ВНАУ»*

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ У МЕРЕЖІ INTERNET, ЇЇ РОЛЬ У ПІДГОТОВЦІ ДО ЗАНЯТЬ З ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН

У процесі підготовки майбутніх бухгалтерів перше місце відводиться формуванню цілісної всебічно розвиненої особистості, компетентного спеціаліста з бажанням та вмінням подальшого саморозвитку і самовдосконалення. Досягнення такої цілі можливе за умови усвідомлення кожним індивідумом необхідності безперервної самоосвіти. Саме тому велика увага приділяється самостійній роботі студентів.

Самостійна робота займає важливе місце у навчальному процесі: отриманих студентами знань на заняттях від викладача не достатньо, пошук та опрацювання матеріалів має відбуватися і за ініціативи самих студентів. Слід зазначити, що залежно від місця проведення та характеру керівництва з боку педагога, самостійна робота може відбуватися під час основних занять (лекцій, семінарів); під контролем викладача у формі планових консультацій, заліків, екзаменів; позааудиторно з виконанням студентом домашніх завдань навчального та творчого характеру.

З використанням засобів мережі Internet студенти в процесі підготовки до занять з фахових дисциплін та в позааудиторній діяльності найчастіше здійснюють пошук обліково-економічної інформації (особливо під час написання курсових робіт, підготовки творчих робіт), виконання тестових завдань у Google формі. В позааудиторній роботі студенти під час участі у заходах Всесвітнього тижня грошей здійснювали написання есе, роздумів на тему «Чи вмію я витратити кошти?».

Під час дистанційного навчання для формування практичних вмінь та навичок на платформі Google Classroom виконували ситуаційні вправи, здійснювали підготовку до ділових ігор, розв'язували виробничі ситуації.

В процесі організації самостійної роботи здобувачів освіти викладач здійснює надання необхідних консультацій, допомагає з підбором матеріалів та перевіряє й оцінює результати виконаної роботи.

Індивідуалізація самостійної роботи у мережі Internet може полягати також у коригуванні кількості часу, відведеного на її виконання, у підвищенні рівня організованості роботи, у залученні групових форм навчання та інноваційних технологій, що викликає інтерес та допомагає краще формувати уміння на навички, засвоювати матеріал. Варто зауважити, щоб виконати студентам завдання самостійної роботи, слід знаходити та обробляти інформацію на різних веб-сайтах. Доступ до

комп'ютера та світової інформаційної мережі має декілька переваг, що робить процес самостійної пізнавальної діяльності індивідуалізованим:

1) сприяє оптимізації процесу пошуку інформації (завдяки наявності великої кількості баз даних та бібліотек онлайн, що пропонують навчальну й довідкову літературу);

2) відкриває можливості оптимальної організації відібраних матеріалів у тому вигляді, який вимагається міжнародними стандартами обліку та звітності;

3) дозволяє обмінюватися інформацією, навчатися дистанційно без необхідності особистої присутності, спрощує спілкування між студентом і викладачем на рівні розподілу та перевірки завдань;

4) створює умови для організації як індивідуальних, так і групових форм роботи на заняттях та позааудиторно;

5) формує вміння при здобутті знань та вмінь працювати з інноваційними технологіями (мультимедійними засобами, електронними підручниками тощо), що є однією зі складових сучасної всесторонньо розвиненої особистості.

Перелік можливостей, які надає комп'ютеризоване навчання, в тому числі самостійне, можна продовжити. Використання інформаційних технологій як засіб індивідуалізації самостійної роботи розвиває навички організованості у студентів, але педагог повинен лишатися консультантом та керівником. Допомога викладача може знадобитися у визначенні цілей, відборі доцільних та достовірних матеріалів з великого потоку інформації, рекомендаціях щодо раціонального розподілу часу.

Підсумовуючи слід зазначити, що самостійна робота студентів, яка виконується на заняттях та позааудиторно, є важливою частиною навчально-виховного процесу. Індивідуалізований підхід до такого виду роботи означає врахування особливостей здобувачів освіти та підтримку формування особистості, розвитку вмінь та навичок.

Список використаних джерел:

1. Гончаренко С.У. Методика навчання і наукових досліджень у вищій школі: навч. посіб. для студ., магістрів, асп. і викл. вищ. навч. закл., С.У. Гончаренко, П.М. Олійник, В.К. Федорченко, Н.А. Фоменко, Л.І. Поважна — К: Вища школа, 2003. — 324 с.

2. Гончаров С.М. Кредитно-модульна система організації навчального процесу: методичні аспекти: Монографія. – С.М. Гончаров, В.А. Гурин, Рівне: НУВГП, 2008. - 626с.

3. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: навч. посіб. / І.М. Дичківська — К.: Академвидав, 2004. — 351 с.

4. Журавський В.С. Вища освіта як фактор державотворення і культури в Україні. / В.С. Журавський — К.: Видавничий Дім «ЮРЕ», 2003 — С.119–125.

*Орел Дарина Миколаївна,
студентка «Коростишівський педагогічний
фаховий коледж імені І. Я. Франка»,
науковий керівник: Левченко С. В.,
викладач психолого-педагогічних дисциплін*

**ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДИЧНОГО ПРИЙОМУ «ФІШБОУН» ДЛЯ
ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УРОКУ**

Метою повної загальної середньої освіти є різнобічний розвиток, виховання й соціалізація особистості, яка усвідомлює себе громадянином України, здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, трудової діяльності та громадянської активності. У концепції Нової української школи окремо акцентовано увагу на впровадження особистісно орієнтованої моделі освіти, заснованої на ідеології дитиноцентризму. Дитиноцентризм розуміється як максимальне наближення навчання і виховання конкретної дитини до її сутності, здібностей і життєвих планів.

Критичне мислення нині не лише один із модних трендів в освіті, а й найрезультативніший метод навчання. Мислити критично – це означає вільно використовувати розумові стратегії та операції високого рівня для формулювання обґрунтованих висновків і оцінок, прийняття рішень.

Досягти цього можливо через використання інтерактивного навчання, бо саме таке навчання змушує дитину постійно знаходитися у взаємодії з іншими учасниками навчально-виховного процесу, дозволяє моделювати реальні життєві ситуації, під час розв'язання яких діти навчаються поводитися в суспільстві залежно від обставин, які склалися. Домогтися поставлених цілей у навчанні, навчити дітей критично мислити, виховати особистість, здатну до життєтворчої діяльності (така особистість зуміє правильно обрати свій шлях у житті, зважаючи на власні можливості; буде ставити перед собою завдання самовдосконалення й саморозвитку, що стане запорукою успіху в різних сферах діяльності) можна завдяки використанню ефективних і цікавих для учнів методичних прийомів – таких, як «Фішбоун».

«Фішбоун» – метод вивчення, порівняння, дослідження. Автором є японський професор Кауро Ішікава, який і винайшов метод структурного аналізу причинно-наслідкових зв'язків. У процесі навчання прийом дозволяє «розділити» загальну проблемну тему на перелік причин і аргументів. Візуально відтворення даного прийому виглядає як риб'ячий скелет, у голові якого записується проблема, верхній ряд кісток – причини, події; нижній – факти, аргументи. А у хвості розміщується висновок, що є результатом створеного графічного аналізу. Записи мають бути ключовими словами або фразами, що відтворюють суть проблеми.

Здобувач освіти демонструє вміння визначити причинно-наслідкові зв'язки, логіку, обґрунтованість висновків. Прийом вимагає аналітично працювати з текстами, формує критичне мислення.

Схеми Фішбоун дають можливість організувати роботу учасників в парах або групах, розвивати критичне мислення, візуалізувати взаємозв'язок між причинами і наслідками.

За допомогою схеми можна знайти рішення з будь-якої розглянутої складної ситуації, при цьому виникають щоразу нові ідеї. Ефективним буде її застосування під час Мозкового штурму.

Складність прийому полягає в необхідності демонструвати логіку висновку, який повинен витікати з причин та фактів, який автор твору сам і добирає.

Схема Фішбоун може бути складена заздалегідь. Із застосуванням технічних засобів її можна зробити кольоровою. При їх відсутності використовується звичайний ватман або щоденний інструмент вчителя, тобто кольорову крейду.

Залежно від вікової категорії учнів, бажання і фантазії вчителя схема може мати горизонтальний або вертикальний вигляд. Суть прийому Фішбоун форма схеми не змінює, тому особливо не має значення. По завершенню її заповнення разом із дітьми можна зобразити фігуру вздовж скелета і загадати бажання, щоб золота рибка й надалі допомагала вирішити будь-яку життєву проблему.

Схема включає в себе основні чотири блоки, представлені у вигляді голови, хвоста, верхніх і нижніх кісточок. Сполучною ланкою виступає основна кістка або хребет риби. Голова - проблема, питання або тема, які підлягають аналізу.

Верхні кісточки (розташовані праворуч при вертикальній формі схеми або під кутом 45 градусів зверху при горизонтальній) - на них фіксуються основні поняття теми, причини, які привели до проблеми. Нижні кісточки (зображуються навпаки) - факти, що підтверджують наявність сформульованих причин, або суть понять, зображених на схемі. Хвіст - відповідь на поставлене запитання, висновки, узагальнення.

Прийом Фішбоун передбачає ранжування понять, тому найбільш важливі з них для вирішення основної проблеми у своєму розпорядженні ближче до голови. Усі записи є короткими, точними, лаконічними і відображають лише суть понять.

Схема Фішбоун може бути використана як окремо застосований методичний прийом для аналізу будь-якої ситуації або виступати стратегією цілого уроку. Найефективніше її застосовувати під час уроку узагальнення і систематизації знань, коли матеріал з теми вже пройдено і необхідно привести всі вивчені поняття в струнку систему, що передбачає розкриття і засвоєння зв'язків і відносин між її елементами.

Так здобувачам освіти пропонується інформація (текст, відеофільм) проблемного змісту і схема Фішбоун для систематизації цього матеріалу. Роботу щодо заповнення схеми можна проводити в індивідуальній чи груповій формі. Важливим етапом застосування технології Фішбоун є презентація отриманих результатів заповнення. Вона повинна підтвердити комплексний характер проблеми у взаємозв'язку всіх її причин і наслідків. Іноді при заповненні схеми учні стикаються з тим, що причин обговорюваної проблеми більше, ніж аргументів, які підтверджують її наявність.

Це виникає внаслідок того, що припущень і в житті завжди більше, ніж підтверджуючих фактів. А тому деякі нижні кісточки можуть так і залишитися незаповненими. Далі в ході уроку вчитель самостійно визначає дії - пропонує або й далі досліджувати проблему, або спробувати визначити її рішення.

Як правило, прийом фішбоун виконується в декілька етапів:

- формування групи для аналізу проблемного питання;
- кожна група отримує зображення риб'ячого скелету (або малює його самостійно), а потім заповнює основні кістки, вказуючи проблему, причини та факти. Заповнювати схему можна лише після тривалого обговорення всією групою, яке має займати приблизно 10 хвилин;

- якщо проблем та фактів, які заслуговують на увагу, багато, то до основної схеми можна домалювати відгалуження;
- коли схема повністю заповнена, настає час детального аналізу причин та наявних фактів.

Після обговорення в групах учні презентують результати роботи перед класом, аргументуючи свої висновки та відповідаючи на питання однокласників. Потім можна запропонувати учням подумати про те, що нового вони дізналися, яких висновків дійшли та наскільки успішною була дискусія.

Прийом «фішбоун» передбачає ранжування понять. Всі записи повинні бути короткими, точними, лаконічними і відображати лише суть понять. Схема «фішбоун» може бути використана як окремий методичний прийом, необхідний для аналізу певної ситуації, так і стратегія цілого заняття.

Отже, оволодівши технологією Фішбоун, учитель може з успіхом її застосовувати на будь-якому уроці. Етап уроку із застосуванням методу Фішбоун набуває дослідного характеру.

Список використаних джерел:

1. Нова українська школа: як розвивати критичне мислення [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://cutt.ly/mIRqdE5>
2. Верниш О.О. Успіх. Фактори успіху у навчальній діяльності [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://cutt.ly/2IRwbwa>

*Півчук Анна Вячеславівна,
викладач ЗФПО «Київський
фаховий медичний коледж
ім.П.І.Гаврося»*

СТВОРЕННЯ ОНЛАЙН-ТЕСТІВ НА НАЦІОНАЛЬНІЙ ОСВІТНІЙ ПЛАТФОРМІ «ВСЕОСВІТА» ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ

Вимушене дистанційне навчання стало викликом для всіх учасників освітнього процесу. Організувати якісне навчання з використанням цифрових та інтерактивних технологій, надихати й мотивувати студентів, давати раду технічним проблемам виявилось зовсім не просто.

На сьогодні немає одностайного рішення серед науковців, щодо визначення поняття «дистанційне навчання». Можна зустріти ще таке визначення як «дистанційна освіта». Також деякі зарубіжні науковці відводять особливу роль телекомунікаціям в організації дистанційного навчання і визначають його як «теленавчання». Та все ж таки у нанковому оточенні часто вживається термін «дистанційне навчання» [2].

Дистанційне навчання – сукупність технологій, що забезпечують доставку студентам основного обсягу навчального матеріалу; інтерактивна взаємодія студентів і викладачів у процесі навчання; надання студентам можливості самостійної роботи з навчальними матеріалами у процесі навчання.

Система дистанційного навчання має і недоліки. По-перше, для успішної корекції навчання та адекватного оцінювання важливо мати безпосередній контакт із здобувачем. Крім того, неможливо точно перевірити, чи саме та людина працює, виконує завдання чи це робить хтось інший. Тому остаточний контроль якості знань все ж таки проводиться на очній сесії. Крім того, не у всіх населених пунктах є

можливість доступу до мережі Інтернетзв'язку. І найголовніше, при дистанційному навчанні втрачається безпосередній контакт між викладачем та студентом [3].

Дистанційне навчання будувалося на використанні наступних основних елементів:

➤ середовища передачі інформації (Instagram, Facebook, Viber, Telegram, Zoom, Всеосвіта, WhatsApp, Gmail, Google Диск, Google Hangouts, Skype, Google Duo, Moodle, Google Classroom);

➤ методи, залежних від технічного середовища обміну інформацією (комп'ютер, планшет, смартфон).

Портал «Всеосвіта» – це сучасна платформа, яка допомагає викладачам професійно зростати та підвищувати педагогічну майстерність за допомогою вебінарів, курсів, семінарів, марафонів та конференцій. Пройшовши один із видів підвищення кваліфікації на електронну пошту викладача приходять сертифікат, у якому зазначені академічні

години, які потрібні для підвищення кваліфікації. Кожен сертифікат швидко та легко можна перевірити на автентичність шляхом введення коду сертифіката на сайті. Всеосвіта корисна також і для здобувачів освіти, так як тут є необхідні інструменти для організації дистанційного та змішаного навчання.

Активне впровадження в освітній процес комп'ютерних та інтернет-технологій сприяло появі та стрімкому розвитку онлайн-тестування. Онлайн-тестування – це один з ефективних засобів, спрямованих на підвищення якості освіти, який дозволяє самостійно перевіряти знання з будь-якої теми впродовж навчального року, а також підготувати студентів не лише до зовнішніх, а й до внутрішніх процедур контролю якості знань.

Онлайн-тестування на платформі «Всеосвіта» відрізняється зручним функціоналом створення та проходження тестів. Завдяки йому учасники освітнього процесу можуть аналізувати рівень знань з навчальних дисциплін у зручний час.

У зареєстрованого викладача є особистий кабінет, де розташовані пройдені курси, вебінари, марафони, семінари та збережені сертифікати, які в будь-який час можна завантажувати на персональний комп'ютер чи смартфон. Також є інструменти викладача – тести. Конструктор тестів дозволяє у будь-який зручний час створювати власні тести, які можна використовувати для контролю вхідного та вихідного рівня знань. У цьому ж розділі знаходяться раніше створені тестові завдання та сам кабінет тестування.

Для того, й щоб створити тест необхідно вказати назву тесту, додаткову інформацію, предмет та клас. У нашому випадку обираємо предмет: «Медицина», клас «Дорослі» та додаємо за бажанням зображення на обкладинку блоку тестових завдань.

Запитання можна додати різного виду: з однією правильною відповіддю, з кількома правильними відповідями, з полем для вводу відповіді, на встановлення відповідності, із заповненням пропусків у тексті, на встановлення послідовності, з вибором правильної відповіді, на пошук у зображенні. Саме питання у будь-який час можна редагувати, переглянути, видалити та самостійно спробувати пройти тестування для того щоб побачити як виглядатиме тест для студента та чи не були

зроблені помилки під час створення тестового завдання. При створенні тестового питання обирати різні й шрифт, колір, обрамлення та стиль. Також є режими доступу до тесту: *тест закритий* для відображення в бібліотеці тестів, *тест відкритий* для відображення в бібліотеці тестів, але проходження доступно лише з дозволу автора та кількість запитань для перегляду обмежена.

На основі готового блоку тестових завдань можна провести тестування. Для цього необхідно вказати назву тестування, наприклад академічна група, що тестується. Встановити один із режимів тестування *активний* (почати проходження можна відразу, цей режим ідеально підходить для проведення самостійних або контрольних робіт), *запланований* (почати тестування можна лише в заданий час, цей режим ідеально підходить для перевірки знань студентів вдома) та *керований* (почати проходження можна лише за вказівкою, цей режим особливий тим, що викладач сам визначає тривалість тестування).

Наступним моментом в налаштуванні тестування обираємо систему оцінювання, виставляємо максимальний бал за тест та мінімальний бал зарахування, за бажанням викладача обираємо наступні опції: нараховувати бали за частково правильну відповідь, показувати результат відповіді після кожного питання, показувати варіанти відповіді у випадковому порядку, заборонити проходити тестування з одного пристрою декільком учнямспрощений та без переходу в повноекранний режим, видати сертифікат після проходження.

Після вибору певних опцій натискаємо створити тестування і автоматично потрапляємо на сторінку де автоматично зрегенерувалося посилання на тестування, код та QR-код, який можна відсканувати за допомогою смартфона.

У ході тестування можна спостерігати хто доєднався до тесту, яка IP адреса тестуючого, з якого браузеру, на яке питання відповідає студент, чи правильну дав відповідь. Під час тестування викладач в ручну має таку можливість, як виправити відповідь або зарахувати її правильною.

Одразу після закінчення тестування можна скачати документом Microsoft Excel *список тестуючи, їх помилки, час тестування та оцінку. Або ж подивитися детальну статистику по правильним та неправильним відповідям. Тим часом студент проводить роботу над помилками.*

Саме завдяки тестам педагоги можуть у будь-який час дистанційно перевіряти рівень знань учнів та створювати різноманітні завдання. Окрім того, завдяки зручному інтерфейсу педагоги можуть бачити, які питання викликають труднощі у студентів і, відповідно, яку тему потрібно повторити або пояснити додатково.

Список використаних джерел:

1. Всеосвіта Національна освітня платформа.
2. Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні (затверджено Постановою МОН України В.Г. Кременем 20 грудня 2000 р.)
3. Клокар Н. Методологічні основи запровадження дистанційного навчання в системі підвищення кваліфікації / Н. Клокар // Шлях освіти. – 2012. – № 4 (46). – С. 38-41.

*Половенко Людмила Петрівна,
доцент кафедри економічної кібернетики
та інформаційних систем Вінницького торговельно-
економічного інституту КНТЕУ,
Мерінова Світлана Володимирівна,
доцент кафедри економічної кібернетики та
інформаційних систем*

КІБЕРГІГІЄНА В УМОВАХ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ

Діджиталізація суспільства неминує впливає на освітній процес. Цифровізація освіти виступає потужним засобом трансформації навчальної діяльності, змінює характер усталених освітніх практик, відкриває нові можливості для освіти та комунікації, водночас, вимагає готовності педагога до цифрової трансформації процесу навчання.

Діджиталізація, як зазначає Ірина Бербенюк [2], стає головним трендом сучасності та актуалізує необхідність формування відповідних компетентностей педагога: гнучкості, адаптивності, здатності до проектування індивідуальної освітньої траєкторії, організації сучасного процесу педагогіки партнерства між учнями та вчителем, педагогами та батьками.

Використання цифрових технологій дає змогу полегшити й оптимізувати навчальний процес завдяки доступності, максимальній структурованості, візуалізації. Але поруч з перспективами та новими можливостями, які відкриваються перед освітянами, процес цифрової трансформації несе ряд загроз, спричинених: «гейміфікацією» навчального процесу, впливом на соціальну адаптованість сучасної молоді, формуванням кліповості мислення, низьким рівнем кібергігієни та мережевого етикету тощо. Отже, виникає нагальна потреба аналізу впливу новітніх інформаційних технологій на формування особистості в сучасному освітньому середовищі, у тому числі через призму безпеки та зваженого доречного впровадження і використання технологічних можливостей.

Сучасний арсенал інноваційних інструментів навчання постійно модифікується та розширюється, але «бездумне застосування цих інструментів призводить до зворотного ефекту, коли реальне пізнання замінюється ілюзорним, а навчання перетворюється у прості розваги. Проблему надмірного захоплення ігроманією, гейміфікації навчального процесу порушує Жерновникова [4], яка застерігає від перетворення традиційних педагогів у «ігропедагогів», «координаторів онлайн-платформ і освітніх траєкторій».

Нові засоби комунікацій все частіше в якості освітньої платформи використовують кіберпростір, під впливом якого формується особливий тип мислення, «кліпова» свідомість. Це неминує при відсутності елементарних навичок кібергігієни, якщо комп'ютерні навички користувача (які створюють ілюзію доступності пізнавальних дій) не супроводжуються логічним осмисленням, операціоналізацією, теоретичним засвоєнням предметних галузей навчальних дисциплін, широкою культурною асоціативністю у сприйнятті та розумінні процесів життя, живим спілкуванням з викладачем та колегами [5].

Кліпове мислення призводить до: масового синдрому розладу уваги; втрати бажань пізнання нового; знищення потреби та здатності до творчості (завдяки

постійному використанні вторинної інформації на рівні її переробки та комбінування); невідповідності образу думок образу життя; непослідовності в прийнятті рішень щодо розв'язання проблем та послабленню відповідальності за їх наслідки; оперуванню тільки змістами фіксованої довжини, невмінню працювати з семіотичними структурами довільної складності та зосередитися на будь-якій інформації на довгий час; зниженню здатності до аналізу та синтезу; «віртуальної наркоманії» та інтернет-аддикції, залежності від пошуку інформації, комунікації в мережі та інших видах діяльності людини в інформаційному просторі всесвітньої павутини; антиінтелектуалізму та плагіату; диспропорції між формальним та дійсним рівнем знань; різкому зниженню коефіцієнта засвоєння знань та фактичної успішності навчання; фальсифікації оцінки. Виникає необхідність нейтралізації таких загроз.

Саме педагог покликаний формувати вміння протидіяти негативним впливам аудіовізуальних маніпулятивних технологій, які сприяють побудові простору без традиційних просторово-часових характеристик, щоб не втратити відчуття фізичного середовища та налагодити ефективну взаємодію в ньому.

Зростає роль педагога як координатора у формуванні культури мережевого етикету, кібергігієни. Кібергігієна - це набір рекомендацій, правил поведінки для забезпечення учасників навчального процесу від загроз, спричинених високим рівнем цифровізації, використанням мережевих освітніх ресурсів. Важливо усвідомити значення конфіденційності та чіткого розуміння: усе, що відбувається в кіберпросторі, залишає слід – обмінюватися інформацією потрібно розумно, адекватно поводити себе в мережі у нестандартних ситуаціях, установити власні межі між публічною та приватною інформацією.

У гонитві за інноваціями, варто пам'ятати про безпеку освітнього простору. Так, наприклад, організовуючи онлайн-конференції важливо налаштувати додаткові опції для захисту. Зокрема, модератор конференції має можливість скористатись функцією «Зал очікування», що допомагає організатору контролювати, хто приходить і йде. ІТ-експерти рекомендують використання функції захисту відеоконференцій паролем, застосовувати обмеження доступу до екрану, використовувати актуальну версію програми і регулярно встановлювати оновлення, які можуть містити важливі виправлення вразливостей безпеки. Також варто відмовитися від поширення посилань або ID конференцій в соціальних мережах, а також використовувати ID для приєднання до конференції, оскільки з ростом популярності відеоконференцій, збільшилася і кількість зловмисників, які під виглядом запрошень на конференції поширюють фішингові посилання.

Зростаюча кількість інструментів, пристроїв, індивідуальних гаджетів, акаунтів, дивайсів, які використовують в навчальному процесі, за відсутності заходів безпеки, можуть створити можливості для доступу шахраїв. Коли додаються різноманітні пристрої з виходом в мережу зі слабкими політиками безпеки, спільними паролями Wi-Fi та швидко побудованою інфраструктурою, настає момент, коли одна вразливість або помилковий крок у конфігурації може відкрити двері для зловмисників. Учасники освітнього процесу мають бути попереджені про небезпеку розкриття персональної інформації та конфіденційної інформації, а також про способи запобігання витоку даних. Крім того, у кожного учасника, в залежності від місця та функції в освітньому процесі, повинні бути інструкції про те, як і на які теми можна спілкуватися із сторонніми особами стосовно персональних особливостей, яку

інформацію можна надавати для служби технічної підтримки, як і яку інформацію може повідомити учасник навчального процесу стороннім особам.

Крім традиційних методів протидії кіберзагрозам, сьогодні існує ряд додаткових засобів захисту, зокрема, «кібер-вакцинація» - формування усвідомленого чуттєвого досвіду перебування під дією кіберзагрози та протидія їм на основі використання тренувальних «кібератак», проведення спеціальних тренінгових занять з критичного оцінювання надійності джерел і достовірності даних, що публікуються в мережі, формування знань і вмінь стійкості користувачів до дії кіберзагроз [3].

Діджиталізація освітнього процесу – комплексна проблема, у якій тісно переплітаються проблемні питання навчально-методичного забезпечення, організації навчального процесу, експлуатації комп'ютерної та телекомунікаційної систем, підготовки і підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників, соціальної адаптації, забезпечення безпеки та формування навичок кібергігієни.

Список використаних джерел:

1. Бахтіна Г.П. Математика як «щеплення» проти «кліповості» інформації та «колажу» сучасного мислення. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка*. Сер.: Педагогічні науки. Луганськ: Альма-матер. 2010. №1(188). С. 144-155.

2. Бербенюк Ірина. Діджиталізація освіти – компетенції XXI століття. URL: <https://vseosvita.ua/library/didzitalizacia-osviti-kompetencii-hhi-stolitta-172970.html>

3. Биков В.Ю., Буров О.Ю., Дементієвська Н.П. Кібербезпека в цифровому навчальному середовищі. *Інформаційні технології і засоби навчання*, 2019. Том 70. №2. С. 313-331.

4. Жерновникова О. А. Діджиталізація в освіті. *Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика*: матеріали III Міжнародної наук.-практ. конф. (Харків, 10 квітня 2018 р.). Х., 2018. С. 88-90.

5. Чаплак Я.В., Чуйко Г.В. Кліпова хаотичність як маніпулятивна технологія соціально-психологічного впливу в кіберпросторі. *Psychological journal*. 2018. №3 (13). С. 21-40. URL: <https://doi.org/10.31108/2018vol13iss3>

*Радкевич Володимир Михайлович,
викладач Коростишівського педагогічного
фахового коледжу імені І.Я.Франка*

ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА ЗАНЯТТЯХ МУЗИЧНИХ ДИСЦИПЛІН У КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ ДО НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНОГО ФАХОВОГО КОЛЕДЖУ

Рушійною силою розвитку сучасної освіти є інноваційний рух, який набуває дедалі більшої масштабності. З цього приводу академік П. Щедровицький зазначає: «Під інноваціями починають розуміти особливу організацію діяльності і мислення, що охоплює всю сферу освіти і підготовки кадрів. Найелементарніша інновація володіє величезним системним ефектом у плані впливу на інші компоненти навчального

процесу, загальну структуру навчального змісту і діяльність педагогічних колективів» [5, С. 22-23].

У недалекій перспективі нас очікує повна діджиталізація освіти. Віртуальна реальність та штучний інтелект відкриють нові можливості для освіти та розвитку ключових компетентностей. Цей напрямок в Україні вже активно розвивають компанії Prometheus, EdEra, Preply, а також всесвітньо відома Grammarly, заснована групою українців. Такі стартапи роблять свій вагомий внесок у майбутнє, бо якісна освіта дає поштовх усім іншим галузям.

Міністерство освіти і науки підтримуючи розвиток реформи НУШ також наголошує на діджиталізації освіти – кожен педагогічний працівник повинен мати сформовану інформаційно-цифрову компетентність. Одним із головних чинників формування ціннісних орієнтацій до навчально-пізнавальної діяльності студентів є мистецтво, що відрізняється універсальністю впливу на особистість у всіх напрямках. Нові форми розвитку вимагають і нових шляхів досягнення результатів. Цьому має сприяти застосування інноваційних цифрових технологій у контексті особистісно орієнтованого музичного навчання і виховання, які б забезпечували можливість перенесення акценту з вивчення самого предмета на його використання як засобу формування особистості, розвитку його самостійності, творчої ініціативи, стимулювання потреби в самовдосконаленні, виявленні моральної позиції, відповідальності за процес навчання.

Заняття з музичних дисциплін сприяє не тільки розширенню і вдосконаленню знань вихованців, а й їхньому саморозвитку, адже вони знайомляться з музичними творами, вчать висловлювати власні судження перед одногрупниками, таким чином зростає їх внутрішня мотивація, що є одним із важливих компонентів реалізації особистісно орієнтованої освіти. Відтак в якості основної мети використання інноваційних технологій на заняттях музики можна розглядати активізацію навчально-пізнавальної та творчої діяльності студентів. Цьому сприяють застосування інтерактивних та інформаційних технологій, що дозволяє по-новому використовувати цифрову, текстову, звукову, графічну й відеоінформацію та її витoki; збагатити методичні можливості надання сучасного рівня викладання; виховувати інтерес до музичної культури; формувати духовний світ особистості.

Педагогічний досвід та аналіз методичної літератури з питань використання інновацій у педагогічному фаховому коледжі дає всі підстави стверджувати, що діджиталізація, інноваційні технології – це вимога сьогодення [4].

Перед нами (педагогами) стоїть важливе завдання – виховати та підготувати студентську молодь, спроможну активно включитися в якісно новий етап розвитку сучасного суспільства. Тож, проблема формування ціннісних орієнтацій до навчально-пізнавальної діяльності наших вихованців є однією із ключових. Рівень пізнавальної активності студентів визначає ефективність вирішення освітньої, розвиваючої та виховної задач, тому головним напрямком діяльності викладача є саме пошук способів залучення студентів до активної навчально-пізнавальної діяльності. У цьому контексті особливого значення набуває впровадження інноваційних технологій у викладанні мистецьких дисциплін, зокрема музики, яка виступає основою творчого розвитку духовної культури особистості. Тож, пошук нових ідей, нових шляхів спонукає нас звертати значну увагу на використання у практиці викладання музики інноваційних технологій [2]. Іде опора на виявлення життєвих зв'язків музики. Заняття

з музичних дисциплін стає не просто виявом розвитку сенсорних музичних здібностей, а фактично уроком мистецтва, коли розвиваються всі психічні процеси: сприйняття, мислення, пам'ять, увага й, зокрема, музичні здібності: тембровий слух, відчуття ритму, музичне мислення.

Кажучи про вдосконалення інноваційних педагогічних технологій, передовсім маються на увазі цифрові інформаційні технології, які несуть у своїй основі максимальну кількість інформації.

Інформаційні технології дозволяють по-новому, комплексно створювати новий мультимедійний контент. На заняттях музики гармонійно поєднуються знання комп'ютерної грамоти з музикою, образотворчим мистецтвом, літературою, і, як результат цього поєднання, створюється нова якість сучасного *інтегрованого заняття*.

Використання інноваційних технологій дає змогу залучати студентів до:

- створення творчих робіт;
- пошукової роботи під час вивчення народної творчості, української музичної культури, творчості композиторів світу;
- оформлення результатів роботи у вигляді різних проєктів за певними темами.

Наприклад, пропонується виконати наступне завдання: створити мультимедійну презентацію в програмі Power Point до уроку мистецького циклу за темою „Звірі в музиці”, урок *інтегрованого курсу* за темою „За лаштунками лялькового театру”, – опрацювати мультимедійні складові презентації (аудіо, відео, фотоматеріали) у відповідних програмах.

Виконуючи це завдання, студенти мають дотримуватись алгоритму підготовки мультимедійних матеріалів до уроку мистецького циклу:

- визначити тему, ціль і тип уроку;
- скласти орієнтовну структуру уроку, у відповідності із основною метою намітити завдання й необхідні етапи для їх виконання;
- продумати етапи, на яких необхідно залучити засоби мультимедіа, проаналізувати доцільність їх застосування в порівнянні з традиційними засобами;
- скласти орієнтовний сценарій презентації, відібрати та обробити мультимедійні матеріали для слайдів, використовуючи відповідні програми;
- розташувати мультимедійні матеріали на слайдах.

Працюючи за інноваційними технологіями особливу увагу викладачі музики педагогічного фахового коледжу намагаються приділяти інтерактивному навчанню, зокрема застосовують інтерактивні методи навчання: «Мікрофон», «Ланцюжок», «Коло», «Гронування», «Чистий аркуш», «Дерево знань», «Навчаючи – вчуся». Також системно використовуються різноманітні тестові завдання, казкові сюжети, музично-дидактичні ігри. Певну допомогу на наших заняттях надають музичні енциклопедії, зокрема Синемафонія – це жанр сучасного мистецтва, у якому музика симфонічного твору супроводжується відеозображенням.

Значення вибору ігрових форм і методів у викладанні музичних дисциплін перебільшити складно, адже саме вони дозволяють оптимально враховувати вимоги обраної студентами спеціальності, створювати ситуації, що дають можливість швидко й ефективно вирішувати навчальні завдання, розвивати художньо-творче мислення. Використання ігрових форм навчання забезпечує таку постановку завдання, що

передбачає не одне, а цілий ряд професійних рішень. Це викликає інтерес у студентів, а отже спонукає до активності.

Завдання викладача – правильно сконструювати елементи та зміст таких занять і детально розробити методичні рекомендації з їх підготовки, організації, впровадження й проведення на прикладі вивчення певних тем освітньої дисципліни. Головне, сформувані певний комплекс умінь і навичок доцільного застосування майбутніми вчителями початкових класів у своїй роботі з учнями початкових класів подібних елементів інноваційних форм і методів навчання.

Вплив ігрових форм навчання на підвищення рівня професійної підготовки студентів буде ефективнішим за таких умов: професійно зорієнтований зміст ігрових форм навчання; диференційоване використання ігрових занять з урахуванням рівня підготовленості студентів; розвиток мотивації освітньої діяльності студентів; забезпечення розвитку ініціативності та творчості студентів; налагодження взаємодії учасників ігрових занять на основі суб'єкт-суб'єктних відносин. Зі всієї різноманітності ігор на заняттях музики в педагогічному фаховому коледжі доцільними є ігри музично-дидактичні, сюжетно-рольові та проблемно-моделюючі. Викладачі ознайомлюють студентів із мультимедійними навчальними програмами з музичного мистецтва для дітей молодшого шкільного віку: „Чарівна флейта. Граємо з музикою Моцарта”, „Аліса і пори року. Граємо з музикою Вівальді”, „Лускунчик. Граємо з музикою П.І.Чайковського”, педагог пропонує для самостійного опрацювання завдання:

- докладно проаналізувати названі ігри;
- знайти спільні й відмінні риси у їхньому змісті й структурі;
- виокремити у кожній комп'ютерній грі завдання для розвитку музичного слуху, пам'яті, уваги;
- з'ясувати, які саме завдання пропонуються для контролю музичних знань та умінь;
- визначити власну позицію щодо якості цих навчальних засобів та можливостей їх використання на уроках музики в школі.

Серед усіх мультимедійних навчально-ігрових засобів для дітей особлива увага студентів концентрується на вітчизняному продукті із серії „Школа Вовка Панаса” „Дитяча колекція”: Видатні композитори світу” (наприклад, один із розділів: „Скрипка, Вівальді і Паганіні”, „Михайло Вербицький”).

Студентам пропонується проаналізувати дитячі навчально-ігрові мультимедійні засоби і відповісти на такі запитання:

- а) які з мультимедійних засобів для дітей можна використати для перевірки музичного слуху?
- б) у яких мультимедійних засобах запропоновані музичні вікторини?

Зазначимо, що викладання навчального програмового курсу можливе як в умовах очного, так і *дистанційного навчання*: усі освітні складові розташовані на сайті „Мультимедійні технології в музичній освіті”, консультації викладача у достатньому обсязі забезпечуються електронним листуванням, Google Classroom, Skype-спілкуванням. Із кожної теми студент має виконати самостійні завдання та надіслати результати. Підсумковий контроль полягає у виконанні тестових завдань та складанні конспектів уроків мистецького циклу (музики й образотворчого мистецтва), що також надсилається через Інтернет.

Поставлені цілі досягаються в результаті раціонального й ефективного використання сучасних засобів навчання, що поєднуються із традиційними методиками викладання. Таким чином, можна стверджувати, що доцільне застосування сучасних інформаційних технологій в освітньому процесі при вивченні музичних дисциплін дозволяє модернізувати його, підвищити ефективність, компетентність, мотивувати студентів. Вихованці набувають практичних навичок:

- ефективно працювати з основними програмними пакетами Windows (Power Point, Movie Maker, Microsoft Paint), графічними редакторами за вибором для забезпечення мультимедійного супроводу уроків мистецтва;

- раціонально використовувати мережу Інтернет, добирати та створювати за допомогою мультимедійних технологій програмні дидактичні засоби для молодших школярів;

- добирати та аналізувати мультимедійні продукти, запускати та встановлювати мультимедійні програми;

Формуванню компетентності та ціннісних орієнтацій до навчально-пізнавальної діяльності студентів сприяє ще один вид навчання, а саме – проблемне навчання, основною метою якого і є всебічний розвиток пізнавальних можливостей студентів, формування їх творчої активності. Тож, відносини між учасниками навчального процесу також є важливим джерелом стимуляції пізнавального інтересу. Тут вкрай необхідні:

- висока вимогливість до студентів у поєднанні зі щирою доброзичливістю;

- шанобливе ставлення до студента, неприпустимість емоційних зривів і підвищеного тону;

- цілеспрямоване виховання почуття власної гідності, що базується на усвідомленні свого інтелектуального й духовного зростання;

- систематичне заохочення творчої активності студентів, урахування їх індивідуальних і пізнавальних інтересів, обов'язкова стимуляція пізнавальної активності більш слабких студентів;

- створення атмосфери нетерпимості до несумлінності в навчальній діяльності, формування у кожного студента переконання в тому, що явна несумлінність у навчанні принижує його особисту гідність, заохочення взаємодопомоги та моральної відповідальності кожного перед колективом одногрупників.

Безперечно, оволодіння активними методами навчання і вміння створювати на заняттях атмосферу творчої діяльності дозволить зробити значний крок до активізації навчального процесу, що призведе до підвищення якості підготовки майбутніх вчителів початкових класів. Проте найсучасніші педагогічні технології, засоби і форми навчання не забезпечать високої ефективності навчально-пізнавальної діяльності студента, якщо він не займе активну особистісну позицію, а його пізнавальна діяльність не буде вмотивованою і цілеспрямованою. Тому активізація навчально-пізнавальної діяльності студентів у формуванні професійної компетентності й ціннісних орієнтацій є одним із ключових напрямів покращення освітнього процесу в педагогічному фаховому коледжі.

Список використаних джерел:

1. Бех І.Д. Принципи сучасної освіти // Педагогіка і психологія. 2005. №4. С. 5-27.

2. Коростылева Л.А., Психологические барьеры и готовность к нововведениям: учеб. пособ. // СПб.: ЦИПКПО, 1995. 32 с.
3. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти: підручник для студентів пед. факультетів. К.: Грамота, 2012. 504 с.
4. Сердюк Т.В. Формування предметної вмотивованості засобами інтерактивних технологій. Вінниця: ТОВ „Планер”. 2009. Вип. 26. С. 56-60.
5. Щедровицький П. Нововведення та інновації // Учительская газета. – 1995. – № 22-23.

Савицька Людмила Анаталіївна, к.т.н., доцент
«Вінницький національний технічний університет»,
Добровольська Наталія Вікторівна, к.пед.н., доцент
«Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ»

ВИКОРИСТАННЯ СЕРЕДОВИЩА МАТЛАВ ДЛЯ РОЗВ'ЯЗУВАННЯ КОМБІНАТОРНИХ ЗАДАЧ

Потреби сьогодення вимагають від майбутніх фахівців ІТ-спеціальностей наявності сукупності логічних, аналітичних, дослідницьких та інших компетентностей, сформованості логічного, алгоритмічного й абстрактного мислення. Згадані види мислення досить ефективно можна формувати під час вивчення дисциплін математичної спрямованості, а саме «Дискретна математика» та «Теорія ймовірностей та математична статистика». Зазначимо, що «Дискретна математика» є фундаментом математичної підготовки саме для бакалаврів ІТ-спеціальностей, а «Теорія ймовірностей та математична статистика» вивчається на 2 та 3 курсах, залежно від освітніх програм.

Зазначимо, що найчастіше використовується в програмуванні дискретна математика, що містить такі розділи, як: логіка, комбінаторика, теорія чисел, теорія ймовірності і теорія графів. Дискретна математика є базовою нормативною дисципліною для підготовки фахівців ІТ-індустрії. На нашу думку розділ комбінаторики заслуговує на особливу увагу. Зазначимо, що комбінаторика і комбінаторні алгоритми, в основному використовуються при оптимізації різних алгоритмів, що працюють з перестановками, поєднаннями, розміщеннями, розбиттям на підмножини, обходи графів, а також при оцінці складності того чи іншого алгоритму. Також зауважимо, що комбінаторика, по суті дала початок теорії графів, на основі якої розроблено, наприклад, мережеві протоколи динамічної маршрутизації. Розв'язання задачі про найкоротший шлях у графі, яка нині, начебто, вирішується повним чи частковим перебором, теж є комбінаторикою, а саме рішення такого завдання є основою маршрутизації в мережах. Комбінаторика є невід'ємною частиною створення штучних нейронних мереж, що є частиною розвитку галузі штучного інтелекту, застосовується у криптографії.

На даний час число комбінаторних задач та їх різноманітність швидко зростає. До числа актуальних задач, що розв'язуються комбінаторними методами, відносять: 1) задачі на розміщення; 2) задачі про покриття і заповнення; 3) задачі про маршрути – задачі оптимального плану; 4) комбінаторні задачі теорії графів. Теорія графів застосовується під час аналізу функціонування складних систем, наприклад, комп'ютерних мереж. Ця теорія традиційно є ефективним апаратом формалізації

задач економічної та планово-виробничої практики, застосовується в автоматизації управління виробництвом, в календарному і мережевому плануванні. Зокрема, в умовах турбулентності економіки оцінювання підприємницьких ризиків є важливим завданням для визначення ефективності діяльності будь-якого комерційного підприємства. Завжди існує ймовірність втрат, що згодом негативно позначиться на фінансовій стійкості та ліквідності підприємства. Незважаючи на велику кількість наукової літератури, практичного досвіду у керівництва та, навіть, державних регуляторів, без комп'ютерного управління фінансовими та виробничими процесами ефективна діяльність сучасних корпорацій неможлива. Отже, й вибір стратегічних рішень з розвитку та діяльності підприємств залежить вже не тільки від рівня кваліфікації менеджерів технологічного персоналу всіх рівнів, але й від ІТ-фахівців [1, С.145].

Опанування методами математичних дисциплін дозволяє будувати моделі стохастичних процесів та явищ, аналізувати їх, прогнозувати напрям їх розвитку. У той же час, створене програмне забезпечення, що дозволяє спростити виконання вказаних задач, автоматизувати процес їх розв'язання (таке, наприклад, як SPSS, Statistica, MathCad, MatLab, MS Excel, Maple, Statgraph та ін.).

З усіх перелічених вище програмних продуктів MATLAB є найбільш універсальним. За його допомогою можна проводити як навчальний процес, так і серйозні наукові дослідження. Якщо майбутній ІТ-фахівець опанує його під час навчання у вузі, то в майбутньому зможе застосовувати у своїй роботі. MATLAB однаковою мірою добре пристосований і до теоретичних викладок, і до обчислень. Він містить в собі ядро Maple, який є загальноновизнаним лідером в галузі символічних обчислень. А сам MATLAB і його численні розширення, чудово працюють із числами. На нашу думку, вивчення математичних дисциплін для майбутніх фахівців ІТ-індустрії доцільно проводити у програмному середовищі MATLAB, яке є досить потужним середовищем для навчання методам розв'язування математичних та прикладних задач. MATLAB містить цілу низку розширень, які є спеціальними засобами для вирішення задач дискретної математики, статистики, теорії ймовірностей, а також дозволяє використання цих задач як частини інших досліджень.

У своїй практичній діяльності ми використовували програмне середовище MATLAB на лабораторних заняттях з розділу комбінаторика дисциплін «Дискретна математика» та «Теорія ймовірностей та математична статистика» для майбутніх ІТ-фахівців.

В MATLAB для роботи з перестановками є функції `factorial`, `perms` и `randperm`. Наведемо їх опис:

- `factorial(n)` – обчислює добуток всіх чисел від 1 до n , тобто $\text{prod}(1:n)$. Оскільки у MATLAB використовуються числа з подвійною точністю, що мають 15 цифр після коми, точне обчислення факторіала можливе лише для $n \leq 21$. Якщо значення n буде досить великим, то в результаті вірними будуть лише 15 перших цифр.

- `randperm(n)` – повертає випадкову перестановку чисел від 1 до n .

- `perms(1:n)` або `perms(v)`, де v – вектор довжина якого n , створює матрицю з $n!$ рядками та n стовпцями з усіма можливими перестановками елементів вектора v (кожний рядок – одна перестановка). Проте, варто зазначити, що дану функцію слід використовувати лише при $n < 10$. Адже при $n = 11$ вихідна матриця уже займає близько 3 Гбайт [2, С.21].

```

P100=factorial(100) % кількість перестановок зі 100
елементів
OneP10=randperm(10) % випадкова перестановка із 10
елементів AllP3=perms(1:3) % всі перестановки з 3 елементів
P100 =
9.332621544394410e+157
OneP10 =
4 1 5 7 10 6 9 2 8 3
AllP3 =
3 2 1
3 1 2
2 3 1
2 1 3
1 2 3
1 3 2

```

У стандартному MATLAB та його розширеннях немає вбудованих функцій для роботи з розміщеннями та комбінаціями. Так формула для обчислення числа розміщень з n по k легко подається у вигляді $\text{prod}(n-k+1:n)$ або $\text{factorial}(n)/\text{factorial}(n-k)$. Повний перелік усіх розміщень та комбінацій можна легко сформулювати. Повний список всіх розміщень також неважко побудувати. Для цього беремо увесь список з n елементів (функція `perms`), залишаємо в ньому k перших стовпців, а потім видаляємо рядки, що повторюються. Ця функція матиме вид: `function A=arranges(n,k) % Функція A=arranges(n,k) повертає всі розміщення % з n елементів по k`

```

if (nn), A=[];
else P=perms(1:n);
% спочатку - повний список перестановок A=P(:,1:k);
% взяли k перших стовпців A=unique(A,'rows');
% залишили тільки унікальні стрічки end return.

```

Її можна записати у файл з іменем `arranges.m` і помістити в деяку папку, що є доступною MATLAB. При використанні цієї функції, як і для `perms`, можна задавати тільки малі значення $n < 10$. Наведемо приклад обчислення кількості розміщень та генерації повного списку розміщень.

```

A from 30 to 16 = prod(30-16+1:30)
% A из 30 по 16 A=arranges(5,3)
% все размещения из 5 по 3 Afrom30to16 = 3.042648073975910e+021
A = 1 2 3 1 2 4 ... 5 4 2 5 4 3

```

Зазначимо, що комбінаторні міркування є досить близькими до програмування, тому використання програмного середовища MATLAB для вирішення комбінаторних задач є доцільним.

Список використаних джерел:

1. З. В. Бондаренко, С. А. Кирилащук, і Т. Г. Кирилащук, «Методичні аспекти навчання дискретної математики майбутніх фахівців з інформаційних технологій», ПедБез, вип. 3, вип. 2, с. 145–152
2. Іглін С. П. Теорія ймовірностей та математична статистика на базі MATLAB: Навч. посіб. Харків: НТУ "ХПІ", 2006. 612 с.

*Савлук Людмила Іванівна.
Заступник директора з
навчальної роботи ВСП
«Вінницький торговельно-
економічний фаховий коледж
КНТЕУ»*

МОДЕЛЬ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ СУЧАСНОГО ЗАКЛАДУ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ – ВСП «ВІННИЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО- ЕКОНОМІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ КНТЕУ» ЯК КРЕАТИВНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ

У сучасних умовах з величезною швидкістю зростають потоки інформації, розвиваються технології її обробки та зберігання, реальне життя все більше і більше переходить в «цифру». Не виходячи з дому, ми можемо відвідати краці музеї та театри світу, прослухати найцікавіші лекції в університетах, доторкнутися до таємниць живої природи, поспілкуватися з друзями і колегами, що знаходяться у будь-якій точці планети, і навіть взяти участь в семінарах і конференціях. Такі зміни неминуче зачіпають всі сторони суспільного життя, де, з одного боку, створюють нові можливості для розвитку, а з іншого – породжують численні ілюзії.

Одним з громадських інститутів, які зазнали також інформаційному впливу, стала система освіти. Розвиток технологій спричиняє розробку нових інструментів навчання і робить навчальний процес ефективнішим. Однак, бездумне застосування цих інструментів призводить до зворотного ефекту, коли реальне пізнання замінюється ілюзорним, а навчання перетворюється у прості розваги. Формується нова ідеологія, заснована на «Гейміфікації» та «Діджиталізації» освіти, де на зміну традиційним учителям йдуть «ігропедагоги», «координатори онлайн-платформ і освітніх траєкторій».

Навіть при скептичному ставленні до подібних новацій, більшість фахівців у галузі освіти розуміють, що зміни неминучі, і бачать два основні напрями її розвитку:

- освіта має бути наближена до проблем реального життя;
- система навчання повинна враховувати і розумно використовувати нові технологічні можливості [3].

У контексті зазначеного звертаємо увагу на діджиталізацію в освіті, як фундаментального чинника економічного зростання в сучасних умовах. Розвиток Digital Agenda for Europe передбачається за такими напрями:

- цифрове суспільство (навички і вакансії; охорона здоров'я та старіння; розумне життя; комунальні послуги; кібербезпека і конфіденційність; Інтернетдовіра тощо);
- дослідження та інновації (інновації; цифрова інфраструктура; нові технології; компоненти та системи; відкрита наука; робототехніка; науково-дослідні консультанти тощо);
- доступ та комунікації (широкопasmовий доступ в Європі; телекомунікації; відкритий Інтернет тощо);
- цифрова освіта (стартап Європи; хмарні технології; майбутнє Інтернету; консультанти тощо) [1; 2].

Поширенню діджиталізації в освіті сприяє запровадження 3G та 4G-зв'язку, за допомогою якого розповсюджуються цифрові технології. В Україні поступ діджиталізації успішно відбувається у напрямках електронного навчання (elearning), ІТ (інформаційних технологій), ТКП (телекомунікаційні послуги) тощо [2; 3]. За даними WEF-2017 року «Глобальний звіт з інформаційних технологій», Індекс мережевої готовності (WEF Networked Readiness Index) (NRI) характеризує Україну як, у якій NRI дозволяє оцінити рушійні фактори і наслідки досягнення певного ступеня мережевої готовності та мобілізації цифрових технологій з урахуванням у цьому процесі ролі всіх суб'єктів, виявити сильні і слабкі сторони, на які доцільно звернути увагу при розробленні національних стратегій підвищення мережевої готовності. Оскільки Україна – країна з великою територією і значною кількістю населення, тому оперування значними базами даних є дуже корисною для розвитку економіки і освіти.

Пошук оптимальних шляхів мотивації студентів до навчально-пізнавальної діяльності, підвищення їхньої розумової активності, формування вмінь практичного і творчого застосування здобутих знань є одним з актуальних завдань освіти. Сьогодні викладач повинен вміти використовувати такі педагогічні та інформаційно-комунікаційні технології, які сприяли б розвитку в студентів навчально-пізнавальної активності, самостійності, а також формуванню та розвитку ключових компетентностей. Серед таких технологій є технологія мобільного навчання з використанням додатків для мобільних пристроїв. Більшість підлітків мають у своєму розпорядженні мобільні пристрої (смартфони, планшети), проте використовують їх переважно для розваг чи спілкування з однолітками в соціальних мережах. Проте мобільний пристрій може стати інструментом для навчання, оскільки допомагає у проведенні навчального заняття.

ВСП «Вінницький торговельно-економічний фаховий коледж КНТЕУ» є креативним освітнім простором для можливостей діджиталізації. Підґрунтям для цього є сучасне матеріально-технічне забезпечення коледжу. У закладі успішно діє впроваджена система дистанційної освіти через навчальний портал коледжу на базі платформи GoogleSite, функціонують сайти викладачів, електронна бібліотека. У навчальних кабінетах встановлено: 92 комп'ютери, 11 ноутбуків, 8 інтерактивних комплексів (кожен з яких складається з мультимедійного проєктора, інтерактивної дошки та комп'ютера), 5 проєкторів, 7 телевізорів, лінгафонну гарнітуру у комп'ютерно-лінгафонному кабінеті, відео- та аудіотехніку. Робочі місця обладнані ПК з доступом до мережі Інтернет, розміщені у спеціалізованих аудиторіях, комп'ютерних лабораторіях, лінгафонних кабінетах.

Викладачами використовуються Google –додатки для діджиталізації освіти:

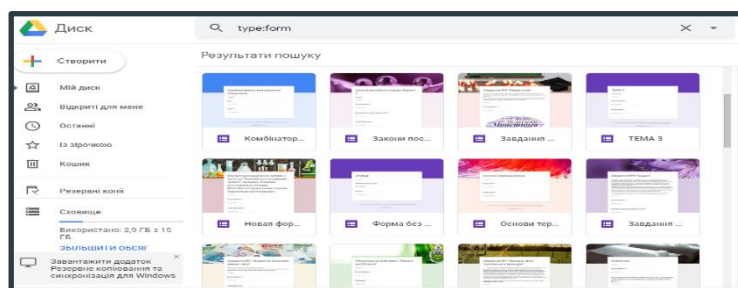
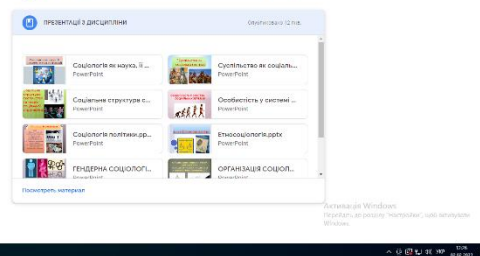
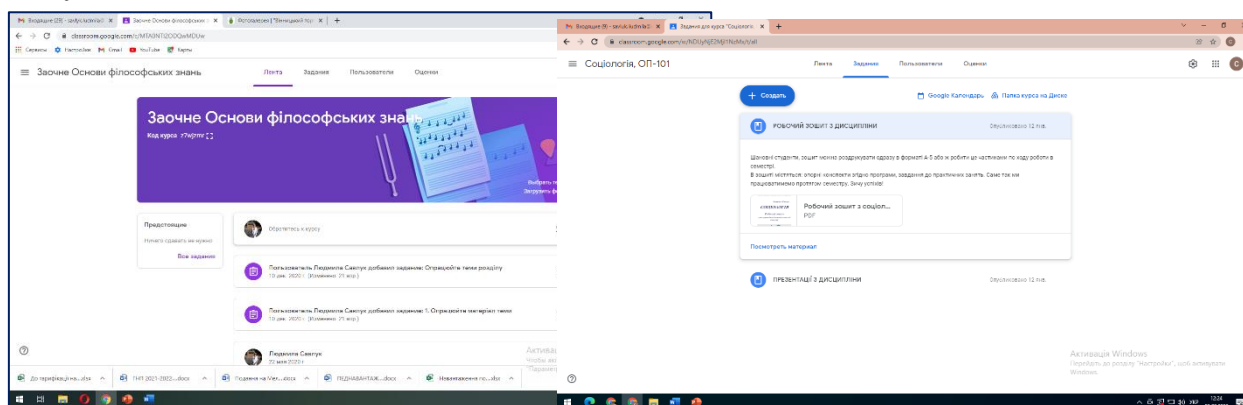
1) основні сервіси:

- Google Classroom
- Gmail
- Google Calendar
- Google Cloud Search (Хмарний пошук)
- Google Drive (Диск)
- Google Docs
- Google Sheets (Таблиці)
- Google Slides (Презентації)
- Google Forms

- Google Sites
 - Google Hangouts, Google Talk, Hangouts Meet
 - Google Keep
 - GoogleСейф
- 2) додаткові сервіси:
- YouTube –
 - Google Maps
 - Blogger
 - Google Analytics
 - Google Earth (Планета Земля)
 - Google Groups
 - Google Scholar

Найуспішніше під час дистанційного навчання себе зарекомендували Google Classroom, який є унікальним додатком Google. Ця платформа дозволяє використовувати всі інтегровані інструменти пакету Google Suite, наприклад, Google Drive і Gmail, Google Form G+. Сервіс дозволяє уникнути проблеми з організацією надання послуг споживчого характеру, таких як обслуговування електронної пошти, календаря та Діску, і сконцентруватися на тих речах, якими повинен займатися навчальний заклад – на розширенні ресурсів для більш якісного забезпечення освітнього процесу. 100% педагогічних працівників коледжу створили й використовують даний освітній ресурс.

Приклади використання Google Classroom викладачем суспільних дисциплін Савлук Л.І.:

Приклад використання Google Forms – тестування:

Під час впровадження змішаного навчання часто виникає потреба у проведенні

тестування. Тести та опитування в достатній кількості представлені в навчальних посібниках, але що робити, якщо хочеться скласти тест самому, зі своїми завданнями? У цьому випадку на допомогу вчителю приходять онлайн-сервіси для проведення тестувань. Один з найпростіших і зручних сервісів – Google Forms.

Використання Інтернет-сервісу мультимедійних дидактичних вправ LearningApps. LearningApps.org - онлайн-сервіс, який дозволяє створювати інтерактивні вправи. Він є конструктором для розробки різноманітних завдань з різних предметних галузей для використання і на заняттях, і в позаурочний час.

За допомогою конструктора Learningapps студенти можуть перевірити і закріпити свої знання в ігровій формі, що сприяє формуванню їх пізнавального інтересу.

У ВСП «ВТЕФК КНТЕУ» навчальний процес під час карантину організовано із використанням технологій дистанційного навчання: усі заняття проводяться на платформі Google Classroom згідно з дистанційним розкладом занять, що розміщений на сайті коледжу із зазначенням кодів доступу до кожного предмета/дисципліни. Сто відсотків студентів коледжу залучено до дистанційної роботи з дисциплін, проходження практики, захисту курсових робіт, проведення заходів тощо. Крім того, викладачі проводять відеолекції та консультації для студентів у програмі онлайн-відеоконференцій GoogleMeet, Zoom та створюють власні відеолекції; в Гугл документі (з загальним доступом) розроблено графік відвідування онлайн занять.

Узагальнюючи, потрібно підкреслити, що користь діджиталізації полягає у наданні суспільству інноваційного досвіду. Майбутній спеціаліст покоління Z – цифрового покоління з «кліковим» мисленням, який буде працювати в світі ІТ-технологій, повинен прийти в реальну ринкову економіку підготовленим – це основне завдання навчального закладу, який дав диплом, чим гарантував роботодавцеві якість випускника. З початку активної цифровізації освітнього процесу в коледжі за комплексним дослідженням спостерігається позитивна динаміка успішності студентів, їх зацікавленості в дисциплінах, суттєві зміни сталися в обґрунтуванні студентами мотивації до опанування навчальним матеріалом (за результатами анкетування).

Список використаних джерел

1. Digital Agenda for Europe. URL : <http://ec.europa.eu/digitalagenda> (дата звернення : 01.12.2017).
2. The Global Information Technology Report. Growth and Jobs in a Hyperconnected World. URL : www.weforum.org/gitr_version.pdf (дата звернення: 27.02.2018).
3. Жерновникова О. А. Застосування хмарних технологій при підготовці майбутніх учителів математики до навчального проектування. Таврійський вісник освіти. Херсон, 2015. Вип. 3 (51). С. 98-104.
4. Жерновникова О. А. Психологічний аспект реалізації дистанційних освітніх технологій у навчальний процес майбутніх учителів математики. Наукові записки

Бердянського державного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки. Бердянськ, 2017. Вип. 2. С. 219-225.

5. Ключко В.І. Нові інформаційні технології навчання математики в технічній вищій школі: Дис...докт. пед. наук: 13.00.02 / Вінницький державний технічний ун-т. – Вінниця, 2010. – 396 с.

6. Лотюк Ю.Г. Застосування математичних пакетів у викладанні математики у вищому навчальному закладі // Комп'ютер у школі та сім'ї. – 2015. – №3. – С. 21-24.

7. <https://www.pedrada.com.ua/news/276-kahoot-onlajjn-servis-dlja-stvorennja-viktorin-didaktichnikh-igor-i-testiv>

8. <https://lyudmilabakay.blogspot.com/2017/09/mobile-e-learning-kahoot-kahoot.html>

*Сафіна Ольга Василівна, викладач
ВСП «Київський фаховий коледж
міського господарства ТНУ імені
В.І. Вернадського»*

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ДОШОК В ДИСТАНЦІЙНІЙ ОСВІТІ

Сучасна технічна освіта має забезпечувати інтегровану підготовку фахівця в системі неперервної професійної освіти з використанням передових технологій навчання, активізувати пізнавальну діяльність студента, його творчий розвиток як фахівця в обраній сфері виробництва, тобто комплексного і взаємопов'язаного розвитку всіх складових професійної компетентності майбутнього спеціаліста.

Це обумовлює необхідність ретельного підбору форм, методів і засобів навчання, що дозволяють студенту освоїти прийоми ефективного вирішення різноманітних психологічних і техніко-технологічних завдань.

З початку карантину українські ЗВО крок за кроком пристосовуються до онлайн-режиму. Перед викладачами відкривається широкий вибір навчальних платформ і освітніх сервісів, які дозволяють реєструвати групи в онлайн-класах, проводити повноцінні заняття, діагностувати знання.

При цьому варто відзначити, що при організації дистанційного навчання паралельно використовувалися додаткові сервіси онлайн-дошок, які дозволяють розширити можливості освітнього процесу і додати елементи творчої діяльності. Віртуальна дошка - це нескінченна інтерактивна онлайн-дошка, на якій можна малювати, записувати текст, робити позначки, додавати малюнки, стікери, а також динамічні об'єкти, тим самим прекрасно ілюструючи і оживляючи подачу навчального матеріалу [1].

Для роботи в дистанційному режимі були відібрані ресурси, серед популярних програмних продуктів, що мають повністю або частково безкоштовну версію, варто відзначити Jamboard (рис.1), Padlet (рис.2). Деякі з представлених інструментів мають версію мобільного додатка.

Віртуальна дошка використовувалася як додатковий засіб в умовах переходу до електронного навчання на порталі дистанційної підтримки освітнього процесу.

В умовах електронної освіти програмні рішення онлайн-дошок передбачають роботу з різними форматами представлення інформації: графіки, фото, відео, аудіо,

файли з анімацією і гіперпосилання. Віртуальні полотна виконують функцію візуалізації використовуваних матеріалів, розбавляючи монотонність вербального контенту у вигляді лінійного текстового викладу.

Необхідно підкреслити важливість присутності наочності і візуалізації матеріалу на занятті, оскільки сучасні здобувачі освіти відчують труднощі при сприйнятті усних текстів через втрату уваги в зростаючому потоці інформації, що заважає осягнути сутність змісту повідомлення.

Звертаємо увагу на відсутність рефлексії серед студентів і необхідність розвитку «понятійного мислення».

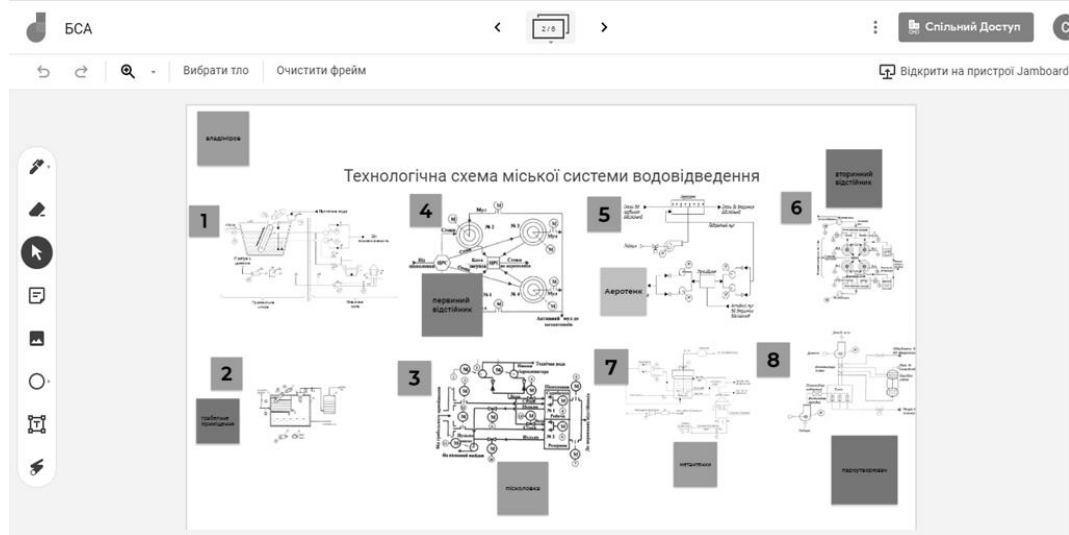

Рис. 1. Дошка Jamboard

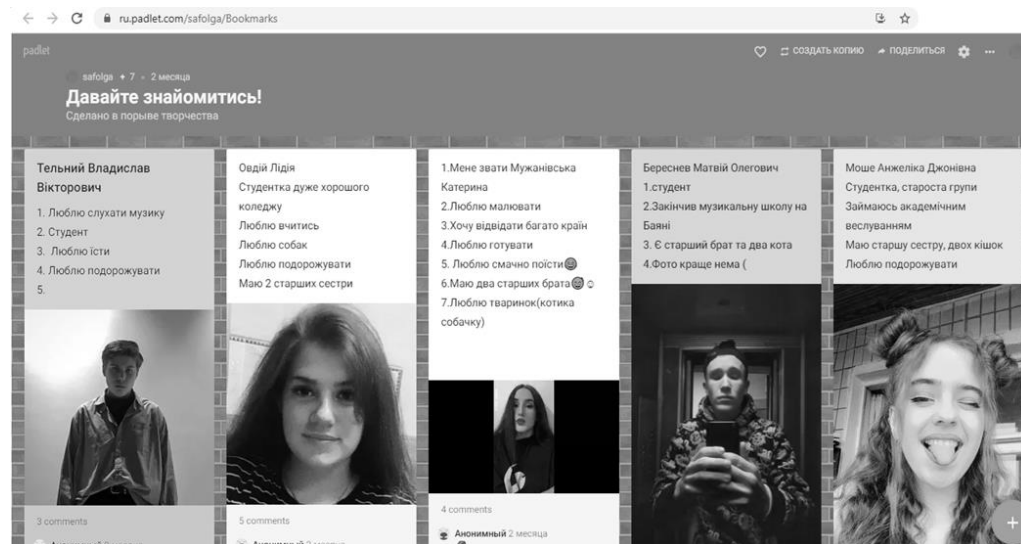

Рис. 2. Дошка Padlet

Онлайн-дошку як засіб навчання рекомендується застосовувати для організації різноманітних форм навчання з елементами творчої діяльності. Сучасні веб-сервіси віртуальних дошок не обмежуються лише підтриманням візуального контакту всіх учасників групи.

Розглянутий ресурс зручний також для організації самостійної діяльності студентів, проведення контролю, фіксації успішності і взаємної перевірки в форматі співробітництва. Онлайн-дошка сприяє розкриттю творчих здібностей, розвитку критичного мислення, навичок самостійної і колективної роботи студентів. Оскільки всі учасники освітнього процесу мають можливість спільного редагування записів всередині полотна, сервіс можна використовувати для перевірки вправ на відпрацювання пропозицій або питань, заповнення пропусків, відновлення технологічного ланцюга і так далі [2].

Важливим аспектом актуальності застосування онлайн-дошок вважається можливість впровадження проектної роботи. Студенти і викладачі можуть використовувати онлайн-дошки в якості простору для створення та уявлення групових та індивідуальних проектів.

Таким чином, можна зробити висновок про доцільність і багатofункціональність використання сервісів онлайн-дошки для організації дистанційного навчання в ЗВО. Веб-сервіси віртуальних дошок є мультимедійним засобом навчання і важливий елемент наочності, який дозволяє забезпечити активне залучення студентів з різними особливостями сприйняття навчальних матеріалів і стилями діяльності. Візуалізація інформації в різноманітних формах, використання асоціативних елементів, мультимедійних файлів сприяють розвитку системного понятійного мислення і продуктивного вивчення матеріалу. Онлайн-дошка забезпечує інтерактивний формат освітнього процесу в умовах електронного навчання.

Використання віртуальної дошки є функціональним засобом при впровадженні активних та інтерактивних методів навчання студентів. Розглянутий інструмент також зручний для організації освіти в форматі співробітництва та впровадження елементів взаємного навчання, які є основою сучасної пізнавально-розвиваючої парадигми освіти. Онлайн-дошка сприяє розвитку творчих здібностей студентів в рамках реалізації проблемно-орієнтованого і проектного навчання в системі вищої школи.

Ця форма роботи з правильно спланованим застосуванням дистанційних освітніх технологій забезпечують інтерес до пізнавальної діяльності та конструювання нових знань. Інтерактивна взаємодія студентів в умовах електронного навчання обумовлює продуктивність придбання знань, розвиток різних видів мислення і стимулюють когнітивну активність здобувачів. Сервіси віртуальних дошок є ефективним інструментом організації освітнього процесу як в синхронному, так і в асинхронному форматах навчання.

Список використаних джерел:

1. Сисоєва С. О. Інтерактивні технології навчання дорослих : навчально-методичний посібник. НАПН України, Ін-т педагогічної освіти і освіти дорослих. Київ : ВД "ЕКМО", 2011. 320 с.
2. Щербань П. М. Навчально-педагогічні ігри у вищих навчальних закладах : навч. посіб. Київ : Вища шк., 2004. 207 с.

*Сачок Альона Миколаївна,
Савенко Марина Анатоліївна, викладачі
ВСП «ВТЕФК КНТЕУ»*

WEB-КВЕСТ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ НА ЗАНЯТТЯХ МАТЕМАТИКИ, ФІЗИКИ ТА В ПОЗНАВЧАЛЬНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Професійна компетентність викладача є не лише сумою теоретичних знань та вміння їх репродукувати у певному обсязі згідно з правилами, а також мотивом і засобом розвитку навичок практичних дій в інформаційному суспільстві. Можливість різнобічного розвитку студента пропонують саме сучасні методики навчання і новітні технічні здобутки. Широке й ефективне впровадження інноваційних методик в навчально-виховний процес сприяє підвищенню його якості, зацікавленості студентів і викладачів, є важливою стадією процесу реформування традиційної системи освіти в контексті глобалізації. Однією з таких методик, яка вчить знаходити необхідну інформацію, піддавати її аналізу, систематизувати і вирішувати поставлені задачі є методика web-квестів.

Вперше модель web-квесту була представлена викладачем університету Сан-Дієго Берні Доджем у 1995 р. Сьогодні ця технологія використовується як найбільш вдалий спосіб використання мережі Internet на заняттях. Web-квест дає можливість студентам ефективно використовувати інформацію, яку вони знаходять у мережі.

Web-квест - це технологія орієнтована на студентів, занурених у процес навчання, яка розвиває їх критичне мислення.

Завдяки конструктивному підходу до навчання, студенти не лише добирають й упорядковують інформацію, отриману з мережі Internet, а також скеровують свою діяльність на поставлене перед ними завдання. Це технологія, яка дозволяє працювати в групах (від трьох до п'яти чоловік), розвиває конкурентність і лідерські якості.

Науковці виділили три критерії класифікації web-квестів:

1. За тривалістю виконання: короткострокові та довгострокові.
2. За предметним змістом: монопроекти, міжпредметні web-квести.
3. За типом завдань, які виконують студенти: переказ, компіляційні загадки, журналістські, конструкторські, творчі, переконуючі, розв'язок спірних проблем, самопізнавальні, аналітичні, оцінні, наукові.

Розвиток та модернізація web-квестів, впровадження нових структурних елементів привели до зникнення чітких меж між видами web-квестів, тобто різні їх види можуть комбінувати схожі елементи і завдання.

Web-квест містить такі основні елементи:

❖ вступ, у якому обов'язково вказуються терміни проведення роботи і надається вихідна ситуація або завдання;

❖ посилання на ресурси мережі, у яких міститься необхідний для web-квесту матеріал: електронні адреси, тематичні форуми, книги або методичні посібники з бібліотечних фондів;

❖ поетапний опис процесу виконання завдання з поясненням принципів обробки інформації, додатковими супровідними питаннями, причинно-наслідковими схемами, таблицями, діаграмами, графіками та ін.;

❖ висновки, які мають містити приклад оформлення результатів виконання завдання або їх презентації, шляхи подальшої самостійної роботи із зазначеної теми і галузі практичного застосування отриманих результатів і навичок.

На першому етапі викладач проводить підготовчу роботу, знайомить студентів із темою, формулює основну проблему. Це найбільш відповідальний момент, оскільки необхідно досить чітко і доступно визначити ролі учасників. Наприклад, викладач апіорі задає ролі студентам або сценарій web-квеста, пропонує попередній план роботи й здійснює огляд усього web-квеста.

Завдання web-квеста є окремими блоками питань і переліками адрес в мережі Internet, де можна отримати необхідну інформацію. Питання сформульовані так, щоб при відкритті сайту студент розумів принципи для відбору матеріалу, виділення головного з усієї інформації, яку він знаходить. При цьому викладач чітко визначає підсумковий результат самостійної роботи студентів, задає серію запитань, на які треба винайти відповіді, прописує проблему, яку треба вирішити, визначає позицію, яка має бути захищеною, і вказує іншу діяльність, що спрямована на перероблення і представлення результатів, виходячи із зібраної інформації.

Ця стадія web-квесту має найбільший розвивальний потенціал: при пошуку відповідей на поставлені питання удосконалюється критичне мислення, уміння порівнювати і аналізувати, класифікувати об'єкти і явища, мислити абстрактно. Певне керування процесом з боку викладача може проводитися через надання списку запитань, поширення прикладів, схем.

Наступним є етап оформлення результатів, у межах якого відбувається осмислення проведеного дослідження. Робота передбачає відбір значимої інформації і представлення її у вигляді слайд-шоу, буклету, анімації, постеру або фоторепортажу. Обговорення результатів роботи над web-квестами можна провести у вигляді конференції, щоб студенти мали можливість продемонструвати власний практичний доробок. Результати web-квеста для звіту можуть мати різноманітні форми: база даних; діалог, історія або приклад для вивчення; онлайн-документ, який містить аналіз неоднозначної ситуації, повідомляє основні тези і спонукає користувачів додати власні коментарі або не погодитися з авторами; проведення псевдоінтерв'ю з експертом протягом заняття або публікація його у мережі Internet. На цьому етапі розвиваються такі риси особистості, як відповідальність за виконану роботу, самокритика, взаємопідтримка й уміння виступати перед аудиторією.

Можна практикувати розміщення результатів роботи над web-квестом в мережі Internet на спеціалізованих сайтах, таким чином досягаючи трьох цілей: студенти розуміють, що завдання є матеріальним і високотехнологічним; вони отримують аудиторію, зацікавлену у результатах їх праці; у них з'являється можливість зворотного зв'язку з боку аудиторії.

Завершальним етапом є оцінювання, однак обов'язковим для web-квесту є попереднє (до початку роботи) оголошення його принципів. Критерії оцінки можуть бути різними (за часом презентації, оригінальністю, новаторством та інше). В оцінці підсумовується досвід, який був отриманий студентом при виконанні самостійної роботи за допомогою технології web-квест. У завданнях з деяких тем логічним є включення до заключної частини риторичних питань, які стимулюватимуть активність пошукової роботи.

Отже, технологія web-квест – це сукупність методів та прийомів організації дослідницької діяльності, для виконання якої студенти здійснюють пошук інформації, використовуючи інтернет-ресурси з практичною метою. Така технологія дозволяє працювати в групах (від трьох до п'яти студентів), розвиває конкурентність та лідерські якості студента. Цю технологію, яка не тільки підвищує мотивацію до процесу здобування знань, відповідальність за результати діяльності та їх презентацію, можна використовувати незалежно від навчальної дисципліни, головне – мати вихід в Internet.

З огляду на дидактичні можливості технологія web-квест забезпечує включення у навчальний процес ресурсів Internet та при цьому не вимагає особливих технічних знань. Web-квест може виконуватися індивідуально, але групова робота у межах цієї технології є більш продуктивною. При цьому можна досягнути двох цілей навчання – комунікації й обміну інформації, що є доволі проблематичним в умовах традиційних підходів до забезпечення фахової підготовки.

Список використаних джерел:

1. Багузіна О. І. Веб-квест технологія як дидактичний засіб формування іншомовної комунікативної компетентності [Електронний ресурс] / О. І. Багузіна. – Режим доступу: <http://www.dissercat.com/content/veb-kvest-tekhnologiya-kak-didakticheskoe-sredstvo-formirovaniya-inoyazychnoi-kommunikativno#ixzz2jBexRWt1>
2. Кадемія М. Ю. Інформаційно-комунікаційні технології навчання: словник - глосарій/М.Ю. Кадемія, М. М. Козяр, Т.Е. Рак. – Львів: Сполом, 2011. – 327с.
3. Webquest.org [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.webquest.org/index.php>
4. https://prezi.com/v5xwaaqwpvl/webquest/?utm_campaign=share&utm_medium=copy#

Скочиляс Л.М,

викладач вищої категорії

Вишнянський коледж Львівського НАУ

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Педагогічна інновація – процес створення, поширення й використання нових засобів для розв'язання тих педагогічних проблем, способи вирішення яких застаріли. Інноваційні методи – це методи, що передбачають зростання ролі студента в навчальному процесі, зміщення центру навчального процесу від викладача до студента, допомоги йому в організації індивідуального навчального процесу; можливість зворотного зв'язку викладача з кожним студентом у процесі використання навчальних технологій та інше [2].

Інформаційно-технологічне суспільство ставить перед системою освіти завдання підготовки сучасного фахівця, який уміє працювати із швидкозмінними потоками інформації, бути комунікаційно грамотним. У межах предметної інформаційно-технологічної компетентності передбачено вміння користуватися інтернет-ресурсами, електронними посібниками (підручниками, словниками та ін.); створювати презентаційні слайди для ефективного супроводу освітнього процесу;

дидактично перетворювати, тобто інтерпретувати й адаптувати інформацію відповідно до стратегічних завдань навчання і виховання тощо.

Сьогодні суспільні зміни пов'язані зі стрімким технологічним розвитком, що зумовлює відповідні зміни в освіті. Інформаційні технології стали невід'ємною складовою життя сучасної людини. Як найбільш динамічна галузь економіки, вони відкривають великі можливості в розповсюдженні знань та доступі до них. Якщо раніше єдиним джерелом інформації для студента був викладач, то на сучасному етапі знання передаються не тільки від викладача до студента, а й між студентами.

Інтелектуально-педагогічна компетентність – це професійно значуща якість педагога, що виявляється в умінні застосовувати власний інтелектуальний потенціал для налагодження педагогічно цілеспрямованих взаємовідносин, набуття знань і вироблення способів інноваційної діяльності.

Перехід на дистанційне навчання, зумовлений пандемією, став неочікуваним та доволі цікавим новим методом навчання для всіх учасників освітнього процесу – як для студентів, так і для викладачів. Сьогодні, у період пандемії, коли використання традиційних методів є неможливим, важливо оптимізувати сили та знання викладачів для того, щоб продовжити процес навчання.

Саме сьогодні дистанційна освіта займає своє важливе соціально-значуще місце у всьому світі і в усіх навчальних закладах. Навчання такого типу дає змогу впроваджувати інтерактивні технології викладання матеріалу, здобувати повноцінну освіту та підвищувати професійну кваліфікацію. Серед переваг дистанційного навчання можна назвати зручність, модульність, гнучкість, актуальність, ефективність, інтерактивність. Також дистанційне навчання є більш економічнішим за традиційне, тому що дає змогу ефективніше використовувати електронні навчальні матеріали та надавати доступ до інформації великій кількості користувачів. Дистанційне навчання дає змогу студентам мати цілодобовий доступ до навчальних матеріалів, постійну підтримку й консультації викладачів, он-лайн відеолекції та інші технологічні рішення для забезпечення ефективного та якісного процесу навчання [1].

Для того, аби дистанційна форма навчання принесла усім сторонам освітнього процесу максимальну користь, викладачі постійно підвищують професійну майстерність, опановуючи сучасні методи із застосуванням наявних засобів і програм.

Зараз актуальним є впровадження сучасних інноваційних методів традиційного і інтерактивного навчання за допомогою інтерактивних методів і різних аудіо-візуальних програм (використовуючи при цьому Skype, Google classroom, відеоконференції на базі платформи Zoom, Viber тощо.)

Отже, в основі інтерактивного дистанційного методу навчання лежить інтенсивна самостійна робота студентів, який може навчатися в зручному для себе місці та під керівництвом викладачів-наставників. Інтерактивні методи навчання, на відміну від традиційних, базуються на активній взаємодії учасників навчального процесу. Такий підхід дозволяє активізувати навчальний процес, зробити його більш цікавим та доступним.

Для викладача важливо викликати інтерес до навчальної теми, перетворювати аудиторію пасивних спостерігачів на активних учасників заняття. Якщо викладач у своїй роботі буде використовувати активні форми та методи навчання, то це важливе питання буде вирішеним саме собою.

У процесі інтерактивного навчання студенти вчать критично мислити, розв'язувати складні проблеми на підставі аналізу обставин і відповідної інформації, приймати продумані рішення, брати участь у дискусіях, спілкуватися з іншими людьми. Для цього на заняттях організується індивідуальна, парна і групова роботи, застосовуються дослідницькі проєкти, йде робота з документацією і різними джерелами інформації.

Враховуючи реалії сьогодення, нам необхідно постійно удосконалювати якість викладання, використовуючи при цьому сучасні інноваційні методи навчання. Дистанційне навчання є однією з нових реальностей сучасної освіти в складних умовах. Таким чином, для формування професійно компетентного викладача слід враховувати суспільні та освітні тенденції [3].

Отже, інноваційне навчання – це процес, який оновлює навчальну систему та унеможливорює пасивність студентів під час заняття. Новітні методи допомагають встановити партнерські взаємовідносини між викладачем та студентами, що позитивно впливає на процес засвоєння інформації та формування соціокультурної компетентності. Під час карантину можливо та потрібно продовжувати процес навчання за допомогою інноваційних методів.

Освоєння та застосування викладачем нетрадиційних методів роботи дає можливість: урізноманітнювати форми і методи роботи на занятті; позбавлятися шаблонів, виховувати цілісність, творчу особистість; формувати пізнавальний інтерес студентів, їх життєвих компетенцій; здійснити творчий підхід до структури та проведення заняття; використати різні прийоми, методи, форми викладання, що забезпечують високу ефективність заняття, сприяють розвитку пізнавальної активності студентів; здійснювати тісний зв'язок теоретичного та виробничого навчання; поліпшити рівень унаочнення навчального матеріалу на занятті.

Список використаних джерел:

1. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології.- К.: Академвидав. 2005.
2. С.І. Осипенко, А. В. Іванов організація функціонального навчання у мережі навчально-методичних центрів цивільного захисту та безпеки життєдіяльності. Київ – 2007.
3. Інтерактивні методи навчання : навч. посібник / (П. Шевчук, П.Фенрих). – Щецін : WSAP, 2005.

*Таранова Раїса Олексіївна,
Улєєва Ріта Євгеніївна,
викладачі ВСП «Харківський фаховий коледж
інформаційних технологій Національного
аерокосмічного університету
імені М.Є. Жуковського Харківський
авіаційний інститут»*

**КООРДИНАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ
З ЕФЕКТИВНОГО КОРИСТУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИМИ РЕСУРСАМИ
АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «УКРПОШТА»**

Підготовка сучасного фахівця за освітньою програмою Поштово-логістичні системи вимагає достатнього володіння основними прийомами й методами аналізу інформаційних ресурсів Акціонерного товариства «Укрпошта».

Найактуальніша оперативна інформація офіційного сайту головної пошти країни є предметом обговорення на заняттях з дисциплін, що формують професійні компетентності. Представлена офіційна статистика дозволяє проводити практичні розрахунки щодо темпів зростання доходів за різними видами послуг, розробляти діаграми та прогнози щодо структури та динаміки доходів, а також порівнювати тарифи на аналогічні послуги інших компаній, що працюють у поштово-логістичній сфері країни.

Надані схеми магістральних поштових маршрутів дозволяють проводити розрахунки їх протяжності, кількості та вантажопідйомності автотранспорту необхідного для перевезення поштових одиниць з урахуванням постійно зростаючих обсягів поштових відправлень на внутрішньому ринку. Студенти знайомляться з міжнародними авіамаршрутами, пояснюють причини організації чартерних рейсів до США, Китаю тощо. Дають власну оцінку щодо можливостей використання навчальної платформи E-Eksport, розробленої компанією для навчання та підтримки хендмейдерів, які хочуть продавати свої вироби за кордон на міжнародних торгових онлайн-платформах.

Певний інтерес викликають умови залучення інвесторів при спорудженні сучасних автоматизованих логістично-сортувальних центрів у Києві, Львові, Дніпрі та Харкові, результати значної економії при закупівлях обладнання чи транспортних засобів через систему ProZoggo, матеріали якої є у вільному доступі на офіційному сайті компанії.

На практичних заняттях здобувачі освіти діляться власними прогнозами щодо реалізації масштабного проекту запуску більше 2500 пересувних відділень поштового зв'язку з можливостями надавати логістичні, поштові й банківські послуги, підтримувати мікро- та малий бізнес мешканців невеликих сіл, організувати роздрібний продаж населенню попередньо замовлених товарів щоденного вжитку.

Цей аналіз і прогнози використовують студенти випускного курсу під час роботи над курсовим проєктом, де розглядаються логістичні підходи до розміщення мережі поштових об'єктів, організації технологічних процесів оброблення поштових одиниць, а також побудови схеми маршрутів пересувних відділень поштового зв'язку.

Розгорнутий аналіз практичного досвіду з виконання стратегічних завдань реформування галузі отримуємо з корпоративного видання «Поштовий вісник», де також розміщені навчальні матеріали з покрокового надання поштових і фінансових послуг відповідно до сучасних стандартів обслуговування клієнтів операторами у відділенні чи листоношами на доставкових дільницях, мотиваційні програми з активізації діяльності персоналу для надання пріоритетних і нових послуг. Інформація про запровадження нової фронт офісної системи замість старого програмного забезпечення автоматизованих робочих місць у відділеннях, сервісів для клієнтів дозволяє зробити висновки про можливості значного спрощення та прискорення процесів обслуговування споживачів різних категорій.

Інструкції щодо оперативних змін алгоритмів технологічних процесів, інформація стосовно впровадження нових послуг доступні для ознайомлення на корпоративному освітньому порталі Learning. Розміщені тут презентаційні матеріали використовуються для самостійної роботи студентів і під час навчально-професійної практики, частина якої проходить на робочих місцях операторів у відділеннях поштового зв'язку нового формату.

У навчальному процесі широко використовуються матеріали, які згідно з договором про співпрацю надаються керівництвом Харківської філії АТ «Укрпошта».

Набуті знання та практичні навички здобувачів освіти у відповідності до вимог фахових компетентностей за освітньою програмою сприятимуть майбутній трудовій діяльності випускників на об'єктах поштового зв'язку.

Список використаних джерел:

1. Корпоративне видання АТ «Укрпошта» «Поштовий вісник».
2. Офіційний сайт <https://ukrposhta.ua>

*Тимкова Валентина Андріївна, доцент
кафедри іноземної філології та перекладу
Вінницького торговельно-економічного
інституту КНТЕУ*

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Інформаційні технології є невід'ємною частиною сучасного світу, вони значною мірою визначають подальший економічний та суспільний розвиток людства. У цих умовах революційних змін вимагає й система навчання. Звідси можна сказати, що актуальність зазначеного питання має місце у сучасному освітньому середовищі, адже нині якісне викладання дисциплін не може здійснюватися без використання засобів і можливостей, які надають комп'ютерні технології та Інтернет. Система освіти повинна реагувати на зміни в суспільстві, тому місією сучасних закладів вищої освіти є підготовка фахівця, готового та здатного приймати сучасні виклики та відповідати запитам суспільства.

В останні десятиліття цифрові технології все більше впливають майже на всі сфери діяльності та життя людини як у розвинених, так і в країнах, що розвиваються. Стабільно зростає частка доданої вартості в економіці, яка створюється завдяки використанню цифрових технологій, що говорить про появу «цифрової економіки» [1]. Цифрові технології використовуються як в роботі, так і для дозвілля. Можна говорити про «цифрову людину», для якої цифрові технології стали невід'ємною частиною як діяльності, так і в повсякденному житті. Цифрові технології існують десятиліттями і продовжують розвиватися настільки інтенсивно, що їх сфери та створені ними можливості ще не були опановані та окреслені навіть приbliżно. Сьогодні розробляються цифрові технології наступного рівня: рівень віртуальної та доповненої реальності, штучний інтелект, робототехніка, Інтернет речей, «розумні системи» тощо. Надалі можливе створення нейронних інтерфейсів та глибока

інтеграція комп'ютера і людського мозку. Коли цифрові технології поєднуються з фінансовими, соціальними, гуманітарними та іншими технологіями, з'являється можливість реалізації «нової реальності», включаючи «цифрову» освіту. Таким чином, діджиталізація змінює середовище освіти в університетах і змінює самі університети. Її вплив на людство буде не менш значним, ніж вплив революції друку, що дозволило відтворювати й поширювати знання та ідеї у формі «друкованого слова».

Зв'язок змін в університетах із загальною діджиталізацією суспільства та самого університету став загальноприйнятою ідеєю. Обговорюються різні компоненти діджиталізації університетів: 1) онлайн-освіта, 2) електронні освітні ресурси, 3) електронний документообіг, 4) навчання за допомогою тренажерів, віртуальної реальності, 5) формування компетенцій, необхідних у цифровому світі [2].

Узагальнюючі нові можливості, пов'язані з діджиталізацією, що стосуються університетів у цифровому світі, важливо розуміти: яке місце діджиталізація посідає серед інших змін, що розгортаються в глобальному масштабі; чи стає діджиталізація економіки, суспільства, людини викликом для університетів; що означає «виклик діджиталізації» для управління розвитком університету, як це може і має впливати на систему пріоритетів розвитку.

Основна можливість оцінити нові можливості полягає в обговоренні їх з точки зору «викликів», які вони створюють для вищої освіти. Виклик означає особливу увагу, якої потребує нова ситуація, що склалася; неможливість продовжувати діяти на основі попередніх підходів та методів; необхідність розвитку університетів. Серед основних викликів, з якими зіткнуться університети, такі:

1) масова освіта: зарахування до вузів погано підготовлених студентів та «незвичних» студентів (дорослих, мігрантів тощо); необхідність розробки нових технологій навчання та мотивації навчання;

2) перерозподіл освітнього середовища: конкуренція з глобальними університетами та консорціумами провідних світових університетів за талановитих студентів, перспективних дослідників та викладачів;

3) інтернаціоналізація: необхідність забезпечення викладання англійською мовою, міжнародної акредитації програм, засвоєння практики співпраці з людьми з інших культур та способу життя;

4) діджиталізація: необхідність широкомасштабного використання нових цифрових технологій в освіті та управлінні університетом (Big Data, розумні роботи, всебічне цифрове середовище університету тощо);

5) розрив поколінь: розширення розриву між новими поколіннями студентів та викладацьким складом (різні системи цінностей, світогляд, спосіб життя, способи навчання і вивчення);

6) наслідки когнітивної революції: поява нових способів вироблення та відтворення знань, типів мислення та спілкування; утворення нових типів колективного та гібридного (людина-комп'ютер) інтелекту; глибокі зміни когнітивних здібностей людини;

7) витіснення університетів на периферію наукових процесів: виробництво знань, інновацій, «процес розвитку» людини, формування «колективних інтелектів»,

відтворення знань відбуватиметься поза університетами – в інноваційних компаніях, «think tanks», інтелектуальному цифровому навколишньому середовищі тощо [3].

Окремої уваги заслуговують критичні ситуації, які можуть скластися у вітчизняній вищій школі, серед них:

1. Стагнація вищої освіти та науки в контексті реалізації сценарію розвитку країни виключно як джерела сировини: низький попит на дослідження, інновації, якісну освіту; «витік мізків» за кордон тощо.

2. Вища школа втрачає конкуренцію з корпоративними дослідницькими центрами, корпоративними університетами, зарубіжними університетами у сфері розвитку, інновацій та навчання. Вища школа втрачає статус та доступ до ресурсів.

3. Змінюється склад «споживачів» вищої освіти, тобто зростає частка дорослих, іноземних студентів. Програми, освітні технології та персонал вищої освіти стають застарілими. Вона втрачає конкуренцію із закордонними університетами, онлайн-платформами тощо.

4. Модернізація освіти та науки обмежена мегаполісами (Київ, Харків, Львів тощо). Загальна та вища освіта в українських регіонах деградує.

Для найбільш рейтингових закладів вищої освіти України основним викликом залишається перший, не пов'язаний напрям з діджиталізацією, а скоріш навпаки, який перешкоджає її впровадженню.

Діджиталізація є однією з тих тенденцій, яка з великою часткою ймовірності проявиться в найближчі два десятиліття років і матиме найсильніший вплив (порівняно з іншими процесами) на реальність вищої освіти [4]. У той же час, на думку експертів, розповсюдження цифрових технологій не належить до найбільш значущих джерел ризику, інакше кажучи, джерел «критичних ситуацій» для вищої освіти. Можлива деградація шкільної освіти (збільшення кількості «слабких» здобувачів, яким важко навчатись далі) та «сировинний» сценарій соціально-економічного розвитку розглядаються як джерела критичних ситуацій у майбутньому. Оскільки експерти бачать майбутнє як діджиталізоване, вони, відповідно, вважають інвестиції в цифрову інфраструктуру (комп'ютерні мережі, обчислювальна потужність, програмне забезпечення, електронна університетська система, цифрове освітнє середовище) одним із пріоритетних напрямків для інвестицій у розвиток університетів, і вони очікують «швидких ефектів» або швидкої віддачі від цієї інвестиції [5].

Серед реформ вищої освіти, які тривають і можливі в майбутньому в Україні, діджиталізація навчального процесу вважається експертами як провідним, так і найбільш перспективним напрямком. Серед переваг, які діджиталізація надає з організаційно-економічної точки зору, виділяють такі: підвищення ефективності адміністративних процесів; інтеграція звичайної та оцифрованої системи записів для більш швидкого пошуку; поліпшення доступності та сприяння кращому обміну інформацією з колегами по всьому світу; збільшення швидкості реагування на зауваження та побажання набувачів освіти; скорочення витрат та сприяння захисту довкілля; можливість вчасно користуватися точною аналітикою; допомога у гнучкості персоналу; забезпечення безперервності навчального процесу навіть у випадках надзвичайних ситуацій (дефіцит коштів на опалення корпусів, карантин тощо).

Таким чином, діджиталізація – це напрямок розвитку, який фактично є обов'язковим для більшості організацій. Він допомагає зміцнити зв'язки між

адміністрацією, викладачами та студентами і сприяє кращому використанню наявних ресурсів. Але процес подекуди сам по собі є викликом, адже він не тільки полягає у впровадженні технологічних рішень, а вимагає від користувачів і організацій, щоб вони змінили світогляд.

Список використаних джерел:

1. Гудзь О. Є. Цифрова економіка: зміна цінностей та орієнтирів управління підприємствами. Економіка. Менеджмент. Бізнес. 2018. № 2(24). С. 4–12.
2. Залізко В. Д., Старинець О. Г., Інноваційні засоби діджиталізації послуг в об'єднаних територіальних громадах. Бізнес Інформ. 2019. № 5 (496). С.62–66.
3. Коляденко С. В. Цифрова економіка: передумови та етапи становлення в Україні та світі. Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2016. № 6. С. 105–112.
4. Косинський В. І., Швець О. Ф. Сучасні інформаційні технології: навч. посіб. Київ: Знання, 2012. 319 с.
5. Краус Н. М., Клаус К. М. Інноваційне табло України. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2017. № 6. URL: <http://www.easterneuropeebm.in.ua/6-2017-ukr>.

*Тирон Володимир Октавянович, викладач
ВСП «Василівський фаховий коледж ТДАТУ»*

ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ НАВЧАННЯМ MOODLE В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ КОЛЕДЖУ

Перехід до мережевих технологій дистанційного навчання призвів до використання програмного середовища Moodle, розробленого на основі педагогічних принципів, що дозволяє ефективно організовувати дистанційний освітній процес.

Система управління навчанням Moodle (Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment – модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище) є пакетом програмного забезпечення для створення мережевих навчально-методичних комплексів дистанційного навчання, це відкрита система управління навчанням, орієнтована на організацію взаємодії між викладачем та здобувачами освіти, і яка також використовується для організації дистанційних курсів. Середовище Moodle розроблено на PHP з використанням SQL-бази, має модульну архітектуру, що дозволяє легко розгалужувати можливості.

Навчальне середовище Moodle стало на сьогодні однією з найбільш популярних систем підтримки освітнього процесу дистанційного формату. Найважливішими перевагами середовища дистанційного навчання, що забезпечують її широку затребуваність, є відкритість, мобільність, переносимість, розширюваність, широке розповсюдження тощо.

Система дистанційного навчання Moodle містить широкий вибір інструментів зі створення, поліпшення та супроводу курсів та їх ефективності. У ньому кожен викладач має можливість підібрати для своєї дисципліни необхідні інструменти для організації освітнього процесу.

Основні інструменти системи Moodle можна класифікувати за їх призначенням:

- інформаційні (опитування, лекція, пояснення, текстова сторінка, глосарій, база даних, анкета);
- контролюючі (тест, робочий зошит, лекція з елементами контролю, семінар);
- комунікаційні (чат, форум, обмін особистими повідомленнями).

Середовище Moodle володіє широким набором можливостей: опції формування та представлення навчального матеріалу, опції перевірки знань та

контролю успішності, реалізація оцінювання робіт у балах, легка організація модульного підходу в навчанні, зручний розширений зворотний зв'язок між педагогом і здобувачами освіти, який дозволяє студентам викладати роботи в електронному вигляді на сервері, отримувати рецензії викладача, виправляти помилки та знову надсилати документи на перевірку, одержувати необхідні консультації дистанційно.

Контроль навчальної діяльності відіграє також велику роль для ефективності процесу навчання та дозволяє викладачеві вчасно проводити корекцію в залежності від виявлених «слабких місць». Система дистанційного навчання Moodle має інструмент для контролю знань, що має такі функціональні можливості:

- автоматичний контроль результатів тестування;
- можливість коригування та оцінювання виконаних завдань, вправ, рефератів, есе, проєктів;
- забезпечення швидкого зворотного зв'язку;
- аналіз обліку потреб студентів;
- формування протоколів-звітів про виконані завдання, практичні роботи.

Основною формою контролю знань у дистанційному навчанні є тестування. Система управління навчанням Moodle надає широкий спектр можливостей для побудови тестів різного роду: кількість спроб проходження тесту, що налаштовується; тимчасові затримки між спробами; вибір методу оцінювання (у разі декількох спроб): вища/середня/нижча оцінка, перша/остання спроба; перемішування як самих питань у тесті, так і варіантів відповідей; навчальний режим: студент зможе відповісти на запитання кілька разів у рамках однієї спроби; коментарі, що налаштовуються для кожного варіанту відповіді; на коментар, що створюється для кожного питання; конструювання тесту на основі випадкового вибору питань із категорій. При побудові курсу навчання його можна наповнити невеликими навчальними тестами різних форм (тест самоконтролю, тренінг).

Курс, створений на основі Moodle, дозволяє здійснювати:

- навчання та віддалений контроль знань через Інтернет;
- інтерактивний зв'язок викладача зі студентами;
- організацію управління освітнім процесом;
- організацію в рамках оболонки інтерактивної взаємодії зі студентами через Інтернет;
- організацію збору різнопланової статистики з освітнього процесу.

Отже, використання програмного середовища у процесі навчання дозволяє викладачеві організувати обговорення окремих питань курсу за допомогою спеціальних інструментів системи Moodle, таких як чат, форум, розсилки на електронну пошту. Викладач має можливість здійснювати контроль та оцінювання виконаних студентами завдань. Крім того, студенти мають можливість оцінювати

один одного – тим самим реалізується взаємоконтроль. Система має у своєму розпорядженні набір інструментів для здійснення самоконтролю – тести або лекції з питаннями по закінченню відповідної теми. Наочність у поданні інформації, яка забезпечується включенням у теоретичний матеріал мультимедіа, ілюстрацій, графіків, динамічних моделей, звукових та відеофрагментів, дозволяє задіяти різні канали сприйняття інформації, тим самим покращити її розуміння та запам'ятовування. Робота у програмному середовищі може бути організована на всіх етапах занять, а також застосовуватися при організації позааудиторної роботи студентів. Все це дозволяє на основі Moodle створити повноцінний навчальний курс для дистанційного навчання.

Таким чином, система дистанційного навчання Moodle дає можливість проектувати, створювати та надалі керувати ресурсами інформаційно-освітнього середовища. Наявність такого програмного інтегрованого навчального середовища зі зручним інтерфейсом користувача дозволяє суттєво спростити цілу низку трудомістких аспектів реалізації освітніх програм на основі державних стандартів та принципів Болонської угоди.

*Тімошенко Наталія Миколаївна,
завідувач навчально-методичного кабінету
ВСП «Вінницький торговельно-економічний
коледж КНТЕУ»*

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ СУЧАСНОГО ЗАКЛАДУ ОСВІТИ

Перехід на дистанційне навчання, зумовлений пандемією, став неочікуваним та доволі серйозним випробуванням для всіх учасників освітнього процесу – викладачів, студентів та їхніх батьків. Після тимчасової розгубленості всім довелось прийняти цей виклик та швидко адаптуватись до нових реалій, але питання розвитку дистанційної освіти набуло неабиякої актуальності. Активне запровадження такої форми навчання в Україні вимагає від викладачів не тільки оновлення знань, умінь і навичок у галузі інформаційно-комунікаційних технологій, а й оволодіння новими вміннями щодо самоорганізації, визначення пріоритетів професійного розвитку та побудови власної освітньої траєкторії.

Організація дистанційної роботи у ВСП «ВТЕФК КНТЕУ» лише підштовхнула до вдосконалення роботи над методичною проблемою коледжу «Діджиталізація сучасного закладу фахової передвищої освіти – ВСП «ВТЕФК КНТЕУ» як креативного освітнього простору». Над цією проблемою колектив працює уже не перший рік, підтвердженням чого є золота медаль на Одинадцятій міжнародній виставці «Інноватика в освіті-2019» за проєкт з теми «Модель діджиталізації сучасного закладу фахової передвищої освіти - Вінницького торговельно-економічного коледжу як креативного освітнього простору».

Але дистанційне навчання дало нові можливості. Робота в умовах пандемії була організована в закладі, як система. Зокрема, розроблено та затверджено положення про дистанційне навчання здобувачів освіти, видано низку наказів за періодами карантинних обмежень про організацію освітнього процесу в заданих умовах пандемії та на платформі Google створено 100% Google класи. Постійний контроль за навчальною діяльністю здійснюється за допомогою розкладу онлайн занять, розкладу відвідування пар дистанційно, щотижневе звітування про успішність здобувачів освіти та щомісячне звітування про здійснену роботу викладачем.

Для зручності здобувачів та викладачів був розроблений мобільний додаток ВСП «ВТЕФК КНТЕУ», що має функції швидкого доступу до розкладу занять та змін у ньому. (рис.1.)

Рис. 1. Мобільний додаток ВСП «ВТЕФК КНТЕУ»

Для швидкого інформування викладачів уся необхідна інформація розміщується на у Віртуальні викладацькій, яка створена як Google клас та містить усі необхідні розділи інформації (накази, атестація, плани роботи, дистанційне навчання, підвищення кваліфікації, актуальні конференції тощо). (рис.2)

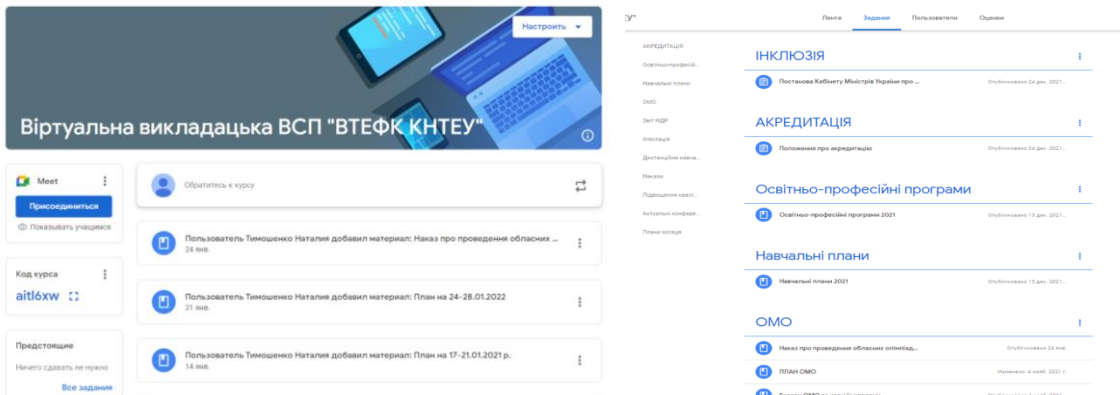
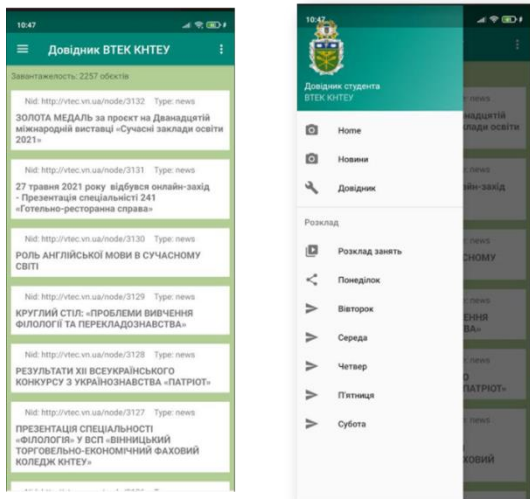

Рис. 2. Віртуальна викладацька ВСП «ВТЕФК КНТЕУ»

Також для зручності ведення обліку підвищення кваліфікації педагогічних працівників створено Google таблицю спільного доступу, у яку завідувач навчально-методичного кабінету та голови циклових комісій вносять інформацію про форми підвищення кваліфікації викладачами та реквізити підтверджуючих документів (рис.3).

№	Документ	Суб'єкт підвищення	Тема	Кількість годин	Кількість кредитів	Прим.
Левська Наталія Ігорівна	сертифікат №275 від 22.02.2021 р.	ВСП "Вінницький торговельно-економічний фаховий коледж КНТЕУ"	Організація інклюзивного середовища в закладі фахової передвищої освіти	12	0,4	№41
	сертифікат №296 від 21.03.2021 р.	ВСП "Вінницький торговельно-економічний фаховий коледж КНТЕУ"	Область науково-практичних конференцій "Технологія заохочує студентів як засіб формування конкурентноспроможного фахівця"	12	0,4	№61
	сертифікат IC 110621-052 від 11.06.2021	Міжнародний центр наукових досліджень	II Міжнародна наукова конференція "Сучасний стан та тренди розвитку фінансово-економічних відносин на макро- та мезорівнях, маркетингові та логістичні стратегії"	3	0,1	№71
	сертифікат № 350 від 13.10.2021	ВСП "Вінницький торговельно-економічний фаховий коледж КНТЕУ"	Міжвузівська науково-практична конференція "Розвиток внутрішнього туризму в Україні: проблеми та перспективи"	12	0,4	№11
	сертифікат №610 від 26.10.2021 р.	Вінницький кооперативний інститут	ОАЮ викладачів економічних і фінансових дисциплін "Використання сучасних і інноваційних технологій для вирішення професійних задач майбутніх фахівців"	6	0,2	№11
			III Міжвузівська науково-практична			

Рис. 3. Таблиця обліку підвищення кваліфікації педагогічними працівниками ВСП «ВТЕФК КНТЕУ»

З метою моніторингу якісного дистанційного навчання що семестру проводиться опитування студентів, згідно якого можна виявити основні проблеми та недоліки в роботі викладачів та здобувачів.

Отже, можна зробити висновок, що дистанційна форма організації роботи зарекомендувала себе з позитивної сторони та назавжди залишиться у діяльності сучасного закладу фахової перед вищої роботи.

Опитування студентів щодо дистанційного навчання у ВСП "Вінницький торговельно-економічний фаховий коледж КНТЕУ"

Спис форми

Вкажіть групу, в якій Ви навчаєтесь?

Текст запитання з короткими відповідями

Перерахуйте предмет/дисципліни, з яких регулярно проводиться онлайн заняття, доступно похино як виконати завдання в Google classroom (наведіть конкретні приклади, вказавши предмет/дисципліни та прізвища викладачів)

Текст запитання з довгими відповідями

Чи відповідають розкладу занять терміни виконання завдань в Google classroom (наведіть конкретні приклади, вказавши предмет/дисципліни та прізвища викладачів)

Текст запитання з довгими відповідями

*Філіпська Інна Анатоліївна,
спеціаліст вищої категорії,
викладач-методист, викладач
спецдисциплін, заступник
директора з навчальної роботи
ВСП «Вінницький фаховий коледж
НУХТ»*

МЕТОДОЛОГІЯ АДАПТАЦІЙНИХ ЗМІН В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Сьогодні в Україні триває процес стрімкого наповнення фахової передвищої освіти новими засобами інформаційних технологій, використовуючи всі наявні сучасні методи освітнього процесу, які призводять до підвищення ефективності якості освіти.

У сучасному світі слово «адаптивність» набрало шаленої актуальності, а саме: адаптивний карантин, адаптивне навчання, адаптивні технології. Кожен учасник освітнього процесу виявляє бажання, щоб цей процес був персоналізованим, тобто спрямованим на його індивідуальні потреби.

Застосування адаптивного навчання в закладах фахової передвищої освіти є основною умовою її ефективності, бо адаптивне навчання можна розглядати як

соціально-орієнтовану, навчаючу та розвиваючу модель цілеспрямованого процесу взаємодії викладача та здобувача освіти.

Розроблення та впровадження адаптивних методів навчання є особливо важливими для підвищення якості викладання та забезпечення ефективності освітнього процесу. На тепер загальні методи адаптивного навчання в основному містять такі чотири методи.

Перший метод полягає у перетворенні викладання на макрорівні, дозволяючи різні цілі викладання, складність курсових матеріалів та системи навчання. Більшість адаптивного навчання, розробленого на заміну традиційному колективному навчанню з обмеженим темпом, застосовує цей метод.

Другий метод полягає у пристосуванні конкретного навчального процесу та стратегій відповідно до конкретних характеристик тих, хто навчається. Цей метод вимагає визначення характеристик (або здібностей) здобувача освіти, які є найбільш актуальними для того, хто навчається, та вибору стратегії навчання, яка найкраще сприяє освітньому процесу для здобувача освіти з цією характеристикою.

Третій метод адаптації полягає у вдосконаленні викладання на мікрорівні, динамічному діагностуванні конкретних навчальних потреб здобувачів освіти у процесі викладання та забезпеченні різного викладання для здобувачів освіти з різними потребами, таких як інтелектуальні асистентські системи викладання.

Четвертий метод – це адаптивна система, розроблена на основі конкретного методу навчання. Методи навчання в цих системах включають конструктивізм, теорію мотивації, теорію соціального навчання та метапізнання.

Адаптивні технології – це інструментарій, що дозволяє налагодити порядок здійснення впливів та механізм взаємоузгодження всіх суб'єктів освітнього процесу, м'яко пристосуватись до стрімких змін, органічно поєднувати мету викладача і потреби здобувачів освіти на основі вироблених гнучких моделей діяльності. Адаптивна технологія навчання складається з порядку дій, методів, засобів і способів спрямованого впливу й одночасного вивільнення ступенів свободи для саморозвитку суб'єктів освітньої діяльності.

Володіння фахівцями сучасними інформаційними технологіями дає можливість ефективного використання інформаційних ресурсів, а саме: оптимізувати та автоматизувати інформаційні процеси, розробляти навчально-виробничі технології, задіювати системи електронних телекомунікацій для підвищення якості навчального матеріалу. Застосування інноваційних педагогічних програм і методик підсилює освітні ефекти, оскільки дає педагогічним працівникам додаткові можливості для побудови індивідуальних освітніх траєкторій здобувачів освіти, реалізації диференційованого підходу з урахуванням рівня їхньої готовності до навчання, організації різних форм навчально-пізнавальної діяльності на заняттях, активізації й цілеспрямованню самостійної роботи тощо.

Інформаційна компетентність у сукупності з іншими ключовими компетентностями виступає чинником успішної фахової підготовки сучасного фахівця, хоча для фахівців різних професій інформаційна компетентність має свої відмінності. Тож викладачі повинні зважати на особливості цієї професійної діяльності.

Інформаційна компетентність для здобувачів освіти перших курсів забезпечує

формування наступних знань, умінь та навичок: оволодіння поняттями, які подаються інформацією; широке використання ІКТ для навчальної діяльності чи в повсякденному житті; виокремлення важливих шляхів для розв'язання проблем засобами інформації; оволодіння засобами та способами для пошуку, аналізу, синтезу, порівняння, узагальнення та урізноманітнення інформації; самоорганізація та самоконтроль власної інформаційної діяльності. На старших курсах можливі наступні технології: Web-технологія, майстер клас, е-портфоліо; засоби: ментальні карти, е-каталоги, е-щоденники, інформаційні та інформаційно-аналітичні системи, експертні системи, системи інформаційного обслуговування; методи: рефлексія, дослідницький, самостійна діяльність, репродуктивний, проектна діяльність; форми: очна (тренінги, семінари, лекції, індивідуальні та групові консультації, дистанційна (вебінари, воркшопи, індивідуальна та групова робота в LMS).

Викладач має можливість і повинен використовувати у своїй професійній діяльності низку інтернет-технологій, як-от: соціальні мережі, веб-сайти, персональні блоги та сайти, онлайн-матеріали, чати, електронну пошту, освітні сервіси, інтерактивні сервіси, мобільні додатки та освітні платформи тощо, які відкривають йому доступ до надання різноманітних освітніх послуг, навчальної інформації, дистанційних курсів, олімпіад та конкурсів, бібліотек, текстових сховищ, інтерактивних енциклопедій та словників, онлайн-перекладачів, віртуальних музеїв та виставок, державних інформаційних ресурсів, пошукових систем та каталогів, колективних енциклопедій, фото-, відео- та аудіохостингів, вільної енциклопедії – Вікіпедії, дистанційних олімпіад і конкурсів електронних видань та ін. Необхідну інформацію викладачі можуть віднайти на тематичних освітніх порталах і сайтах.

Освітні ресурси та соціальні мережі можна сміливо назвати інструментами, що забезпечують ефективність освітнього процесу. Як результат – покращення підготовки висококваліфікованих фахових працівників та спеціалістів, вихід фахової передвищої освіти на якісно новий рівень.

Одночасно з інтернет-ресурсами можна використовувати такі форми проведення традиційних та нетрадиційних занять: презентацій, досліджень, віртуальних експериментів, лабораторних робіт, тематичних, мережеских та телекомунікаційних проєктів, електронних вікторин, контролю знань, факультативів, індивідуального навчання, «віртуальних екскурсій», прес-конференцій, творчих звітів, семінарів, дистанційних олімпіад, вебквестів, «круглих столів», конференцій, «уроків відкритих думок», різноманітних консультацій, змагань, вікторин, міжпредметних інтегрованих уроків, конкурсів, мандрівок, змагань, брифінгів, актуальних інтерв'ю, рольових, ділових та мережеских ігор тощо.

Отже, для забезпечення адаптивності освітнього процесу можна використовувати різні методи здобування знань, формувати адаптивний освітній простір за допомогою використання Інтернет-ресурсів, комп'ютерних технологій.

Запровадження адаптивного інструментарію в освітній діяльності дає можливість підвищити ефективність та результативність технологій адаптивного навчання; створити науково обґрунтовану систему критеріїв і показників якості навчання.

Виокремлення основних методологічних засад, на яких має ґрунтуватися сьогодні освітній процес у закладах фахової передвищої освіти, надає можливість

більш гнучко організовувати навчання та адаптуватися до швидких змін, а також моделювати адаптивну стратегію поведінки як викладачу, так і здобувачу освіти.

Список використаних джерел:

1. Єльнікова, Г.В. (2020). Методологічний аспект адаптаційних змін в освітньому процесі закладів освіти. Адаптивні процеси в національній системі освіти: [зб. матер. 5-го Всеукр. наук. форуму; 30-31.01.2020; упоряд. О.О.Почуєва; ред. кол.: Г.В.Єльнікова (голова), Г.Ю.Кравченко, Л.О.Лузан, М.Л.Ростока, З.В.Рябова]. Харків, Мачулін, 111 с. С.21-23.

2. Ляшенко, О.І. (2017). Адаптивне навчання як ознака сучасних дидактичних систем. URL: https://lib.iitta.gov.ua/714982/1/anotovani_2017-pages-57-58.pdf.

3. Бахрушин, В. Горбань, О. (2012). Якість вищої освіти та сучасні підходи до її вимірювання. *Освіта і управління*. Т. 15, Вип. 4. С. 7-11.

4. Кравченко, Г.Ю., Мовмига, Н.Є. (2016). Використання сучасних інформаційних технологій в умовах вищого навчального закладу. *Теорія і методика професійної освіти*, Вип. 11 (3), URL <http://tmpo.ivet-ua.science/index.php/editions/136-vipusk-11>.

*Хачатрян Валентина Валентинівна, д-р
екон. наук, доцент, завідувач кафедри
економіки та міжнародних відносин
Стратійчук Вікторія Миколаївна, д-р
філософії, старший викладач кафедри
економіки та міжнародних відносин
Вінницький торговельно-економічний
інституту КНТЕУ*

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ХМАРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ

Сучасне суспільство вступило в важливий період свого розвитку – еру інформатизації. Проведення будь-якого інформаційного дослідження супроводжується пошуком та опрацюванням великих масивів інформації для розробки наукового продукту. Для вирішення теоретичних і практичних задач, що виникають в процесі здійснення наукового дослідження, з метою звільнення людини від надмірного інтелектуального навантаження великий ефект дає використання обчислювальної техніки при умові достатнього програмного забезпечення й ефективного його використання. Чи не найвдалішим рішенням цієї проблеми є використання хмарних технологій.

Термін «хмарні технології» пішов від англійського словосполучення «cloud technology», так як дослівний переклад такого слова, як "cloud" означає "хмара", але в іншому розумінні це ж саме слово можна перекласти як "розсіяний" або "розподілений". Саме тому, можна сказати, що хмарні технології – це "розподілені технології", тобто дані опрацьовуються з використанням не лише одного комп'ютера,

а опрацювання розподіляється по декількох комп'ютерах, які підключені до мережі Internet [1, с. 6].

Використання хмарних технологій набуває дедалі більшої популярності й в Україні. Інтенсивне розповсюдження використання хмарних технологій пов'язано із широким спектром використання хмарних технологій, які полегшують роботу різних сфер діяльності. Визначимо основні можливості хмарних технологій в процесі проведення наукових досліджень [3].

1. Проведення анкетування та аналізу даних за допомогою сервісу SkyDrive (OneDrive). Одним із важливих елементів наукового дослідження проведення анкетування, яке зазвичай займає велику кількість часу та сил. Одним із основних методів полегшення даного процесу є використання хмарних технологій. Щоб створити інтернет-анкетування за допомогою хмарних сервісів, потрібно спочатку вибрати потрібний сервіс та зареєструватись на ньому. Найбільш розповсюдженим є використання для проведення анкетування такого хмарного сервісу, як Skydrive. [1].

Даний сервіс дозволяє створити анкету у хмарі та створити посилання на нього. Розповсюдивши посилання на опитування, суб'єкт анкетування бачить перед собою вікно, в якому потрібно дати лише відповіді на запитання, при чому варто наголосити, що анкетування за необхідності можна проводити анонімно. Створений файл з результатами опитування буде зберігатись у хмарному сховищі, до якого можна буде звернутись у будь-який момент. Хмарний сервіс також надає можливість зберегти створений файл і на комп'ютер.

2. Хмарні сервіси як заміна офісним додаткам: створення документів із наданням прав спільного доступу декільком користувачам. Найбільш поширеними у використанні є хмарні сервіси призначені для набуття навичок роботи з веб-сервісами та звичайними документами. Проведення наукового дослідження супроводжується створенням документів, які дозволяють фіксувати результати дослідження. Зупинимось більш детально на сервісі, який надає можливість створювати документ з наданням прав спільного доступу декільком користувачам. Надання доступу до дослідження декільком користувачам полегшує роботу над перевіркою та рецензуванням дослідження. Зокрема, наприклад, під час написання курсової, дипломної роботи крім виконавця роботу перевіряє науковий керівник, доступ до існуючого документа кільком особам полегшить даний процес [1].

Серед них розглянемо хмарну платформу Google Apps Education Edition, основними інструментами якої для використання студентами і викладачами є: електронна пошта Gmail (перевагами даного сервісу є підтримка текстового та голосового чату Google Talk, а також відеочату); календар Google; диск Google – сховище для зберігання власних файлів та можливістю налаштування прав доступу до них; Google Docs – сервіс для створення документів, таблиць і презентацій з можливістю надання прав спільного доступу декільком користувачам. Однією з основних переваг у використанні хмарних платформ та сервісів є безперечно доступність документу у будь-якому місці та у будь-який час. Науковець може працювати у місцях не маючи необхідності копіювати виконане завдання на носії інформації. Це все можливо завдяки тому, що всі необхідні відомості та дані можна зберігати на віддаленому сервері [2].

3. Хмарні сховища як заміна накопичувачів: порівняльна характеристика
Процес наукового дослідження потребує опрацювання великого обсягу інформації. Для її зберігання науковцю необхідно обрати сервер, комп'ютер чи інший носій. Одним із сучасних, найбільш безпечних та великих за обсягом є хмарні сховища даних. За їх допомогою можливо зберігати свої файли на віртуальних серверах того чи іншого онлайн-сервісу. Таке збереження даних має свої переваги: доступ з різних пристроїв підключених до інтернету, можливість спільної роботи, захист від апаратних збоїв і т. п. До найбільш відомих відносять Google Drive, SkyDrive, Dropbox, pCloud Drive та інші. У таблиці 1 наведено порівняння характеристик основних хмарних сховищ.

Таблиця 1. Порівняння характеристик найпоширеніших хмарних сховищ

Параметр	Dropbox	Google Drive	SkyDrive
Безкоштовний об'єм, ГБ	от 2 до 18	15	7 або 25*
Термін зберігання версії	30	30	25
Media Streaming	+	—	+
File Encryption	+	+	+
Загальний доступ	+	+	+
Максимальний розмір файла, ГБ	n/a	10	2
Public API	+	+	+
Веб-інтерфейс	+	+	+
Windows клієнт	+	+	+
Android клієнт	+	+	+
Mac OS X клієнт	+	+	+
Apple iOS клієнт	+	+	+
Windows Phone клієнт	—	—	+
Linux OS клієнт	+	—	—
BlackBerry клієнт	+	—	—

4. Створення презентацій засобами хмарних технологій. Важливим етапом наукового дослідження є представлення його результатів. Найпоширенішим методом наочного представлення результатів наукової роботи є презентація. У наш час, еру інформатизації та постійного оновлення програмного забезпечення все більшою популярністю користуються різні сервіси для створення електронних презентацій, зокрема й хмарний сервіс Prezi.

Prezi — це хмарне презентаційне програмне забезпечення, розроблене на початку 2009 року. Сервіс використовує масштабований інтерфейс користувача, котрий дозволяє оперувати даними у 2.5 D та Parallaxi. Prezi використовує 50 мільйонів користувачів і 80 % компаній з рейтингу Fortune Global 500 [1].

Так використання хмарних технологій значно полегшує проведення наукового дослідження, скорочує час на його реалізацію, а також дозволяє зекономити кошти, які у разі їх відсутності могли б бути витрачені на купівлю носіїв із великим обсягом пам'яті задля зберігання самого наукового дослідження та його інформаційних ресурсів. Отже, хмарні технології завдяки своїм сервісам надають своїм користувачам практично безмежні можливості: починаючи з простого зберігання інформації і закінчуючи наданням складних безпечних ІТ-інфраструктур.

Список використаних джерел:

1. Вакалюк Т.А. Хмарні технології в освіті. Навчально-методичний посібник для студентів фізико-математичного факультету. Житомир: вид-во ЖДУ, 2016. 72 с.
2. Види хмарних сервісів: який обрати та огляд хмарних провайдерів. URL: <https://www.de-novo.biz/blog/vidi-hmarnih-servisiv-yakij-obrati-ta-oglyad-hmarnih-provaid-8>.
3. Історія хмарних обчислень. URL: <https://nachasi.com/2017/09/26/istoriya-hmarnyh-obchyslen/>.

*Черненко Людмила Борисівна, викладач ВСП
«Ірпінський економічний коледж НУБІПУ країни»*

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ У ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

У сучасному світі інформаційні технології стали невід'ємною частиною повсякденного життя. Майбутня професійна діяльність більшої частини студентів буде пов'язана з використанням комп'ютерної техніки. Сьогодення характеризується наявністю інформаційного суспільства, зараз інформація стає одним із головних виробничих ресурсів.

Професійна підготовка педагогів, їх інформаційна культура, здатність використовувати новітні технології у своїй професійній діяльності вимагає особливої уваги.

Використання комп'ютерної техніки в навчальному процесі має бути логічно та методично обґрунтовано. Постійне оновлення системи підготовки з інформаційних технологій у закладах фахової передвищої освіти зробить її орієнтованою на практичне використання комп'ютерних систем у навчальному процесі відповідно до фаху майбутнього випускника [1].

Нині в Україні спостерігається масове впровадження інформаційних технологій у сферу освіти. У першу чергу, впровадження технологій у навчальний процес передбачає їх використання при вивченні дисциплін.

За результатами досліджень, інформаційні технології позитивно впливають на педагогічну ефективність та якість освітнього процесу. Використання інформаційних технологій забезпечує інтерактивність навчання, його індивідуальність, студенти мають змогу самостійно визначити темп роботи, підвищується їх активність, творче мислення та зростає мотивація.

Найбільшого поширення набули універсальні офісні програми і засоби інформаційно-комунікаційних технологій такі, як: програми для підготовки презентацій, електронні таблиці, органайзери, графічні пакети, системи управління базами даних та ін. За допомогою цих засобів відкривається можливість доступу до наукової інформації, проведення онлайн-лекцій, семінарів у реальному режимі часу. Завдяки сучасним технологіям таким, як електронна пошта, телеконференції, різноманітні чати, спілкування та обмін інформацією між учасниками навчального процесу може бути максимально раціонально розподілене у зручний для них час. Звичайно, використання інформаційних технологій не вирішить усіх питань як у

освіті, у методиці викладання, так і в повсякденному житті, проте вони можуть допомогти викладачам раціонально використати навчальний час занять та час на підготовку із залученням різних педагогічних програмних засобів [2].

Основною метою впровадження нових інформаційних технологій навчання є підготовка студентів до повноцінної життєдіяльності в умовах інформаційного суспільства.

Відповідно до мети виділяються такі педагогічні завдання нових інформаційних технологій навчання:

- ✓ інтенсифікація всіх рівнів навчально-виховного процесу, підвищення його ефективності та якості;
- ✓ побудова відкритої системи освіти, що забезпечує кожному студенту власний шлях самоосвіти;
- ✓ системна інтеграція предметних галузей освіти;
- ✓ розвиток творчого потенціалу студента, його здібностей до комунікативних дій;
- ✓ розвиток умінь експериментально-дослідницької та пізнавальної діяльності;
- ✓ формування інформаційної культури здобувачів освіти.

Сьогодні найбільш реалізованим на практиці є фрагментарне використання комп'ютерів у навчально-виховному процесі в рамках традиційної моделі навчання для розв'язання окремих дидактичних завдань. За такого підходу у викладачів з'являється можливість поєднання різноманітних традиційних технологій навчання з інформаційними. У цьому разі використання нових інформаційних технологій пов'язане з розв'язанням декількох типів дидактичних завдань:

- ✓ використання комп'ютерів для виконання обчислювальних операцій та друкування текстів з фахових дисциплін;
- ✓ комп'ютер та навчальні програми використовуються як носії навчальної інформації;
- ✓ використання комп'ютера як засобу наочності;
- ✓ комп'ютер може виконувати контролюючу функцію;
- ✓ використання комп'ютерної техніки і телекомунікаційних систем для дослідницької діяльності студентів [2].

Другий напрямок використання нових інформаційних технологій у навчання пов'язаний із впровадженням навчальних комп'ютерних моделей, імітаційно-моделювальних програм, дистанційного навчання з використанням можливостей Інтернет. Цей напрямок може складатися із таких видів пізнавальної діяльності: імітація експерименту, дослідницька робота за комп'ютером, обчислювальні експерименти, телекомунікаційні навчальні проекти.

Найголовнішими перспективами є:

- ✓ забезпечення нової, активної форми фіксації продуктів інтелектуальної діяльності;
- ✓ доступ до практично необмеженого обсягу потрібної навчальної і наукової інформації, висока швидкість її отримання;
- ✓ варіативність способів аналітичного оброблення;
- ✓ виникнення феномену "безпосереднього включення" особистості в інформаційний простір [3].

Сучасні ІКТ в освітньо-інформаційному середовищі навчальних закладів фахової передвищої освіти мають виконувати такі функції:

- ✓ засобу навчання (застосування мультимедійних навчальних курсів);
- ✓ технічного засобу автоматизації процесу навчальної діяльності здобувача освіти, що включена у пошукову, дослідницьку, експериментальну роботу, який дозволяє мобільно працювати з текстом, графічним, звуковим або відеодокументом, якісно подавати інформацію, обробляти її, спілкуватися зі своїми однолітками;
- ✓ зразка сучасних інноваційних технологій, що розвиває навички оволодіння ними, дає знання про їхні назви і функціональне призначення, складові елементи;
- ✓ ефективного тренажера, що розвиває пізнавальну і творчу активність особистості, спонукає її приймати власні оригінальні рішення, бачити їхній результат, перевіряти їхню правомірність тощо.

Переваги використання ІКТ можна звести до двох груп: технічні і дидактичні.

Технічними перевагами є швидкість, маневреність, оперативність, можливість перегляду і прослуховування фрагментів і інші мультимедійні функції.

Дидактичні переваги інтерактивних занять - створення ефекту присутності ("Я це бачив!"), відчуття автентичності, реальності подій, інтерес, бажання дізнатися і побачити більше [3].

Комп'ютерні технології покликані стати невід'ємною частиною цілісного освітнього процесу, значно підвищувати його ефективність. Тому рівень комп'ютеризації разом з кадровим і методичним забезпеченням навчального процесу є вирішальним показником навчання та оцінювання.

Отже, використання комп'ютерних технологій вносить істотні зміни у діяльність педагога та розвиток студента як особистості, ставить нові вимоги до професійної майстерності викладання дисциплін, вимагає чіткої організації та індивідуальної роботи з кожним здобувачем освіти під час навчально-виховного процесу у своїй діяльності.

Список використаних джерел:

1. Іванова С.І. Застосування сучасних технологій та інноваційних методів навчання у вищих навчальних закладах. Інформаційні технології та Інтернет у навчальному процесі та наукових дослідженнях: навч. посіб. – 2018. – С. 293-295.
2. Полянська А.С. Круглий стіл: Інноваційні методи викладання у вищій школі: обмін досвідом та кращі практики. – Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2020.–19 с.
3. Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) та їх роль в освітньому процесі [Електронний ресурс] /С.Дишлева. Режим доступу <http://osvita.ua/school/technol/6804>

*Шевченко Ольга Станіславівна,
викладач, ВСП «Оріхівський коледж
ТДАТУ»*

ОРГАНІЗАЦІЯ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ В УМОВАХ КАРАНТИНУ НА БАЗІ ВСП «ОРІХІВСЬКИЙ КОЛЕДЖ ТДАТУ»

Карантинні обмеження посилили виклики, які стоять перед закладами освіти України. Потреба в нових підходах до навчання з обмеженням кількості аудиторних

занять залишається проблемним питанням для значної частини освітянської спільноти.

Водночас лишаються актуальними такі вимоги до освіти, як:

- доступність та інклюзивність;
- гнучкість для окремих категорій здобувачів, які працюють, мають дітей тощо;

- індивідуальна траєкторія навчання здобувача;

- впровадження дуальної освіти.

Вирішення цих питань неможливе без широкомасштабного впровадження онлайн-технологій, ґрунтовних змін у підходах до організації навчання в закладах освіти та в кожній дисципліні [2]

Дистанційні технології навчання можна розглядати як природний етап еволюції традиційної системи освіти від дошки з крейдою до електронної дошки й комп'ютерних навчальних систем, від книжкової бібліотеки до електронної, від звичайної аудиторії до віртуальної аудиторії [3]

В умовах розбудови інформаційного освітнього середовища освітнім закладам доводиться адаптуватися до технологічного прогресу: впроваджувати нові освітні інструменти, платформи і підходи оцінювання студентів.

Для запровадження технології змішаного навчання в навчальному закладі поетапно проведено ряд заходів.

1 етап – створення робочої групи, яка проводить аналіз ситуації:

- вивчення наявних навчально-методичних матеріалів, технологічних можливостей;

- окреслення проблемних питань (цифрова грамотність викладачів, інтегрованість використовуваних інструментів тощо).

2 етап – налагодження системи комунікації з викладачами, студентами та адміністрацією.

Двостороння комунікація передбачає, з одного боку, інформування учасників навчального процесу щодо різних аспектів змішаного навчання, а з іншого — створення каналів зворотного зв'язку, тобто можливість залишити коментар, питання чи побажання (за потреби анонімно). Також ця комунікація може включати вебінари, тематичні зустрічі, тренінги, семінари, підвищення кваліфікації із загальних аспектів змішаного навчання, його переваг і ефективності. [2]. У коледжі такі комунікації забезпечуються засобами Viber, Google Meet, Zoom.

3 етап – врегулювання реалізації змішаного навчання через нормативні документи закладу освіти. Внутрішні документи мають регулювати:

- організацію освітнього процесу;
- види робіт викладачів;
- вимоги до онлайн матеріалів;
- підходи до якості освіти та критерії її оцінювання;
- діяльність IT-підрозділів.

4 етап – технологічне забезпечення:

- обрати навчальну платформу;
- забезпечити надійний доступ до Інтернету;

– забезпечити викладачів необхідним програмним та апаратним забезпеченням.

Навчальна платформа — це комплексне рішення, розроблене в першу чергу для забезпечення освітнього процесу.

Google Workspace for Education – це набір інструментів та сервісів Google, розроблених спеціально для навчальних закладів та організацій, які займаються домашнім навчанням. Він призначений для ефективної спільної роботи, зручності процесу викладання та безпеки всіх учасників. Основні сервіси:

– Gmail – поштовий сервіс.

– Google Календар – це сервіс на основі веб-технологій для керування особистими, корпоративними та груповими календарями.

– Google Документи, Google Таблиці, Google Презентації та Google Форми – сервіси на основі веб-технологій, які дають користувачам змогу створювати, редагувати й експортувати документи, електронні таблиці, презентації та форми, малювати в них, вставляти контент, а також працювати разом над цими матеріалами й ділитися ними.

– Google Диск – набір інструментів, який дає користувачам змогу зберігати, переносити файли й ділитися ними, а також переглядати відео.

– Google Hangouts, Google Chat і Google Meet – сервіси на основі веб-технологій, які дають користувачам змогу спілкуватися в реальному часі.

– Google Jamboard – сервіс, який дає користувачам змогу створювати й редагувати матеріали, надавати до них доступ, спільно працювати над ними, малювати в них, вставляти в них контент, а також експортувати вміст цих документів.

– Google Keep – сервіс, у якому користувачі можуть створювати та редагувати нотатки, списки й малюнки, обмінюватися ними.

– Google Сайти – інструмент, у якому користувач може створити сайт, опублікувати його для своєї компанії чи для всього світу[4]

5 етап – навчання та підвищення кваліфікації викладачів.

Викладачі — ключовий фактор успіху. Саме через викладачів відбувається змістове наповнення та взаємодія студентів на курсі. Основною компетентністю сучасного фахівця є цифрова компетентність, оскільки вона сприяє досягненню інших компетентностей, зокрема правової, мовної та культурної обізнаності, вміння навчатися, співпрацювати, використання соціальних мереж та створення ресурсів в освітній сфері. Ця компетентність належить до «навичок XXI століття», якими мають володіти всі громадяни для забезпечення їх активної участі в житті суспільства [1].

6 етап – створити навчальний контент курсів. Для запровадження ефективної моделі змішаного навчання необхідно підходити до планування всього процесу вивчення дисципліни як до сукупності взаємопов'язаних видів навчальної діяльності студентів. Для цього потрібно мати:

– чітко сформульовані очікувані результати навчання з курсу та розуміння, як вони співвідносяться із цілями освітньої програми;

– розуміння, як ми на різних етапах можемо оцінити прогрес досягнення очікуваних результатів навчання;

– план тем і видів діяльності на весь курс, де кожен елемент має безпосередній зв'язок з очікуваними результатами навчання.

- 7 етап – реалізація та оцінка якості змішаного навчання:
- постійна підтримка викладачів і студентів на всіх рівнях;
 - моніторинг активності на платформі;
 - опитування користувачів;
 - вчасне реагування на критичні ситуації як технічного, так і організаційного характеру;
 - планове оновлення та оптимізація[2]

Цифрові інструменти масово увійшли в освітній процес. Нині основним завданням є постійне підвищення цифрової компетентності, технічного забезпечення та рівного доступу до мережі Інтернет всіх учасників освітнього процесу, вдосконалення технологій освіти, нормативно-правове регулювання впровадження змішаного навчання.

Список використаних джерел:

1. Прокопенко А.І., Підчасов Є.В., Москаленко В.В., Доценко С.О., Лебедева В.В. Технології дистанційного навчання: методологія створення та супроводу навчальних курсів. Навчальний посібник. – Х. : ХНПУ імені Г. С. Сковороди; «Мітра», 2019. – 81 с.

2. Рекомендації щодо впровадження змішаного навчання у закладах фахової передвищої та вищої освіти. Міністерство освіти і науки України. 31 с. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/2020/zmyshene%20navchanny/zmishanonavchannia-bookletspreads-2.pdf>

3. Самолюк Н. Актуальність і проблемність дистанційного навчання / Н. Самолюк, М. Швець // Нова педагогічна думка. - 2013. - № 1.1. - С. 193. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npd_2013_1_50

4. Стислий огляд сервісів [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://workspace.google.com/intl/uk/terms/user_features.html

*Шуш Анна Михайлівна, студентка ВСП
«Лубенський фінансово-економічний
фаховий коледж ПДАУ»
науковий керівник: Слетцова Н. В.,
викладач фінансово-облікових дисциплін*

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ТА МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЗАКЛАДІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

Одним із найважливіших напрямків розвитку сучасного суспільства є забезпечення сфери освіти теорією і практикою використання сучасних інформаційних технологій (ІТ), орієнтованих на реалізацію процесів навчання і виховання. Впровадження новітніх інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) у навчання відкриває великі можливості для вдосконалення освітніх педагогічних методик.

Різноманітні аспекти впровадження інформаційних технологій в освітній

процес стали об'єктом та проблемою дослідження А. Гуржія, В. Лапінського, Ю. Жука, В. Безпалька, В. Бикова, та інших. Дослідники розглядали можливості застосування інформаційно-комунікаційних технологій у початковій, середній, вищій школі, інклюзивній та професійній освіті тощо. На сьогодні важко уявити навчальний процес у вищій школі без використання інформаційних-комунікаційних технологій. Інформаційні комунікаційні технології (ІТК) – сукупність методів і програмно-технічних засобів, об'єднаних в технологічний ланцюг, що забезпечує збір, обробку, зберігання і відображення інформації.

N. Dabas (2018) переконаний, що саме ІКТ покращили процес навчання в цілому й якість викладання зокрема завдяки використанню мультимедійних презентацій, навчальних відео, дистанційних курсів, онлайн-тестів та ін. Науковець вважає, що ІКТ зробили навчальний процес більш цікавим завдяки іграм, анімаційній графіці тощо, та наводить такі переваги навчання майбутніх фахівців з їхнім використанням: забезпечення стійкої мотивації до вивчення нових дисциплін, індивідуалізація професійної підготовки завдяки адаптації стилів викладання до стилів навчання учасників освітнього процесу, оптимальному використанню часу навчання, постійному зворотному зв'язку зі студентами, розв'язанню професійних, квазіпрофесійних і навчальних завдань у потрібному обсязі, заздалегідь визначеним для опрацювання навчальною програмою та освітньою траєкторією студента.

Впровадження ІКТ у навчальний процес підготовки фахівців, безумовно, підвищує ефективність навчання та є вимогою часу, але суттєво змінило його суть. У навчальному процесі, що відбувався за класичною схемою «студент – викладач – підручник», комп'ютер почав використовуватися як помічник викладача, але поступово викладач перетворився на помічника комп'ютера, тому що основним у його роботі стала організація самостійної пізнавальної діяльності, а не передача знань. Також, варто пам'ятати, що необдумане використання комп'ютерів має й негативні риси, які стосуються змісту, методів, організаційних форм і засобів навчання, інтеграції навчальних предметів.

На негативні наслідки комп'ютеризації навчального процесу вказує й О. Вербицький, який вважає, що впровадження у систему освіти інформаційних технологій навчання не має бути самоціллю, цей процес має бути методично обґрунтованим. Потрібно визначити конкретні цілі навчання та зміст навчальних матеріалів, проаналізувати можливі шляхи їхнього вивчення (за допомогою інформаційних технологій та без них), з'ясувати переваги та недоліки обох методів і вже тоді вирішувати, чи доцільно використовувати комп'ютер для вивчення досліджуваного явища. Адже існують такі об'єкти, які на початковому етапі вивчення не потребують застосування інформаційних технологій, щоб краще уявити їхні особливості.

На сьогодні глобальною проблемою закладів фахової передвищої освіти є низький рівень матеріально-технічної бази інформаційних технологій, адже вони є застарілими і не відповідає сучасним вимогам. Прикладом є нестача комп'ютерів в освітніх закладах. Адже комп'ютерні технології в навчанні направлені на збір, обробку, зберігання, розповсюдження, передачу і подання інформації для тих, хто їх використовує, які полегшують зберігання потрібної інформації.

Б. Н. Бессонов, Н. П. Ващекин, М. Ю. Тихонов, А. Д. Урсул (1998, с.182)

відзначають такі основні аспекти впливу інформаційних технологій на ефективність навчання:

1. Комп'ютер істотно розширює можливості подання навчальної інформації, не тільки в раціональному, а й в образному вигляді (колір, звук, графіка, мультиплікація, всі засоби відеотехніки).

2. Комп'ютер дозволяє значно посилити мотивацію навчання, підвищити зацікавленість у ньому. У цьому плані особливо гостро стоїть питання про цікавість роботи з комп'ютером як засіб формування позитивного ставлення до навчання, джерело мотивації в контексті гри. У той же час важливо уникнути небезпеки, пов'язаної з переважанням цікавості над цілями і завданнями власне навчальної діяльності.

3. Комп'ютер активно залучає до навчального процесу, забезпечує інтерактивні форми навчання, можливість діалогу учня і учня, істотно змінює способи управління навчальною діяльністю.

4. За допомогою комп'ютера істотно розширюються набори застосовуваних навчальних завдань, поглиблюється і стає більш змістовним управління процесом їх розв'язання.

5. Комп'ютер дозволяє якісно змінити педагогічний контроль за діяльністю учня, забезпечуючи при цьому гнучкість управління навчальним процесом в цілому, а також індивідуалізувати його.

6. Комп'ютер сприяє формуванню в учнів рефлексії своєї діяльності, дає можливість наочно представити їм результати своїх дій. Закладені в навчальні системи програми тестування дозволяють учням точніше оцінити такі здібності їх особистості, як мотивація, ступінь адекватності самооцінки, швидкість прийняття рішення.

Ці аспекти розкривають необхідність введення та використання інформаційних технологій в освіті. Зрозуміло, що комп'ютеризація освіти – процес необхідний, але окрім самого процесу, наукового вивчення потребують технології, які використовують в освіті.

Отже, активне впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у навчальний процес передбачає попереднє обґрунтування їхнього раціонального та комплексного поєднання з традиційними методами навчання, відповідне технічне оснащення, напрацювання методичних матеріалів для організації навчальної та квазіпрофесійної діяльності тощо. Особливої уваги потребує створення відповідних технологій навчання, які орієнтовані на розвиток професійної компетентності та особистості фахівця, зокрема, автоматизація процесів обчислювальної інформаційно-пошукової діяльності, інтерактивний діалог, що відкриває можливість задавати питання у довільній формі з використанням «ключового» слова, забезпечуючи можливість вибору змісту навчального матеріалу, режиму роботи тощо.

Список використаних джерел

1. Носенко Т. І. Інформаційні технології навчання. Київ-2011. 5 с.
2. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: навчальний посібник. Київ: Академвидав, 2004. 352 с.
3. Мясковська М., Кобилянська І., Васаженко Н. Аналіз недоліків

використання інформаційно-комунікаційних технологій у закладах

4. Ветчанін Є. Сучасний стан комп'ютеризації освіти. 2018. 344с.

Янчук Ніна Андріївна,

викладач ВСП «Вінницький

фаховий коледж НУХТ»

ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННОГО НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ ДИСЦИПЛІНИ «ІНЖЕНЕРНА ГРАФІКА»

Графічна підготовка в умовах удосконалення її організаційно-педагогічного та методичного забезпечення відповідно до інформаційно-технологічних процесів, що відбуваються на сучасних підприємствах, і вимогами до професійної підготовки, які висуваються до майбутніх фахівців технічних спеціальностей, може внести суттєвий вклад у розвиток фахової передвищої технічної освіти. [3]. Зі зростанням обсягу наукової інформації і появою нових дисциплін у навчальних планах підготовки фахівців зменшується кількість годин, що відводяться на вивчення інженерної графіки. Зазначене актуалізує необхідність оптимізації змісту дисципліни з урахуванням сучасних вимог. Практика свідчить, що сьогодні акцент повинен бути перенесений з навчання під керівництвом викладача на самонавчання і самоосвіту [3]. Графічна підготовка здобувачів освіти зазвичай не підкріплена адекватним науково-методичним забезпеченням й реалізується на основі традиційних методик, які не можуть забезпечити ефективність навчання й необхідний рівень підготовки майбутніх фахівців. Із запровадженням у навчальний процес інформаційних технологій з'являється можливість подолати недоліки традиційних форм навчання, зберігаючи при цьому їх переваги. У резолюції Ради Європи від 13 липня 2001 року «Про електронне навчання» перед країнами-учасниками поставлено завдання «використовувати потенційні можливості мережі Інтернет, мультимедійних і віртуальних засобів для більш успішної і швидкої реалізації навчання протягом життя як основного принципу освіти, а також для забезпечення доступу до освіти та підготовки для всіх осіб» [4].

Зазначене вимагає перебудови графічної підготовки у навчальних закладах, створення цілісної комплексної технології у середовищі інформаційних технологій, яка б передбачала розвиток графічних знань, умінь і навичок, як невід'ємної складової професійної підготовки майбутніх фахівців; розвиток методики базової графічної підготовки засобами інформаційних технологій, формування особистості професіонала [3]. Тому актуальним і своєчасним є створення електронного навчального курсу дисципліни «Інженерна графіка».

Електронний навчальний курс в сучасному розумінні - це навчальна інформаційна система комплексного призначення, яка забезпечує безперервність й повноту дидактичного циклу процесу навчання: надає теоретичний матеріал, що забезпечує тренувальну навчальну діяльність й контроль рівня знань, а також інформаційно-пошукову діяльність, імітаційне моделювання з комп'ютерною візуалізацією, сервісні функції за умови здійснення інтерактивного зворотного зв'язку.

Такий програмно-методичний комплекс забезпечує можливість самостійно або за допомогою викладача засвоїти навчальний курс або окремі його розділи.

Основною метою проєктованого курсу є формування у здобувачів освіти графічної компетентції, яку дослідники визначають як здатність застосовувати графічні знання, уявлення, алгоритми дій, системи цінностей і відносин та їх рефлексію на всіх рівнях і стадіях проєктування [2]. На інструментальному рівні це означає, що здобувач освіти повинен володіти сукупністю графічних знань, умінь і навичок, основними з яких є вміння будувати та читати креслення; на змістовному рівні – передбачає наявність високого ступеня розвитку просторового мислення; геометричну, графічну і комп'ютерну підготовленість.

Електронний курс насамперед спрямований на те, щоб здобувач освіти не лише оволодів певною сукупністю знань, але й навчився самостійно їх здобувати.

Навчально-методичне забезпечення курсу базується на принципах системності та наступності й містить теоретичну частину, зразки вирішення й варіанти диференційованих графічних завдань та завдань, тести для самопідготовки, узагальнений алгоритм перевірки та самоперевірки якості виконання графічних робіт. Завдання для графічних модулів розробляються на трьох рівнях, які відрізняються між собою складністю, обсягом відведеного на його виконання часу, а також ураховують рівень підготовленості студентів. Розглянемо, наприклад, графічний модуль «Геометричне креслення». Перший рівень передбачає засвоєння таких понять як ухил, косність, сполучення, нанесення розмірів. Другий рівень містить додаткові завдання з позначення графічних побудов, виконання написів стандартним шрифтом. Завдання третього рівня охоплюють розділи, що не розглядаються на заняттях і пропонуються студентам для самостійного вивчення, наприклад - лекальні криві. Виконані завдання оцінюються виходячи з обраного початкового рівня. Перший рівень завдань передбачений для здобувачів освіти з низьким вхідним рівнем графічної підготовки, що не мають достатніх базових знань і навичок. Другий рівень завдань відповідає мінімальному обсягу знань, умінь і навичок, необхідних для засвоєння програмного матеріалу з дисципліни. Третій рівень сприяє поглибленому вивченню навчального матеріалу. Матеріали курсу повинен містити також типові способи вирішення графічних завдань. Отже, насиченість завдань має бути такою, щоб спонукати здобувача освіти до необхідності осмислити й оптимізувати окремі етапи вирішення графічної задачі, звернутися до довідкової та навчальної літератури.

Відомо, що відсоток інформації, що сприймається візуально, досягає 90%. Тому впровадження аудіовізуальних засобів навчання, об'єктивно підвищить рівень засвоєння наданого матеріалу. Враховуючи, що практично будь-яке поняття інженерної графіки краще проілюструвати, ніж описати словами, мультимедійні можливості курсу мають бути спрямовані на ефективну організацію процесу передачі знань здобувачам освіти завдяки кольоровим малюнкам, анімації, аудіо-, відеоряду. Використання мультимедійних можливостей електронного курсу призводить до підвищення рівня засвоєння таких базових тем нарисної геометрії, як види проєктування, проєктування точки, прямої, площини, перетин прямої з площиною. При розробці курсу необхідно також забезпечити наочну демонстрацію правильних прийомів та послідовності виконання графічних операцій з покроковою демонстрацією розв'язання графічних завдань. Здобувачі освіти мають більш детально

простежити динаміку процесу геометричних побудов, особливості виконання кожної дії. У разі необхідності здобувачі освіти можуть знову переглянути матеріал, що викликав утруднення.

Впровадження у практику професійної підготовки здобувачів освіти електронного курсу дисципліни «Інженерна графіка» дозволить отримати наступні позитивні результати:

- підвищення пізнавальної активності здобувачів освіти завдяки оптимізації методичного та дидактичного супроводу вивчення дисципліни та впровадженню сучасної технології навчання;
- інтенсифікація пізнавальної діяльності за рахунок можливості доступу здобувачів до матеріалів курсу в будь-який зручний час;
- зростання мотивації здобувачів освіти до пізнавальної діяльності завдяки використанню інформаційних технологій ;
- зростання особистого творчого прикладу викладача, який володіє класичними графічними навичками, графічними вміннями й високим ступенем графічної культури, інтегрованого у сферу використання інженерних графічних й інформаційних технологій.

Список використаних джерел:

1. Андрюшина Т.В. Формирование пространственного мышления студентов технических вузов при изучении инженерной графики: монография / Т.В. Андрюшина, О.Б. Болбат. Новосибирск, 2004. 115 с.
2. Панченко Л.Ф. Інформаційно-освітнє середовище сучасного університету : монографія / Л. Ф. Панченко; Держ. закл. «Луган. ун-т імені Тараса Шевченка». Луганськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2010. 280 с.
3. Райковська Г. О. Теоретико-методичні засади графічної підготовки майбутніх фахівців технічних спеціальностей засобами інформаційних технологій: автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Г. О.; В.о. Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. К. : Б.в., 2011. 40 с.
4. Official documents from EU institutions, agencies and other bodies – URL: http://europa.eu/documents/index_en.htm

II. РОЗВИТОК ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

*Бартельова Алла Анатоліївна,
спеціаліст вищої категорії,
старший викладач, викладач
економічних дисциплін ВСП
«Вінницький фаховий коледж
НУХТ»*

АДАПТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ПРИ ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Сучасне життя таке різноманітне, що унеможлиблює однаковий підхід до людей з різними характерами, різними інтересами, з різними психофізичними особливостями, тому вимагає максимального врахування індивідуальних особливостей кожного. В освітянській галузі це втілення в практику особистісного орієнтованого підходу, тобто подача контенту таким способом, щоб вона стала чутливою до особистості, іншими словами адаптивною.

Світ не стоїть на місці, розвиваються технології, з'являються нові винаходи, нові можливості. Педагог не може залишатися з університетськими знаннями. Основна місія сучасного викладача рухатися далі, не зупинятися на досягнутому, підійматися все вище.

На думку науковців, адаптивне навчання дозволяє не тільки пристосувати процес навчання до того, хто навчається, а й забезпечити активне залучення суб'єкта освітньої діяльності до проектування адаптивного навчального середовища, розробки індивідуального освітнього маршруту.

Рада Європи визначила вісім ключових компетенцій, якими має володіти кожний європеєць: компетенція в галузі рідної мови; компетенція у сфері іноземних мов; математична та фундаментальна природничо-наукова та технічна компетенції; комп'ютерна компетенція; навчальна компетенція; міжособистісна, міжкультурна та соціальна компетенції, а також громадянська компетенція; компетенція підприємництва; культурна компетенція. Ці компетенції підтримуються певними здатностями, як критичне мислення, креативність, «європейський вимір» та активна життєва позиція. Спільно ці здатності сприяють розвитку особистості.

Сьогодні здійснюється навчання здобувачів фахової передвищої освіти відповідно до компетенцій, що дозволить їм бути затребуваними на ринку праці. Це готовність і здатність молодого людини формуватися і жити в соціальній взаємодії, змінюватися й адаптуватися; це готовність і здатність особистості виявляти, осмислювати й оцінювати шанси свого розвитку; проявляти власні обдарування, розробляти і розвивати свої життєві плани. Викладач має сприяти правильному вибору здобувача освіти під час обробки інформації, щоб нарівні з інформаційною компетентністю зберегти персональні компетенції, що охоплюють особистісні якості, такі, як самостійність, самоповага, надійність, усвідомлена відповідальність, почуття

обов'язку, розвиток самоусвідомленої орієнтації на цінності.

Компетентнісний підхід в освітньому процесі включає знання, вміння, ставлення, досвід діяльності й поведінкові моделі особистості. Він передбачає постійне оновлення знань, оволодіння новою інформацією, формування умінь відповідно до змін у суспільстві для успішного вирішення професійних завдань.

Особистісно-орієнтований підхід передбачає співробітництво, саморозвиток та соціалізацію суб'єктів освітнього процесу, виявлення їх особистісних функцій. Цей підхід спонукає викладачів на визнання здобувача освіти активним суб'єктом освітнього процесу, взаємини учасників якого будуються за суб'єктивним принципом; створення умов для повноцінного прояву й гармонійного розвитку всіх особистісних функцій здобувачів освіти на фоні їх професійного становлення, набуття професійних знань і умінь, формування своєрідного особистісного досвіду.

Адаптивні технології – це інструментарій, що дозволяє налагодити порядок здійснення впливів та механізм взаємоузгодження всіх суб'єктів освітнього процесу, м'яко пристосуватись до стрімких змін, органічно поєднувати мету викладача і потреби здобувачів освіти на основі вироблених гнучких моделей діяльності. Адаптивна технологія навчання складається з порядку дій, методів, засобів і способів спрямованого впливу й одночасного вивільнення ступенів свободи для саморозвитку суб'єктів освітньої діяльності.

Адаптивність в підготовці молодших спеціалістів з менеджменту може бути «закладеною» у зміст підготовки, у форми, методи, прийоми, взаємовідносини і взаємодію в системі «викладач-здобувач освіти». У кожному напрямі можуть створюватися свої адаптивні технології, які будуть слугувати для взаємоузгодження різноспрямованих впливів.

Наприклад, три напрями підготовки, що застосовуються в освітньому процесі майбутніх менеджерів – право, економіка та управління, мають різний зміст, предмет вивчення, що відрізняє ці дисципліни.

Проте, при виконанні своїх безпосередніх обов'язків, молодший спеціалістів з менеджменту має поєднувати знання і способи дії, що містять ці три напрями. Тому можна розробити горизонтально-інтегровані змістові модулі, які ми назвали контекстно-концентричні.

Адаптація буде полягати в концентричному поєднанні змістових блоків, що пристосовує зміст дисциплін до його використання в професійній діяльності майбутніх менеджерів.

Для пристосування перевірочних завдань до рівня навчальних успіхів здобувачів освіти можна розробити різнорівневу технологію засвоєння і контролю змісту освіти. У межах кожної теми розробляються різнорівневі завдання, виконання яких потребує або активізації пам'яті, або логічного мислення, або креативного підходу. Це буде інша адаптивна технологія. Впровадження адаптивної технології у професійну підготовку менеджерів в умовах цифрової економіки має бути постійно працюючим механізмом, що стимулюватиме не лише заклади фахової передвищої освіти та роботодавців, як це при традиційній парадигмі, а і самих здобувачів освіти постійно залучатися до процесу самоаналізу, самонавчання, самоосвіти протягом всього професійного життя.

Взаємоадаптація відносин в системі «викладач-здобувач освіти» відбувається

при поєднанні їхніх зусиль в освітньому процесі при визначенні мети і завдань вивчення теми, відборі методів і форм організації пізнавальної діяльності тощо. Таким чином, в освітньому процесі викладачі різних дисциплін так само мають поєднати свої зусилля для створення контекстно-концентричного змісту освіти, адаптивних технологій взаємодії зі здобувачами освіти та організації їхньої пізнавальної діяльності.

Отже, впровадження адаптивних технологій у професійну підготовку менеджерів дозволить визначати межі професії і її позицій в системі суспільного розподілу праці, конкретизації змісту видів трудової діяльності, розробити критерії оцінки ідентифікації професійного (компетентнісного) для поетапного зростання від простих компетентностей до складних.

Залучення адаптивних технологій в професійну підготовку молодших спеціалістів з менеджменту дозволить закладам фахової передвищої освіти готувати спеціалістів іншого формату, менеджерів, які будуть гнучкими та гармонійно зростати протягом всього трудового життя, не зважаючи на різноманітні трансформації та економічні зрушення.

Список використаних джерел:

1. *Адаптивне навчання студентів професії вчителя: теорія і практика*: Монографія / В.І.Бондар, І.М.Шапошнікова, Т.Л.Опалюк, Т.Й.Франчук; за заг. ред. В.І.Бондаря. Київ, Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2018, 308 с.
2. Єльнікова, Г. (2020). Деякі питання організації адаптивного навчання в закладах освіти. *Адаптивне управління: теорія і практика*. Серія «Педагогіка». Вип.10(19). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [https://doi.org/10.33296/2707-0255-10\(19\)-01](https://doi.org/10.33296/2707-0255-10(19)-01)
3. Ляшенко, О.І. (2017). *Адаптивне навчання як ознака сучасних дидактичних систем*. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://lib.iitta.gov.ua/714982/1/anotovani_2017-pages-57-58.pdf.
4. Адаптивне управління: теорія і практика [Сайт]. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://amtp.org.ua/>.
5. Громадська організація «Школа адаптивного управління соціальнопедагогічними системами» [Сайт]. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://adaptive.org.ua/>.

*Бондарчук Інна Михайлівна, Горащенко Ірина Іванівна, Олійник Ірина Миколаївна,
ВСП «Київський фаховий коледж міського господарства Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського»*

ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ ФАХОВОГО КОЛЕДЖУ

За сучасної соціально-економічної ситуації в Україні успіху може досягти людина, озброєна знаннями і здатна адаптуватися до постійно змінних умов. Саме це є метою сучасної освіти, досягти яку неможливо без відповідного методичного і кадрового забезпечення, а значить, потрібна також і здатність самих викладачів

закладів фахової передвищої освіти адаптуватися до нових реалій і вимог суспільства. Цифровізація постає як актуально-перспективне завдання у парадигмі сьогоденного погляду на надання освітніх послуг.

Діджиталізація являє собою усвідомлений підхід докорінного перетворення будь-яких процесів на основі використання цифрових технологій.

Цифровізація закладів фахової передвищої освіти – це фактично технологічне переродження цілого покоління, яке буде конкурентним, наповненим знаннями і навичками. Сьогодні знання знаходяться не лише на паперових носіях та в пам'яті людини, а в мережах, спільнотах. З'являються нові підходи до освітнього процесу із залученням інтерактивних технологій, які роблять навчання цікавим. Тому початковий матеріал здобувач освіти опанує швидше і якісніше, якщо побачить це на власні очі, у вигляді аудіовізуальних матеріалів, онлайн-квестів, онлайн-подорожей, онлайн-турнірів, онлайн-ігор, онлайн-батлів, онлайн-досліджень, онлайн-експедицій.

Виклики COVID-19 надали поштовх на шляху до діджиталізації освіти в Україні. Спільними зусиллями батьків, викладачів, здобувачів освіти вдалося впоратися з викликами, спричиненими COVID-19. Це дало поштовх на шляху до діджиталізації освіти в Україні. Проте навчальні програми, що зазнали значних трансформацій під час пандемії, збережуть діджитал-складову. Аналізуючи вже існуючий досвід віддаленого навчання в умовах пандемії, можна зробити висновок, що при належній підготовці, діджитал-технології можуть стати якісним доповненням заняттям в аудиторії. Змішана форма навчання в закладах фахової передвищої освіти урізноманітнює освітні програми, ефективніше поєднується з різними підходами, а також вдосконалює знання.

До організаційно-педагогічних умов формування цифрової компетентності викладачів закладів фахової передвищої освіти можна віднести: діджиталізацію освітнього простору коледжу, що забезпечує формування у здобувачів освіти позитивної мотивації до опанування цифровою компетентністю; розвиток здібностей здобувачів освіти до роботи з цифровими засобами навчання.

«Діджиталізація навчання» (digitalization of learning) – навчання з використанням дистанційних освітніх технологій, тобто використання цифрових технологій для створення нових можливостей навчання.

Закон України «Про вищу освіту», одним з пріоритетних завдань закладів вищої освіти, визначив підвищення якості освіти на основі використання інформаційних технологій [2]. Для ефективно інформатизації освітнього закладу передусім необхідно створити єдиний інформаційний простір освітнього закладу. Поняття «інформаційне середовище» визначається як системно організовану сукупність інформаційного, технічного, навчально-методичного забезпечення, нерозривно пов'язану з людиною як суб'єктом освітнього процесу [1]. Найбільш поширеним поглядом на інформаційне середовище є погляд на нього як на систему засобів спілкування з людським знанням, що служить не тільки для зберігання, структурування і подання інформації, але і для її передачі, переробки і збагачення. Однією з переваг сучасного інформаційного середовища є можливість вільного отримання необхідної інформації.

Розглянемо діджиталізацію освітнього простору навчального закладу (фахового коледжу), в якому суб'єктами цього освітнього простору є викладачі і здобувачі

освіти, взаємодія між якими забезпечується різноманітними підрозділами коледжу, такими як циклова комісія, бібліотека та інші. Причому кожна з цих ланок знаходиться у взаємодії з іншими. Це може відбуватися через сайт коледжу. Так, на сайті коледжу можна знайти інформацію про сам заклад, є зворотний зв'язок, сторінка викладача; електронна пошта; Інтернет; спілкування в соціальних мережах. Все це зумовлює внутрішній інформаційно-освітній простір коледжу. Студентам також доступні кабінети ІКТ, бібліотека коледжу. Наявність інформаційно-освітнього простору коледжу підкреслює його потенційні можливості для формування у здобувачів освіти позитивної мотивації до опанування цифровою компетентністю [4]. Педагогіка формування творчої особистості у вищій школі з цифровою компетентністю викладача закладу освіти, прагнення досконалого володіння цифровими засобами навчання, стійкий інтерес до засобів мультимедіа та ІКТ-технологій, виражена потреба до застосування ІКТ у навчальному процесі, активна співпраця з викладачами з оволодіння ІКТ.

Вже з перших кроків у здобутті професії нормою має бути всебічне застосування ІКТ у навчальному процесі, наявність системи завдань з кожної навчальної дисципліни, виконання яких потребує застосування засобів мультимедіа, використання соціальних мереж для спілкування з викладачем і студентами, а також платформи Moodle, і насамперед досконале володіння викладачами цифровими засобами навчання, проведення навчальних занять, із застосуванням цифрових засобів [3].

Все більшого поширення набуває оснащення навчальної аудиторії стаціонарним мультимедійним проектором, комп'ютером, що містить пакет навчальних комп'ютерних програм та підключений до мережі Інтернет, інтерактивною дошкою. Такий набір цифрових засобів навчання суттєво розширює можливості й візуалізаційні функції викладача, але вимагає належного оволодіння ними.

Наприклад, формування здатності презентувати навчальний матеріал може відбуватися на різних рівнях. Студенти, в яких сформоване первинне уміння розробляти прості презентації у редакторі PowerPoint, можуть поглиблювати це вміння у двох напрямках: змістовому і технічному. Змістове вдосконалення передбачає стиснення і концентрацію навчального матеріалу, створення структурно-логічних схем. Технічне вдосконалення забезпечується створенням більш складних презентацій навчального матеріалу із застосуванням анімації, вставок відеофрагментів, аудіосупроводу. Важливим у такому навчанні стає взаємна допомога студентів, їхнє співробітництво, обмін знаннями, уміннями і досвідом діяльності зі створення презентацій. Роль викладача зводиться до ролі тьютора, помічника. Саме у такій атмосфері співробітництва, взаємного навчання, взаємодопомоги і мимовільної конкуренції відбувається розвиток здібностей студентів до роботи з цифровими засобами навчання.

Отже, навчальний процес фахового коледжу діджиталізований, творчий підхід до занять із використанням гаджетів для пошуку інформації, дидактичних ігор, контролю рівня компетентностей тощо робить освітній процес більш цікавим, сучасним і сприяє покращенню якості знань здобувачів освіти.

В Україні протягом наступних років відбуватиметься діджиталізація всіх сфер суспільного життя, то ж і освіта не може стояти осторонь. Цифрова трансформація – це неминучий процес, що відбувається в усьому світі.

Список використаних джерел:

1. Білик В.М. Інформаційні технології та системи : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2006. - 232 с.
2. Закон України «Про вищу освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
3. Лісова Н.В. Педагогічні умови застосування комп'ютерної техніки у навчальному процесі. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. Зб. наук. пр. Ч. 2. Київ-Вінниця : ДОВ «Вінниця», 2002. с. 305–310.
4. Основи стандартизації інформаційно-комунікаційних компетентностей в системі освіти України : метод. рекомендації / В.Ю. Биков, О.В. Білоус, Ю.М. Богачков та ін. / за заг. ред. В.Ю. Бикова, О.М. Спіріна, О.В. Овчарук. Київ : Атіка, 2010. - 88 с.

Бондарчук Інна Михайлівна, викладач

Корнієнко Надія Петрівна, викладач

Гринчук Ольга Володимирівна, викладач

*ВСП «Київський фаховий коледж міського господарства
Таврійського національного університету
імені В. І. Вернадського»*

ДИДАКТИКА ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В ГАЛУЗІ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Мета та завдання дидактичного навчання полягає в дослідженні питань одного із розділів педагогіки, який вивчає закономірності засвоєння знань, умінь і навичок, формування переконань; визначає обсяг і структуру змісту освіти, вдосконалює методи й організаційні форми навчання, вплив навчального процесу на особу, що і вивчає наука «Дидактика», як мистецтво навчання.

На сучасному етапі життя є необхідним питанням досліджування зміни життя учня, студента, викладача та їх родин в режимі дистанційного навчання, а також питання пошуку покращення умов навчання та роботи в інтерактивному режимі.

Основну роль у здійсненні дистанційного навчання відіграють сучасні інформаційно-комунікаційні технології. Головними принципами дидактики дистанційного навчання є взаємодія у процесі самостійної роботи студентів, при освоєнні досліджуваного матеріалу, з консультаційним супроводом викладача в певній дослідницькій діяльності.

Очікуваний педагогічний ефект - самовдосконалення як викладачів, так і студентів фахового коледжу міського господарства при вивченні та дослідженні

систем електропостачання міського господарства, ліфтових установок та іншого підйомного транспорту житлових, адміністративних споруд та торгово-розважальних комплексів під час виконання курсового (дипломного) проекту в дистанційному режимі навчання.

Теоретичне обґрунтування актуальності та важливості завдань комплексу задач дистанційного навчання в міському господарстві полягає в дослідженні сучасних технологій, що забезпечують доставку інформації в інтерактивному режимі за допомогою використання ІКТ (інформаційно-комунікаційних технологій) від тих, хто навчає (викладач коледжу), до тих, хто навчається (студенти коледжу) [2].

Дистанційне навчання надає можливість навчатися на відстані, за допомогою інформаційних технологій [1].

Аналіз і систематизація наявного досвіду викладачів коледжу ВСП КФКМГ ТНУ ім. В. І. Вернадського показує достатній рівень їх підготовки, знань та умінь в умовах сучасного впровадження дистанційної освіти, а також здобуття теоретичних та практичних знань студентами коледжу у повному обсязі відповідно до навчальних програм, які створені відповідно галузевого стандарту вищої освіти : освітньо-кваліфікаційної характеристики випускників (ОКХ) та освітньо-професійної програми (ОПП) підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст» [3].

Дистанційне навчання в умовах карантину – виклик сьогодення, який спрямовує шлях до самовдосконалення як викладачів, так і студентів фахового коледжу міського господарства при вивченні та дослідженні систем електропостачання міського господарства, ліфтових установок та іншого підйомного транспорту житлових, адміністративних споруд та торгово-розважальних комплексів.

Перший заклад загальної середньої освіти в Україні, який отримав ліцензію на провадження освітньої діяльності без очного формату став Центр освіти «Дистанційна школа «Оптіма» [4].

На сьогодні порядок організації та запровадження дистанційного навчання визначено Положенням про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 08.09.2020 № 1115 [5].

Однак, Коменський вважав, що дидактика є не лише мистецтво навчання, але й виховання [6]. Викладання нерозривно пов'язане з навчанням, ці два аспекти процесу утворюють інтегративну цілісність у вигляді процесу навчання. Серед факторів, що забезпечують єдність процесу навчання, є не лише загальна мета освіти, але й використовувані при цьому методи, організаційні форми і засоби навчання, наприклад, використання платформи Meet – Google, Skype, при виконанні курсового (дипломного) проекту з використанням додатків на

персональному компютері, телефоні чи планшету для проведення відеозустрічей високої якості певної групи слухачів.

Таким чином, на сучасному етапі слід розуміти дидактику як науку про викладання і навчання, про закономірності, що діють на платформі предмета.

Дидактика дистанційного навчання в галузі міського господарства передбачає дослідження науки про вивчення фахових дисциплін з систем електропостачання, транспортних пристроїв будівель і споруд та охорони праці і техніки безпеки під час обслуговування цих пристроїв.

Предметом дидактики дистанційного навчання в галузі міського господарства є процеси освіти і навчання, які нерозривно пов'язані з вихованням студентської молоді і є його органічною складовою. Суспільство опікується тим, щоб в повсякденному житті людству було надані комфортні умови для життя, навчання, праці, які і забезпечують випускники нашої спеціальності, адже без електропостачання наших помешкань це неможливо. Саме тому теоретичні знання та накопичений практичний досвід студентами фахового коледжу міського господарства забезпечать галузь міського господарства нормальними умовами праці, навчання та життя.

Тож, знання, уміння та навички, якими володіють студенти на досягнутому ступені розвитку,- являються предметом **дидактики дистанційного навчання в галузі міського господарства.**

Предметом дидактики на сучасному етапі її розвитку є процес освіти і навчання, взятий в цілому, тобто зміст освіти, що реалізується в навчальних планах, підручниках, методи й засоби навчання, організаційні форми навчання, виховна роль навчального процесу, а також умови, що сприяють активній творчій діяльності студентської молоді та їх розумовому розвитку, який забезпечують викладачі.

Розрізняють загальну і предметні дидактики. І саме предметна дидактика забезпечує всіма робочими умовами дистанційного навчання при курсовому (дипломному) проектуванні.

Завдання дидактики дистанційного навчання в галузі міського господарства полягає у :

- визначенні змісту та об'єму робіт по обслуговуванню електротехнічного обладнання будівель і споруд;
- вирішенні професійних ефективних шляхів по модернізації тих чи інших питань в галузі міського господарства завдяки накопиченим знанням, умінням і навичкам;
- дослідженні змін виробничого процесу **в галузі міського господарства.**

Тож, дидактика дистанційного навчання визначається як теорія освіти і навчання. Однак, слід відзначити, що процес навчання завжди пов'язаний з

вихованням, перш за все розумовим і моральним. У зв'язку з цим фактором, є підстави говорити про дидактику як теорію освіти, навчання та виховання.

Предметом дослідження загальної дидактики є процес навчання, взятий в цілому, а **головним завданням** – розкриття загальних закономірностей процесу навчання, що мають об'єктивний характер, і характеристика умов їх виявлення. Сучасна дидактика довела, що справжнім показником ефективності навчального процесу є не лише обсяг засвоєних знань, умінь і навичок, що безперечно, важливо, але й високий рівень розумового розвитку студентів, їх неперервне теоретичного навчання з виробничою практикою за фахом.

Дидактика дистанційного навчання в **в галузі міського господарства** має завдання дослідити здійснювану в процесі навчання взаємодію викладання й навчання і з'ясувати умови, при яких ця взаємодія забезпечує рух фахової свідомості студентів від виникнення технічного завдання до його розв'язання та пропозиції щодо вдосконалення, перехід від незнання до знання, від невміння або недосконалих навичок до формування фахових раціональних умінь і швидких навичок використання знань на практиці.

Дидактика, як і інші науки, перебуває у стадії неперервного оновлення і становлення її наукової термінології. Вироблення чіткої і однозначної системи термінології є необхідною умовою подальшого розвитку дидактики як науки. Це дозволить аналізувати процес навчання за елементами і в системі їх взаємодії, досліджувати системно, повніше і глибше сутність освіти і навчання.

Крім того, на основі впорядкованої власної понятійної системи можна осягнути сутність існуючих дидактичних концепцій і розробляти конкретні сучасні навчальні системи, проектувати навчальний процес з певними характеристиками.

Цій меті і слугує освіта й навчання як планомірно здійснювані процеси озброєння людей знаннями, уміннями і навичками, що відображають накопичений і узагальнений досвід людства, а саме :

- формування уявлень про їх ознаки і властивості, встановлення зв'язків цих об'єктів з іншими предметами та явищами і формування поняття про них;
- аналіз способів використання цих понять та перехід їх у нові поняття.

Мета та завдання дидактики дистанційного навчання фахового коледжу міського господарства полягає в дослідженні питань одного із розділів педагогіки, який вивчає закономірності засвоєння знань, умінь і навичок; визначає обсяг і структуру змісту освіти, вдосконалює методи й організаційні форми навчання в дистанційному режимі, вплив навчального процесу, як на студента так і на викладача, що і вивчає наука «Дидактика», як мистецтво навчання.

На сучасному етапі життя є необхідним питанням досліджування зміни життя учня, студента, викладача та їх родин в режимі дистанційного навчання, а також питання пошуку покращення умов навчання та роботи в інтерактивному

режимі. Основну роль у здійсненні дистанційного навчання відіграють сучасні інформаційно - комунікаційні технології. Головними принципами дидактики дистанційного навчання є взаємодія у процесі самостійної роботи студентів, при освоєнні досліджуваного матеріалу, з консультаційним супроводом викладача в певній дослідницькій діяльності. Дистанційне навчання передбачає сукупність сучасних технологій, що забезпечують доставку інформації в інтерактивному режимі за допомогою використання ІКТ (інформаційно-комунікаційних технологій.) від тих, хто навчає (викладач коледжу), до тих, хто навчається (студенти коледжу).

Дистанційне навчання надає можливість навчатися на відстані, за допомогою інформаційних технологій.

Предметом дидактики в галузі міського господарства є взаємопов'язані процеси освіти і профільного навчання систем енергопостачання, підйомно-транспортного обладнання, які нерозривно пов'язані з вихованням студентської молоді і є його органічною складовою.

Накопичений і узагальнений досвід викладачів фахового коледжу міського господарства має аспект вдосконалення через систему комп'ютерних програм MagiCad Electrical та AutoCAD Electrical. Тож, підготовка фахівців в системі електропостачання будівель і споруд, ліфтовій галузі та інших вантажопідйомних механізмів базується на сучасних освітніх технологіях сфери будівництва та цивільної інженерії, адже, як приклад, студенти спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» виконують курсові та дипломні проекти, де впроваджують інноваційні засоби програмного забезпечення MagiCad Electrical та AutoCAD Electrical, які є надійним інструментом для швидкого та ефективного проектування електричних мереж, систем електропостачання, ліфтового чи ескалаторного виробництва, технології яких використовується успішно на базових підприємствах, де студенти проходять виробничу практику, що має відображення у звітах-щоденниках.

Використання новітніх технологій та програм у підготовці фахівців в галузі міського господарства забезпечують наступні показники: теоретичну підготовку фахівців до практичної фахової діяльності; вивчення Правил будови та безпечної експлуатації ліфтів та ДБН України; професійне проектування, якісне пусконаладження та обслуговування систем енергопостачання будівель і споруд та промислових підприємств, тощо.

Список використаних джерел :

1. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1494-2003>. Про затвердження Програми розвитку системи дистанційного навчання на 2004-2006 роки], Кабінет Міністрів України

2. <https://zakon.rada.gov.ua>. Про затвердження Положення про дистанційне навчання

3. <https://zakon.rada.gov.ua>. Про затвердження Положення про дистанційне навчання
4. <https://optima.school>. Дистанційна школа Оптіма - Перша онлайн школа в Україні
5. <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0941-20>. Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 08.09.2020 № 1115
6. <https://pidru4niki.com/16591226/pedagogika/didaktika>. Дидактика - Педагогіка - Навчальні матеріали онлайн

*Бондарчук Анна Анатоліївна, викладач іноземних мов ВСП «Вінницький торговельно-економічний фаховий коледж КНТЕУ»,
 Радудік Олена Євгеніївна, викладач іноземних мов ВСП «Вінницький торговельно-економічний фаховий коледж КНТЕУ»,
 Фальштинська Юлія Василівна, к. пед. н., викладач іноземних мов ВСП «Вінницький торговельно-економічний фаховий коледж КНТЕУ»*

РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧА ІНОЗЕМНИХ МОВ ЗА ДОПОМОГОЮ ТЕХНОЛОГІЙ SELF-КОУЧИНГУ

У процесі підвищення кваліфікації викладачів доводиться вирішувати складніші питання, ніж під час підготовки майбутніх спеціалістів у ЗВО, оскільки у разі перенавчання і підвищення фахового рівня доводиться асимілювати нові знання в структуру життєвого досвіду слухачів, а також впливати не тільки на інформативному, а й (переважно) на особистісному рівнях. Водночас система підвищення кваліфікації менш інерційна та здатна реагувати на швидкі соціально-економічні і техніко-технологічні умови. Як правило, вона має безпосередній двосторонній зв'язок із практикою, що дає змогу швидше отримати освітній результат, а контингент, що навчається, здатний критично оцінювати пропонувані інновації, може безпосередньо брати участь в їх апробації, розвитку та реалізації.

На нашу думку в системі підвищення кваліфікації викладачів іноземних мов найефективнішими сьогодні є інтерактивні, інформаційні та тренінгові технології. Розвиток інформаційних технологій у сучасному світі потребує нових методичних підходів до освітнього процесу. Сьогодні у світі спостерігається формування освітніх систем нового покоління, ознаками яких є відкритість матеріалів для коментування, редагування в необхідних випадках та адаптації під конкретного користувача. Запровадження інформаційно-комунікаційних технологій у систему освіти веде до зміни ролі викладача, до появи нових методів, організаційних форм і засобів навчання. У контексті інноваційного розвитку післядипломної педагогічної освіти на основі інформаційно-комунікаційних технологій значні перспективи має навчання за дистанційною формою.

Викладачами іноземних мов ВСП «Вінницький торговельно-економічний фаховий коледж КНТЕУ» був створений тренінговий центр self-коучингу, який спрямований на підвищення професійної компетентності викладачів іноземних мов, розвитку їх педагогічної творчості, ознайомлення з сучасними технологіями навчання, із перспективним педагогічним досвідом.

Основним завданням цього центру є оволодіння викладачами іноземних мов у найкоротші терміни відповідними практичними навичками, які зараз є вкрай необхідними у створенні інноваційного освітнього простору і забезпеченні якісного і ефективного освітнього процесу. А ще більше – щоб ці зміни набували системного характеру і забезпечували сталий розвиток навчального закладу.

Self-коучинг (від англ. self-coaching - самонаставництво, особистісне тренування) – це одна з інноваційних технологій, яка допомагає підготувати педагога з інноваційним типом мислення, творчого, умотивованого. Це технологія педагогічного самонаставництва, професійної самореалізації і самовдосконалення, яка ґрунтується на прийнятті викладачем відповідальності за власні думки, дії, звички і за розвиток власного професіоналізму, педагогічної творчості і майстерності.

Щоб стати дійсно хорошим викладачем, що здатний зрозумілим і цікавим способом навчати студентів іноземної мови необхідно вдосконалювати свою майстерність і знання. Адже тільки викладач, який сам прагне підвищувати рівень своїх професійних знань, може виховати успішних й інтелектуально розвинених студентів.

У першу чергу викладачами циклової комісії філології ВСП «ВТЕФК КНТЕУ» був створений Google Classroom з кодом доступу для бажаючих викладачів іноземних мов з інших навчальних закладів.

Цей гуглклас містить серію семінарських занять з найактуальніших тем сьогодення: «Створення YouTube каналу», «Створення Е-підручника», «Створення LiveWorkSheets», «Використання QR-коду на заняттях іноземної мови», «Робота з онлайн-сервісом Classtime», «Робота з інтерактивною платформою Kahoot» тощо. Викладач міг працювати з усіма запропонованими темами, або лише з тою, яка була найбільш актуальною саме для нього.

Кожне семінарське заняття складалося з теоретичної та практичної частини: посилання на онлайн-майстер, відеоматеріали з інструкціями, Wordдокументи. При онлайн-зустрічах кожен викладач міг ставити запитання та обов'язково показати свої виконані практичні завдання (створені YouTube канали викладачами іноземних мов, QR-коди, LiveWorkSheets тощо). Всі ці матеріали викладачі зберігали у своїх власних віртуальних кабінетах, які вони також навчилися створювати на наших освітніх курсах.

Слухачі ознайомились із сервісом LiveWorkSheets, який дозволяє викладачам перетворювати свої друковані розробки в повноцінні інтерактивні робочі листи. Вони створювали сторінку або цілий робочий зошит з іноземної мови; робили посилання на цю сторінку студентам в домашню роботу і бачили їх виконання тесту із оцінки в максимум 10 балів. Педагоги також могли використовувати напрацювання інших викладачів і додавати ці сторінки з певної теми до себе в зошит, тобто формували збірник вправ і завдань під потреби групи. На LiveWorkSheets вони навчилися вставляти прослуховування аудіо та перегляд відеоматеріалів.

Під час тренінгу викладачі створювали власні YouTube-канали, вибирали для свого відео одразу українські або англійські субтитри, додавали будь-яке посилання та створювали плейлисти для завантаження кількох відео. Також вони навчилися зберігати лінк на відео і додавати його у розклад чи добірку навчальних матеріалів.

Е-підручник є важливим елементом сучасного освітнього середовища, який дає можливість кожному студенту незалежно від рівня його підготовки брати активну участь у навчальному процесі, індивідуалізувати свій процес навчання, здійснювати самоконтроль. Впродовж тренінгу викладачі ВСП «ВТЕК КНТЕУ» ознайомилися з однією з найкращих програм для створення інтернет-посібника – програмою TurboSite. Вони виділили наступні переваги е-підручника: дуже проста для освоєння, безкоштовна, надає можливість додавати фото- та відеоматеріали, робити гіперпосилання та створювати тести. Під час курсів викладачі мали можливість на практиці створити свої власні е-підручники. Створення посібника відбувалося в декілька кроків: обрати шаблон оформлення; налаштувати параметри посібника – вказати назву, додати короткий опис та інформацію про автора та ін.; додати сторінки до проекту; створити тести; згенерувати посібник та опублікували.

QR-код (від англ. quick response — швидкий відгук) – це двовимірний штрих-код, який дозволяє кодувати будь-яку інформацію – текст, веб-посилання, відео з YouTube, локацію на Google картах, файл з хмари (Google, Microsoft). Головною перевагою QR-коду є можливість сканування звичайною камерою смартфона великого обсягу інформації, що кодується.

До уваги викладачів іноземних мов було запропоновано зробити свій [QR-код, за допомогою якого викладачі закодували:](#)

- завдання для індивідуального або групового виконання;
- мультимедійні файли;
- корисні посилання до певних завдань;
- практичні заняття у вигляді командної гри;
- білети до іспитів.

За допомогою інтерактивного сайту Kahoot.com викладачі вчилися створювати вікторини. Для роботи з цим ресурсом вони реєструвалися на Kahoot.com. На головній сторінці сайту педагоги вибирали вже створені завдання з переліку вікторин, створювали власні вікторини, переглядали результати виконаних завдань, дізнавалися необхідну інформацію про інтерактивний сайт або надсилали коментар. Для створення завдання викладачі переходили на посилання New K (нова вікторина), де вибирали завдання:

- 1) Quiz (запитання з варіантами відповідей);
- 2) Jumble (слова/текст поставити в правильному порядку);
- 3) Discussion (обговорення);
- 4) Survey (дослідження)

Для кожного завдання викладачі вказували: назву; ключові слова та коротку анотацію; мову; аудиторію, (для кого була б корисна вікторина; ресурси (підручники, посилання); відео з YouTube; зображення, яке би привернуло увагу і націлило аудиторію на вікторину; видимість (можливість персонального або колективного доступу); таймер.

Викладачі пересвідчилися, що Kahoot.com є дуже зручним ще й тому, що завдання можна виконувати з мобільного, використовуючи мобільний додаток Kahoot!App або Kahoot.it. У процесі роботи педагоги дійшли висновку, що цей ресурс можна використовувати як для синхронного, так і для асинхронного навчання на дистанційному курсі.

На тренінгу «Інтерактивні додатки» викладачі іноземних мов використовували Quizlet – інтерактивний додаток для вивчення та закріплення навчального матеріалу. Педагоги працювали з готовими або створювали власні модулі, групи, курси, діаграми, записували своє мовлення для кращого запам'ятовування матеріалу. Педагоги дійшли висновку, що цей сайт є особливо корисний для подачі та закріплення нового матеріалу. Створивши завдання, вони або зберігали його на Google-диску, або ж використовували онлайн, безпосередньо з сайту.

Після проведення низки тренінгів для викладачів іноземних мов:

1. Визначено, що однією зі складових успішної організації навчального процесу є впровадження різних форм і методів дистанційного та змішаного навчання для покращення ефективності самостійної роботи, розвитку пізнавальних і творчих здібностей студентів відповідно до мети навчання.

2. Доведено, що в умовах швидких темпів розвитку науково-технічного прогресу вимоги до викладачів включають в себе вільне володіння ним сучасними інноваційними освітніми технологіями, готовність до змін ролевих функцій викладача, впровадження віртуального кабінету викладача та нових форм взаємодій між викладачем і студентами.

3. З'ясовано, що селф-коучинг – це потужний набір навичок, інструментів і методів для роботи над собою, своїми завданнями та цілями, своїм майбутнім.

Це, власне, допомога самому собі, розкриття свого потенціалу і впорядкування внутрішніх бар'єрів. Технологія селф-коучингу спрямована на інтенсифікацію навчального процесу, ефективне вирішення поставлених завдань у межах освітньої програми. Вона перетворює звичайне навчання на цікавий, творчий процес, спроможний не лише задовольнити будь-які потреби сучасних студентів, а й повною мірою розкрити творчий потенціал кожної особистості, яка бере участь в освітньому процесі.

Список використаних джерел:

1. Використання інформаційно-комунікаційних технологій на уроках іноземної мови: тематичний збірник праць /Упоряд.: А.А. Волосюк; за заг. редакцією А. О. Лавренчука. Рівне : РОІППО, 2018. - 29 с.

2. Матвієнко О. В., Калугіна Т. В. Професійний саморозвиток викладача іноземної мови у системі науково-методичної роботи коледжу: діагностичний інструментарій: навч.-метод. посібник. Івано-Франківськ: НАІР, 2018. - 146 с.

3. Панченко А.О., Пометун О.І., Ремех Т.О. Навчання в дії: Як організувати підготовку вчителів до застосування інтерактивних технологій навчання/ А.О. Панченко, О.І. Пометун, Т.О. Ремех [Метод. посібник]. К.: А.П.Н., 2018. - 72с.

4. Сидоренко В.В. Селф-коучинг (самонаставництво) як технологія професійного розвитку педагога Нової української школи : спецкурс/ Вікторія Вікторівна Сидоренко. К.: Агроосвіта, 2020. - 94 с.

5. <https://www.liveworksheets.com>

6. <https://lyudmilabakay.blogspot.com/2017/09/mobile-e-learning-kahoot-kahoot.html>

7. <http://teach-hub.com/scho-take-qr-kod-ta-yak-joho-vykorystovuvaty-vchytelyu/>

*Величко Людмила Василівна, викладач ВСП
«Вінницький торговельно-економічний
фаховий коледж КНТЕУ»*

ВИКОРИСТАННЯ ОСВІТНІХ ІНСТРУМЕНТІВ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ПЕДАГОГА

У сучасному освітньому просторі відбувається інтенсивна цифрова трансформація, яка висуває нові вимоги до компетентності викладача. Цифрові технології грають ключову роль організації освітнього процесу. Їх можна використовувати як інструмент спільної роботи, організації активної пізнавальної діяльності. Цифрові компетенції викладача сьогодні мають універсальний характер та надають учасникам освітнього процесу механізми адаптації до цифровізації суспільства, а цифрова компетентність педагога стає основою для повноцінної участі викладача та студентів у суспільстві знань, розкриття талантів здобувача освіти.

Виникає потреба у створенні якісних методів навчання, якими могли б керуватися заклади освіти для забезпечення безперервного професійного розвитку викладачів. Викладачам необхідно розуміти, способи використання цифрових технологій у класі найефективніші для розвитку цифрових навичок у студентів. Крім цього, важливо оптимізувати час викладачів та визначити, в якому форматі проводитиметься їхнє професійне навчання. Заходи з професійного розвитку викладачів повинні включати програми наставництва, а також надавати можливості для співпраці викладачів один з одним.

Сучасна дійсність висуває нові вимоги до педагогів та тих освітніх технологій, які ними використовуються. В даний час актуальною є реалізація таких інноваційних програм професійного розвитку педагогів, які допомагають їм освоювати сучасні освітні технології, новий інструментарій організації проектної та навчально-дослідницької діяльності студентів, що згодом дозволить змінити практики роботи з молоддю та сприятиме створенню у закладах та системі додаткової освіти умов розвитку інтересу які навчаються наукових досліджень, проектування, зокрема у сфері високих технологій.

Світ змінюється, ми змінюємося за ним. Розвивається цифрове освітнє середовище, обговорюються нові підходи освіти. Наразі для педагогів відкриваються нові горизонти використання різноманітних технологій у процесі роботи.

Безперечно, цифрові компетенції важливі. Це ті самі навички 21-го століття, які стають важливими в наш час, оскільки в цьому є можливість для розвитку інновацій, зростання та участі в цифровому суспільстві та економіці (поряд із творчістю, підприємництвом).

Цифрова грамотність - це система знань, навичок та установок, необхідних для життя в цифровому суспільстві, їх формування та розвиток має бути усвідомленим та керованим, і лише за цієї умови можливе досягнення головної мети цифровізації – підвищення якості життя людей.

Викладач є центральним об'єктом цифрового навчального закладу, покликаний не тільки передавати предметні знання, вирішувати завдання навчання, виховання та розвитку, а й виконувати нові функції, будучи наставником студентів, відповідальним за формування їхньої цифрової грамотності, який є експертом у сприянні впровадженню цифрових інновацій у освітніх закладах.

Технології можуть допомогти вчитися у своєму темпі. Курс електронного навчання може бути легко виконаний частинами або повторений при необхідності. За допомогою даних та штучного інтелекту ми можемо адаптувати та рекомендувати тренінги відповідно до потреб людини. З великою кількістю відкритого онлайн-навчального контенту практика керування та перевірки контенту стає все більш цінною і допомагає виділити дійсно працюючих студентів від тих, кому освіта не така важлива.

Навчання на основі ігор може як навчати, так і залучати користувачів. Тут важливо відзначити, що ігри повинні бути добре структуровані та тримати гравця залученим до процесу навчання. Вони мають бути складними, корисними, економними та мобільними. Таким чином, коли інформація добре структурована, і студент переходить на новий рівень, немов грає в гру, виконуючи різні завдання.

Іти в ногу з останніми тенденціями електронного навчання може бути проблемою навіть для найвідданішого педагога. Проте електронне навчання рухається до більш інклюзивних та спільних підходів. Поточні тенденції в цифровій освіті також рухаються у бік більш привабливих форматів, більше покладаючись на ігрову форму, щоб залучити та утримати інтерес студентів.

Виділимо кілька трендів електронного навчання. Електронні засоби використовуються для створення динамічнішого навчального середовища. Це проявляється у використанні інтерактивних дошок, онлайн-класів тощо. Замість того щоб розвиватися, електронне навчання швидко стає домінуючим засобом передачі знань людям різного віку.

Однак, оскільки це все ще є досить новим явищем, концепція все ще розвивається і змінюється на постійній основі. Багато принципів електронного навчання можна побачити у його освітніх платформах.

Адаптивне навчання – це стиль навчання, коли ресурси, заходи, проєкти та завдання адаптовані до індивідуальних потреб кожного студента. У контексті електронного навчання реалізація адаптивного навчання зазвичай здійснюється за допомогою встановлених алгоритмів, на відміну потенційно суб'єктивних оцінок викладача. Зараз основні платформи електронного навчання пропонують адаптивні послуги навчання, і немає жодних підстав вважати, що ця тенденція не збережеться в найближчому майбутньому.

Переваги використання цифрових технологій в освіті для розвитку цифрових компетенцій студентів та інших результатів навчання можуть багато в чому залежати від здатності навчальних закладів та викладачів створювати умови для належного використання цифрових технологій. Широке та комплексне використання різних інструментів здатне допомогти у розвитку цифрової компетенції як студентів, так і педагогів.

Отже, можна зробити висновки, що цифрова компетентність є важливою професійною характеристикою вчителя цифрового закладу. Питання виявлення її

сутності, способів формування та оцінки рівня актуалізуються у зв'язку з динамічним розвитком цифрових технологій та підвищенням їхньої ролі в житті та діяльності людини.

Сучасний педагог має вміти не тільки ефективно використовувати наявні цифрові технології, користуватися різними текстовими та графічними редакторами, засобами обробки інформації, програмами для створення електронних презентацій, а й освоювати нові технології, приділяти особливе значення самовдосконаленню та розвитку власної цифрової грамотності та необхідних цифрових навичок, що загалом визначає цифрову культуру сучасного викладача.

Можна впевнено сказати, що штучний інтелект — це майбутнє дистанційної освіти. Крім простих команд для смартфонів, штучний інтелект знайшов застосування у контексті електронного навчання. Підкріплюючи концепції адаптивного навчання, штучний інтелект не лише допомагає студентам проходити курси, але також може допомогти у швидкому прогнозуванні навчання та персоналізації. Потенційні додатки при цьому нині здаються безмежними, враховуючи присутність штучного інтелекту у кількох галузях поза освітою.

Список використаних джерел:

1. Биков В.Ю. Моделі організаційних систем відкритої освіти : монографія / В.Ю. Биков. – К. : Атіка, 2009. – 684 с.
2. Гончаренко С.У. Український педагогічний енциклопедичний словник. Видання друге, доповнене і виправлене – Рівне: Волинські обереги, 2011. - 522 с.
3. Заболотний В.Ф. Дидактичні засади застосування мультимедіа у формуванні методичної компетентності майбутніх учителів фізики : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. пед. наук : спец. 13.00.02 “Теорія та методика навчання (фізика)”/В.Ф. Заболотний . – Київ. – 2010. – 38 с.
4. Коваль Т.І. Підготовка викладачів вищої школи: інформаційні технології у педагогічній діяльності : навч.-метод. посіб. / Т.І. Коваль. – К. : Вид. центр НЛУ, 2009. – 380 с.
6. Козлакова Г.О. Теоретичні і методичні основи застосування інформаційних технологій у вищій технічній освіті: Монографія. – К. : ІЗМН, ВІПОЛ, 1997. –180 с.

*Дмитренко Лілія Миколаївна,
викладач Полтавський базовий
медичний фаховий коледж*

РОЛЬ ВИКЛАДАЧА В УМОВАХ ДИДЖИТАЛІЗАЦІЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

Забезпечення якості освіти є пріоритетним завданням суспільства. Сучасний освітній процес неможливо уявити без цифрових технологій, прийнята Концепція реформування освіти в Україні передбачає впровадження елементів діджиталізації в навчальний процес. Умовою успішності в сучасному суспільстві є наявність інформаційних компетенцій.

Важливим викликом сучасності для освіти є формування конкурентоспроможного фахівця, який відповідає запитам роботодавців, виробників, бізнесу. Ці проблеми можливо вирішити лише за умови тісної співпраці закладів освіти і виробників з впровадженням цифрових технологій в підготовку висококваліфікованих фахівців, конкурентоспроможних на ринку праці.

Сутнісними характеристиками елементів процесу діджиталізація є: мобільність, доступність та безкоштовність, зберігання та використання інформації незалежно від місця знаходження, відсутність необхідності оновлення та встановлення програмного забезпечення так, як технології «стали хмарними». Під час таких перетворень у викладачів виникає потреба в набутті освіченості, високого рівня обізнаності інформаційно-комунікативних здібностей.

Нові вимоги висуваються до викладання навчальних дисциплін. Воно має забезпечувати якість освіти, мотивацію студентів, залучаючи студентів до творчої, навчальної і наукової діяльності. Навчальні дисципліни мають бути інтегрованими, включати елементи діджиталізації. Викладач повинен використовувати електронні методичні ресурси, при цьому максимально враховувати можливість застосування сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

Діджиталізація в освіті дає здобувачам освіти можливість працювати в інтерактивному фаховому середовищі, регулювати підбір програм за допомогою навчальних сайтів, які містять матеріал розподілений за рівнями складності, надає доступ до ресурсів віртуальних бібліотек (а отже електронних довідників, фахових матеріалів, словників), корисних навчальних програм, аудіозаписів, тощо.

Завдяки новим інструментам, викладачі можуть спілкуватися зі здобувачами освіти через мобільні додатки, соцмережі і хмарні технології. Наприклад, викладач проводить перевірку знань студентів не традиційним способом за допомогою ручки і паперу, а в електронному форматі за допомогою електронних форм, тестів. Таким чином, можна оперативно отримати і обробити інформацію.

Перспективним завданням для викладачів є: постійно вдосконалювати навички щодо цифрової грамотності, зосереджуючись на використанні цифрових технологій у навчальному процесі.

Список використаних джерел:

1. Цифрова економіка. Як ми будемо жити в еру digital?[електронний ресурс] // EasyPay. – Режим доступу: <http://blog.easypay.ua/uk/tsifrova-ekonomika-yak-mi-budemo-zhiti-v-erudigital/>
2. Сучасні технології та освіта: чого чекати?[електронний ресурс] //Радіо Свобода. – Режим доступу: <https://www.radiosvoboda.org/a/29175249.html>
3. Цифрова адженда України – 2020/ Проект С. Кубова, О. Мініч, А.Бірюкова - Міністерство економічного розвитку та торгівлі України. Грудень, 2016. – 90 ст.
4. Як штучний інтелект може допомогти освіті?[електронний ресурс] // Освіторія – Режим доступу: <https://osvitoria.media/experience/yak-shtuchnyj-intelekt-mozhedopomogty-osviti/>

*Кавун Жанна Анатоліївна,
викладач ВСП «Вінницький
торговельно-економічний коледж
КНТЕУ»*

ЗАСТОСУВАННЯ GOOGLE-ДОДАТКІВ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Сучасний світ дуже динамічний. Цифровий світ, у якому ми живемо, вимагає від викладача нового підходу до викладання своєї дисципліни. Студентам уже не достатньо читати підручники – їм не цікаво. Інформатизація суспільства вимагає широкого застосування інформаційно-комунікаційних технологій в навчальному процесі. Відмінним рішенням цих проблем є впровадження в навчальний процес хмарних технологій.

На сьогодні в освітній практиці активно використовуються поєднання традиційних методів навчання та сучасних інформаційних технологій, у тому числі і веб-технологій. Вони надають можливість підійти до вирішення будь-якої освітньої проблеми по-новому за рахунок дидактичних особливостей їх використання, що роблять їх привабливими для створення освітніх ресурсів.

Широкий набір сучасних інструментів (сервісів) для спілкування та спільної роботи викладачів та здобувачів освіти на основі хмарних технологій надає платформа Google, яка не вимагає додаткового апаратного обладнання і спеціального програмного забезпечення на комп'ютері користувача і відповідні сервіси якої є безкоштовними для навчальних закладів.

Які ж саме сервіси платформи Google використовують в своїй роботі педагоги ВСП «Вінницький торговельно-економічний коледж КНТЕУ»? Серед таких сервісів можна виділити:

Gmail – пошукова служба веб-пошти, що поєднує в собі кращі функції звичайної електронної пошти та пошукову технологію компанії Google.

Google Диск – хмарне сховище, що дозволяє користувачам зберігати свої дані і ділитися ними з іншими користувачами в Інтернеті, надає можливість доступу до файлів або цілих тек окремим педагогічним працівникам та здобувачам освіти.

Google Документи – мережевий офісний пакет, що включає текстовий, табличний редактор і службу для створення презентацій, допомагає у створенні різноманітних документів.

Google Sites – даний сервіс допомагає здобувачам освіти у створенні проєктних сайтів без жодної стрічки коду.

Персональний сайт викладача є одним з важливих показників оцінки інформаційної компетентності, демонструє його вміння представити свої педагогічні та методичні розробки для оцінки професійної компетенції, обміну досвідом, дозволяє брати участь у різноманітних конкурсах, конференціях. Безумовно, грамотно розроблений персональний сайт з актуальною інформацією, цікавими статтями, бібліотекою електронних книг, блогом, посиланнями на інші ресурси буде цікавий багатьом відвідувачам мережі Інтернет.

Створення веб-сайтів – важкий і кропіткий процес. Сьогодні Інтернет надає викладачеві велику кількість ресурсів та інструментів для створення свого сайту і використання його в освітньому просторі. Природно, що підтримка працездатності

сайту і високих позицій у рейтингах пошукових систем потребують певних затрат часу та творчих ідей педагога.

Персональний сайт – це комунікаційний центр, що дозволяє перетворювати, зберігати, транслювати інформацію, спрямовану на вирішення проблем освітнього характеру. Сайт може виступати і засобом масової інформації, і як засіб дистанційної освіти, і як інтернет-магазин навчально-методичної літератури та дидактичних матеріалів, як місце обговорення актуальних питань, як дошка оголошень, як файлообмінник, і, звичайно, як візитна картка викладача

Вlogger – сервіс для створення авторських блогів. Блог – це ваш щоденник, арена для щоденних ораторських вправ.

Блог – це простір для співпраці і ваша інформаційна трибуна. Або місце для публікації останніх новин і доробок, потрібних посилань. Блог – це ваші власні думки і записи, якими ви можете поділитися з усім світом. Ваш блог стане таким, як ви побажаєте.

Для створення сучасного комплексу методичного забезпечення використовуємо не тільки перераховані вище сервіси та технології, але багато інших, а саме:

- сервіс для створення електронних тестів «Мастер-Тест»:
http://mastertest.net/ru#m=Teacher_Tests;

- сервіс для створення інтерактивних вправ LearningApps:
<https://learningapps.org/myapps.php>.

Використання інформаційних технологій надає можливість зосередити увагу на тих питаннях, яким і повинні займатися педагогічні працівники: на створенні і розширенні електронних освітніх ресурсів та їх використанні з метою підвищення якості навчання.

Отже, використання інформаційних технологій надає більшої свободи для діяльності викладачів. Застосування викладачами закладу цих технологій надає можливість легкого та швидкого доступу до комплексу методичного забезпечення процесу навчання; розширення і зміцнення професійних зв'язків між окремими педагогами; підвищення рівня власної кваліфікації та професійної майстерності.

Список використаних джерел:

1. Буртовий С.В. Хмарні технології в освіті: Microsoft, Google, [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://oin.in.ua/>.

2. Лященко К. В. Google-сервіси: можливості та перспективи використання у сучасному освітньому середовищі. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.psyh.kiev.ua/>.

*Клебан Оксана Дмитрівна, викладач
Вишнянський коледж Львівського
національного аграрного університету*

ІНТЕРНЕТ-РЕПУТАЦІЯ ПЕДАГОГА У СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ

Педагогічна професія — одна з найдавніших професій у світі. Вона виникла з потребою людства передавати свій набутий досвід підрастаючому поколінню. З

розвитком людського суспільства змінюються вимоги та завдання, які ставляться до педагога[1].

На сьогодні сучасний педагог повинен не тільки «йти в ногу» з розвитком діджиталізації освітнього процесу, а й бути на «одній хвилі» з сучасним студентом. Крім навчальних та традиційних засобів, для цифрового навчання педагог використовує також соціальні мережі, як спосіб обміну та поширення інформації.

Чи може педагогічний працівник розміщувати особисту інформацію в соціальних мережах і наскільки вона може бути особистою?

З одного боку, педагог повинен демонструвати високі стандарти особистої і професійної поведінки, а також підтримувати суспільну довіру до професії і демонструвати високі стандарти етики та поведінки всередині, і за межами навчального закладу. Крім цього, викладачу слід зберігати належну дистанцію, яка відповідатиме його професійній позиції і переконуватись, що особисті погляди жодним чином не мають негативного впливу на студентів чи не змушують їх порушувати закон.

З іншого боку, педагог може мати право на особистий простір та особисте життя з правом поширювати особисту інформацію так, як він чи вона вважає за потрібне.

З одного боку, вчитель така сама людина, як і всі інші. З іншого — так сталося, що до нього прикута пильна увага багатьох людей, деколи навіть тих, кого це абсолютно не стосується.

Звичайно, що сучасна молодь зовсім не така, якою була 5, 10 чи 15 років тому, світ змінюється і не стоїть на місці, тому, сучасний педагог повинен бути на одному інформаційному рівні з дитиною для покращення прийняття та світосприйняття.

Для того, щоб знайти баланс та рівновагу в питанні інтернет-репутації педагога, потрібно дотримуватись деяких правил при використанні соціальних мереж, а саме:

- Налаштувати персональну сторінку в соціальній мережі так, щоб вона виглядала професійно.

- Захист своєї приватної інформації. Зробити свої профайли «приватними», щоб їх змогли переглядати лише «друзі» або ті, кому надано доступ. Вибір для публікації повідомлень статусу загальнодоступного або приватного.

- Перед тим, як щось опублікувати, запитайте себе «Як би я на це відреагував, якби був татом чи мамою одного з учнів?»

- Створення прикладу для своїх студентів — потрібно показати їм, як потрібно себе поводити в мережі.

- Виважене ставлення до розміщення особистих фото. Слід пам'ятати, що їх бачитимуть колеги, діти, батьки.

- Попросіть друзів і родичів не позначати вас на тому фото чи тексті, що може скомпрометувати вас як професіонала.

- Захист своїх паролів (*не дозволяйте дітям користуватися своїм комп'ютером чи мобільними пристроями*).

- Пишіть на теми, які стосуються вашої професійної діяльності — це демонструватиме ваш професіоналізм і знання предметної галузі.

- Стежте за своїми «підписниками» та «друзями»[2].

Щоб уникнути конфліктів, пов'язаних з активністю працівників навчальних закладів в соцмережах, керівництво може перед прийомом на роботу ознайомити людину з правилами поведінки. Це можуть бути конкретні пункти, за порушення яких педагог може отримати попередження, штраф або цілком аргументоване прохання написати заяву про звільнення. Недарма кажуть, що репутація однієї людини – це репутація всієї установи.

Соціальні мережі стали невід'ємною частиною життя. Сьогодні майже всі мають сторінку онлайн, але ж ми – педагогічні працівники, тому повинні подавати приклад тієї поведінки, яку очікуємо від своїх студентів в навчальному закладі та поза його межами.

Президенти, депутати, лікарі, вчителі – це професіонали, які мають стереотипне сприйняття в очах суспільства. Суспільство очікує від людей цих професій суперетичної поведінки. Тому і в соцмережах представники «стереотипних» професій повинні свою поведінку контролювати, відокремлюючи професійне від особистого. І пам'ятати, що в першу чергу люди сприймають вас крізь призму професійної діяльності.

Позиція вчителя щодо поведінки в соцмережах повинна дозволяти приблизно той рівень свободи, з яким педагоги ведуть себе в закладі освіти. Адже віртуальний світ – це не паралельна реальність, а ще одна форма спілкування. Вона повинна бути приблизно такою ж, як в реальному житті.

Педагог в соцмережах – та ж особа, що і в житті. Варто пам'ятати, що соцмережі – не ваша особиста затишна кімната, де ви сидите і чаюєте тет-а-тет. Це, скоріше, середньовічна площа, на якій ви декламуєте власні думки, де вас обговорюють і оцінюють[1].

Соціальні мережі мають неймовірну силу: потрібно чимало років, аби вибудувати професійну репутацію, але достатньо кілька секунд, щоб її зруйнувати.

Єдиної вірної для всіх відповіді на питання «Як вижити в соцмережі?» ще, на жаль, не придумали. Але скоротити кількість негативу в онлайні в наших силах. І допоможуть у цьому загальні для всіх правові та етичні норми.

1. Слід пам'ятати, що в соціальних мережах ви розмовляєте з людьми. Мається на увазі, що в інтернет-листуванні слід керуватися принципом: «Чи зміг би я те ж саме сказати людині в обличчя?» Якщо так, то все в порядку, можна писати.

2. Потрібно дотримуватися тих самих стандартів поведінки, що і в реальному житті.

3. Не забувати, що перебуваєте, – в кіберпросторі. Якщо в соціальних мережах педагог «дружить» зі своїми студентами, то слід в налаштуваннях прибрати можливість переглядати список друзів на сторінці іншим користувачам.

4. Повага до часу і можливостей інших. Тобто розміщувати слід тільки ту інформацію, яка має якесь значення.

5. Зберігання спокою. Бажано як мінімум не лягати і не викладати сумнівних фото. Як максимум – не робити нічого, що може зашкодити репутації.

6. Допомога іншим там, де можна це робити.

7. Уникання публічних конфліктів. Не потрібно намагатися перемогти троля у суперечці. Як правило, нічого хорошого з цього не виходить. Результат – непорозуміння і конфлікт на порожньому місці.

8. Повага права на приватне листування. Викладати приватні листування в загальній доступ є поганим тоном.

9 Не слід зловживати своїми можливостями. Педагогу зазвичай відомо досить багато про учнів та їхні сім'ї. Така особиста інформація повинна залишатися конфіденційною.

10. І на останок: потрібно навчитися прощати іншим їхні помилки[2].

Список використаних джерел:

1. <http://www.etica.in.ua/moral-ni-printsipi-suchasnogo-pedagoga/>
2. <https://librarycre.wordpress.com/2019/03/05/internet-image-of-the-teacher/>

*Козачкова Аліна Сергіївна, заступник
директора з виховної роботи, викладач
Лубенського лісотехнічного фахового коледжу
Тихович Ганна Володимирівна,
методист, викладач
Лубенського лісотехнічного фахового коледжу*

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЦИФРОВИХ НАВИЧОК ПЕДАГОГА ЛУБЕНСЬКОГО ЛІСОТЕХНІЧНОГО ФАХОВОГО КОЛЕДЖУ

Пандемія COVID-19 вплинула на різні соціальні сфери і процеси життєдіяльності людей, у тому числі й на освітній процес в Україні. Зокрема, питання дистанційної форми навчання освіти та впровадження новітніх і цифрових технологій набуло більшої актуальності, а здобуття знань – нових філософських рис. Таким чином, навчання стає не просто процесом засвоєння матеріалу, а і значною мірою вмінням пошуку, аналізом та синтезом значного об'єму необхідної інформації, її сприйняття, порівняння різних ресурсів.

Розвиток нових інформаційних і комунікаційних технологій породжує системні зміни у всіх сферах суспільного життя, без яких сьогодні не можливо уявити ефективну роботу сучасного педагога. Освітняни повинні швидко реагувати на ці зміни, вміти застосовувати новітні цифрові засоби, знати шляхи і способи безпечного поводження в мережі Internet, бути обізнаними щодо способів захисту особистої інформації в цифровому просторі.

Цифрова грамотність і навички характеризують уміння людини використовувати на практиці конкретні знання та сучасні інформаційні технології. Компетентний фахівець упевнено володіє сучасними технологіями на робочому місці (що вже говорити про повсякденне життя та дозвілля), шукає та зіставляє дані з різноманітних джерел.

В умовах періодичних локдаунів і карантинів саме цифрові технології дають змогу не зупиняти навчання, а безпечно продовжувати його в дистанційному або змішаному форматі. Цифрова грамотність для сучасного викладача є не забаганкою, а виявом грамотності та обізнаності, яка включає:

- використання цифрових технологій під час спілкування для оцінювання рівня знань студентів, створення контенту, розвитку та розв'язання проблем, активного залучення здобувачів освіти до навчання;

- пошук, створення та обмін цифровими ресурсами;
- організація робочого й освітнього процесу за допомогою цифрових технологій;
- використання цифрових технологій для підвищення кваліфікаційного рівня [4].

Значно підвищуються у таких умовах і вимоги до викладачів. Ще десятиліття тому педагог вважався єдиним джерелом знань, аудиторні години – незамінними у зв'язку з обмеженою можливістю самостійного пошуку інформації.

Здобувачі освіти цифрового покоління вже не хочуть пасивно сидіти і чекати, поки викладач повільно, логічно і послідовно буде передавати їм свої знання. Новому поколінню хочеться інтерактивності та багатозадачності, швидкого отримання інформації. Підлітки люблять наочні картинки, короткі відео. Сучасні студенти прагнуть навчатися разом з іншими, обмінюватися досвідом, втілювати спільні проекти. Вони цінують речі, які можна відразу застосувати на практиці і значно гірше сприймають суху теорію, відірвану від життя.

Застосування інформаційно-комунікаційних технологій дає змогу:

- зацікавити студентів;
- зробити заняття захопливим, яскравим, емоційно насиченим;
- формувати у здобувачів освіти здатність сприймати предмети та явища різнобічно;
- розвивати практичні навички користування з метою розв'язання життєвих та навчальних завдань [3].

Заняття без застосування цифрових технологій наразі неефективне, хоча б тому, що студенти звикли до сучасного способу подання інформації. Їм не цікаво гортати сторінки підручника і читати записи, зроблені крейдою на дошці. Вони надають перевагу онлайн-заняттям, адже переважна більшість ледь-ледь «відсиджує» заняття, щоб на перерві повернутися якомога швидше до гаджетів. Усе, що може робити педагог без сучасних інструментів – це конкурувати з Google [5].

Якість знань у закладах фахової передвищої освіти великою мірою залежить від запроваджених форм викладання, передових технологій, матеріально-технічних, дидактичних і психолого-педагогічних умов і застосування інтерактивних технологій. Це підвищує зацікавленість студентів у навчанні, а також формує здатність аналізувати отримані дані та застосовувати знання на практиці. [1].

Ефективно здійснювати освітній процес під час карантину дозволяють різноманітні платформи та сервіси. Створені для швидкого обміну інформацією ще на початку запровадження дистанційної форми навчання групи у Viber, наразі органічно вплітаються у навчальний процес. Викладачі коледжу застосовують цей месенджер у випадках, коли виникають проблеми у долученні студентів до електронних курсів та для надання різноманітної допомоги. Педагогічний колектив намагається підібрати зручний для кожного студента вид зворотного зв'язку.

Для проведення дистанційного навчання викладачами коледжу активно використовуються безкоштовні сервіси для проведення відеоконференцій Zoom та Google Meet. Вони мають зрозумілий інтерфейс і дозволяють брати активну участь в онлайн-зустрічах. Завдяки можливості ділитися трансляцією екрану кожен учасник може надати свою інформацію. Надзвичайно просто подавати новий матеріал:

презентації, відео. Також зручно перевіряти рівень засвоєних знань студентами. Чат дозволяє ставити питання, писати коментарі під час заняття, додавати або видаляти учасників, надавати право голосу, доступ до екрану і т. п. Подібні заняття сприяють розвитку комунікативних навичок [2].

Педагогічний колектив самовдосконалює володіння різноманітними цифровими технологіями, беручи участь у вебінарах, семінарах, конференціях, підбираючи та поєднуючи нові методи навчання.

Потужний програмний комплекс Moodle використовується у Лубенському лісотехнічному фаховому коледжі для дистанційного та очного навчання, вивчення та опрацювання самостійного матеріалу, контролю знань студентів закладу освіти. Платформа дає можливості створювати методичні рекомендації, тестові завдання різного рівня складності з урахуванням особливостей викладання конкретної дисципліни.

Отже, освіта сьогодні, з одного боку, стоїть на порозі величезних перетворень, які будуть обумовлені подальшою інтеграцією нових технологій у освітній процес, і, у той же час, перебуває в стані активного пошуку найбільш ефективної моделі її впровадження, застосовуючи принцип найменш хворобливого поєднання традицій з інноваціями. Готовність до застосування ц оволодіння цифровими технологіями належить до психологічної передумови формування загальної компетентності і потребує спеціально організованої мотиваційно-просвітницької діяльності серед освітян, покращення матеріально-технічної бази, організації відповідної підготовки з використанням інтерактивно-комунікаційних технологій. Набуття цифрової компетентності сприяє всебічному розвитку педагогів, спонукає їх до самовдосконалення, навчання впродовж усього життя, розвиває здатність застосовувати здобуті знання, що забезпечує підвищення якості освіти.

Список використаних джерел:

1. Коваленко Н.П., Боброва Н.О., Ганчо О.В., Зачепило С.В. Мотивація студентів як запорука успішного професійного розвитку. Медична освіта. 2020. №3 (88). С.43-48.
2. Дистанційна освіта в умовах карантину: роздуми викладачів та студентів. [Електронний ресурс]. URL: <https://nubip.edu.ua/node/75156> (дата звернення: 12.01.2022).
3. Інформаційно-цифрова компетентність вчителя Нової української школи [Електронний ресурс]. URL: http://www.slideshare.net/School-10/ss_138520944 (дата звернення: 11.01.2022).
4. Концепція розвитку цифрових компетентностей до 2025 року. [Електронний ресурс]. URL: https://thedigital.gov.ua/storage/uploads/files/news_post/2021/3/kabmin-skhvaliv-kontseptsiyu-rozvitku-tsifrovikh-kompetentnostey-do-2025-roku/Dodatok-2.pdf (дата звернення: 11.01.2022).
5. Цифрова компетентність: що повинні вміти вчителі. [Електронний ресурс]. URL: <https://osvitoria.media/experience/tsyfrova-kompetentnist-shho-povynni-vmiti-vchyteli/> (дата звернення: 12.01.2022).

*Копняк Катерина Валентинівна,
старший викладач
кафедри економічної кібернетики
та інформаційних систем,
Вінницький торговельно-економічний
інститут КНТЕУ*

ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ПЕДАГОГА В УМОВАХ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

В епоху тотальної діджиталізації суспільства, а також в контексті викликів, спричинених карантинними обмеженнями під час світової пандемії коронавірусної хвороби, зокрема, запровадженням дистанційного та змішаного навчання у закладах вищої освіти України, формування та розвиток цифрової компетентності сучасного педагога набувають першочергового значення.

Сьогодні якість фахової передвищої та вищої освіти прямо або опосередковано залежить від інформаційної інфраструктури навчального закладу, наявних чи перспективних цифрових засобів створення та впровадження освітнього контенту, а також педагогів, здатних використовувати їх. Найкращі світові та вітчизняні практики успішного впровадження передових освітніх технологій пов'язані, насамперед, із вагомими внутрішніми інвестиціями в педагогів, постійне підвищення їх кваліфікації, чіткі стратегії та цілі реформування освіти.

Цифрова компетентність – це інтегральна характеристика особистості, яка динамічно поєднує знання, уміння, навички та ставлення щодо використання цифрових технологій для спілкування, власного розвитку, навчання, роботи, участі в суспільному житті, відповідно до сфери компетенцій, належним чином (безпечно, творчо, критично, відповідально, етично). Цифрова компетентність дозволяє виконувати комплексні завдання у цифровому середовищі, на відміну від цифрової навички, яка означає спроможність виконувати певну дію з використанням цифрових технологій впевнено і швидко, яка з часом стає автоматичною [1, с. 52].

Міністерство освіти і науки України вже підготувало професійні стандарти для вчителів і керівників закладів освіти, де зафіксовано цифрову компетентність [2]. Цифрова компетентність педагогічного та науково-педагогічного працівника визначається як динамічна комбінація знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей у сфері цифрових технологій, і визначає здатність особи успішно соціалізуватись, провадити професійну та/або навчальну діяльність із використанням таких технологій [3, с. 13]. Проект Рамки цифрової компетентності педагогічних й науково-педагогічних працівників [3] включає 5 вимірів, 5 сфер, 22 цифрові компетентності та 5 рівнів володіння.

Узагальнюючи дослідження, які були нами проведені з метою вивчення цифрової компетентності державних службовців, та проєктуючи їх на сферу освіти, в структурі цифрової компетентності педагога можна виокремити три основні групи компетенцій [4-5]: 1) загальні; 2) професійні; 3) комплементарні. Перша група компетенцій передбачає прості цифрові навички та вміння, наприклад, користування Інтернетом, месенджерами, засобами відеозв'язку, використання стандартних офісних програм для виконання поточних завдань. Друга група пов'язана з оперуванням та

навіть створенням різноманітного цифрового навчального контенту, наприклад, відеолекцій, онлайн-тестів, персонального блогу педагога, онлайн-курсів, електронних підручників тощо. Третя група компетенцій передбачає оволодіння навичками, які допомагають у процесі виконання нових завдань, наприклад, реалізація заходів щодо розвитку цифрової компетентності учнів та студентів, розробка нових форм і методів для управління освітнім процесом і підтримки учнів за допомогою цифрових сервісів, використання соціальних мереж для покращення іміджу закладу освіти. Сюди ж віднесемо більш просунуті навички використання даних для моделювання індивідуальної освітньої траєкторії здобувача освіти, аналізу успішності, створення смарт-середовища для навчання тощо.

Використання в процесі професійної підготовки майбутніх вчителів та підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників різноманітних загальнодоступних онлайн-засобів та інтернет-ресурсів дає можливість сформулювати такі необхідні в сучасному суспільстві цифрові навички, як:

- інформаційна грамотність – вміння шукати інформацію, порівнювати різні джерела, розпізнавати потрібну інформацію;
- медійна грамотність – здатність розпізнавати і використовувати різні типи медіаресурсів;
- організаційна грамотність – здатність планувати свій час і час групи; розуміння взаємозв'язків, які існують між людьми, групами, організаціями;
- комунікативна грамотність – навички ефективного спілкування та співпраці;
- продуктивна грамотність – здатність до створення якісних продуктів, використання адекватних засобів планування [6, с. 55].

На етапі підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників можна рекомендувати проходження курсів на відкритих платформах, з метою оволодіння сучасними професійними компетентностями та визначення рівня цифрової грамотності. Наприклад, на платформах Prometheus (<https://prometheus.org.ua/>) або «Educational Era» (<https://www.ed-era.com/>), а також на порталі «Дія.Цифрова освіта» (<https://osvita.diia.gov.ua/>). На зазначених ресурсах викладено багато цікавих безкоштовних онлайн-курсів та освітніх серіалів для педагогів, метою яких є формування цифрової компетентності вчителів та викладачів в умовах реформування освіти. Зокрема, корисними з точки зору формування цифрової компетентності педагога є такі курси: «Як створити масовий відкритий онлайн-курс», «Інформаційна гігієна», «Медіаграмотність для освітян», «#Blend_IT: опануємо змішане навчання», «Бери й роби. Змішане та дистанційне навчання» тощо.

На сьогодні, відповідно до адаптованої українськими експертами Рамки цифрових компетентностей для громадян України DigComp 2.1 [1] та проєкту Рамки цифрової компетентності педагогічних й науково-педагогічних працівників [3] розроблено національний тест «Цифрограм для вчителів» для визначення рівня цифрової грамотності педагогів. Цей тест складається з 63 запитань та оцінює за 6 рівнями 21 професійну компетенцію у 5 сферах:

- учитель у цифровому суспільстві;
- професійний розвиток;
- використання та аналіз цифрових ресурсів;
- навчання та оцінювання учнів;

- розвиток цифрової компетентності учнів.

Остаточне затвердження Рамки цифрової компетентності педагогічних й науково-педагогічних працівників, яка поки що опублікована для широкого експертного та громадського обговорення і подальшого вдосконалення, однозначно призведе до часткових змін у зазначеному тесті. Незалежно від результатів тестування педагога можуть підвищити свій рівень цифрових навичок на порталі «Дія.Цифрова освіта», де доступні понад 55 освітніх серіалів із цифрової грамотності, наприклад, «Цифрові навички для вчителів» чи «Інтерактивне навчання: інструменти та технології для цікавих уроків».

Потрібно постійно зміцнювати цифрові навички педагогів, щоб підвищити якість освіти. Це не означає, що кожен викладач має стати програмістом чи веб-дизайнером, він має, скоріше, прагнути до імплементації кращих практик та інструментів цифрової освіти, активно використовувати професійні цифрові середовища, формувати у здобувачів освіти навичок використання цифрових технологій в нових ситуаціях.

Список використаних джерел:

1. Опис рамки цифрової компетентності для громадян України DigCompUA for Citizens 2.1. Міністерство цифрової трансформації. 2021. 56 с. <https://cutt.ly/zn1DbLC> (дата звернення: 20.01.2022).

2. Міністерство освіти і науки України. Учителі можуть пройти національний тест на цифрову грамотність. URL: <https://cutt.ly/hIA4sQI> (дата звернення: 20.01.2022).

3. Концептуально-референтна Рамка цифрової компетентності педагогічних й науково-педагогічних працівників. Проєкт. Міністерство цифрової трансформації. 2021. 70 с. URL: <https://cutt.ly/iIStgyR> (дата звернення: 20.01.2021).

4. Копняк К.В. Цифрова компетентність державних службовців. *Інформаційні технології в культурі, мистецтві, освіті, науці, економіці та бізнесі*: матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 22-23 квітня 2021 р.). Київ: КНУКіМ, 2021. С. 465-467.

5. Копняк К.В., Покинйчереда В. В. Формування цифрової компетентності державних службовців у процесі фахової підготовки. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2021. №10. URL: http://www.dy.nauka.com.ua/pdf/10_2021/33.pdf (дата звернення: 20.01.2021).

6. Босенко М.В. Формування інформаційно-цифрової компетентності майбутніх вчителів засобами Google-додатків: методичні рекомендації. Красноград: ФОП Сирота Т. В., 2020. 61 с. URL: <https://cutt.ly/yISRKTR> (дата звернення: 20.01.2021).

Крат Олександр Леонідович,
викладач фізичного виховання, ВСП
«Оріхівський фаховий коледж
ТДАТУ ім. Дмитра Моторного»

**РОЗВИТОК ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГА ФАХОВОЇ
ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО
ПРОЦЕСУ**

Інформаційні технології є невід'ємною частиною сучасного світу, вони значною мірою визначають подальший економічний та суспільний розвиток людства. У цих умовах революційних змін вимагає й система навчання. Звідки можна сказати, що актуальність даного питання має місце у сучасному освітньому середовищі, адже нині якісне викладання дисциплін не може здійснюватися без використання засобів і можливостей, які надають комп'ютерні технології і інтернет.

Цифрова трансформація – це неминучий процес, що відбувається у всьому світі. Високотехнологічні досягнення впроваджуються в наше життя нон-стоп. Відтак, педагогу необхідно вчитися постійно і паралельно з освітньою діяльністю. Чинниками даної сучасної освітньої взаємодії є процеси глобалізації, діджиталізація. Значною мірою вони визначають життя сучасної особистості та суспільства XXI століття. Поняття глобалізація освіти увійшло в українську педагогічну науку на початку XXI століття. В контексті досліджень глобальної освітньої політики та визначення стратегічних напрямів реформування освітньої системи України.

Під цифровою трансформацією розуміємо процес діджиталізації, що спрощує доступ до інформації. Це поняття науковці тлумачать як способи приведення будь-якого різновиду інформації в цифрову форму з використанням цифрових технологій.

Сутнісними характеристиками цифрових технологій є: мобільність, доступність та безкоштовність, зберігання та використання інформації незалежно від місця знаходження, відсутність необхідності оновлення та встановлення програмного забезпечення так, як технології «стали хмарними».

Так, одним з викликів діджиталізованого суспільства є готовність педагога до цифрової трансформації процесу навчання, проектування індивідуальної освітньої траєкторії та організації сучасного процесу педагогіки, партнерства між студентами та викладачами.

Аналіз електронних інформаційних ресурсів кадрових агентств (Adesco, Advance, AGA Recruitment, Aurora, VSK Consulting, White Sales) дозволив зафіксувати певні тенденції підбору компаніями та установами кваліфікованих фахівців, що актуалізують необхідність розвитку особистісної гнучкості, адаптивності, комунікативності, рефлексивності, які визначено науковцями як *soft skills* та вмінь застосування можливостей цифрових технологій. Вирішення зазначеного можливе лише при впровадженні в систему освіти перспективних передових технологій, таких як цифрові, зокрема, для організації сучасної освітньої взаємодії. Таким чином, в системі національної освіти зумовлено необхідність гнучкого реагування на потреби у кадрах високої кваліфікації, конкурентоздатних, що передбачає оновлення способів і засобів комунікації.

Діджиталізація стає головним трендом сучасності та радикальним чином перетворює сутнісні характеристики процесів усіх сфер суспільного життя. Сьогодні вже неможливо закладу фахової передової освіти залишатися осторонь цифрової трансформації. Новітні технології стали невід'ємною частиною нашого повсякденного буття.

Фахова передовища освіта – фундамент, від якості якого залежить подальше навчання студента, і це накладає особливу відповідальність на викладача. Деякий час фахова перед вища освіта в системі освіти була «освітою досвіду», тобто розглядалася як ступінь освіти, де студент повинен освоїти основні навички. Сьогодні ж

представляється інакше: вона повинна стати досвідом студента в освітній системі – місцем проби своїх освітніх сил. На цьому етапі важливо розвинути активність, самостійність, зберегти пізнавальну активність і створити умови для гармонійного входження студента в освітній світ, підтримати його здоров'я та емоційне благополуччя. Саме ці якості наших студентів і розвиваються в закладах фахової передвищої освіти з впровадження освітніх технологій в освітній процес. Їх використання відкриває доступ до нетрадиційних джерел інформації, підвищує ефективність самостійної роботи, надає абсолютно нові можливості для творчості, дозволяє реалізувати принципово нові форми і методи навчання. Це дає змогу здійснювати вплив на емоційну сферу майбутнього спеціаліста, сприяючи підвищенню пізнавальної активності, підвищенню інтересу до предмету та навчання взагалі, активізації навчальної діяльності студентів.

В роботі викладачі використовують готові мультимедійні презентації, створюють власні мультимедійні навчальні програми та презентації, проекти, використовують засоби мережі інтернет у навчальній та поза аудиторній роботі.

Діджиталізація являє собою усвідомлений підхід докорінного перетворення будь-яких процесів на основі використання цифрових технологій. Ефективність реалізації розвитку сучасної особистості передбачає оновлення способів взаємодії з використання можливостей цифрових технологій. Цифрова трансформація – не модне тимчасове явище. Це глобальна тенденція і максимальну вигоду від якої отримують освітні заклади, що повною мірою стануть лідерами в області перетворення освітнього процесу на основі використання цифрових тенденцій, зокрема, й в процесі освітньої партнерської взаємодії, яка на сьогодні не має нормативно-виконавчого інструментарію.

Головним завданням навчання є перехід на якісно новий рівень побудови міжособистісної взаємодії між учасниками освітнього процесу, зокрема, з використанням можливостей цифрових технологій. Ці завдання реалізуються у суспільній діяльності викладача й студента, що передбачає взаєморозуміння, спільні інтереси розвитку особистості.

Фахову передвищу освіту очікує повна діджиталізація. Навчання відбуватиметься через додатки та платформи, а штучний інтелект і віртуальна реальність відкриють нові можливості та розвивають ключові компетентності.

В Україні вже розвивають цей напрямок компанії Prometheus, EdEra, Preply, а також усесвітньо відома Grammarly, заснована групою українців. Такі стартапи роблять прямий внесок у майбутнє, адже якісна освіта дає поштовх усім іншим галузям.

Основними векторами розвитку цифрової освіти є: швидкість – навчання йде в ногу з часом, адже звичайне накопичення знань давно втратило свою актуальність.

Ентузіазм і мотивація – основоположні принципи в освіті, де викладачі стають координаторами, направляючи студентів в онлайн - і офлайн - режимі.

Доступність матеріалів в режимі реального часу, що спрощує процес отримання нових знань.

Міждисциплінарний контент – напрямок, стирає жорстокі межі між виробництвом, бізнесом та іншими сферами, тому вимагає об'єднувати знання з різних сфер життя.

Міністерство освіти і науки оголошуючи розвиток реформи освіти також наголошує на діджиталізації освіти. Відповідно до цих завдань, кожен медпрацівник сучасної професійної освіти повинен мати необхідні компетенції XXI століття – сформовану інформаційно-цифрову компетентність.

На сучасному етапі розвитку країни значно підвищуються вимоги до рівня підготовки спеціалістів, які повинні володіти запасом теоретичних знань, практичних навичок, вміти орієнтуватись у складній ситуації, бути готовими приймати нестандартні рішення. У зв'язку з цим ВНЗ В Україні сьогодні суттєво реформуються. Це потребує впровадження розвинених форм і методів навчання, які сприятимуть становленню особистості майбутнього спеціаліста.

Швидкий розвиток суспільства та зростання інформаційно-технологічної баз сприяють вдосконаленню комп'ютерної техніки, технологій програмування та, як наслідок, застосуванню нових інформаційно-комунікаційних технологій та засобів навчання в навчально-виховному процесі.

Запровадження інформаційно-комунікаційних технологій на начальних курсах фахової передвищої освіти – це не данина моди, а необхідність сьогодення, оскільки більшість студентів ознайомлюються з комп'ютером набагато раніше, у закладах освіти.

До фахових передвищих навчальних закладів освіти вступають студенти нового покоління, які живуть у інформаційному, динамічному, емоційно-напруженому середовищі. Інформаційні технології стають потужним багатофункціональним засобом навчання. Їх використання привчає студента жити в інформаційному середовищі, сприяє залученню їх до інформаційної культури.

Інформаційні комп'ютерні технології – це не мета, а засіб навчання. Комп'ютеризація повинна стосуватися лише тієї частини навчального процесу, де вона справді необхідна.

Так, цифрова трансформація (діджиталізація) в закладах фахової передвищої освіти – це не просто нове віяння часу, а необхідність і пошук нового сенсу знання.

Список використаних джерел:

1. Глинський Я.М. «Комп'ютер у кожен дім: Самовчитель» – Л.: СПД Глинський, 2008. – 256 с.
2. Дибкова Л.М. Інформатика і комп'ютерна техніка: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. 3-е вид., доповнене, К., Академвидав, 2011. – 464с.
3. Коваль Т.І. Підготовка викладачів вищої школи: інформаційні технології у педагогічній діяльності: навч.- метод. посіб. / Т.І. Коваль. – К.: Вид. центр НЛУ, 2009. – 380с.
4. Козяр М.М. Віртуальний університет: навч. - метод. посіб. / [М.М.Козяр, О.Б. Зачко, Т.Є. Рак]. – Львів. Львівський державний університет безпеки життєдіяльності, 2009. – 168с.
5. Наливайко Н.Я. Інформатика: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. К.: ЦУЛ, 2011. – 577с.

*Кублінська Ірина Анатоліївна,
к.т.н., методист відділення ВСП
«Вінницький торговельно-економічний
фаховий коледж КНТЕУ»*

СТВОРЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ВІДЕОКОНТЕНТУ ЯК ДІЄВОГО ІНСТРУМЕНТУ ПРИ ВИВЧЕННІ ТЕХНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Підготовка технолога, спеціаліста в галузі харчових технологій містить знання (соціально-гуманітарних природничих, технічних наук) і практичні навички, які дозволяють активно використовувати свої вміння у професійній, діловій кар'єрі та виконувати обов'язки спеціаліста і громадянина, що необхідно для нормального функціонування суспільства. Набуття глибоких фахових знань та професійних навичок передбачає наявність у студента соціально-психологічної мотивації на професійну діяльність як спосіб самореалізації особистості та визначення свого місця в соціумі, а також впевненості у можливості та корисності своєї професійної діяльності. Інакше студент займає позицію пасивного спостерігача, втрачає мотивацію до навчання. Будь-які зусилля викладачів, батьків та оточуючих будуть марними як засоби зовнішнього впливу, не узгодженими з діючими соціально-психічними установками. Тому формування правильних соціально-психологічних установок студента, його світосприйняття є першочерговим завданням для викладачів спеціальних дисциплін.

Дослідженням оптимальних методик формування світосприйняття та соціально-психологічних установок студентів займалося ряд вітчизняних та закордонних науковців. Зокрема, цікавими є роботи Едгара Дейла, який сформулював найбільш дієві методики професійного навчання, а саме: участь в дискусіях, конференціях, семінарах та інсценування, моделювання реальної професійної діяльності. Вченим доведено ефективність використання відеоматеріалів, як дієвого методу формування соціально-психологічних установок [1]. В працях Бучинської Д. Л. наводиться аналіз доцільності використання під час навчальної діяльності відеоматеріалів, акцентовано увагу на дієвих механізмах створення ефективних навчальних відеороликів [2]. Агіна О. І. в своїх працях наводить приклади методики використання навчальних відеоматеріалів під час вивчення спеціальних дисциплін на прикладі іноземних мов [3]. Отже, використання відеоматеріалів під час вивчення спеціальних дисциплін є дієвим інструментом для мотивації навчальної діяльності студентів, сприяє кращому засвоєнню та запам'ятовуванню навчального матеріалу.

Аналізуючи досвід використання навчальних відео під час занять з таких дисциплін як «Технологія виробництва кулінарної продукції», «Устаткування закладів ресторанного господарства» варто зазначити, що найефективніше використання власного авторського відеоматеріалу, який зроблено з урахуванням навчальної програми конкретної дисципліни та специфіки аудиторії студентів. Такі відеоматеріали студентам зручніше сприймати, адже спікер – викладач до якого студенти звикли, до його стилю викладання та психологічних якостей.

Для створення власного відео найкраще використовувати такі ресурси:

1. Screenr (<https://www.screenr.com>). Дозволяє створювати скрінкасти онлайн в HD-здатності. Зареєструватися на сайті сервісу можна за допомогою будь-яких

акаунтів соціальних мереж, для генерування власного сховища навчального контенту. Цей інструмент створений компанією Articulate Global, тому він має обмеження. По-перше, тривалість запису складає 5 хвилин. По-друге, у вас має бути встановлено останню версію Java.

2. Screencast-o-matic (<http://www.screencast-o-matic.com>). Цей сервіс дає можливість записувати скрінкасти безпосередньо з сайту, без встановлення сторонніх програм. Отримане відео можна відразу завантажувати на YouTube і отримувати посилання для перегляду. Відеофайл може бути експортований і на комп'ютер у форматі MP4, AVI або FLV (flash-відео). Сервіс підтримує одночасний запис з екрану та web-камери. Обмеження сервісу – це максимальна тривалість одного запису (15 хвилин). До речі, якщо вас з якихось причин не влаштовує веб-версія Screencast-o-Matic, можна завантажити та встановити на ваш пристрій додаток до цієї програми.

3. oCam (<http://ocam.en.softonic.com>). Альтернативна програма для запису екрана ПК, основним мінусом якої є англomовний інтерфейс. Може записувати екран зі звуком у будь-якій роздільній здатності, робити скріншоти, робити запис з 2-х моніторів, застосовувати різні кодеки запису.

4. Movenote (<https://www.movenote.com>). Цей сервіс дозволяє завантажити презентацію та прокоментувати її, зокрема за допомогою веб-камери. Отже його можна використовувати для запису власних лекцій, виступів або відповідей на запитання. Створеним відео можна поділитися в соціальних мережах, а також завантажити на власний пристрій.

5. Програмні продукти iSpring (<http://www.ispring.ru>). Вони встановлюються як надбудова для PowerPoint. Всі інструменти для створення навчальних курсів і тестів доступні у додатковій вкладці на панелі інструментів PowerPoint. Так, за допомогою iSpring Presenter можна створювати електронні курси з відеосупроводом, тестами, сценаріями розгалуження, і в один клік опублікувати їх у форматах HTML5 і Flash. Також можна додати в електронний курс аудіосупровід, відео з YouTube і Flash-ролики. Далі ви можете легко зберегти матеріали для подальшого розміщення на сайті чи у блозі, у будь-якій СДО з підтримкою SCORM (всі версії), AICC, Tin Can API, на CD/DVD.

Також можна використовувати можливості відеохостингів <https://vimeo.com>, <https://www.youtube.com>, <http://rutube.ru>; також спеціальні інтернет-ресурси: <http://universarium.org> (колекція відкритих академічних лекцій), <http://www.intuit.ru> (матеріали інституту відкритого навчання Інтуїт), <http://tube.sfu-kras.ru/films> (навчальні відео з природничих і технічних наук), <http://www.smartvideos.ru> (пізнавальне відео з різних галузей знань).

Використання відео в навчальному процесі під час викладання технічних дисциплін дозволяє:

- подавати навчальний матеріал з високим ступенем наочності, особливо під час моделювання технологічних процесів приготування страв та демонстрації порядку експлуатації виробничого устаткування в динаміці;
- підвищити мотивацію здобувачів освіти, шляхом демонстрації напрямів застосування навчальної інформації у практичній діяльності;
- розширити потенціал з індивідуалізації освітнього процесу;
- забезпечити широку зону контактів з усіма учасниками навчального процесу;

- надати широке поле для активної самостійної діяльності здобувачів освіти та викладачів;
- удосконалити практичну спрямованість навчального процесу шляхом моделювання виробничих ситуацій і застосування відеофрагментів на практичних і семінарських заняттях у якості як навчального матеріалу, так і результатів виконання практичних завдань.

Список використаних джерел:

1. Бучинська Д. Л. Використання відео в навчальному процесі – потреба сьогодення. Київський ун-т ім. Бориса Грінченка, м. Київ //International scientific conference “Open educational e-environment of modern University” – 2015.С. 101-107
2. Агіна О.І. Можливості використання відеоматеріалів на заняттях з української мови як іноземної //Мовна освіта в сучасних ЗВО: тенденції, виклики, перспективи:збірник тез Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, 6-7 березня 2020 року. Біла Церква: БНАУ. С. 7-9
3. Теоретичні та практичні аспекти створення і використання відео при проектування дистанційних курсів. Режим доступу: <https://dist.karazin.ua/articles/show/teoretichni-ta-praktichni-aspekti-stvorenniya-i-vikoristannya-video-pri-proektuvanni-distancijnih-kursiv>

Кучерак Ірина Володимирівна,

доцентка кафедри методики професійної освіти

та соціально-гуманітарних дисциплін

Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти

ЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ВИКЛАДАЧА В УМОВАХ СУЧАСНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Віртуальна реальність, адаптивне навчання, мікронавчання, прокторінг, гейміфікація – справжні «must have» освіти сьогодення. Проте у пошуках найбільш дієвих інструментів задля реалізації цифрової педагогіки посилюється ймовірність захоплення лише технологічною складовою, що зумовлює розгляд цифровізації виключно «у ракурсі модного освітнього тренду, задовольняючись її поверхневим упровадженням, – використанням із метою оцінювання знань учнів або візуалізації навчального матеріалу»[1, с.91] та обмеження лише яскравою зовнішньою складовою.

Забезпечення ефективного впровадження інновацій в освітній процес не є можливим без комплексних рішень, спрямованих на реалізацію індивідуальної освітньої траєкторії учня. Натомість на практиці все частіше маємо справу із хаотичним і непродуманим впровадженням сучасних технологій, що є загрозою «педагогічного аніматорства». Така ситуація породжує потребу у цифровій трансформації викладача в умовах сучасного освітнього процесу.

Різні аспекти впровадження цифровізації в освітній простір стали предметом дослідження зарубіжних (С. Bassett, С. Gere, G. Creeber, М. Deuze, G. Greeber, В. Лебедева, L. Vanovich, М. Hand і вітчизняних (В. Биков, Д. Галкін, Р. Горбатюк, М.

Жалдак, О. Кіндратець, М. Лещенко, П. Матюшко, О. Овчарук, В. Ребрина, О. Стрижак, М. Шишкіна, А. Яцишин) науковців.

Але, незважаючи на посилену увагу вчених, в умовах пандемії постають інші, раніше не окреслені завдання та, відповідно, потреба у пошуку ефективних варіантів їх вирішення.

Що саме передбачає цифрова трансформація викладача в умовах сучасного освітнього процесу? Насамперед, мова йде про забезпечення відповідного рівня цифрової грамотності як сукупності знань, умінь та навичок, необхідних для ефективної роботи в умовах глобальної цифровізації.

Поміж найважливіших завдань – формування умінь:

- опрацьовувати значні об'єми інформації (пошук, аналіз, узагальнення, визначення достовірності, дотримання академічної доброчесності);
- використовувати сучасне програмне забезпечення для реалізації різноманітних завдань (для опрацювання та візуалізації інформації, оптимізації процесу навчання, формування власного бренду та популяризації бренду закладу освіти);
- оволодіти сучасними засобами спілкування та, зокрема, дотримуватися правил мережевого етикету – нетикету

Не менш вагомими є і формування певних установок – розуміння потреби у lifelong learning як неодмінної складової сучасного затребуваного професіонала та перманентного зростання конкуренції на ринку освіти. Адже без удосконалення та саморозвитку навіть найбільш талановита особистість за незначний період часу неодмінно залишиться на узбіччі.

Цифрова трансформація викладача – це не модернізація шляхом оволодіння ним сучасними технологіями. Адже вони «не є покликаними його замінити. Їхній потенціал спрямований на інше – доповнення, удосконалення, урізноманітнення, оптимізацію»»[2, с.92].

І тим більше, цифровізація не повинна впроваджуватися лише задля цифровізації. Адже її роль інша – оптимізувати та зробити більш зручним освітній процес для всіх його учасників. Навчання «завдяки цифровізації ... стає більш персоналізованим, доступним і гнучким. Це, у свою чергу, забезпечує комфортні умови для самонавчання, ефективного розвитку та кар'єрного зростання»[2, с.93].

Таким чином, вміло застосовуючи сучасні цифрові технології, викладач зуміє:

- мотивувати своїх учнів, формуючи розуміння потреби у знаннях та саморозвитку;
- впевнено орієнтуватися у мегабайтах інформаційних потоків, вирізняючи достовірні дані від фейкових, неперевірених та сумнівних;
- знайти спільну мову із поколінням «цифрових аборигентів» (О.Асмолов), формуючи у них потребу у неперервному навчанні та самовдосконаленні.

На сьогоднішній день цифровізація постає ключовим фактором удосконалення системи освіти. Однак ефективною вона може бути лише за умови цифрової трансформації викладача – набуття ним цілого ряду важливих компетентностей.

Перш за все, мова йде про усвідомлене формування сучасного, персоналізованого, цифрового середовища для навчання; продумане, комплексне

застосування інноваційних технологій та програмного забезпечення задля вирішення різноманітних завдань; швидке оволодіння новими вміннями і навичками та уміння передбачати потребу у таких змінах за крок до відповідної ситуації.

Дане дослідження не вичерпує всіх аспектів порушеної проблеми і може бути продовженим в інших напрямках, зокрема, у пошуку дієвих цифрових інструментів для формування мотивації учнів до навчання та розвитку готовності педагогів до цифрової трансформації освітнього процесу в умовах онлайн-навчання.

Список використаних джерел:

1. Асмолов А., Шехтер Е., Черноризов А. Преадаптация к неопределенности: непредсказуемые маршруты эволюции. М. Акрополь, 2018. 212 с. URL: <https://vbudushee.ru/upload/iblock/9e2/9e2f20ef577a4b21d27dda5a674c4453.pdf>
2. Кучерак І.В. Цифровізація та її вплив на освітній простір у контексті формування ключових компетентностей. Теорія і методика професійної освіти. 2020. Вип. 22. Т. 2. С. 91-94. URL: http://innovpedagogy.od.ua/archives/2020/22/part_2/22.pdf.
3. Цифрова компетентність сучасного вчителя нової української школи: зб. тез доповідей учасників всеукр.наук.-практ.семінару (Київ, 12 березня 2019 р.) / за заг.ред., О.В.Овчарук. Київ. Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України. Київ, 2019. 108 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/715564/1/Цифрова%20компетентність%20сучасного%20вчителя%20нової%20української%20школи%202019.pdf>

*Левченко Світлана Віталіївна,
викладач Коростишівського
педагогічного фахового коледжу
імені І.Я. Франка*

ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ПЕДАГОГА В СИСТЕМІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Швидкий розвиток сучасного суспільства, цифрових технологій та інноваційних засобів навчання вимагають від педагогів нових професійних знань та вмінь, перегляду підходів щодо формування їх професійної компетентності. Активне використання цифрових технологій в освіті сприяє ефективності освітнього процесу на всіх його рівнях і формуванню професійних компетентностей.

Розвиток сучасного інформаційного суспільства висуває до освітньої системи нові вимоги щодо підготовки та перепідготовки педагогів у сфері освіти. Знання як ключовий показник якості освіти й кваліфікації працівника вже не є визначальним фактором професійної підготовки педагога. Сучасний, конкурентоспроможний, успішний освітянин зобов'язаний демонструвати стійкі навички використання інформаційно-цифрових технологій, критичного мислення, стратегічного планування та здатність гнучко реагувати на зміни потреб суспільства [1, с.223]. Крім базових цифрових компетентностей (підготовка текстових документів, порівняльних таблиць, презентацій, тестів тощо), педагог повинен володіти інноваційними практиками для впровадження таких моделей навчання, як адаптивне навчання, синхронне й

асинхронне навчання, змішане навчання, самостійно спрямоване навчання, дистанційне навчання, хмарне та мобільне навчання, віртуальний клас, перевернутий клас, система управління e-learning, система управління навчальним процесом, персоналізація, цифровий сторітеллінг тощо. Цифровій підготовці таких фахівців необхідно приділити особливу увагу.

I. Воротникова [2, с. 111] у своєму дослідженні виокремила основні умови формування цифрової компетентності в системі післядипломної педагогічної освіти:

- цифровізація освіти та наявність нормативно-правових документів: щодо стандартів і вимог до цифрової компетентності вчителя (міжнародні, інституційні, національні); критеріїв розвитку цифрової компетентності вчителя (тести, анкети тощо); санітарних норм щодо використання цифрових технологій у освітньому процесі;

- готовність післядипломної освіти забезпечити формування цифрової компетентності вчителів: наявність інституцій, що надають підвищення кваліфікації з її формування, а також належних наукових, навчально-методичних ресурсів для цього; запровадження міжнародних, вітчизняних проєктів із питань використання ІКТ;

- ІТ-інфраструктура післядипломної педагогічної освіти України: розвинена ІТ-інфраструктура закладів освіти, в яких працює вчитель (апаратне, програмне забезпечення, в т. ч. цифрові лабораторії, підключення до швидкісного Інтернету, інформаційно-освітні середовища тощо);

- мотивація педагога до професійного розвитку, зокрема цифрової компетентності; неперервний професійний розвиток педагога з опанування цифровими технологіями й методиками їх використання; інформаційна культура учасників освітнього процесу.

Погоджуємось із думкою Т. Сандуляка [3, с. 146], що умовою успішного формування цифрової компетентності слухачів на курсах післядипломної підготовки є високий рівень відповідної підготовки викладача. Створення електронних підручників, розроблення курсів дистанційного навчання за програмами післядипломної освіти й системи безперервного дистанційного навчання для підвищення кваліфікації на робочому місці - без комп'ютерної грамотності та набуття викладачами цифрової компетентності все це не можливо. Тим більше формування національної е-платформи дипломної й післядипломної освіти, навіть за дуже високих професійних і фахових знань та вмінь викладача.

Як наголошують дослідники [3, с. 146], сутність цифрової компетентності викладача і слухача - здобувати інформацію з різних джерел у зрозумілому вигляді; працювати з різними даними в різних контентах; критично оцінювати інформацію; використовувати в професійній діяльності цифрові технології; відповідально ставитися до таких технологій для соціальної взаємодії, етично поводитися в медіапросторі. Сьогодні без цифрової компетентності викладач і слухач не зможуть досягти очікуваної ефективності своєї діяльності, зокрема розуміння сутності завдань і розв'язуваних проблем; набуття досвіду у своїй сфері; вміння обирати засоби й способи діяльності, адекватні конкретним обставинам місця та часу; відчуття відповідальності за отримані результати; здатності вчитися на помилках і вносити

корективи в процес досягнення мети; стійкості до стресів та невдач, їх прогнозування й уникнення в роботі та побуті.

Як бачимо, цифрові технології активно впливають на процес навчання в післядипломній освіті, оскільки змінюють традиційний алгоритм передання знань і методи навчання. Мультимедійні технології в освітньому процесі післядипломної освіти відіграють важливу роль, котра полягає у використанні електронних лекторів, тренажерів, підручників, енциклопедій, розробленні ситуаційно-рольових та інтелектуальних ігор, моделюванні процесів і явищ; забезпеченні дистанційної форми навчання, проведенні інтерактивних освітніх конференцій, побудові систем контролю й перевірки знань і вмінь, створенні та підтримці сайтів навчальних закладів, презентації навчального матеріалу, здійсненні проєктної й дослідницької діяльності тощо. Використання засобів мультимедіа в освітньому процесі сприяє посиленню мотивації слухачів до навчання, реалізації соціальної мети - інформатизації суспільства, інтенсифікації процесу навчання, розвитку особистості та навичок самостійної роботи з навчальним матеріалом, підвищенню ефективності навчання шляхом його індивідуалізації.

Водночас у ході дослідження виявлено цілу низку проблем, котрі перешкоджають ефективному використанню педагогами цифрових технологій у навчальному процесі. Ідеться передусім про недостатню мотивацію частини педагогів, відсутність у них необхідних навичок і практичного досвіду. Великою мірою це пов'язано з неналежним матеріально-технічним оснащенням навчальних закладів та забезпеченням навчального процесу сучасними методичними матеріалами, відповідними комп'ютерними програмами тощо [1, с. 211]. У контексті формування й широкого впровадження єдиного освітнього інформаційного простору України недосконала нормативно-правова база, відсутність стандартів цифрової компетентності, застарілі методики навчання, відповідної системи підвищення кваліфікації з питань цифровізації освіти для педагогічних працівників на різних її рівнях та для різних закладів, а також «цифрова нерівність» у регіонах України, зокрема в сільській місцевості, низька доступність цифрових технологій для всіх учасників освітнього процесу призвели до незадовільної цифрової компетентності освітян у всіх сегментах державної системи освіти. У зв'язку з відсутністю системного підходу до розроблення національної освітньої політики з питань упровадження цифрових технологій у освітній процес, цифрова компетентність не формується повною мірою ні під час навчання майбутніх учителів, ні при здійсненні ними професійної педагогічної діяльності, ні в ході підвищення кваліфікації педагогічного працівника. Зазначене аж ніяк не відповідає вимогам сучасного цифрового суспільства.

Отже, розв'язання в системі післядипломної освіти вказаних проблем сприятиме переходу від періодичного процесу підвищення кваліфікації педагогічних працівників до їх безперервного фахового зростання, сприятиме самореалізації, задоволенню їхніх потреб у здобутті саме тих знань, які є важливими для них, що сприятиме успішному розвитку цифрової компетентності не лише педагогічних працівників, а й усіх учасників освітнього процесу.

Список використаних джерел:

1. Розвиток інформаційно-цифрової компетентності педагогічних працівників в умовах післядипломної освіти: кол. моногр. за заг. ред, Л. Г. Петрової. Суми: Мрія, 2021. 300 с.
2. Воротникова І.П. Умови формування цифрової компетентності вчителя у післядипломній освіті. Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету. 2019. № 6. С. 101-118.
3. Сандуляк Т.В. Нові компетенції викладачів і слухачів для роботи із системами електронної освіти та медицини. Проблеми сучасної освіти. 2019. №9.

*Мандрагеля Володимир Андрійович,
професор кафедри методики професійної
освіти та соціально-гуманітарних
дисциплін Білоцерківського інституту
неперервної професійної освіти ДЗВО
«Університет менеджменту освіти»
Національної академії педагогічних наук
України, доктор філософських наук,
професор*

РОЗПОДІЛЕНЕ ЛІДЕРСТВО ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГА

Якісна підготовка фахівців в умовах пандемії та диджиталізації, динамічних трансформацій на ринку праці, появи цілого спектру нових професій вимагає формування у них інноваційних компетентностей, набуття принципово нових знань, навичок та вмінь. Значну роль при цьому відіграє налагодження ефективної співпраці педагогів та студентів (учнів, слухачів), що значною мірою залежить від домінуючих типів та стилів керівництва. Відтак, концепція розподіленого лідерства (РЛ) та її практичне застосування стають доволі актуальними. Її адепти та прихильники ставлять перед собою амбітні цілі – інтегрувати різні підходи у цілісну концепцію, що має доволі високу практичну значущість. В ній фокус увагу зміщується з характеристик окремого лідера або особливостей ситуації на залучення до процесу вироблення, прийняття рішень та їх реалізації широкого загалу співробітників, педагогів, студентів (учнів, слухачів) не тільки в контексті формальної освіти, але й далеко за її межами.

Загальні питання лідерства в освіті досліджували як вітчизняні (В. Кремень, Н. Ничкало, О. Товканець, О. Юрик) так і зарубіжні (Й. Бармен, Д. Белл, Л. Даскал, П. Друкер, П. Хайлінгер) дослідники. Концепцію розподіленого лідерства предметно вивчали, аналізували та розробляли П. Вудс, С. Дей, П. Гронн, К. Лейтвуд, Д. Спіллейн, А. Харріс та багато інших.

Витоки розподіленого лідерства деякі вчені ведуть з II тисячоліття до н.е. [6]. А. Харріс датує початок розгортання проблематики РЛ серединою XX ст., іноді прямо називається праця відомого соціального психолога К. Гіббса «Лідерство» (1954 р.). Проте, переважна більшість фахівців вважає, що глибокий аналіз цього феномену розпочався у 1980-х рр., а системне дослідження – на початку XXI ст. Зокрема, таку

думку висловлює авторитетний вчений Р. Болден у праці «Розподілене лідерство в організаціях: огляд теорії та досліджень» (2011 р.) [1].

Вчені по різному трактують сутність та зміст розподіленого лідерства. Так, П. Гронн визначає 3 його типи: спонтанна співпраця, де формується команда фахівців, які мають різні знання, навички та досвід для вирішення однієї чи кількох конкретних завдань; інтуїтивні робочі відносини, де розподіл обов'язків між членами команди відбувається поступово; інституціоналізована практика, коли всередині команди створюються стабільні групи для вирішення конкретних проблем [4]. Багато прихильників має інша типологія РЛ: формальний розподіл, коли керівництво делегується; прагматичний розподіл, де лідерські ролі розподіляються між різними дійовими особами; стратегічне розподілення, де відбувається залучення нових людей з різноманітними знаннями та можливостями; поступовий розподіл, коли лідерські якості набуваються з досвідом; опортуністичний розподіл – у випадку, коли члени команди беруть на себе додаткові обов'язки, які виходять за рамки їхніх повноважень; культурний розподіл: де лідерство, природно, беруть на себе члени організації/групи [5].

Сьогодні питання РЛ отримало нове бачення і потужний імпульс для розвитку. Зокрема, В. Кук розглядає декілька сфер діяльності, де воно має відчутний ефект: формувати атмосферу взаємної довіри та відповідальності, незважаючи на витрачені моральні, інтелектуальні, фінансові та тимчасові зусилля; врахувати всі «за» і «проти» для прийняття рішень, забезпечити активну участь членів команди в обговореннях; адекватно сприймати реальні проблеми та цілеспрямовано розвивати співпрацю, взаєморозуміння, прозорий та відкритий обмін інформацією; будувати гнучкі та ефективні системи зворотного зв'язку тощо [2].

Іспанський дослідник І. Гарсія визначає декілька вимірів РЛ: спільне бачення місії та цілей організації; запровадження та поширення практики лідерства; системне підвищення кваліфікації педагогів та ускладнення їхніх завдань, що передбачає роздуми, діалог, створення позитивної та ефективної спільної культури; практику прийняття спільних рішень [3, 193-194].

Ми також погоджуємося з думкою британського експерта-практика Б.Соллі, що ефективне функціонування РЛ неможливо без запровадження трьох принципових речей: автономності, звітності (відповідальності) та спроможностей. Іншими словами, РЛ неефективне, якщо заклад освіти не має певної свободи дій у плануванні і здійсненні своїх рішень. З іншого боку, це передбачає звітність та відповідальність керівників та педагогів за результати діяльності. І, зрештою, кожне рішення має підтримку у вигляді надання певних ресурсів (фінансових, людських, матеріальних тощо) [7].

Розмаїття підходів щодо сутності та змісту розподіленого лідерства особливо не впливає на його потенційні можливості. Жваві дискусії та обговорення будуть продовжені. Зміст, сутність та спрямованості РЛ має доволі широкий спектр інтерпретацій. Однак, попри різні підходи, думки та ідеї фахівці вже досягли консенсусу у багатьох питаннях.

Сьогодні можна стверджувати про декілька ключових моментів: розподілене лідерство не призначене для виявлення чи заміни індивідуального чи формального лідерства; воно орієнтоване на підвищення ролі соціальної взаємодії, ініціативи,

креативності та самостійності педагогів у розробці та реалізації стратегічних рішень разом з керівниками різних рівнів у освітньому процесі. Слід також зазначити, що РЛ спрямовується на покращення взаємодії членів команди, забезпечує єдність розуміння й застосування різноманітних мотиваційних механізмів, сприяє більшій згуртованості команди. Необхідно також підкреслити, що розподільне лідерство здатне зменшити розрив між лідерами та їх співробітниками, ініціювати бажання тарі спроби заохочувати членів колективу до розподілу функцій лідерства. Дуже важливим є й те, що РЛ передбачає різноманітність ролей, до яких залучаються керівники закладів освіти, педагоги, студенти (учні, слухачі) у соціальних контекстах і ситуаціях, які ґрунтуються на обов'язках та відповідальності, а не на посаді в організації. І, насамкінець, практика розподільного лідерства має широко поширюватися через співпрацю, колективні зусилля та координацію усіх членів команди (структури, організації).

Список використаних джерел:

1. Bolden R. Distributed Leadership in Organizations: A Review of Theory and Research. *International Journal of Management Reviews*. 2011. Vol. 13. P. 251–269.
2. Cook V. Distributed Leadership Can Help with Recovery After the Pandemic. WCET. 25/06/2021. URL.: <https://wcetfrontiers.org/2021/06/25/distributed-leadership-help-recovery-after-pandemic/> (Last accessed: 13.01.2022).
3. García Carreño Ingrid del Valle. Distributed leadership in educational organizations in Madrid: case study. *Revista Ibero-Americana de Estudos em Educação*. 2021. Vol. 16. No. 1. P. 189-209.
4. Gronn P. Distributed leadership as a unit of analysis. *Leadership Quarterly*. 2002. Vol. 13. P. 423–451.
5. MacBeath J., Oduro G.K.T. and Waterhouse J. Distributed Leadership in Action: A Study of Current Practice in Schools. Nottingham: National College for School Leadership, 2004. 63 p.
6. Oduro G.K.T. Distributed leadership' in schools: what English headteachers say about the 'pull' and 'push' factors. Paper presented at the British Educational Research Association Annual Conference, University of Manchester, 16–18 September 2004. URL: <http://www.leeds.ac.uk/eucol/documents/00003673.htm> (Last accessed: 18.01.2022).
7. Solly B. Distributed leadership explained. *Secondary education*, 24 January 2018. URL: <https://www.sec-ed.co.uk/best-practice/distributed-leadership-explained/> (Last accessed: 10.01.2022)

*Матвієнко Людмила Анатоліївна,
Трубляк Галина Миколаївна, викладачі ВСП
«Вінницький торговельно-економічний коледж
КНТЕУ»*

ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМИ QR-КОДІВ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

QR-код (від англ. quick response – швидкий відгук) – матричний (двовірний) код, розроблений і представлений у 1994 р. Denso Wave, японська дочірня фірма компанії Denso, постачальник корпорації Toyota, розробила коди для маркування вузлів та компонентів, щоб прискорити логістичні процеси у сфері виробництва

автомобілів. В Японії, країні виникнення QR-кодів, вони зараз зустрічаються повсюдно: практично кожний рекламний носій має такий код. Японська імміграційна служба забезпечила QR-коди навіть на вид на проживання. В Європі популярність QR-кодів також стрімко зростає. Сьогодні вони стандартизовані на міжнародному рівні, дуже надійні і зчитуються навіть у тому випадку, якщо пошкоджено або приховано до 30% їх площі.

Основна перевага QR-коду – легке розпізнавання скануючим непрофесійним обладнанням (за допомогою фотокамери мобільного телефону, планшета або ноутбука з відеокамерою, на яких встановлена програма для зчитування QR).

На відміну від звичайних одновимірних бар-кодів, QR-коди містять у собі набагато більше даних, і візуально представлені у вигляді чорно-білих квадратів, що нагадує лабіринт. Що ж можливо закодувати? Достатньо багато. Можна закодувати 4296 літер, у тому числі кирилицю (цілу статтю!!!), 7089 цифр, 1817 ієрогліфів, адресу сайту, відправити SMS або E-mail на певний номер або адресу, візитну картку, подію в календарі, GPS координати тощо. Код може містити будь-яку текстову комбінацію, що складається з цифр і символів. При скануванні коду відеокамерою мобільного пристрою програма автоматично розшифровує код і на екрані з'являється інформація.

QR-коди широко використовуються багатьма відомими компаніями та брендами в торгівлі, маркетингу та рекламних проєктах.

У навчальному процесі QR-коди можливо використати з наступними цілями:

1) при супроводі лекції презентацією можна забезпечити слухачів роздатковим матеріалом з QR-кодами для доступу до допоміжних додатків (гіперпосилання на мультимедійні джерела та ресурси: відео-, аудіододатки, сайти, малюнки, анімації, електронні навчальні видання, бібліотеки та ін.). Можна розмістити QR-коди й на самих слайдах презентації;

2) для розміщення на обкладинках навчально-методичної літератури довідкового матеріалу, відомостей про автора, видавництво або будь-якої додаткової інформації;

3) для використання в системі каталогів бібліотеки навчального закладу;

4) для розміщення розкладу занять, результатів навчального процесу тощо. Водночас треба пам'ятати, що складний QR-код (з великим обсягом даних) може не розпізнатися камерою з низькою роздільною здатністю;

5) для ідентифікації студентів у віртуальному кабінеті бібліотеки або дистанційного курсу;

6) як додаток до навчального об'єкту – QR-коди можна розміщувати на частинах механізмів, електричних схемах, анатомічних об'єктах. Наприклад, розміщені на географічних картах QR-коди можуть містити стислі відомості про культуру та історію окремих народів, інформацію про столиці країн світу або інші дані;

7) для використання в контрольних завданнях для закріплення пройденого (вивченого) матеріалу. На кожному білеті з контрольним завданням можна розмістити надрукований QR-код з правильними відповідями або підказкою з алгоритмом розв'язання задачі.

8) для опитування студентів за певною темою;

9) у навчальній грі-квест із завданнями у QR-кодах;

10) в освітніх кросвордах;

11) у контрольно-тестовому матеріалі. В Інтернет-мережі є спеціальний сервіс ClassTools, який дозволяє створювати такі завдання у QR-вигляді;

12) студенти можуть створювати свої портфоліо або анотації на прочитані книги та навчально-методичну літературу за досліджуваною темою й розміщувати їх на сайті в QR-кодах;

13) для розміщення контактної інформації на візитній картці викладача, адміністрації навчального закладу, на бейджиках учасників конференцій (семініарів).

Оскільки контроль якості знань студентів завжди є досить актуальним в навчальному процесі, тому існують сервіси, які можуть здійснювати його за допомогою QR-кодів. Одним з таких сервісів є Plickers. Він дозволяє проводити мобільні голосування і фронтальні опитування під час навчального заняття з вивченого або поточного матеріалу в тестовій формі. Робота з мобільним додатком забирає не більше кількох хвилин. Отримання результатів опитування відбувається на занятті без тривалої перевірки та миттєво виводиться на екран комп'ютера (телевізора, проектора), під'єданого до Інтернету. Наявність смартфонів або комп'ютерів не потрібна: тільки смартфон викладача з доступом до Інтернету.

Система сервісу Plickers дозволяє викладачу реєструвати свій електронний кабінет, в якому додавати класи чи групи, створювати тестові завдання з різних предметів та проводити онлайн опитування. Кожному студенту групи створюється та видається індивідуальний QR-код для демонстрації правильних відповідей. Викладач за допомогою мобільного пристрою зчитує QR-коди студентів, сервіс Plickers в режимі реального часу аналізує їх та виводить на екран. У подальшому викладач може робити висновок по засвоєнню студентами даного питання чи окремої теми, так як усі відповіді зберігаються в його особистому кабінеті.

Отже, QR-коди дозволяють зробити заняття більш захоплюючими та ефективними. З одного боку, студентам зручно зчитувати цікаву інформацію та зберігати її в пам'яті мобільних пристроїв, викладачу оперативно проводити опитування, з іншого – такий підхід дозволяє задіяти додатковий (тактильний) канал сприйняття інформації.

Список використаних джерел:

1. Бондаренко Т.В. Технологія створення та розпізнавання qr-кодів як ефективний інструмент підвищення навчальних досягнень студентської молоді. *Information Technologies in Education*. 2019. №2(39).

2. Воронкін О. С. Можливості використання системи QR-кодів у вищій школі. *FOSS Lviv 2014: зб.наук. праць IV міжнар. наук.–практ. конф., м.Львів, 24-27 квітня 2014 р. Львів. 2014. С. 145-149.*

3. Шаповал С., Романенко Р., Форостяна Н. Перспективи використання матричних кодів в освітньому процесі. *Вісник КНТЕУ. К. : КНТЕУ, 2011. №5. С. 98-106.*

*Мельник Оксана Анатоліївна,
Бабійчук Інна Василівна,
викладачі ВСП «Вінницький
торговельно-економічний фаховий
коледж КНТЕУ»*

ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ЦИФРОВОЇ ОСВІТИ НА ЗАНЯТТЯХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО ТА ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ

Одним із пріоритетних напрямків вивчення лінгвістичних дисциплін у торговельно-економічних коледжах можна вважати орієнтацію на формування комунікативної компетенції студентів-економістів (мовної, прагматичної, предметної, технологічної), тобто формування здатності розв'язувати за допомогою мовних засобів комунікативні завдання в конкретних формах та ситуаціях професійного спілкування, у загальнолінгвістичному значенні – формування здатності породжувати та сприймати цілісні мовленнєві твори – тексти фахової орієнтації.

В умовах діджиталізації освіти, змішаного чи дистанційного навчання, карантинів та локдаунів мовно-літературна освіта має теж зазнавати змін, адже ніщо у світі не стоїть на місці. І для викладачів української мови, зважаючи на невеликий відсоток україномовного контенту в Інтернеті, основним завданням є виховання україномовної, україноцентричної особистості. Як цього досягти на відстані від вихованців?

Мета дослідження полягає в розробленні нових методик і технологій навчання студентів української мови і літератури, у з'ясуванні специфіки оцінювання мовно-літературних знань студентів під час дистанційного та змішаного навчання.

Відповідно до мети, визначено **основні завдання**: обґрунтувати особливості запровадження у викладанні української мови та літератури цифрових форм роботи; створити модель методичного впливу на свідомість особистості шляхом сприймання й осмислення мовно-літературних текстів; побудувати модель контролю знань студентів, яка б психологічно налаштовувала й допомагала їм у підготовці до незалежного тестування, розвивала творчі та індивідуальні здібності студентів; розробити методичні рекомендації щодо використання елементів цифрової освіти під час викладання української мови та літератури з огляду на реформування загальноосвітньої шкільної системи та системи вищої школи в умовах дистанційного та змішаного навчання.

Спочатку були проекти «Удосконалення власного мовлення» на різноманітних носіях та платформах. Постало завдання мотивувати студентів самим працювати над власним рівнем мовної грамотності ще й позааудиторно. Реалізація цього завдання стає можливою лише за умови усвідомлення, що «покоління Z» уже не буде малювати на ватмані кривульки або писати від руки реферати про нецікаві їм речі, проте від інтернет-порталів зеток не відірвати. Так поступово наші проекти дійшли й до різноманітних інтернет-платформ та соцмереж.

Варто також зауважити, що усі сфери нашого життя (така вимога часу) поступово переходять у онлайн, вливаються в безмежжя соцмереж, де вже створено власні правила спілкування, структурування і формат текстів.

Студенти обожають соцмережі. Тож усе, що варто зробити викладачу, це запропонувати їм самим створити власний канал Телеграм, Тік-ток, Ютуб чи Інстаграм.

Зупинімося на особливостях в організації, структуруванні та відборі інформації. Працювати усім адміністраторам каналу потрібно постійно, виважено. Для того студенти групуються й розподіляють між собою обов'язки: хто буде технічним редактором, хто відповідатиме за наповнення контенту, хто створюватиме вікторини, опитування, тести, а хто рекламуватиме готовий продукт.

Оцінювати цю роботу викладачу теж потрібно прискіпливо. Контроль має бути регулярним і довготривалим. Навчити правильності оформлення каналу, підписатися та коригувати перші кроки, перші дописи, знати хто за що відповідає, постійно стежити за наповненням, відбором матеріалу, тематичною доцільністю і самостійністю виконаних і пропонованих завдань.

З цією метою ми склали таблицю, в якій чітко видно канал, лінк, за яким розташований освітній простір, автори-адміністратори каналу. Раз або двічі на тиждень канали моніторяться і через зворотній зв'язок (особисті повідомлення в месенджерах) пишуться поради щодо вдосконалення роботи на каналах, коригуються помилки.

Щоби розбавити запозичені фото чи схеми, адміністратори каналів додають ними створені опитування, тести, гугл-форми, вікторини, ребуси тощо. Викладачів при цьому цікавить правильність оформлення питань, добір варіантів відповідей, логічність викладу матеріалу в стрічку (Наприклад, спочатку навчальний матеріал (картинка чи відео), а потім одразу тест чи вікторина на закріплення щойно вивченого.

Цікаво підкреслити, що усе, опрацьоване на занятті з викладачем студенти ретельно відстежують, акумулюють і до вечора опрацьована інформація виходить в матеріалах студентських каналів, поживляється робота з тестами, опитуваннями, анкетуванням, вікторинами. Тішить, що тепер не потрібно змушувати студентів вчити. Вони самі навчаються і навчають один одного, і роблять це із задоволенням.

Активність молоді в позааудиторній роботі вражаюча. Хоча насторожує, і тішить водночас стурбованість першокурсників підготовкою до зовнішнього оцінювання. І, здається, усе, що студенти роблять, спрямоване на результат ЗНО. Але єдиною мотивацією в удосконаленні мовлення це не повинно бути, адже така робота над собою має тривати усе життя.

Залишається відкритим питання: як оцінювати подібну роботу? Як перевірити якість засвоєних знань?

По-перше, одне виконане завдання не може бути показником рівня знань. Лише сумарний підсумковий результат маємо брати до уваги.

По-друге, під час дистанційного чи змішаного навчання необхідно пам'ятати, що усі види роботи, які студенти виконували аудиторно просто переносяться в іншу площину і мають стати цікавішими для учнів, але вимоги залишаються без змін.

По-третє, види робіт мають бути звичними для студентів. Для цього ще від першого заняття ми систематизуємо роботу в класрумі. Усі роботи, які студент готує до заняття, мають бути напередодні прикріплені до завдання (виконані вправи, тестові завдання, презентації, творчі роботи в цифровому форматі, тести, вікторини,

фоторепортажі, відеоролики, електронні таблиці, діаграми, плакати тощо). Якщо студенти ведуть власний освітній канал, то прикріплюють посилання на свою роботу.

І лише системний аналіз усіх видів виконуваних робіт студента може свідчити про його реальний результат навчання. Важливо при цьому дотримуватися критеріїв оцінювання відповідно до Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392, - у вигляді 12-бальної шкали за чотирма рівнями.

Пропонуємо декілька порад щодо того, як навчити наповнювати власний канал у соцмережах ще необізнаних у цій справі студентів. Для цього можна використати одне-два заняття гурткової роботи з української мови або виховну годину.

Структура власного (Телеграм, Тік-Ток, Ютуб) каналу має містити обов'язкові складові: назву сторінки, яка має бути яскравою, привертати увагу та інтригувати; шапку профілю (невеличке резюме каналу, анотація змісту); вказівку на цільову аудиторію; чітко структуровані дописи; рекламу публікацій та каналу.

Важливо пам'ятати, що усі моменти навчання можна пов'язувати із програмним матеріалом і саме так осучаснити завдання на заняттях з української мови та літератури.

Наголошувати про те, що канал читають багато інших людей, крім викладача і однокласників, не варто. Але в процесі навчання говорити про грамотність оформлення матеріалів, охайність та структурованість потрібно постійно. І проблема не в тому, що студенти про грамотність не турбуються, а в тому, що вони звикли в соцмережах повідомлення оформляти без врахування орфографічних, лексичних та пунктуаційних норм, із застосуванням графічних елементів (смайликів).

Важливим є не лише розподіл ролей при створенні і роботі каналів, а й взаємовідповідальність та взаємодопомога. Тому всі учасники-адміністратори каналу мають уміти виконувати всі завдання для наповнення каналу, і в разі потреби – замінити один одного.

Студенти з натхненням навчаються копірайтингу та особливостям роботи з каналами. Вивчають такі критерії каналів: аудиторію соцмереж; вподобання; потреби; реакції. Адже завдання стоїть непросте. І для успіху потрібно багато попрацювати.

Кожен пост/блог повинен мати назву або заголовок, котрий має бути лаконічним, повністю відображати характер особистості автора або меседжу тексту. Необхідно також враховувати стилістику сторінки, морфолого-синтаксичні особливості попередніх текстів. Вправні блогери чи власники інтернет-сторінок знають про це, але яскрава назва сторінки – запорука успіху.

Багатослівна назва не матиме успіху, нудна й затерта – теж. І завжди потрібно пам'ятати, що «Як човен назвеш – так він тобі й попливе...».

Аби потренуватися у створенні заголовків, можна роздати студентам друковані шаблони з каналів соцмереж із постами на одну тему та попросити вигадати до нього вдалі заголовки.

Спробуйте уявити, який блог веде відомий український письменник. Наприклад, як називалася б сторінка Івана Франка? («Каменярь?»), Лесі Українки? («Донька Прометей?») Михайла Коцюбинського? (Можливо, «Сонцепоклонник?»). Але студенти можуть вигадати більш креативні варіанти.

Шапка профілю – це коротке резюме з основними моментами тексту, стислий опис тематики блогу. Студенти мають **150 символів**, аби висловити думку, тож їхня розповідь про блог має бути цікавою, але стислою і лаконічною. Це навчить їх прибирати «воду» та залишати основні слова. Допоможе не лише при підготовці до ЗНО, але й навчить якісній самопрезентації.

Подекуди студенти не знають, навіщо читати текст та скаржаться, що роман надто нудний, складний, чи звучить, наче з минулого століття. Тоді й стаються у пригоді творчі роботи телеграмканалів чи тік-токерів.

Студенти досліджують, коли, для кого і у якому контексті написано твір. Які страхи і проблеми мали автори у той час, які проблеми бажали порушити? Аби зробити контекст зрозумілим, можна провести інтеграцію літератури з історією. Акцентуємо, що усі знання з історії, культурології, філософії, літератури та мови можуть стати родзинкою саме на їхньому каналі. Чим не мотивація в навчанні?

Доступні та цікаві дописи мають чітку структуру, логіку викладу. Щоби навчити студентів володіти інструментарієм тексту, можна запропонувати завдання (відповідно до теми заняття) як вправу з української мови чи літератури. Наприклад, роздати їм шаблон сторінки та запропонувати вести структурований інтернет-блог. Більшість студентів це змотивує писати гарно, цікаво і грамотно. Інстаграм, Ютуб, Телеграм, Тік-ток та інші мережі – це чудовий приклад сторітелінгу, завдяки якому блогери захопливо, емоційно та образно розповідають історії з життя. Така робота навчить їх пригадувати найцікавіші слова та прискіпливіше ставитись до власних текстів.

Будь-який продукт, щоби гарно продати, треба вдало рекламувати. Для того вчимо студентів умінню створювати рекламні тексти. Це варто розпочати з «популяризації» авторів, художніх текстів або штучно створеного від їхнього імені каналу чи бота.

Приклад тренувальних завдань. На занятті з літератури, наприклад, можна запропонувати студентам стати піар-менеджерами письменника, котрого вивчаєте. З цією метою утворюємо групи та роздаємо студентам ролі редактора текстів письменника, коректора, фотографа, піарника, що розповідатиме про книги/твори та рекламуватиме їх. Якщо вже створені канали, то це легко буде відстежити за вподобайками до постів. Залишається лише спостерігати, яка з груп зуміє переконати аудиторію придбати найбільше творів автора?

Крім телеграм-каналів, наші студенти створюють телеграм-ботів, мультфільми, ведуть ютуб-канали, роблять пости в соцмережах... Звичайно, для ботів потрібні ґрунтовні знання з інформатики або додаткові курси, які студенти проходять самостійно. Не кожен здатен програмувати без підготовки.

Можна ще багато запропонувати способів застосування цифрових технологій навчання у вивченні української мови і літератури дистанційно, і всі вони будуть мати успіх, бо займатися тим, що подобається, студенти будуть із заповзяттям!

Отже, нами з'ясована необхідність та сутність оцінювання знань, умінь та навичок студентів як одного з найефективніших методів навчання, що виконує контролюючу, навчальну та виховну функції. Важливо створити систему контролю знань студентів, яка психологічно налаштовує й допомагає студентам у систематичній підготовці до занять, а відтак – у якісній підготовці до незалежного тестування. У ході

дослідно-експериментального навчання під час дистанційного та змішаного навчання ми переконалися, що контроль є важливим чинником управління навчально-виховним процесом, одним із дієвих засобів підвищення ефективності пізнавальної діяльності. Ми дійшли висновку, що необхідною є зміна функції оцінки, що сприймається не як фіксатор невдач студента, а як умовна позначка його особистих досягнень, кінцевою метою яких є формування особистісних компетенцій (соціальних, полікультурних, комунікативних, інформаційних, самоосвітніх, творчих та ін.).

Список використаних джерел:

1. Гуревич Р. С. Інформаційні технології навчання: інноваційний підхід : навчальний посібник / Р.С. Гуревич, М.Ю. Кадемія, Л. С. Шевченко ; за ред. Гуревича Р.С. – Вінниця : ТОВ фірма «Планер», 2012. – 348 с.
2. Концепція Нової української школи [Електронний ресурс] Режим доступу <http://mon.gov.ua/activity/education>.
3. Критерії оцінювання навчальних досягнень у системі загальної середньої освіти. За загальною редакцією В.О.Огнев'юка. — Ірпінь, 2004).
4. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи: Навч. Посіб. – К.: Знання, 2005. – 486с.
5. Куцевол О.М. Теоретико-методичні основи розвитку креативності майбутніх учителів літератури: Монографія. – Вінниця: Глобус-Прес, 2006.
6. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. / З.Н.Курлянд, Р.І.Хмелюк, А.В.Семенова та ін. ; За ред. З.Н.Курлянд. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2005. – 399с.
7. Цифрова компетентність сучасного вчителя Нової української школи: зб. тез доп. всеукр. наук.-практ. семінару, м. Київ, 28 лютого 2018/ за заг ред. О.Е. Коневщинської, О.В. Овчарук. – К.: Інститут інформаційних технологій України, 2018 – 61 с.
8. Цифрові технології на заняттях. Електронне джерело: <https://www.goethe.de/ins/ua/uk/kul/mag/20701065.html>

*Отчич Наталія Михайлівна, викладач
Вишнянський коледж ЛНАУ
Бойчук Оксана Зеновійвна, викладач
Вишнянський коледж ЛНАУ*

ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ЗАСОБІВ ТА СОЦІАЛЬНИХ ПЛАТФОРМ ПРИ ВИКЛАДАННІ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Сучасні тенденції розвитку подій зумовили потребу оновити методики викладання, джерела інформації, процес навчання і самі підходи до організації навчального процесу. Настав час широко використовувати цифрові технології в освіті. Однак темпи діджиталізації іноді випереджають вміння і навички самих користувачів. Тому володіти високою цифровою грамотністю означає використовувати цифрові інструменти з користю як для себе, так і для підвищення ефективності навчання.

Потреба у цифровій грамотності є очевидною, однак викладання і використання технологій в освітніх установах все ще залишається проблемою. Зрозуміло, що студенти користуються широким спектром цифрових інструментів, є активними учасниками соціальних мереж і сервісів, але це не означає, що вони знають, як їх використовувати у навчальних цілях. Ситуація із пандемією і перехід на дистанційне навчання підштовхнули освітнє середовище Вишнянського коледжу ЛНАУ до використання сучасних інформаційних ресурсів і технологій навчання. Звичайно, ці інструменти не повинні замінити традиційну навчальну діяльність, а надавати студентам можливість використовувати їх для вирішення проблем і творчого підходу до навчання.

Одним із засобів сучасного навчання є електронні підручники, які дають змогу всебічно ознайомитись із будь-яким матеріалом: прочитати, побачити, уточнити незрозумілі терміни, виконати тестові чи інші інтерактивні завдання. Це все робить процес навчання більш глибоким та якісним.

Електронний підручник – електронне навчальне видання із систематизованим викладенням навчального матеріалу, що відповідає освітній програмі, містить цифрові об'єкти різних форматів та забезпечує інтерактивну взаємодію.

У співпраці із методистом Науково-методичного центру ВФПО Трісуною Т.В., автором статті, у 2017 році було розроблено електронний підручник з дисципліни «Маркетинг» для студентів спеціальності 073 «Менеджмент». Зараз даним електронним підручником активно користуються студенти нашого коледжу та інших навчальних закладів.

Електронний підручник дає можливість кожному студенту брати участь у навчальному процесі, індивідуально підходити до вивчення дисципліни, здійснювати самоконтроль знань, вмінь і навичок, оцінювати свої можливості. Електронний підручник має сучасний дизайн і відповідає ергономічним вимогам до комп'ютерних засобів навчання та забезпечує необмежений доступ до інформації, підвищує її чуттєве сприйняття. Крім цього, електронний підручник можна модифікувати і доповнювати інформацією, яка в сучасному світі дуже швидко оновлюється.

Отже, електронний підручник має принципово нові якості, що включають елементи гіпермедіа і віртуальної реальності та забезпечує високий рівень наочності, ілюстративності й інтерактивності, забезпечує нові форми структурованого подання більших обсягів інформації і знань.

Сьогодні значного поширення в освітньому процесі коледжу набули соціальні сервіси. Саме вони дають можливість зробити навчальні заняття більш ефективними та привабливими.

Найбільш простим у використанні, на нашу думку, є сервіс Padlet – це інструмент зі створення віртуальних дощок для сумісної роботи. На дошці можна розміщувати текст, графічні зображення, мультимедійні файли, посилання на сторінки Інтернет, замітки.

Інноваційність платформи у можливих способах її використання:

- як майданчик для організації групової роботи під час проведення «мозкового штурму», узагальнення й систематизації знань, рефлексії;
- для розміщення навчальної інформації з економічних дисципліни або завдань для її пошуку;

- для організації спільного виконання домашнього завдання;
- як місце розміщення ідей для проєктів та їх обговорення;

Практичність платформи в тому, що під час роботи з віртуальними інтерактивними дошками в процесі самостійної пошукової діяльності студентів викладач має можливість стежити за виконанням запропонованих завдань і вносити нотатки чи певні зауваження до віднайденого ними матеріалу, що робить процес більш контрольованим. За допомогою інструментів Padlet можна цікаво організувати самостійну пошукову діяльність студентів, що забезпечуватиме ефективну групову роботу, не обмежену часовими та просторовими межами організації навчальної взаємодії та співпраці.

Padlet – це зручний, легкий у роботі сервіс, призначений для збереження, організації та спільної роботи з різним контентом у визначеному віртуальному просторі. Його застосування у навчальній діяльності, на нашу думку, сприятиме формуванню таких навичок сучасного фахівця, як критичне мислення, творче вирішення завдань, конструктивне спілкування й обговорення, співпраця, що є вкрай необхідним для фахівців спеціальності 073 «Менеджмент» на аграрному ринку праці.

Використання сучасних інформаційних технологій в освітньому процесі Вишнянського коледжу ЛНАУ дають можливість зробити навчальні заняття більш ефективними та привабливими, що у свою чергу сприяє всебічному розвитку студентської молоді, підвищенню інтересу до навчання, вихованню самостійності та відповідальності.

Окрім цього, за допомогою соціальних сервісів студенти можуть значно ефективніше реалізовувати себе соціально, працювати колективно або індивідуально кожен у своєму темпі, а викладач – застосовувати творчі підходи до викладання. Використовуваний нами сервіс Padlet – це інструмент зі створення віртуальних платформ для сумісної роботи, на якому можна розміщувати текст, графічні зображення, мультимедійні файли, посилання на сторінки Інтернет, замітки. Сервіс повністю безкоштовний, не обмежує користувача в кількості створюваних сторінок і підтримує кирилицю. Важливо відмітити, що створену дошку можна розмістити в соціальних мережах (Facebook, Twitter, Google+ та ін.), зберігати у вигляді електронного документа у форматах PDF, Excel.

Як висновок, соціальний сервіс Padlet поступово набуває свого поширення у освітньому процесі. Це зручний, легкий у роботі сервіс, призначений для збереження, організації та спільної роботи з різним контентом у визначеному віртуальному просторі, застосування якого у навчальній діяльності, на нашу думку, сприятиме формуванню таких навичок сучасного фахівця, як критичне мислення, творче вирішення завдань, конструктивне спілкування й обговорення, співпраця.

Як показує аналіз, більшість студентів уже на ранніх стадіях навчання прекрасно усвідомлюють необхідність застосування новітніх інформаційних технологій у своїй професійній діяльності. Ефект пізнання підсилюється, якщо навчальні завдання пов'язані з практичною діяльністю майбутнього фахівця або становлять інтерес у його сьогоднішній навчальній або науковій роботі. Більшість студентів усвідомлюють, що в майбутньому реально захищеною у соціальному відношенні може бути тільки ініціативна і добре освічена людина, здатна гнучко

перебудувати напрямок і зміст своєї діяльності у зв'язку зі зміною технологій і соціального замовлення.

Список використаних джерел:

1. Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://knigi.studio> > natsionalna-doktrina-rozvitku-osviti-ukrajini-126824
2. У пошуках нових форм та методів освітніх інновацій [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://nmc-vfpo.com/story/zhurnal-fahova-peredvyshha-osvita-%E2%84%96-3-2020-r/>
3. Збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції Інформаційно-ресурсне забезпечення освітнього процесу в умовах діджиталізації суспільства [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://onedrive.live.com/?authkey=%21ADgS72gbL3gyUVs&cid=5E8999F54A87BB53&id=5E8999F54A87BB53%211405&parId=5E8999F54A87BB53%21972&o=OneUp>
4. Пінчук О. П. Історико - аналітичний огляд розвитку соціальних мережних технологій та перспектив їх використання у навчанні // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2015. – № 4 (48). – С. 14–34. – Режим доступу : <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/1267#.Vg0k2eztIBc>
5. Матеріали міжнародної педагогічної онлайн-конференції Вишнянського коледжу Львівського НАУ «Педагогічні інновації в освітньому процесі в умовах пандемії». Збірник статей. – Випуск 1.Вишня: ВКЛНАУ, 2021. <https://mail.google.com/mail/ca/u/0/#inbox/KtbxLxGnPvqqKwwwTWcGzIMJggcNWkNNHL?projector=1&messagePartId=0.4>

*Письменна Олександра Вікторівна,
викладач Іллінецького
аграрного фахового коледжу*

QR-КОД ЯК ІНСТРУМЕНТ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

У сучасних реаліях життя людство все частіше вдається до різноманітних способів компактного відтворення інформації. Головною метою цих способів є заощадження часу в процесі пошуку потрібної інформації. Одним із таких засобів є QR-код.

Відомо, що студенти мають досвід використання QR-кодів у банківській чи туристичній сфері, в якості реалізації можливості отримати вичерпну інформацію про товари та послуги. На жаль, застосування студентами QR-кодів у навчальній діяльності поки що незначне.

Педагогічна мета використання технології QR-кодів визначається можливістю реалізації інтенсивних форм та методів професійного навчання, підвищення мотивації освітньої діяльності за рахунок застосування сучасних засобів зчитування, опрацювання, відтворення інформації, підвищення рівня теоретичних основ сприйняття даних, формування умінь реалізовувати різноманітні форми самостійної діяльності зі збору та обробки необхідного контенту [1].

Основна перевага QR-коду – легке розпізнавання скануючим непрофесійним обладнанням (за допомогою фотокамери мобільного телефону, планшета або ноутбука з відеокамерою, на яких встановлена програма для зчитування QR).

Можливості QR-кодів необмежені. В освітньому процесі вони використовуються з наступною метою:

1) При супроводі лекції чи позааудиторного заняття презентацією. Можна забезпечити студентів роздатковим матеріалом з QR-кодами для доступу до цікавих додатків (гіперпосилання на мультимедійні джерела та ресурси: відео-, аудіододатки, сайти, анімації, електронні навчальні видання, бібліотеки та ін.). Можна розмістити QR-коди й на самих слайдах презентації. Замість введення URL у свої телефони, студенти зможуть відсканувати код, щоб отримати додаткову інформацію миттєво.

2) Для творчих занять. QR-коди вміють зберігати в собі тексти невеликого обсягу, які можна зчитувати без підключення до Інтернету, що надає чималі можливості для їх використання.

3) Як додаток до навчального об'єкту. QR-коди можна розміщувати на обкладинках навчально-методичної літератури довідкового матеріалу, відомостей про автора, видавництво або будь-якої додаткової інформації, на частинах механізмів, електричних схемах, анатомічних об'єктах, на обкладинках навчально-методичної літератури довідкового матеріалу, відомостей про автора, видавництво або будь-якої додаткової інформації.

Наприклад, розміщені на історичних картах QR-коди можуть містити стислі відомості про культуру та історію окремих народів, інформацію про історичних діячів, події, архівні джерела або інші дані. Розміщені на лабораторному (демонстраційному) обладнанні QR-коди можуть мати гіперпосилання на віртуальну лабораторію або контрольні запитання до самостійного опрацювання.

4) Для використання в системі каталогів бібліотеки закладу освіти.

5) Для ідентифікації студентів у віртуальному кабінеті бібліотеки або дистанційного курсу.

6) Для розміщення розкладу занять, результатів освітнього процесу тощо.

7) У контрольно-тестовому матеріалі. В мережі є спеціальний сервіс ClassTools, який дозволяє створювати такі завдання у QR-вигляді, що стимулюватиме студентів використовувати гаджети для навчальної діяльності. Крім того, на кожному завданні можна розмістити надрукований QR-код з правильними відповідями або підказкою з алгоритмом виконання завдання. Студенти матимуть можливість отримати власну відповідь, перш ніж переглянуть правильну чи скористаються підказкою.

8) У навчальній гри-квест із завданнями у QR-кодах. QR Treasure Hunt Generator (<https://www.classtools.net/QR/index.php>) автоматично створює QR-вікторину із запропонованих питань.

9) В освітніх кросвордах.

10) QR-код можна додати у домашнє завдання. За ним може бути сховане посилання на додаткові матеріали, презентація чи конспект до заняття, що допоможе студентам надолужити згаяне. Таким же чином можна записати та надати ролик, за яким здобувачі освітніх послуг пригадають матеріал попередньої теми.

11) Студенти можуть створювати свої портфоліо або анотації на прочитані книги та навчально-методичну літературу за досліджуваною темою й розмішувати їх на сайті в QR-кодах.

13) Для розміщення контактної інформації на візитній картці викладача, адміністрації закладу освіти, на бейджиках учасників конференцій (семінарів).

14) Для організації навчальної екскурсії або екскурсії закладом освіти. Багато музеїв давно використовують цей прийом, тим самим розширюючи експозицію не тільки поясненнями, але й додатковими матеріалами на зразок мініфільму або навіть гри за мотивами виставки.

Водночас слід пам'ятати, що складний QR-код (з великим обсягом даних) може не розпізнаватися камерою з низькою роздільною здатністю.

Для створення власного QR-коду знадобляться Інтернет, принтер і камера. Серед українських та україномовних ресурсів для створення QR-кодів слід виділити: <http://qr-codegenerator.com>; <http://qrcodes.com.ua/>; <http://www.qr-code.com.ua>.

Для створення коду у вікно QR-генератора (веб сервісу) потрібно ввести дані, після чого автоматично генерується QR-зображення. Можна скористатися альтернативними варіантами, ввівши у рядку пошуку браузера таку умову пошуку: «створити QR-код».

Коди можна зберігати у вигляді графічного зображення чи роздрукувати.

Широкий вибір додатків для зчитування QR-коду можна завантажити з Google Play. Найбільш популярною програмою для зчитування ОС Android є програма QR Droid, що дозволяє зчитувати коди та створювати власні.

Використання QR-кодів на заняттях або при підготовці домашніх завдань сприяє вирішенню відразу кількох завдань:

- 1) розширює можливості викладача в ході заняття ілюструвати лекцію додатковими матеріалами;
- 2) дає студентам можливість самостійно знайомитися з матеріалом, вибираючи для цього зручний час і місце;
- 3) сприяє проведенню із здобувачами освітніх послуг ігор та інтелектуальних змагань.

QR-коди дозволяють урізноманітнити заняття, зробити його більш інтерактивним, сучасним та ефективним. З одного боку, студентам зручно зчитувати цікаву інформацію та оперативно зберігати її в пам'яті мобільних пристроїв, з іншого – такий підхід дозволяє задіяти додатковий (тактильний) канал сприйняття інформації.

QR-codes може стати цікавим методом для залучення уваги студентів та поліпшення результативності навчання.

Список використаних джерел:

1. Бондаренко Т.В. Технологія створення та розпізнавання QR-кодів як ефективний інструмент підвищення навчальних досягнень студентської молоді./ Т. В. Бондаренко // ISSN 1998-6939. Information Technologies in Education. 2019. № 2 (39).
2. Воронкін О. С. Можливості використання системи QR-кодів у вищій школі. FOSS Lviv 2014: зб.наук. праць IV міжнар. наук.–практ. конф., м.Львів, 24-27 квітня 2014 р. Львів. 2014. С. 145-149.

3. Інноваційний розвиток професійної освіти регіону в умовах інформатизації суспільства: проблеми та перспективи. Збірник тез Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Запоріжжя, 28 квітня 2021р [Електронний ресурс]. Запоріжжя: НМЦ ПТО у Запорізькій області, 2021. 218 с.

4.Професійна освіта Сумщини. Інструктивно-методичний журнал. №1(5), 2020.

*Помазанова Олена Іванівна,
Телячук Наталія Володимирівна, викладачі
ВСП «Вінницький торговельно-економічний
фаховий коледж КНТЕУ»*

ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ МОДЕЛЕЙ НАВЧАННЯ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ СТУДЕНТАМИ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

У сучасних умовах поняття «цифрові технології» або «діджиталізація» та «дистанційне навчання» стали звичайними для освітнього процесу. Тому в контексті перспективи навчання протягом усього життя, особливу актуальність набуває створення нових цифрових освітніх ресурсів та новаторських цифрових моделей навчання[1].

На жаль, пандемія COVID-19 вплинула на різні соціальні сфери і процеси життєдіяльності людей, у тому числі й на освітній процес в Україні. Одним з основних заходів запобігання поширенню вірусу став карантин, внаслідок якого були закриті всі навчальні заклади у понад 124 країнах світу, у тому числі і в Україні. Отже, школярів та студентів було переведено на дистанційну форму навчання. В умовах переходу навчання в онлайн режим, з'явилося і безліч способів, як зробити ефективнішим навчальний процес. Тому перед викладачами постають нові шляхи вирішення питання охоплення українського простору фахової та вищої освіти, педагогічні працівники створюють нові форми та методи для ефективного навчання студентів онлайн. Існує не лише багатство можливостей, а й певні перешкоди на шляху типової діджиталізації. Адже, «цифровізація», як правило, вимагає точного цільового налаштування структури курсів, освітніх програм, а також злагодженої співпраці усіх співробітників, які залучені до реалізації «цифрового» навчального процесу. Перевагою «цифровізації» навчання та викладання є те, що здобуття фахової, вищої освіти стає доступним і тим студентам, які, з певних причин, в тому числі і учасники інклюзивного навчання, не мають можливості бути особисто присутніми на заняттях чи іспитах [3].

В Україні 16 жовтня 2020 року почало діяти Положення про дистанційну форму навчання. Фахівці з Міністерства освіти і науки України впевнені, що цей документ має розширити можливості для здобуття освіти. Це стосується, звичайно не лише школярів, але й студентів- здобувачів фахової освіти [1].

Дистанційне навчання має багато переваг: доступність з будь-якої точки, де є підключення до мережі Інтернет, незалежно від географічного розташування; комфортні умови для студента та безпека в умовах пандемії. Є і недоліки дистанційного навчання, а саме: технічні моменти часто заважають налагодити

зв'язок, відсутній зоровий контакт викладача та студента, неякісний Інтернет-сигнал, що заважає адекватному сприйняттю матеріалу. Ці недоліки значно впливають на вивчення такої дисципліни, як «Іноземна мова». Адже суб'єктам навчального процесу при вивченні іноземної мови потрібно розуміти один одного та практикувати навички не лише читання чи письма, але й говоріння та аудіювання.

Для того, щоб дистанційне навчання та діджиталізація мала більше переваг ніж недоліків, потрібно створювати нові види завдань, які були б ефективними для засвоєння матеріалу та, водночас, адаптованими до проведення в онлайн режимі. Так, було запропоновано індивідуальні завдання з іноземної мови, адаптовані до обставин, зумовлених неможливістю проводити заняття в аудиторії. Серед завдань, які були виконані студентами протягом 2021 року були такі, що передбачали дослідницьку роботу, самостійну підготовку студентами матеріалу до відповідних презентацій та відео-доповідей для проведення не лише онлайн занять, передбачених навчальною програмою, але й онлайн конференцій та тематичних виховних годин.

Отже, питання дистанційної освіти та впровадження новітніх цифрових технологій набуло актуальності. За даними Міністерства освіти і науки, навесні цього року викладачі та студенти для дистанційного навчання найчастіше користувалися такими платформами, як Zoom, Google Classroom, Skype, Viber, електронна пошта. Нині триває робота щодо впровадження більшої кількості цифрових технологій, які були б зручними для всіх учасників освітнього процесу. Так, наприклад, Міністерство освіти і науки України змогло домовитися з ТОВ «Майкрософт Україна» щодо безкоштовного використання центрів командної роботи Microsoft Teams for Education для налагодження онлайн-занять [1]. Зокрема цей сервіс дозволяє наступне: організувати онлайн-уроки з можливістю їхнього перегляду в будь-який час, створювати віртуальні класи, влаштовувати засідання педагогічних рад та виховних годин; створювати чати для спілкування; організувати відеоконференції з підключенням до 300 учасників; створювати цифрові зошити та журнали успішності; здійснювати оцінювання, планування завдань, контроль їх виконання; формувати розклади; додавати електронні підручники та інше. Спільно з Міністерством цифрової трансформації України та міжнародними партнерами нині вирішується питання щодо впровадження проекту «Всеукраїнська школа онлайн». Платформа створена на базі OpenEdX. Зокрема, її використовують освітні заклади Іспанії, Ізраїлю, Польщі та інші. На цьому ресурсі збиратимуть відеоконтент, тестові завдання, матеріали для вчителів, курси для підвищення кваліфікації тощо.

На жаль, глобальна діджиталізація містить у собі й небезпеку: людині, певною мірою, загрожує втрата своєї власної ідентичності [2]. На початковій стадії світової «цифровізації», фіксується небувалий рівень відчуття розгубленості та втоми, складності у концентрації уваги та необ'єктивності в оцінюванні знань студентів. Контрольні роботи та тести, які використовують викладачі в умовах дистанційного навчання, у сучасному форматі втрачають ефективність, адже студенти мають необмежений доступ до інформації, відтак забезпечити самостійне виконання таких завдань досить складно [3].

Незважаючи на швидкість впровадження «діджиталізації» в освіту, вважаємо за потрібне наголосити, що цей вид навчального процесу не може повністю виключати традиційну аудиторну роботу в процесі навчання студентів. Для ефективного

вивчення іноземної мови потрібно поєднувати позааудиторне, дистанційне навчання із лекціями та практичними заняттями «offline» [4]. На основі гнучкого підходу до навчання, який враховує переваги тренувальних та контролюючих завдань в мережі, можна покращити результати здобувачів освіти і зекономити час на навчання, поєднати особисте спілкування і програмне навчання в єдиному освітньому просторі.

Список використаних джерел:

1. Гатальська Н. В. Особливості створення електронних курсів дисциплін на базі платформи MOODLE /Національний університет біоресурсів і природокористування України URL: file: C:/Users/ Downloads/VNULPIVNZ, 2014
2. Жерновникова О. А. Діджиталізація в освіті. Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції.- Харків, 10 квітня 2018-Х., 2018. С. 88-90.
3. Козлова Г.М. Методика викладання у вищій школі – Одеса: ОНЕУ, 2014-200с.
4. Кухаренко В.М. Змішане навчання. Вебінар. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.wiziq.com/online-class/2190095-intel-blended>.

*Лисюк Олена Олегівна, викладач КЗ
«Харківський фаховий вищий коледж
мистецтв» ХОР*

*Правдівцева Людмила Володимирівна,
викладач КЗ «Харківський фаховий вищий
коледж мистецтв» ХОР*

ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ GOOGLE-ЗАСТОСУНКІВ В УМОВАХ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Масштабні зміни, що відбуваються в сучасному світі, розвиток інформаційних технологій, засобів масової та електронної комунікації породжують глобальні зміни за сферами діяльності та всіма галузями знань.

Активне впровадження та застосування інформаційних технологій в системі освіти суттєво змінило психолого-педагогічні засади освітнього простору: значно розширився перелік вимог до професійних компетенцій викладача, у тому числі принципово новий рівень володіння комп'ютерними технологіями та застосунками. Відповідно до положень Професійного стандарту на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти», однією з кваліфікаційних вимог до посади «Викладач» є інформативні компетентності, тобто «уміння викладати із застосуванням сучасних та ефективних методів і технологій, що забезпечують досягнення результатів навчання з відповідної навчальної дисципліни» [4]. А отже, кредо сучасного викладача – це бути «приреченим» лишатися студентом все своє життя, навчатися продовж всього життя, щоб не лишитися на її обочині.

До інформативних компетентностей відносимо такі знання:

- розуміння основних комп'ютерних програм (графічний редактор, текстовий процесор, електронні таблиці, бази даних, засіб для створення презентацій, засоби пошуку, опрацювання, архівування та збереження даних);

- освіченість у своїй сфері діяльності, яка базується на використанні Інтернету та електронних способах передавання даних (е-пошта, відеоконференції тощо);

- розуміння потенціалу інформаційних технологій для підвищення якості та мотивації навчання, підтримка інноваційної педагогічної діяльності;

- базове розуміння надійності та достовірності одержаних даних.

До даних компетентностей відносимо такі вміння та здатності:

- здатність використовувати необхідні програмні застосунки для комплексного розуміння та створення, організації, систематизації та подання електронних даних;

- здатність вести релевантний інформаційний пошук як інформації, так і самих фахових веб-сайтів, використовувати багатий спектр Інтернет-сервісів (форуми, е-пошта, он-лайн сервіси тощо [1]).

Сервіс Google Академія є відкритою наукометричною базою даних максимально повного спектру наукових ресурсів в Інтернет-просторі (наукові журнали, реферати, рецензовані статті, тези, дисертації, книги, препринти, презентації та технічні звіти університетів, академічних інститутів, професійних спільнот, науково-дослідницьких груп та репозитаріїв із цілого світу). Профілі авторів, які внесені до цієї бази даних, є джерелознавчою категорією інформаційно-аналітичної системи «Бібліометрика української науки», яка позиціонується як загальнодержавна система моніторингу та відстеження тенденцій розвитку вітчизняної науки, база експертного оцінювання результативності науковців і дослідницьких колективів [2].

Опції розширеного пошуку дозволяють проводити ґрунтовний, деталізований, релевантний пошук за точною фразою, віднайти документи конкретного автора чи конкретного видання, вилучити з результатів патенти або цитати, встановити діапазон дат виходу публікацій певного автора. Важливою опцією цього сервісу є наявність функції варіативності популярних бібліографічних описів публікації.

Можливості сервісу Google Академія можуть бути використані педагогічними працівниками під час статистичного дослідження документних масивів, довідково-бібліографічного обслуговування та інформаційного забезпечення викладачів, в процесі підготовки інформаційно-аналітичних матеріалів. Також цей вебсервіс стане в нагоді фахівцям та окремим науковцям щодо статистики даних про індекси цитування документів (h-індекс та i10-індекс).

Здіджиталізовані освітні технології покликані стати засобом ефективного освітнього процесу, творчого розвитку і самоорганізації як для викладача, так і для здобувачів освіти. За словами заступника Міністра освіти і науки, керівника апарату Олега Дерев'янка: «Комп'ютерна наука, як сукупність технологічних знань, умінь та навичок, має бути базовою цифровою компетентністю, яку потрібно розвивати не лише в самій галузі інформаційно-комунікаційних технологій, а й у знаннях з усіх галузей» [3].

Список використаних джерел:

1. Морзе Н.В. Як навчати вчителів, щоб комп'ютерні технології перестали бути дивом при навчанні? *Комп'ютер у школі та сім'ї*. 2010. № 6. С. 10-14. URL : <https://bit.ly/3qLIza9>.
2. Назаровець М. А. Google Академія для науковців: практ. посіб. Київ : Київ. нац. ун-т ім. Т.Г. Шевченка, 2016. 27 с.
3. Парламентські слухання «Реформи галузі інформаційно-комунікаційних технологій та розвиток інформаційного простору України» від 03.02.2016. *Верховна Рада України*. URL : http://gska2.rada.gov.ua/zakon/new/par_sl/SL030216.htm
4. Професійний стандарт на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти»: Затв. наказом Міністерства освіти і науки України від 23.03.2021 р. № 610. *Освіта. UA*. URL : https://osvita.ua/doc/files/news/819/81950/610_Vikladachi_zakladiv_vishoyi_osviti.pdf

Рирмак Галина Іванівна, викладач професійної підготовки, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист ВСП «Ананьївський аграрно-економічний фаховий коледж УНУС»

ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ – ГОЛОВНИЙ ТРЕНД СУЧАСНОСТІ

Той, хто навчає, повинен завжди продовжувати вчитися сам

Річард Генрі Данн

В умовах тотальної комп'ютеризації життєдіяльності людини висувуються нові вимоги до освіти. Традиційне навчання з цифровими технологіями це не тренд, а вимога часу. Електронні, мультимедійні підручники та посібники, інтерактивні комплекси, цифрові вимірювальні лабораторії – все це є сучасна освіта. Всі зміни, які відбуваються в суспільстві, відображаються в освіті.

Різноманітні аспекти впровадження ІТ, а саме цифрових технологій, в освітній процес закладу освіти та пов'язані з цим формування та розвиток відповідних компетентностей у педагогічних працівників є актуальним у світлі сучасного реформування освіти в Україні [3].

Цифрова компетентність – це сукупність знань, здібностей, особливостей характеру і поведінки, які необхідні для того, щоб людина могла використовувати ІКТ та цифрові технології для навчання, професійної діяльності (роботи) та участі у житті суспільства [1].

Цифрова компетентність сучасного педагога – це базова річ без якої не можливо уявити його ефективну роботу. В умовах періодичних локдаунів і карантинів саме цифрові технології дають змогу не зупинити навчання, а безпечно продовжити його в дистанційному або змішаному форматі. Останніми роками в Україні вже зроблено важливі кроки в напрямі впровадження нових технологій в освітній процес шляхом: забезпечення закладів освіти персональними комп'ютерами, підключення до Інтернету, розроблення електронних освітніх ресурсів, що в цілому, має спрямованість на формування нового позитивного ставлення педагогів до

застосування ІКТ та, як наслідок, підвищення та розвиток їхніх інформаційно – цифрових компетентностей.

Інформаційні технології є невід’ємною частиною сучасного світу, вони значною мірою визначають подальший економічний та суспільний розвиток людства. У цих умовах сучасних змін вимагає й система навчання. Актуальність даного питання має місце у сучасному освітньому середовищі, адже нині якісне викладання дисциплін та якісна підготовка майбутніх спеціалістів не може здійснюватися без використання засобів і можливостей, які надають комп’ютерні технології та Інтернет.

Одним з викликів діджиталізованого суспільства є готовність педагога до цифрової трансформації процесу навчання, та організації сучасного процесу педагогіки партнерства між студентом та викладачем, викладачем та батьками. Сьогодні вже неможливо закладу освіти залишатися осторонь цифрової трансформації. Новітні технології стали невід’ємною частиною нашого повсякденного буття.

На сучасному етапі розвитку країни значно підвищуються вимоги до рівня підготовки спеціалістів, які повинні володіти запасом теоретичних знань, практичних навичок, вміти орієнтуватись у складній ситуації, бути готовими приймати нестандартні рішення. Це потребує впровадження розвинених форм і методів навчання, які сприятимуть становленню особистості майбутнього спеціаліста.

Вимушене дистанційне навчання у ВСП «Ананьївський аграрно-економічний фаховий коледж УНУС» поставило педагогічний колектив, студентів і їх батьків перед непростою проблемою: як організувати навчання студентів в умовах карантину, коли викладач не може бути поруч. І як зрозуміти, чи вивчив щось студент, коли традиційні способи оцінювання недоступні. Навчальні матеріали та спілкування між учасниками дистанційного навчання забезпечувалися за допомогою Google Classroom – онлайн – лекції, консультації, тестовий контроль, виконання практичних завдань, конференції та інші види взаємодії з використанням цифрових комп’ютерних технологій (Веб-квести, Відеоскрайбінг, Google Forms, ClassDojo, Triventy, Viber, Метод проєктів) та інших різноманітних Інтернет сервісів, які допомагали викладачам зробити навчання для студентів більш цікавішим, продуктивнішим, захоплюючим та результативнішим.

Також, необхідно було врахувати наявність технічних засобів для навчання, доступ до Інтернету як у викладачів, так і у студентів. Організувати навчальний процес вдома важче, ніж в навчальному закладі при очній формі навчання, коли викладач завжди поруч. Студенти самостійно виконували завдання і для них це важче, ніж в навчальному закладі, адже батьки не можуть допомогти або змусити виконувати завдання.

Більшість батьків не мають можливості бути активними учасниками навчального процесу, брати участь в управлінні і впливати на роботу освітнього закладу в силу своєї зайнятості. Можливість цифрових технологій дозволить здійснювати оперативний обмін інформацією, проводити консультації з різних питань, бути рівноправними партнерами, налагодити контакт викладачів з батьками, надавати реальну допомогу і при цьому батьки зможуть відстежувати досягнення своїх дітей, радіти спілкуванню та бути в курсі всіх справ.

ІТ – це не мета, а засіб навчання. Комп'ютеризація повинна стосуватися лише тієї частини навчального процесу, де вона справді необхідна.

Список використаних джерел:

1. Гринько В.О. «Молодий вчений» № 9.2 (49.2) «Розвиток цифрової компетентності в процесі неформальної освіти педагогів» вересень, 2017 р.;
2. Інформаційні технології і засоби навчання, 2018, Том 68, №6., «Розвиток цифрової компетентності педагога в інформаційно-освітньому середовищі закладу загальної середньої освіти»;
3. Осадча К.П., 2010 ISSN 2076-8184 «Інформаційні технології і засоби навчання» №3.–(17). Режим доступу: <http://www.ime.edu-ua.net/em.html>;
4. Тимофеева І. Б., Нетреба М. М. Упровадження цифрових технологій у підготовку майбутніх педагогів. Інноваційна педагогіка. 2019
5. Internet ресурс: <https://timeweb.com/ru/community/articles/vozmozhnosti-google-forms>

*Роздайбіда Надія Миколаївна,
викладач Вишнянського коледжу
Львівського НАУ*

УМОВИ ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СУЧАСНОГО ПЕДАГОГА

Ефективність підготовки висококваліфікованих фахівців залежить від рівня педагогічного професіоналізму викладацького складу. Тенденції сучасності ставлять неординарні вимоги до особистості викладача. Формування молодого фахівця, професійно-компетентного, умілого, ініціативного, творчого, ділового, який володіє особливостями економічних взаємовідносин та здатний у нових соціально-економічних умовах вирішувати складні питання господарської практики, може здійснити тільки такий педагог, який сам бездоганно володіє вищезазначеними якостями та систематично розвиває їх у собі.

Педагогічний працівник XXI століття повинен вільно володіти сучасними технологіями та використовувати їх у своїй професійній діяльності, тим самим забезпечувати ефективність навчально-виховного процесу. Першочерговою вимогою до сучасних освітян має бути високий рівень сформованості їх цифрової компетентності.

Інформаційно-цифрова компетентність педагога – здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, отримувати інформацію та оперувати нею відповідно до власних потреб і вимог сучасного високотехнологічного інформаційного суспільства.[1]

Європейська рамка цифрової компетентності для освітян (DigCompEdu). містить опис того, як цифрові технології можна використовувати для освіти та навчання.

Документ описує 22 компетентності, що згруповані в шести сферах цифрової компетентності викладачів:

1. Професійне залучення – використовувати цифрові технології для спілкування, співпраці та професійного розвитку.

2. Цифрові ресурси – шукати, створювати та обмінюватися цифровими ресурсами.

3. Викладання й навчання – управляти та організувати робочий і навчальний процес за допомогою цифрових технологій.

4. Оцінювання – використовувати цифрові технології та стратегії для оцінювання здобувачів освіти.

5. Розширення можливостей здобувачів освіти – використовувати цифрові технології для підвищення інклюзивності та активного залучення здобувачів до навчання.

6. Сприяння цифровій компетентності здобувачів освіти – дати їм можливість використовувати цифрові технології для спілкування, створення контенту, розвитку та розв’язання проблем.[2]

Сучасні освітяни повинні:

- активізувати потенціал цифрового інтелекту здобувачів освіти;
- створювати освітні продукти в умовах цифрової творчості;
- реалізувати новаторську і пошукову діяльність за допомогою цифрових технологій;
- удосконалювати оригінальний і нестандартний підхід до власної професійної діяльності;
- безперервно оновлювати знання з інформаційно-цифрових та інноваційних методик, що спрямовані на розвиток конкурентноздатної особистості.[3]

Основними умовами формування цифрової професійної компетентності педагогів закладів фахової перед вищої освіти можуть стати:

1. Формування сучасного методичного середовища навчального закладу – віртуального методичного кабінету - *альтернативний методичний простір з доступом до необхідної інформації для оперативного інформування педагогів, узагальнення, систематизації й обміну новаторського педагогічного досвіду, підвищення професійної майстерності викладацького складу, компетентності і високого рівня самоорганізації професійної діяльності педагогів*. Він є центром науково-методичної, інноваційної, наукової роботи педагогічних працівників коледжу, їх професійної взаємодії. Результатом функціонування віртуального методичного кабінету є освітня мобільність педагогів, навички ефективної комунікації та співробітництва, критичне мислення, здатність до розв’язання проблем і, як наслідок підвищення ІКТ компетентності педагогів.

2. Формування гнучкої системи безперервної освіти педагога:

- інноваційний підхід педагога до вдосконалення рівня професійної компетентності – участь у проведенні семінарів, наукових досліджень, розробка та публікація навчально-методичних матеріалів, авторських програм, робота в складі творчих груп, участь у професійних конкурсах, круглих столах, майстер-класах тощо);
- самоосвітня діяльність викладача, саморозвиток, пошук шляхів професійної самореалізації; здійснення безперервного навчання.
- цілеспрямована систематична робота над сучасною методичною проблемою, розробка сучасних інформаційно-цифрових ресурсів викладання матеріалу в умовах змішаного навчання

Заслугує на увагу співпраця наших викладачів із науково-методичним центром вищої та фахової передвищої освіти, Академією інноваційного розвитку освіти, Академією цифрового розвитку, Університету менеджменту освіти, участь у тренінгах, вебінарах, що проводяться методистами і тренерами вказаних закладів.

Участь у проєкті “Digital educational uplift” (“Покращення освітньої цифрової компетентності”), який реалізовувався за сприяння волонтерів Корпусу Миру дозволив покращити цифрову компетентність та фінансову грамотність викладачів Вишнянського коледжу шляхом залучення їх до ряду тренінгів з фінансової грамотності та впровадження інноваційних методів навчання й викладання, заснованих на мультимедійних, інформаційних програмах та інших системах передачі знань.

3. Створення сучасного інформаційно-освітнього простору закладу освіти.

Однією із форм налагодження взаємодії викладачів та здобувачів освіти у Вишнянському коледжі в умовах дистанційного і змішаного навчання є онлайн-дошка PADLET. Цей мультимедійний ресурс в період оголошення карантину став незамінним інструментом створення, спільного редагування та зберігання навчальної інформації. Ця віртуальна стіна стала спільним проєктом викладачів циклової комісії економічних дисциплін, які протягом навчального періоду прикріплювали різноманітні матеріали: файли, посилання на інтернет-ресурси, рекомендації та замітки у відповідних стовпчиках.

Від даного проєкту вигоду отримали також студенти. Саме він дав можливість зробити навчальні заняття більш ефективними та привабливими. За допомогою інструментів PADLET було організовано самостійну пошукову діяльність студентів, забезпечено ефективну групову роботу, не обмежену часовими та просторовими межами організації навчальної взаємодії та співпраці. Його застосування у навчальній діяльності сприяє формуванню таких навичок, як критичне мислення, творче вирішення завдань, конструктивне спілкування й обговорення, співпраця, що є вкрай необхідним для фахівців економічного профілю.

Запропонований проєкт є інформаційним, консультативним та інтерактивним майданчиком для взаємодії викладачів і студентів в режимі онлайн, формою реалізації методів підготовки висококваліфікованих фахівців в умовах дистанційного і змішаного навчання. Даний ресурс є у практичному користуванні здобувачами, тому постійно оновлюється та доповнюється.[4]

Використання сучасних інформаційних технологій в освітньому процесі дає можливість зробити навчальні заняття більш ефективними та привабливими, що у свою чергу сприяє усебічному розвитку студентської молоді, підвищенню інтересу до навчання, вихованню самостійності та відповідальності.

Список використаних джерел

1. Концепція розвитку цифрових компетентностей: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 3.03 2021 р. № 167-р URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2021-%D1%80#Text>
2. Digital Competence Framework for Educators (DigCompEdu) URL: <https://ec.europa.eu/jrc/en/digcompedu>
3. Компетенція педагога URL: <http://www.airo.com.ua/kompetenzia-pedagoga/>
4. <http://www.vyshnya.in.ua>

*Романяк Ольга Михайлівна,
викладач Вишнянського коледжу
ЛНАУ*

РОЗВИТОК ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧА ЮРИДИЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Сучасний розвиток цифрових та інформаційних технологій забезпечує значні можливості для застосування інформаційних ресурсів під час підготовки правників за різними освітніми програмами. Застосування сучасних освітніх технологій повинно відігравати важливу роль у створенні необхідних умов для саморозвитку фахівців, активізації різноманітних здібностей, формування програмних компетентностей [5].

Законом України “Про освіту”[1] визнано інформаційно-цифрову компетентність як одну з ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності.

На виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України, затвердженої Постановою Кабінету Міністрів України від 12 червня 2020 р. № 471, зокрема, цілі: «Українець, який хоче мати цифрові навички, може їх вільно набути», Міністерство цифрової трансформації запустило національний проєкт з цифрової грамотності Дія.

Цифрова освіта. 3 березня 2021 року була прийнята Національна концепція розвитку цифрових компетентностей до 2025 року, затвердженої Розпорядженням Кабінету Міністрів України № 167-р [2]. Концепція розвитку цифрових компетентностей до 2025 року окреслює виклики стосовно розвитку цифрових компетентностей в українському суспільстві, визначає шляхи їх подолання та очікувані результати від її впровадження, закладає підґрунтя для створення національної стратегії та стратегічного плану дій щодо розвитку цифрових компетентностей у суспільстві. Міністерство цифрової трансформації оприлюднило Рамку цифрової компетентності для громадян України. Рамка цифрової компетентності для громадян України — це інструмент, створений для того, щоб покращити рівень цифрових компетентностей українців, допомогти у створенні державної політики та плануванні освітніх ініціатив, спрямованих на підвищення рівня цифрової грамотності та практичного використання засобів і сервісів ІТ-технологій конкретними цільовими групами населення.

У процесі підготовки спеціалістів-правників необхідно орієнтуватись на компетентності, відображені у відповідних стандартах вищої освіти, в якості професійних дій, якими обов’язково повинен володіти майбутній фахівець. Для набуття цифрових навичок необхідно мати відповідні знання, вміння й отримувати досвід пізнавальної діяльності з застосуванням інформаційних технологій. Виокремимо такі види компетентностей:

1. Інформаційна та медіакомпетентність, яка пов’язана з пошуком, організацією, архівацією цифрової інформації та створенням документів за допомогою цифрових ресурсів.

2. Комунікативна компетентність, яка потрібна для он-лайн спілкування.

3. Технічна компетентність, яка дає змогу ефективно використовувати ПК чи будь-який інший гаджет і відповідне програмне забезпечення для розв’язання задач різної складності та спрямування. Зазначені компетентності складаються з таких

компонентів: мотиваційного (формування усвідомленої потреби цифрової компетентності як основи адекватної цифрової активності в освітньому середовищі) та відповідальності (безпеки при роботі з інформацією в мережі Інтернет).

Цифровізація є важливою складовою освітнього процесу України і водночас є основою сталого розвитку суспільства та підвищення рівня життя громадян, покращення рівень діджитал-грамотності педагогічних працівників.

Під впливом розвитку цифрових технологій відбувається перехід від їх фрагментарного впровадження до комплексної побудови цифрової екосистеми. Цифрова компетентність охоплює такі поняття як комп'ютерна, інформаційна грамотність та медіаграмотність, комунікація та співпраця, створення цифрового контенту, безпека (включаючи захист персональних даних у цифровому середовищі та кібербезпеку), а також розв'язання різнопланових проблем і навчання впродовж життя у цифровому суспільстві.

Цифрові технології в сучасному світі - це не лише технічний засіб навчання, а й середовище існування, яке відкриває нові можливості для навчання в будь-який зручний час, в будь-якому місці, можливість проектування індивідуальних освітніх траєкторій, з можливістю переходу від простого споживання електронних ресурсів до їх створення.

Формування цифрових навичок при підготовці правників включає [4]: удосконалення процесу застосування цифрових технологій під час освітнього процесу; розвиток навичок, потрібних в умовах діджиталізації; здійснення аналізу освітніх процесів та побудова прогнозів розвитку діяльності.

Комплексне використання сучасних ІТ та різноманітних підходів до навчання має великий дидактичний потенціал. Наявність та застосування мультимедійного навчально-методичного забезпечення є досить вагомим засобом актуалізації знань студентів. Тому важливим є підбір таких форм, методів та засобів організації навчання із використанням сучасних інформаційних освітніх технологій [3], які б найбільше ефективно дозволяли застосовувати студентоцентрований підхід до навчання. Сучасні освітні технології (дистанційне, електронне, всепроникаюче, мобільне та «перевернуте» навчання, навчання із залученням інтерактивних методик, за технологією тренінгу та ін.) усіляко сприяють активній взаємодії між усіма учасниками освітнього процесу.

Цифрове середовище вимагає від педагогічних й науково-педагогічних працівників іншої ментальності, іншого сприйняття картини світу, зовсім інших підходів і форм роботи зі здобувачами освіти (учнями/студентами).

Однією з головних переваг використання цифрових технологій в процесі навчання є те, що викладач може не лише контролювати прикладну ефективність навчання, а й також швидкість засвоєння матеріалу, кількість часу, витрачену на вирішення конкретного завдання, рівень сприйняття нової інформації.

“Цифрова компетентність” визначається як динамічна комбінація знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей у сфері цифрових технологій, і визначає здатність особи успішно соціалізуватись, провадити професійну та/або навчальну діяльність із використанням таких технологій. Робота з цифровими технологіями та цифровим контентом вимагає рефлексивного та критичного, і водночас допитливого, відкритого та перспективного ставлення до їх

розвитку. Формування та розвиток цифрової компетентності педагогічного й науково-педагогічного працівника базується на усвідомленні таких термінів та понять, як цифрове суспільство, електронне навчання, цифрове освітнє середовище, цифрове робоче місце, безпека в цифровому середовищі.

Отже, високий рівень цифрової компетентності викладачів стає запорукою ефективного використання інформаційних технологій в закладі, є одним з найважливіших показників успішності його діяльності при підготовці студентів-правників.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про освіту» // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2017. – № 38-39, ст. 380.
2. [Розпорядження Кабінету Міністрів України від 03.03.2021р.№167-р "Про схвалення Концепції розвитку цифрових компетентностей та затвердження плану заходів з її реалізації"](#)
3. Вакулєнко Ю. В., Бондаренко М. О., Сазонова Н. А. Застосування сучасних освітніх технологій навчання як чинник підвищення якості освіти. Сучасний підхід до викладання навчальних дисциплін в контексті підвищення якості освіти : матеріали 50-ї наук.-метод. конф. викладачів і аспірантів, 26-27 лют. 2019 р. Полтава : ПДАА, 2019. С. 58-60.
4. Ніколаєнко А.І., Разкевич І.О. Інформаційно-цифрова компетентність учасників освітнього процесу. Фахова передвища і професійна освіта: теорія, методика, практика : зб. тез виступів учасників Всеукр. наук. конф., 18 черв. 2020 р. Київ. С. 175-181.
5. Тимофєєва І. Б., Нетреба М. М. Упровадження цифрових технологій у підготовку майбутніх педагогів. Інноваційна педагогіка. 2019. Вип. 11. Т. 3. С. 191-195.

*Семерня Таміла Сергіївна, викладач ВСП
«Електромеханічний фаховий коледж
ХНУМГ ім. О. М. Бекетова».*

ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ДО НАВЧАННЯ У КОЛЕДЖІ ШЛЯХОМ УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГА

Мотивація є головною рушійною силою будь-якої діяльності людини та ведучим фактором до пізнавального інтересу у процесі навчання.

Однією з умов розвитку особистості та ефективної професійної підготовки є створення позитивної навчальної мотивації у здобувачів освіти. Для цього потрібно осмислити, яким чином можна сприяти формуванню потрібних переконань студентів, оскільки саме на основі них формуються установки, тобто готовність рухатися у певному напрямку. Мотиви набуваються зі знань, переконань, установ, психологічного настрою і інтересів особистості, сукупний вплив яких сприяє формуванню мотивованої діяльності.

Кожен викладач хоче, щоб його студенти добре навчалися, з цікавістю і бажанням займалися в навчальному закладі. Але найчастіше ми зустрічаємося з тим, що у студента не сформувалися потреби у знаннях і немає інтересу до навчання.

Прояв мотивації у студентів до навчання залежить в першу чергу від викладачів, їх побудови взаємовідносин зі студентами та якості викладання навчального матеріалу, а також від форми використання сучасних інноваційних цифрових інструментів.

Одним з перспективних напрямків розвитку освіти в Україні є підвищення професійної майстерності педагогів та створення інформаційного освітнього середовища. Міністерство освіти і науки впроваджуючи освітні реформи наголошує на діджиталізації навчання [1].

Діджиталізація являє собою усвідомлений підхід докорінного перетворення будь-яких процесів на основі використання цифрових технологій.

Застосування сучасних цифрових технологій є необхідною умовою розвитку ефективних підходів до навчання й удосконалення методики викладання, що дозволяє заощадити час і зробити роботу більш результативною, здійснювати швидкий пошук інформації, планувати результати, використовувати графічні можливості цифрових пристроїв, розвивати інтерес здобувачів освіти до досліджуваного матеріалу, стимулювати пізнавальну і творчу активність, самостійність, формувати комунікативні навички, забезпечувати об'єктивний контроль якості освітнього процесу.

Цифрові технології на основі навчальних програм і онлайн-середовищ створюють нові можливості для побудови освітнього процесу, збільшення зацікавленості до навчання з боку студентів та розв'язання великого комплексу освітніх задач, які вирішуються за допомогою наступних технологій:

- використання елементів штучного інтелекту, що є основою для: сервісів, які забезпечують проектування індивідуальних освітніх маршрутів і організацію навчання за індивідуальним навчальним планом; адаптивних систем навчання, автоматично налаштованих на оптимальні навчальні стратегії та інші особливості конкретного здобувача освіти;

- технології віртуальної реальності, що дозволяють конструювати цифрові та екранні моделі об'єктів, забезпечуючи процеси створення мотивувального ігрового і реалістичного антуражу на етапах освоєння, закріплення і контролю навчального матеріалу, можливості для вивчення невидимих, мікро- і макрооб'єктів та процесів і віртуального експериментування з ними, формування навичок і компетентності для роботи на специфічних виробництвах, навчання вирішувати складні виробничі задачі;

- технологія чат-бот, яка дедалі ширше використовується для забезпечення оперативного змістовного зворотного зв'язку в процесі сучасного навчання[2].

Перш ніж використовувати вище перераховані технології викладач повинен їх засвоїти особисто та допомогти студентам навчитись працювати в потрібних для засвоєння дисципліни онлайн - середовищах і програмах для розрахунку, проектування та візуалізації навчального матеріалу.

Затверджена Міністерством освіти типова програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників з розвитку цифрової компетентності має на меті підготовку

викладачів до подальшої роботи з урахуванням основних напрямів державної політики в галузі освіти, зокрема її діджиталізації.

Основними завданнями програми є поглиблення знань педагогів з питань безпеки у цифровому освітньому середовищі навчального закладу, удосконалення розуміння особливостей організації освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання, розвиток здатності викладачів критично оцінювати достовірність та надійність інформаційних джерел.

Окрім того, програма має сприяти розвитку у викладачів уміння підтримувати комунікацію, співпрацю, вирішувати професійні проблеми за допомогою використання цифрових технологій, мотивуватися до навчання впродовж життя за допомогою цифрових технологій, та створювати і поширювати нові електронні освітні ресурси із відповідних дисциплін або курсів тощо, які побудовані на власному досвіді[3,4].

Отже, вивчаючи новітні цифрові технології і застосовуючи їх в якості інструменту при викладанні дисциплін і при цьому створюючи позитивну моральну атмосферу на заняттях, викладач автоматично займає вагомую роль у процесі мотивації студентів[5,6].

Список використаних джерел:

1. <https://acmc.ua/didzhytalizacziya-v-osviti-shho-same-zminyuyut-vukrayinskyh-shkolah/>
2. <http://aphd.ua/platformy-ta-instrumenty-dlia-navchannia-onlain/>
3. <http://epkznu.com/wp-content/uploads/2015/03/%D0%9C%D0%9D-%D0%B2%D0%B8%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D0%B4%D0%B0%D1%87%D0%A8%D0%BF%D1%83%D0%B3%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D1%87.pdf>
4. <https://osvita-omr.gov.ua/onlajn-servisy-dlia-vchyteliv/>
5. https://metod-portfolio.blogspot.com/2020/12/blog-post_23.html
6. <https://nus.org.ua/articles/10-onlajn-resursiv-shho-znadoblyatsya-na-urokah/>

*Тітова Тетяна Володимирівна, викладач
ОКУ «ПМФК імені В.О.Жуковського»*

ІНФОРМАЦІЙНО - ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВИКЛАДАЧІВ КЛІНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН В МЕДИЧНОМУ КОЛЕДЖІ

Сучасний етап суспільного розвитку характеризується суттєвим розширенням масштабів і поглибленням наукових досліджень і розробок, що проводяться практично у всіх галузях суспільства, на всіх його рівнях. На цій основі розвиваються існуючі і виникають нові галузі знань та високі технології (наприклад, нано- і біотехнології, космічні технології, технології штучного інтелекту, освітні технології, технології в галузі охорони здоров'я і сільського господарства, інформаційно-комунікаційні технології – ІКТ тощо), створюються нові високоінтелектуальні автоматичні і автоматизовані високопродуктивні засоби діяльності [1]. В останні роки швидко змінюються та удосконалюються методи відкритої освіти, а саме – засоби візуалізації, аудіо- та відеозв'язку. Під час введення дистанційного навчання і

розширення віртуального навчального середовища викладачі клінічних дисциплін намагаються відповідати сучасним умовам.

З метою використання спеціалізованих технологій і засобів навчання колектив медичного фахового коледжу опанував методами роботи з послугами та сервісами Google – Google Classroom, Gmail, Google Play, YouTube, Google Meet, Google Презентації, Google Форми.

Дуже велику допомогу було отримано від фахівців Академії цифрового розвитку, завдяки яким велика кількість педагогів та викладачів клінічних дисциплін змогли опанувати і використовувати в подальшій роботі можливості цифрових інструментів Google. Курс був створений МОН за підтримки стратегічного партнера Google Україна.

Навчання було організовано з метою формування цифрової компетентності науково-педагогічних кадрів щодо використання можливостей цифрових інструментів Google. Курс був розрахований на 5 модулів і дав змогу працювати викладачам з «нульовим рівнем» досвідченості. Дуже корисною стала можливість переглядати записи лекцій в подальшому, навіть після проходження курсу та отримання сертифікатів. Постійно звертаючись до навчального матеріалу та опрацьовуючи алгоритми використання нових технологій, викладачі мали змогу не тільки відчувати себе в якості студентів, але й побачити нові можливості дистанційного навчання.

Внаслідок оволодіння цифровими інструментами Google колектив медичного коледжу удосконалив роботу під час дистанційного навчання – в Google Classroom проводились лекційні та практичні заняття за розкладом. Для кожної групи певної спеціальності викладався лекційний матеріал у вигляді презентацій, текстового супроводу та посилань на відеохостинг YouTube за допомогою QR – кодів. Також проводились лекції в Zoom та Google Meet в реальному часі для викладання нового матеріалу, роз'яснення складних моментів, вирішення ситуаційних завдань за прикладом.

Для практичних занять з клінічних дисциплін додатково використовувались сайт Online Test Pad, Google Форми для тестового опитування студентів. Дуже цікавою та цінною була можливість використання фото- та ілюстративного матеріалу під час використання тестових завдань. Для урізноманітнення їх використовувались різні види – множинний вибір, введення тексту, відповідь в вільній формі, голосова відповідь, встановлення відповідності та послідовності. Використовуючи інші платформи для впровадження тестового опитування викладачі самостійно опрацьовували в вільний час відео інструкції щодо кожного сайту (наприклад: Майстер-тест <https://master-test.net/uk> Майстер-Тест - це безкоштовний інтернет сервіс, що дозволяє створювати тести. Можливо використовувати як онлайн-тести, так і скачати і проходити тестові завдання без підключення до інтернету. Або **MyTest** <http://surl.li/nicg> Це система програм для створення та проведення комп'ютерного тестування, збору та аналізу результатів, виставлення оцінок за вказаною в тесті шкалою).

Звісно, що медичні працівники повинні не тільки знати теоретичний матеріал, вміти побачити деякі симптоми, клінічну картину в цілому та ще й провести опитування пацієнта і його родичів - все це можливо показати на практичному занятті навіть при дистанційному навчанні за допомогою відеоматеріалів та презентацій.

Кожна клінічна ситуаційна задача мала супроводження у вигляді фото-, відеоматеріалів, ілюстрацій тощо. Для студентів відділення «Лікувальна справа» використовувались також аудіо файли – із записами аускультативних даних дітей певного віку - аускультация легень та серця. Методичне забезпечення для візуалізації практичних занять займало багато часу у викладачів, тому одним з методів підготовки до опитування було використання Google пошуку як позааудиторної самостійної роботи студентів. Для візуалізації клінічних дисциплін на каналі YouTube здійснена пошукова робота для використання перегляду відео екскурсій в різні відділення закладів охорони здоров'я, відеоматеріалів для опрацювання практичних навичок. У деяких випадках для особливо обдарованих студентів пропонувалось виконання домашніх завдань у вигляді відео зйомок певної практичної навички з навмисним допущенням помилок. Іншим студентам пропонувалось переглянути запропоноване відео, знайти допущені помилки та перерахувати їх.

Зв'язок зі студентами під час проведення практичних занять підтримувався за допомогою Google Meet, Zoom та велось листування завдяки електронній пошті Gmail та Viber. Протягом заняття студенти не тільки виконували тестові завдання, вирішували ситуаційні задачі, переглядали відео – та фотоматеріали, але й працювали над допущеними помилками. Викладачі за допомогою аудіо- та відео зв'язку перевіряли роботи, надсилали свої зауваження та з'ясовували причини виникнення помилок. Тобто наприкінці заняття кожен студент отримував детальний аналіз своєї роботи, усвідомлював допущені помилки та встигав їх виправити.

Зрозуміло, що в таких умовах весь тягар підготовки до лекційних та практичних занять був покладений на плечі викладачів, які змогли за такий короткий термін не тільки опанувати, але й удосконалити свої знання методів та принципів відкритої освіти. Міждисциплінарна інтеграція на практичних заняттях з клінічних дисциплін дозволяє використовувати матеріали фундаментальних дисциплін такі як фармакологія, анатомія, патоморфологія для більш глибокого розуміння теоретичного матеріалу.

Завдяки підтримці національної освітньої платформи «Всеосвіта» та освітнього проєкту «На Урок» викладачі мали можливість самостійно у вільний час брати участь у вебінарах, конференціях та проходити курси підвищення кваліфікації. Дуже важливою є змога користуватись бібліотекою методичних матеріалів, також цікавим є розділ «Інструменти педагога» - для поліпшення творчої роботи викладача . Всі досягнення у вигляді сертифікатів, дипломів зберігаються в особистому кабінеті та використовуються для створення портфоліо педагога.

Ефективне онлайн-навчання направлено на те, щоб стати навчальним співтовариством і підтримувати студентів не тільки в навчальному плані, а й за допомогою спільної навчальної програми й іншої соціальної підтримки[2]. Викладач за родом своєї діяльності вимушений підкорятися вимогам, які змінюються та посилюються дуже швидкими темпами, і це потребує від викладацької діяльності розвитку та удосконаленню цифрових компетенцій. Це є основою, без якої неможлива ефективна педагогічна діяльність в будь-якій сфері.

Список використаних джерел:

1. Биков В.Ю. Моделі організаційних систем відкритої освіти / В. Ю. Биков // Монографія. – К. : Атіка, 2009. – 684 с. : іл.

2. Кухаренко В.М., Бондаренко В.В. Екстрене дистанційне навчання в Україні: Монографія / За ред. В.М. Кухаренка, В.В. Бондаренка – Харків.: Вид-во КП «Міська друкарня», 2020. – 409 с.

Томашівська *Мирослава*
Володимирівна, *викладач*
Вишньанського коледжу Львівського
НАУ

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Луцій Анней Сенека, давньоримський поет, філософ, державний діяч, колись сказав: «Якщо людина не знає, до якої мети вона рухається, для неї жоден вітер не буде попутним». Цей вислів влучно розкриває зміст самоосвіти педагогів. Адже в основу компетентнісного підходу (як нової освітньої парадигми) не можуть бути покладені лише знання, вміння та навички. У сьогоденні вони розглядаються як засіб моделювання знання, необхідного завтра. Саме так знання, вміння та навички стають допоміжним компонентом змісту освіти і науки, інструментом досягнення освітніх цілей та завдань.

Швидкий розвиток сучасної науки, постійне нарощування інформації, підвищення вимог до будь-якого професіонала щодо його професійної компетентності потребують від кожної особистості прагнення й уміння систематично та наполегливо займатися самоосвітою.

Останніми десятиліттями відомі міжнародні організації, що працюють у сфері освіти, — серед них ЮНЕСКО, ЮНІСЕФ, ПРООН, комісія Ради Європи, ОЕСР, Міжнародний департамент стандартів для навчання, досягнення та освіти тощо — вивчають проблеми, пов'язані з появою компетентнісно-орієнтованої освіти. Ці організації розглядають компетентності як здатність застосовувати знання й вміння, що забезпечує активне застосування навчальних досягнень у нових ситуаціях.

У методичній літературі існує безліч визначень поняття «компетенція». Компетенції — це спроможності, знання та методи мислення, які людина здобуває і використовує у своєму житті; це знання, навички, здібності чи характеристики, пов'язані з виконанням професійної діяльності на високому рівні тощо. Володіння людиною відповідною компетенцією позначається терміном «компетентність»

Педагогічна компетентність — це процес і результат творчої професійної діяльності, інтегрований показник особистісно-діяльній сутності педагога, зумовлений рівнем реалізації його спрямованості.

Удосконалення рівня професійної компетентності — один із основних напрямків реформування освіти. Головні нормативно-правові документи Міністерства освіти і науки України свідчать: «Педагогічні та науково-педагогічні працівники зобов'язані постійно підвищувати професійний рівень, педагогічну майстерність, загальну культуру».

А удосконалення рівня професійної компетентності викладачів економічних дисциплін є запорукою не лише хороших знань та вмінь студентів, а й економічного зростання добробуту держави. Адже саме вони формують майбутніх фахівців галузі економіки, які у свою чергу свої знання та вміння віддаватимуть підприємствам, організаціям, формуватимуть добробут держави в цілому.

Економічна освіта стала потребою сьогодення, вона покликана сформувати в громадян України знання, діловитість, підприємництво, а у спеціалістів - професійну компетентність. Майбутній фахівець з економіки, обліку чи фінансів повинен мати високий творчий потенціал, бути відкритим для вирішення різноманітних проблем економічного розвитку, здатним знаходити нові нетрадиційні рішення, володіти сучасними технологіями.

Для успішного здійснення професійної діяльності майбутній бухгалтер та фінансист повинен володіти низкою знань, умінь та навичок. Наступними вимогами є здатність здійснювати професійні функції в рамках одного або декількох видів професійної діяльності. Щодо особистісних якостей, то майбутній фахівець з обліку та фінансів повинен володіти основами побутового та ділового спілкування як вербального, так і з застосуванням комп'ютерної техніки і сучасних інформаційних та комунікаційних технологій. На сучасному етапі розвитку зовнішньоекономічної діяльності, створення підприємств з іноземними інвестиціями однією з вимог є володіння хоча б однією іноземною мовою.

Враховуючи вище перелічені вимоги до фахових молодших спеціалістів з обліку та фінансів, вимоги до професійної компетентності їх педагогів щоразу зростатимуть. Лише першокласний професіонал може виховати професіонала своєї справи. Тому викладач економічних дисциплін має володіти знаннями не лише зі своєї дисципліни, а й з психології, етики, менеджменту, досконало знати законодавство та мати постійний зв'язок із виробництвом

Знання психології та етики спілкування є успішною основою будь-якої діяльності, але особливо ці знання необхідні для тих спеціалізацій та видів діяльності, які передбачають широке коло спілкування з клієнтами, покупцями. Знання основ управлінської діяльності необхідні фахівцям-керівникам усіх ланок управління, а знання законодавства дозволить раціонально аналізувати і планувати діяльність підприємства. А всі ці знання та уміння необхідно постійно реалізовувати на практиці, удосконалювати на виробництві.

Швидкозмінність сучасних умов, у яких працюють педагоги, ставить свої вимоги до особливостей здійснення професійної діяльності, і як результат – до знань, умінь, здатностей та психологічних якостей фахівця. До таких рис відноситься, в першу чергу, уміння орієнтуватись у нестандартних ситуаціях і умовах, стресостійкість, здатність аналізувати проблеми, які виникають у процесі роботи та й у себе особисто, здатність знаходити шляхи вирішення цих проблем, відповідно до цього – розробляти план та здійснювати його. Творчий підхід до здійснення професійної діяльності на сьогодні є вимогою для фахівців усіх галузей, і педагоги і економісти чи фінансисти не є винятком.

Постійне самовдосконалення, переймання досвіду колег та бажання навчатися нового - найважливіші риси педагога, які формують професійні компетентності. Не менш важливою є любов до своєї професії і до учнів, адже, якщо вчитель має тільки

любов до справи, то він буде добрим учителем. Якщо вчитель поєднує в собі любов до справи і до учнів, він – досконалий учитель

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII Джерело: <https://www.pedrada.com.ua/article/1484-znayomtesya-zakon-ukrani-pro-svtu-2017>

2. Гладких Т.В. Шляхи покращення підготовки конкурентоспроможних фахівців з обліку та аудиту/ Т. В. Гладких, В. О. Подольська// Міжнар. навч.-метод. конф.: збірник тез доп.; 10-11 грудня 2009 р./ Державний вищий навчальний заклад "Українська академія банківської справи Національного банку України".– Суми, 2010.–№ 1.– С.18–22. 3. Організація навчально-виховного процесу, випуск № 14, 2009. **Форми, методи**

3. Головань М. С. Компетенція і компетентність: досвід теорії, теорія досвіду / М. С. Головань // Вища освіта України. – 2008. – № 3. – С. 23–30.

4. Дибкова Л. М. Індивідуальний підхід у формуванні професійної компетентності майбутніх економістів: дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: 13.00.04 / Дибкова Людмила Миколаївна. – К., 2009 – 276 с

*Устименко Олег Анатолійович, викладач
ВСП «Хорольський агропромисловий фаховий
коледж Полтавського державного аграрного
університету»*

РОЗВИТОК ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Цифрова революція привела до значних змін у різних галузях економіки. Для забезпечення висококваліфікованими фахівцями сектори економіки в освітніх закладах України проводиться поступова діджиталізація освітнього процесу.

На ряду з традиційними паперовими джерелами інформації застосовуються цифрові аналоги, але більш об'ємні з використанням мультимедійного контенту. Для забезпечення освітнього процесу сучасним оцифрованим матеріалом необхідно педагогічним працівникам взятися за створення електронних підручників, інтерактивних завдань, відеоматеріалу тощо, а головне – щоб це могли засвоювати сучасні діти.

Сьогодні перед педагогами є ряд викликів, які потребують в цілому змінювати систему освіти. Сьогодення вимагає від педагогів сучасних та якісних освітніх послуг, але враховуючи, що в закладах освіти України середній вік педагогічних і науково-педагогічних працівників становить більш як 45 років, це забезпечити дуже важко. Є ряд об'єктивних і суб'єктивних причин: в такому віці в ряду педагогів настає професійне вигорання, комусь важко перебудувати застарілі підходи до викладання дисциплін, хтось не може освоїти цифрові засоби навчання, а однією з найбільших проблем є нове покоління дітей, це покоління альфа.

Австралійський демограф Марк Мак-Кріндл ввів нове позначення - покоління альфа. Воно відноситься до дітей, народжених після 2010 року (до 2025).

Зараз вчені висловлюють припущення, що діти-альфа переживуть нову технічну революцію, яка торкнеться побуту, відпочинку, освіти та цифрова грамотність досягне найвищого піку розвитку.

Альфа остаточно з'єднають інтернет і життя. Діти вже зараз транслують події життя в блогах, генеруючи контент свого покоління: відео без сюжету і очевидного сенсу, до якого звикли представники попередніх поколінь.

Для дітей-альфа інтернет став продовженням існування, тому вони не сприймають пости і публікації як окремий жанр, над змістом якого потрібно працювати - лише діляться деталями побуту.

Якщо молоді педагогічні працівники середньої школи, системи професійної та довищої освіти зможуть бути сучасними педагогами, то в закладах вищої освіти може виникнути проблема відставання вченого складу від студентів через велику вікову різницю.

Тому перед педагогами стоїть першочергова вимога у впровадженні нових методів викладання, застосування актуальних педагогічних підходів до студентів, підвищення рівня «здіджиталізованості» педагога. Досягти високого рівня можна шляхом самовдосконалення викладача.

Значним поштовхом до самоосвіти викладача стала пандемія коронавірусної інфекції (COVID-19). Термінова необхідність переходу на дистанційну систему навчання спонукало до створення електронних матеріалів з можливістю відтворення як на комп'ютері, так і на мобільних пристроях. Більшість викладачів за короткий термін освоїли цифрові засоби ведення навчального процесу.

У ВСП «Хорольський агропромисловий фаховий коледж Полтавського державного аграрного університету» викладачі постійно вдосконалюють свою комп'ютерну грамотність шляхом проходження тренінгів, курсів підвищення кваліфікації, семінарів та стажування на виробництві. У всіх викладачів створено сторінки (відповідно дисциплін) на дистанційній платформі [Moodle](#) з відповідним наповненням, також викладачі мають персональні сайти. Для онлайн-зв'язку зі студентами широко застосовуються платформи: Zoom, YouTube, Discord, Viber й інші.

Зважаючи на вище сказані фактори, цифрова компетентність педагога за короткий термін досягла досить високого рівня, що дає можливість не переривати освітній процес навіть у пандемію та інші виклики, які стоять перед сучасною освітою.

Список використаних джерел:

1. <https://dity.in.ua/statti/rozvitok-i-vikhovannya/diti-pokolinnya-alfa-khto-ce-ta-yak-ikh-vikhovuvati>
2. <https://covid19.gov.ua/osvita-ta-batkivstvo>
3. <https://moz.gov.ua/article/news/kriterii-perehodu-na-onlajn-osvitu>
4. <https://mon.gov.ua/ua>

*Устиновська Тетяна Євгенівна,
викладач Вишнянського коледжу
Львівського національного аграрного
університету»*

СУТНІСТЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ В СУЧАСНИХ УМОВАХ РОЗВИТКУ ОСВІТИ

В останні десятиліття цифрові технології все більше впливають майже на всі сфери діяльності та життя людини, як у розвинених, так і в країнах, що розвиваються. Стабільно зростає частка доданої вартості в економіці, яка створюється завдяки використанню цифрових технологій, що говорить про появу «цифрової економіки» [1]. Автоматизація на основі застосування комп'ютерів і обчислювальних мереж проникає у всі сфери життя сучасного суспільства, пов'язані з використанням і переробкою інформації, починаючи з виробничій сфері, де вже з'явилися автоматизовані системи проектування, управління виробництвом, технологічними процесами та ін.

У зв'язку з цим важливого значення набуває і інформатизація освіти, органічно пов'язана з процесом його модернізації. Одним з основних напрямків розвитку освітнього процесу стає реалізація концепції випереджаючої освіти, орієнтованого на нові умови інформаційного суспільства і широке використання інноваційних педагогічних технологій навчання, спрямованих на розкриття творчого потенціалу особистості [6].

Діджиталізація, або ж цифрова трансформація – це та реальність, до якої всіх наблизила епідемія COVID-19: як роботодавців, так і заклади вищої освіти. Умови карантинних обмежень вимагають реінжинірингу освітньої діяльності. Зокрема, вони обумовили потребу перегляду питання організації проведення практики, рівня та характеру адаптації до змін умов функціонування внутрішніх та зовнішніх стейкхолдерів. Вагомий вплив на стан цифрової трансформації має зміна вимог щодо організації освітнього процесу в закладах вищої освіти в умовах карантину. Так, 12 березня 2020 року, у зв'язку із встановленням карантину на території України [2], було тимчасово призупинено освітній процес, а навчання мало здійснюватися за дистанційною формою здобуття освіти [2]. З 16.03.2020 була введена заборона відвідувати заклади освіти здобувачами, а організація освітнього процесу здійснювалася із застосуванням дистанційних технологій 103 [3].

Подальші періодичні пом'якшення карантинних обмежень сприяли тимчасовим поверненням до звичного режиму навчання або ж провадженню освітнього процесу із використанням дистанційних технологій [4-5] чи за змішаною формою навчання [6]. Все це стало суттєвим викликом для учасників освітнього процесу, сформувало потребу не лише адаптації до умов карантинних обмежень, а й реінжинірингу освітньої діяльності.

Встановлення карантину на території України обумовило потребу також перегляду питання організації проведення практики здобувачів вищої освіти та її адаптації до нових умов сьогодення. Для виконання освітніх програм в питанні практичної підготовки на період карантину Міністерство освіти і науки України впродовж 2020 р. рекомендувало закладам вищої освіти здійснити:

– завершення практичної підготовки (разом з контрольними заходами за її результатами) в наступному навчальному році або перенесення на наступний навчальний рік із відповідним затвердженням необхідних змін до навчальних планів та індивідуальних навчальних планів здобувачів вищої освіти (для невипускних курсів);

– проходження виробничих практик на базі підприємств, організацій або установ, які функціонують під час карантину, за згодою повнолітнього здобувача освіти та за умови, що база практики розташована максимально наближено до місця проживання здобувача освіти;

– проведення дистанційно (у синхронному режимі) переддипломних практик у разі настання планового їх строку під час заборони відвідування закладів освіти її здобувачами;

– ухвалення рішення щодо часткового перенесення канікул та/або відпусток у зв'язку зі зміною графіку освітнього процесу для окремих освітніх програм у разі неможливості забезпечення належної якості вищої освіти з використанням дистанційних технологій;

– здійснювати освітній процес за змішаною формою з внесенням відповідних змін до графіка навчального процесу та розкладу занять за дотримання вимог та обмежень, встановлених постановою Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2020 р. №1100 з огляду на епідемічну ситуацію в кожному конкретному регіоні на закладі освіти [5; 6].

Ефективне використання інформаційних технологій допоможе вдосконалити процес навчання, підвищити якість систем управління. Контроль і постійне підстроювання навчального процесу під студента роблять навчання більш ефективним, а результат – передбачуваним.

Діджиталізація являє собою усвідомлений підхід докорінного перетворення будь-яких процесів на основі використання цифрових технологій. Ефективність реалізації розвитку сучасної особистості передбачає оновлення способів взаємодії з використанням можливостей цифрових технологій.

Сучасний світ регулярно підкидає нам нові виклики, тож дедалі актуальнішою стає навичка вміння швидко пристосовуватися до змін і бути гнучким. Для сфери освіти це питання особливо актуальне. Але кожна проблема – це нові можливості й гарний привід, щоб нарешті почати робити те, що давно потрібно було зробити. Для молоді – навчитися вчитися самостійно. Для викладачів – використовувати технології дистанційного і змішаного навчання. Цифрова реальність вимагає адекватних їй знань, професійних умінь та навичок для взаємодії з реаліями цифрового середовища та, що важливо, матеріальних ресурсів.

Отже, діджиталізація — це напрямок розвитку, який фактично є обов'язковим для більшості організацій. Він допомагає зміцнити зв'язки між адміністрацією, викладачами та студентами і сприяє кращому використанню наявних ресурсів. Але процес подекуди сам по собі є викликом, адже він не тільки полягає у впровадженні технологічних рішень, а вимагає від користувачів і організацій, щоб вони змінили світогляд.

Список використаних джерел:

1. Залізко В. Д., Старинець О. Г. Інноваційні засоби діджиталізації послуг в об'єднаних територіальних громадах. Бізнес Інформ. 2019. №5 (496). С.62-66.
2. Про забезпечення виконання профілактичних і протиепідемічних заходів: наказ Міністерства освіти і науки України від 12 березня 2020 року № 392 <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zabezpechennya-vikonannya-profilaktichnih-i-protiepidemichnih-zahodiv1?ref=dv2020-9&page=18>
3. Про організаційні заходи для запобігання поширенню коронавірусу COVID-19: наказ Міністерства освіти і науки України від 16.03.2020 № 406. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0406729-20#Text>
3. Щодо освітнього процесу в дистанційному режимі: Лист Міністерства освіти і науки України від 15 грудня 2020 р. № 1/9-688. <https://mon.gov.ua/ua/npa/shodo-osvitnogo-procesu-v-distancijnomu-rezhimi>
4. Щодо тимчасового переходу на дистанційне навчання: Лист Міністерства освіти і науки України від 12 жовтня 2020 р. № 1/9-576. <https://mon.gov.ua/ua/npa/shodo-timchasovogo-perehodu-na-distancijne-navchannya>
5. Щодо організації освітнього процесу: Лист Міністерства освіти і науки України від 13 листопада 2020 р. № 1/9-626. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/shodo-organizaciyi-osvitnogo-procesu>
6. Цифрова економіка. Як ми будемо жити в еру digital?[електронний ресурс] // EasyPay. – Режим доступу: <http://blog.easypay.ua/uk/tsifrova-ekonomika-yak-mibudemo-zhiti-v-erudig>

*Хамець Наталія Ярославівна
викладач Вишнянського коледжу
Львівського НАУ*

ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СУЧАСНОГО ПЕДАГОГА ЯК ШЛЯХ ДО ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ У СИСТЕМІ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

В умовах інформатизації освіти актуалізується питання створення нових засобів навчання, спрямованих на організацію роботи здобувачів освіти в єдиному інформаційно-освітньому просторі з метою підвищення якості освіти. До таких засобів навчання можна віднести цифрові освітні ресурси, тобто інформаційні джерела, що містять графічну, текстову, фото-, відео- та іншу інформацію, представлену в цифровому вигляді й спрямовану на реалізацію цілей і завдань сучасної освіти[1].

Застосування сучасних освітніх технологій відіграє важливу роль у створенні необхідних умов для саморозвитку фахівців фахової передвищої освіти, активізації різноманітних здібностей, формування програмних компетентностей. Цифрові компетентності – це базова річ, без якої неможливо уявити ефективну роботу сучасного педагога. В умовах періодичних локдаунів і карантинів саме цифрові технології дають змогу не зупиняти навчання, а безпечно продовжувати його в дистанційній або змішаній формі навчання. Тому сьогодні цифрова грамотність для педагогів стає пріоритетом.

Поняття інформаційно-цифрової компетентності включає в себе інформаційну й медіа-грамотність, основи програмування, алгоритмічне мислення, уміння працювати з базами даних, навички безпеки в Інтернеті та кібербезпеки, а також розуміння етики роботи з інформацією (авторське право, інтелектуальна власність тощо). Сукупність даних знань, вмінь та навичок відкриває перед педагогом такі можливості як: здатність здійснювати веб-дизайн, розробляти презентації, використовувати графічні програми, доступність користування відомостями онлайн-бібліотек, веббраузерів, програми Word тощо[2]. На гостру потребу формування цієї якості педагогів неодноразово вказує Міністерство освіти і науки України.

Починаючи з 2018 року, МОН взяло курс на розвиток цифрової освіти в Україні, що підтверджує низку запланованих заходів, які проводяться на державному рівні:

- Збільшено час на проходження підвищення кваліфікації: в інститутах післядипломної освіти та самостійний вибір вчителем інших форм підвищення кваліфікації.

- Створено Національну освітню онлайн-платформу з інтерактивними навчальними матеріалами для здобувачів освіти, навчальними матеріалами для педагогів (методичні матеріали, відеоуроки, рекомендації тощо), порадами для батьків із питань їхнього спілкування із даним закладом. У перспективі вбачається можливість використання цієї платформи не лише людьми освітньої сфери, а й усіма громадянами України для самоосвіти.

- Розроблено ґрунтовну національну політику «цифровізації» освіти як пріоритетної компоненти реформи освіти в цілому([3]).

Розвиток інформаційно-комунікаційних технологій зумовлює розробку нових інструментів навчання, що дають можливість удосконалити освітній процес. Використання на заняттях дослідницько-пошукової роботи, методу проєктів, мультимедійних презентацій, фільмів, розвивальних навчальних ігор із застосуванням цифрових технологій, сприяє кращому засвоєнню інформації, бажанню вчитися, створенню нових освітніх продуктів.

Як показує досвід, використання мультимедійних технологій на заняттях сприяє досягненню високого ступеня наочності, створенню науково-дослідницького середовища, розвитку колективних та індивідуальних здібностей студентів, але при цьому потребує матеріально – технічного переоснащення аудиторій та відповідного досвіду викладачів[4]. Технології не замінюють педагога, а навпаки доповнюють його.

Важливою складовою ефективного використання сучасних освітніх технологій для організації співпраці на заняттях є вміння підбирати відповідні інструменти та створювати контент.

Наприклад, для здійснення онлайн комунікації з групою студентів допоможе програма Google Meet. Викладач може використовувати її на заняттях та надавати навчальну інформацію більш широкому колу студентів.

У онлайн - зустрічі можуть одночасно брати участь до 150 користувачів. Заняття може тривати безперервно – на відміну від Zoom, де заняття може тривати не довше 40 хвилин. Покращує введення заняття, можливість демонстрації матеріалів на робочому столі ПК, під час зустрічі можна надати доступ до свого екрану, щоб

показати презентації, відео-фільми, або іншу інформацію, яка сприяє більш кращому засвоєнню матеріалу.

Планування занять відбувається заздалегідь або із прив'язкою до гугл-календаря. Синхронізація запланованих занять виконується автоматично на всіх пристроях, тому почати зустріч можна на комп'ютері, а закінчити - на іншому пристрої, наприклад, телефоні. Заняття записуються і зберігаються на Google Диску. Приєднуватися можна як через браузер, так і через додаток для Android або iOS. Дана програма сприяє розвитку взаємодії викладача і студентів, їхній співпраці і контролю оцінюванню знань.

Для успішного формування цифрової компетентності закладів фахової передвищої освіти, викладачі повинні навчитися правильно застосовувати інформаційні технології. У процесі професійної підготовки, вони повинні навчитися користуватися алгоритмами пошуку й переробки різних видів інформації та її подання у вигляді навчального продукту, користуватися інтерактивною дошкою та мультимедійними ресурсами, удосконалювати інформаційно-освітнє середовище закладу.

У результаті опанування таких програмових результатів навчання, педагоги самостійно організують процес навчання на високому рівні із застосуванням знань здобуті під час навчання цифрової компетентності. Умінню спілкуватись у діалоговому режимі з колегами та цільовою аудиторією; володінню інформаційними технологіями в загальній, спеціальній та інклюзивній освіті; навичками роботи з комп'ютером на рівні користувача, застосовувати ІКТ для розв'язання практичних завдань у галузі професійної діяльності.

У цілому можна констатувати зростання індексів цифрової компетентності, як серед викладачів так і серед здобувачів освіти. Сьогодні проведення занять з використанням інформаційних технологій суттєво підвищує інтерес студентів до навчальної діяльності, сприяє підвищенню професіоналізму викладача, його ентузіазму, творчому підходу до роботи.

Список використаних джерел:

1. Волкова Н.П., Лебідь О.В. Формування цифрової компетентності у майбутніх вчителів гуманітарних спеціальностей. – Режим доступу: <http://surl.li/bdscv>
2. Чудеса А. М. Інформаційно-цифрова компетентність педагога. *Всеукраїнська науково-практична конференція "Досвід роботи вихователів ЗДО: практичні розробки та теоретичні надбання"*. Житомир, 20.11.2020. – Режим доступу: <http://surl.li/bdsdd>
3. Карташова Л.А., Бахмат Н.В., Пліш І.В. Розвиток цифрової компетентності педагога в інформаційно – освітньому середовищі закладу загальної середньої освіти. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2018, Том 68, №6.- Режим доступу: <http://surl.li/bdscl>
4. Чамлай Л. Застосування ІКТ для формування фахових компетентностей медичних працівників. *Фахова передвища освіта*. – Київ, 2021, Вип. 1,2. С 70-74.

*Черниш Оксана Володимирівна,
студентка Коростишівського
педагогічного фахового коледжу
імені І.Я. Франка Житомирської
обласної ради,
науковий керівник: Кравченко О. А.,
викладач природничих дисциплін*

SMART ОСВІТА – ГНУЧКЕ НАВЧАННЯ В ІНТЕРАКТИВНОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ

На сучасному етапі розвитку та глобальних змін в інформаційному суспільстві відбувається інтенсивний розвиток і використання інформаційно-комунікаційних технологій у всіх сферах суспільства, зокрема в освіті.

У всьому світі нині відбувається процес формування цифрового суспільства з відповідними складовими: смарт-місто, смарт-армія, смарт-культура, смарт-освіта, смарт-охорона здоров'я, смарт-уряд і т. ін.

Сучасна молодь – незвичайна, мобільна. Вона живе у світі бурхливого розвитку комп'ютерних, інформаційних технологій, тому нинішній освітній процес неможливо уявити без інформаційно-комунікаційних технологій, без широкого використання можливостей Інтернету. Отже, дійсність вимагає від бути інформативно мобільним, обізнаним, дієвим, комунікабельним, цікавим.

Сучасні технології та комунікації дають змогу змінити характер навчально-виховного процесу, занурити студента в інформаційно-навчальне середовище, підвищити якість навчання, мотивувати процеси сприйняття інформації й отримання знань для набуття ключових та предметних компетентностей.

Що ж визначає смарт навчання? Смарт-освіта або розумне навчання – це гнучке навчання в інтерактивному освітньому середовищі за допомогою контенту з усього світу, що знаходиться у вільному доступі. Контент – це термін яким заведено називати наповнення (склад) певного інформаційного ресурсу. Зазвичай дане слово використовується у сфері інтернет-ресурсів і під його характеристику підпадають: текстові та відео матеріали, аудіо записи чи зображення.

Мета розумного навчання полягає в тому, щоб робити процес навчання ефективним за рахунок переносу навчального процесу в електронне середовище, а це, в свою чергу, надає можливість доступу кожному, розширення кількості бажаючих навчатися з будь-якого місця і у будь-який час. З цією метою необхідно здійснити перехід від книжкового до електронного, зробити його активним. Важка праця перетворюється в «розумну», в яку вносяться зміни відповідно до потреб суспільства. Тому важливим фактором є творчий і відкритий підхід до питань, що розв'язуються, а це, в свою чергу, потребує підготовки кадрів, які вміють працювати і думати творчо, креативно, поновому. Для цього необхідно швидко й ефективно знаходити інформацію, володіти інформаційною культурою, навичками роботи в соціальних мережах та ін. В інформаційному суспільстві відбувається процес трансформації освітніх технологій.

За традиційною системою навчання єдиним джерелом знань студента був викладач, коли студент одержував нові знання в аудиторії або за допомогою книги.

Нині виникла потреба в знаннях, що формуються не тільки в аудиторії. Значну роль у цьому процесі відіграє глобальна мережа Інтернет, а також технології, що спрямовані на створення нових знань. У цьому процесі важливе місце займають інтерактивні технології навчання, що сприяють взаємодії студентів між собою [1].

E-learning (від англ. Electronic learning – електронне навчання) – система електронного навчання, синонім таких термінів, як електронне навчання, дистанційне навчання, навчання із застосуванням комп'ютерів, мережеве навчання, віртуальне навчання за допомогою інформаційно-комунікаційних, електронних технологій. За визначенням ЮНЕСКО: E-learning – навчання за допомогою Інтернет і мультимедіа.

Електронне навчання поклало початок смарт-навчанню (Smart-education). Це нова філософія навчання, котру називають розумним навчанням. Смарт-навчання – це гнучке навчання в інтерактивному освітньому середовищі за допомогою контенту з усього світу, що знаходиться у вільному доступі. Отже, знання стають широко доступні. Студенти одержують можливість самостійно або за технологією вивчати навчальні дисципліни за електронними матеріалами, дивитись лекції в он-лайн або оф-лайн режимах, тестуватися, брати участь у телекомунікаційних проектах. Воно об'єднує навчальні заклади, викладацький склад для здійснення спільної освітньої діяльності в мережі Інтернет на базі спільних стандартів, узгоджень і технологій.

Смарт-освіта відкриває нові можливості для педагогів, студентів, учнів, надає можливість ділитися досвідом, підвищувати свій професійний рівень, більше займатися наукою, економити час. Смарт – це властивість об'єкта, що характеризує інтеграцію в даному об'єкті двох або більше елементів з використанням Інтернет. Наприклад, Smart TV, Smart-Home, Smart-Phone. Смарт-технології ведуть до розширення трудової мобільності в освіті.

Нові вимоги висуваються до навчального курсу. Він має забезпечувати якість освіти, мотивацію студентів, залучаючи студентів до творчої, навчальної і наукової діяльності. Навчальні курси мають бути інтегрованими, включати мультимедійні фрагменти, зовнішні електронні ресурси. У цьому процесі навчальні матеріали потребують регулярного використання викладачами, доповнення з професійних сайтів, блогів. Це дає студентам можливість формувати професійну компетентність.

Для здійснення смарт-навчання необхідне відповідне технічне забезпечення і доступ до Інтернету. Використання сучасних технологій навчання (інтерактивних) та технологій здійснення навчального процесу за моделями: SmartClassroom, Flipped Classroom та ін. створюють умови здійснення креативного навчання [2, 3].

Отже, важливе місце у підготовці сучасного фахівця має широке використання інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема, Smart-технологій, що дасть можливість закласти фундамент щодо здійснення успішної професійної діяльності та кар'єри.

Список використаних джерел:

1. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології [Текст]: [навч. посіб. для студ. ВНЗ] / Ілона Дичківська. – К.: Академвидав, 2004. – 352 с.
2. Використання комп'ютерних і цифрових технологій у роботі шкільного вчителя. Кетрін Нейв, Велика Британія.- [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osvita.ua> – 20.11.2014.- Назва з екрану.

3. Хмарні технології [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://j.parus.ua/ua/358>. – Назва з екрану.

*Черняк Ольга Олександрівна,
методист ВСП «Сумський фаховий
коледж НУХТ»*

ДО ПИТАННЯ РОЗВИТКУ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ

Актуальність цього питання полягає у необхідності розвитку цифрової компетенції викладачів гуманітарних дисциплін у вищих навчальних закладах в умовах карантинних заходів щодо запобігання розповсюдженню COVID-19. Це особливо складно для викладачів гуманітарних дисциплін, які не є фахівцями у цифровій сфері, оскільки їхня професія орієнтована перш за все на людей.

Сучасне інформаційне суспільство мотивує людину до спрощення її життя, у чому допомагає діджиталізація, тобто оцифрування різних видів інформації. Діджиталізація дозволяє обробляти величезні обсяги інформації, тим самим спрощуючи та прискорюючи роботу. Сучасна освіта зазнає незворотних змін, що пов'язано головним чином з розвитком та поширенням інформаційних технологій. Саме тому у сучасному суспільстві людина має бути здатною до навчання, що означає бути компетентною у використанні інформаційних технологій та інформації в тому числі. Прикладів впровадження діджиталізації у різні сфери життя безліч. Так, в освіті на заміну звичним методам та формам навчання прийшли різноманітні інтернет-технології. Оцифрування навчальної інформації безперечно прискорює та спрощує навчання.

Дистанційне навчання і його зв'язок з комп'ютерними технологіями у сукупності відкривають широкі перспективи для сфери освіти, в тому числі, вищої. Завдяки швидкому розвитку технологій онлайн-навчання стає частиною багатьох навчальних курсів, що викладаються в навчальних закладах. Дистанційне навчання вже пропонується у більшості провідних навчальних закладах світу. Так, у світлі подій останніх років перехід освітніх установ на загальну дистанційну освіту стає особливо актуальним. І, таким чином, гостро стоїть питання придбання викладачами нових компетенцій у галузі інформаційно-комунікаційних технологій, підвищення рівня цифрової грамотності педагогічного складу навчальних закладів. На сьогодні використання сучасних інформаційних технологій в освітньому процесі є обов'язковою та необхідною умовою ефективного діалогу між викладачами та студентами.

На тепер у визначенні терміну «компетентність у галузі інформаційних технологій» дослідники дійшли одностайності. Так, в країнах зарубіжжя термін «цифрова компетентність» означає здатність використовувати цифрові медіа й ЕОР, розуміти та критично оцінювати різні аспекти цифрових медіа і медіа контенту, а також якість, що вказує на рівень кваліфікації практичного використання ЕОР. Вітчизняним вченим В. Биковим сформульовано визначення цього терміну: «цифрова компетентність це – знання, вміння та навички в галузі інформаційних технологій та здатність їх застосування в професійній діяльності» [1].

Це визначення є подібним до терміну, що був окреслений Службою науки та знань Європейської Комісії Наукового центру ЄС, відповідно до якого цифрову компетентність вбачають у свідомому та критичному використанні технологій цифрового суспільства в роботі, вільному часі та спілкуванні [3].

Інтеграція цифрових технологій в освіту покликана удосконалити педагогічні методи та підходи, відкрити нові можливості для студентів в аспекті персоніфікації процесу навчання. Визначальним початком при цьому стає цифрова компетентність педагога.

Серед інших гуманітарні дисципліни на сьогоднішній день є обов'язковими. Вони відіграють особливу роль у становленні та формуванні світоглядної культури людини, допомагають опанувати творче мислення, своєчасно адаптуватися до радикальних змін у змісті та цілях діяльності, сприяють соціальній та виробничій мобільності.

Якщо спеціальні дисципліни роблять студента фахівцем, то гуманітарні дисципліни формують у ньому особистість - мислячого та відповідального творця власного життя, громадянина своєї країни. Задача гуманітарних дисциплін - це не просто формування якихось особистісних якостей, а й завдання підготовки професіонала, який діятиме за певних умов – умов непередбачуваного майбутнього, коли доведеться з різних питань робити особистісний професійний вибір. Готовність до цього вибору, здатність його зробити є однією з задач гуманітарних дисциплін [2].

Сучасні технології викладання гуманітарних дисциплін націлені, перш за все, на систематизацію технологій викладання та обговорення освітніх технологій, якими сучасний педагог може і повинен володіти, включаючи інструменти для особистісно-орієнтованого навчання, а також для постановки та досягнення цілей навчання. Предмети гуманітарних наук надають широке уявлення про світ, у якому ми живемо, і про те, як люди можуть брати участь у якості активних та поінформованих громадян з навичками високого рівня, що є необхідними для 21 століття.

Простіше кажучи, гуманітарні дисципліни є вкрай важливими, тому що вони створюють найкращі інститути та системи, які щодня впливають на життя людей. Таким чином, вони допомагають людям зрозуміти, як взаємодіяти з соціальним світом: як впливати на політику, розвивати мережі, підвищувати підзвітність уряду та просувати демократію. Гуманітарні дисципліни дають студентам можливість пізнати важливі інгредієнти, необхідні для критичного та цілісного мислення щодо великої кількості питань, включаючи бізнес, науку та різні технології.

За останні роки було розроблено безліч моделей, які мають за мету допомогти педагогам в їхніх зусиллях щодо розвитку цифрової компетентності. І, як правило, вони спрямовані на розвиток навичок у використанні «освітніх» додатків та інформації з цифрових джерел, або на розуміння ефективних поєднань педагогічних, інформаційних та технологічних знань, які розглядаються як такі, що підтримують інтеграцію цифрових ресурсів у навчання. Також останнім часом збільшилась кількість досліджень, які вивчають цифрову компетенцію педагогів.

Нещодавно виник ще один вагомий аргумент активно досліджувати це питання. Пандемія COVID-19 показала вразливість людства перед різними обставинами, що перешкоджають особистій комунікації. Неможливість очного проведення навчальних занять виникла раптово і зажадала негайних рішень. Педагоги вищої школи освіти

були вимушені забезпечити безперервний та якісний навчальний процес за допомогою дистанційного навчання на основі використання електронних освітніх ресурсів. Карантинні заходи виявилися складним завданням для багатьох спеціалістів у різних сферах. Ступінь готовності до цього виклику навчальних закладів, педагогічних та управлінських кадрів стала критерієм оцінки статусу навчального закладу, кваліфікації його працівників, ознакою професіоналізму.

Головний робочий інструмент викладачів гуманітарних дисциплін – це слово, а не цифри. І через те, що вони не є фахівцями у цифровій сфері, іноді виникають проблеми з використанням комп'ютерних технологій в процесі дистанційної освіти. Але цю проблему треба вирішувати, тому що сьогодення вимагає поряд зі своїми предметами знати й основи цифрових технологій.

Для того, щоб працювати дистанційно, викладачам необхідно вміти користуватися комп'ютерною та цифровою технікою, створювати, редагувати та розміщувати для віддаленого доступу навчально-методичні матеріали, користуватися цифровими засобами комунікації. Крім того, предметна складова практичної компетенції передбачає, що викладач використовує в роботі актуальні електронні матеріали з профілю дисципліни, відеоматеріали, сайти, бази даних, статистичні дані, цифрові платформи тощо.

Вочевидь, що це вимагає від педагогів великих зусиль, витрат праці та часу. Тому, звісно, було б корисним здійснювати обмін досвідом та методичними розробками в даному напрямку, підвищення кваліфікації педагогів з практичними та теоретичними сесіями. Для цього необхідно продовжувати науково-методичні дослідження та розробку рекомендацій з даної проблеми. Все це дозволить системі вищої освіти стати динамічнішою, орієнтованою на диверсифікацію освітніх послуг та готовою до зовнішніх викликів.

Список використаних джерел:

1. Биков В. Досвід: Цифрове навчальне середовище. [Електронний ресурс]. *«Цифрова компетентність учителя»* – Режим доступу: <https://www.facebook.com/uesaccent/photos/pcb.1809058149395875/1809406686027688/?type=3>.
2. Карташова Л. Цифрова компетентність педагогів: шляхи та умови формування. *Цифрова компетентність сучасного вчителя нової української школи: тези доп. всеукр. наук.-практ. семінару (Київ, 12 березня 2019 р.)*. Київ, 2019. С. 30 - 33.
3. Куприянова Д. В., Одинец Д. Н. Формирование компетенций учащихся дневной формы обучения в вузах на основе преимуществ дистанционного образования. *Дистанционное обучение - образовательная среда XXI века: материалы XI междунар. науч.-метод. конф.*, г. Минск: БГУИР, 2019. С. 172.

Шалар Валентина Іванівна, викладач професійної підготовки, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист ВСП «Ананьївський аграрно-економічний фаховий коледж УНУС»

ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНОСТЬ ПЕДАГОГА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ КОЛЕДЖУ

Педагоги не можуть успішно когось вчити, якщо водночас ретельно не навчаються самі.

Алі Апшероні

Одним з перспективних напрямків розвитку освіти в Україні є підвищення професійної майстерності педагогів та створення інформаційного освітнього середовища. Міністерство освіти і науки, впроваджуючи освітні реформи, наголошує на діджиталізації викладання та навчання. Діджиталізація являє собою усвідомлений підхід до корінного перетворення будь-яких процесів на основі використання цифрових технологій [3].

Необхідно зазначити, що поняття «діджитизація» та «діджиталізація» в Україні живаються як синоніми, які широко увійшли до української мови. Міністерство освіти і науки України за підтримки Google Україна організував безоплатне навчання керівників закладів вищої, фахової передвищої освіти, викладачів за онлайн-курсом «Цифрові інструменти Google для закладів вищої, фахової передвищої освіти» в жовтні 2021 року.

Метою навчання є розширення можливостей використання цифрових інструментів для організації дистанційного навчання й підвищення ефективності освітнього процесу. Формат курсу побудований на живому спілкуванні з тренерами Академії цифрового розвитку, які протягом терміну навчання консультували і допомагали слухачам. Учасники отримували завдання у захищених віртуальних навчальних кімнатах Google Класів, забезпеченими ефективним зворотнім зв'язком через супровід і консультації тренерів.

Взаємодія всіх учасників освітнього процесу це один з найважливіших факторів успішного функціонування в організації навчального процесу ВСП «Ананьївський аграрно-економічний фаховий коледж УНУС». В умовах дистанційного навчання, коли викладачі та студенти під час вимушеного карантину не мали можливості навчатися очно, адміністрацією навчального закладу, викладачами було запропоновано студентам навчання в навчальних кімнатах Google Classroom – онлайн-лекції, консультації, тестовий контроль, конференції та інші види взаємодії з використанням цифрових комп'ютерних технологій (Веб-квести, Відеоскрайбінг, Google Forms, ClassDojo, LearningApps.org, Triventy, Метод проектів, Хмари слів) та інших різноманітних Internet сервісів, які допомагали зробити навчання студентів більш продуктивнішим, цікавішим, захоплюючим та результативнішим.

Саме адміністрація навчального закладу на чолі з викладачами забезпечила організацію діяльності закладу в умовах режиму дистанційного навчання, узгодила

правила та розклад взаємодій усіх учасників освітнього процесу для виконання освітніх програм закладу.

Керівництво навчального закладу обговорило зміну форм навчання з педагогічним колективом, обрали онлайн-платформу, організували й запровадили навчання з використанням дистанційних технологій. Тобто не переклало відповідальність на викладачів, а допомогло колегіально обрати оптимальний варіант, зважаючи на технічні можливості навчального закладу, кожного викладача та студента. У свою чергу, викладачі організували комунікацію зі студентами та батьками.

Запроваджуючи дистанційне навчання, адміністрація закладу зважала не лише на наявність техніки і доступу до інтернету у викладачів та студентів, а й на специфіку студентів навчатися самостійно. Варто зазначити, що рівень сформованості самостійної роботи студентів нижчий, ніж у студентів очної форми навчання. Йдеться про те, що організувати навчальний процес удома набагато важче, а ніж у навчальному закладі. Батьки не можуть змусити своїх на перший погляд дорослих дітей виконувати завдання або пояснити своїй дитині навчальний матеріал замість викладача.

Перевагами діджиталізації викладання та навчання під час дистанційного навчання є гнучкість, асинхронність у часі, інформаційна доступність навчальних ресурсів, масовість, інтерактивність, автоматизація тестового контролю і моніторингу [4].

Серед недоліків можна виділити такі: відсутність або недостатність безпосереднього контакту студента з викладачем, студентів між собою, додаткове навантаження на викладачів та студентів у зв'язку з недостатньою мотивацією та навичками самостійної роботи студентів.

Підкреслюючи вищезазначене можна сказати, що цифрова трансформація – це глобальна тенденція і максимальна вигода, яку отримують заклади освіти, які мають усі перспективи стати лідерами в області перетворення освітнього процесу на основі використання цифрових технологій. Крім того, у «Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України» підкреслюється, що цифрові навички та компетенції є запорукою повноцінного розвитку цифрової економіки, а цифрова грамотність повинна бути однією з головних компетенцій сучасного викладача.

Список використаних джерел:

1. Гринько В.О. «Молодий вчений» № 9.2 (49.2) «Розвиток цифрової компетентності в процесі неформальної освіти педагогів» вересень, 2017 р.;
2. Дементієвська Н. П. «Професійний розвиток вчителів щодо компетентностей, пов'язаних з безпечним і відповідальним використанням електронних соціальних мереж»;
3. Інформаційні технології і засоби навчання, 2018, Том 68, №6., «Розвиток цифрової компетентності педагога в інформаційно-освітньому середовищі закладу загальної середньої освіти»;
4. Лотоцька К., Пасічник О. «Загальні принципи та інструменти дистанційного навчання» травень 2020 р. – 70 с.;

5. Мойко О., викладач кафедри математики, інформатики та методики їх викладання в початковій школі Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка «Особливості формування професійної компетентності майбутніх учителів інформатики засобами інформаційно-комунікаційних технологій», 2018;

6. Осадча К.П., 2010 ISSN 2076-8184 «Інформаційні технології і засоби навчання» №3.–(17). Режим доступу: <http://www.ime.edu-ua.net/em.html>;

7. Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (Харків, 10 квітня 2018 р.) / Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди. - Харків: «Стиль Видавництва», 2018. - 476 с. Режим доступу: <http://nus.org.ua/>

8. Сікора Я. Б. Формування професійної компетентності майбутніх учителів інформатики у курсі «Методики навчання інформатики» / Я.Б. Сікора // Тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції «Теоретико-методологічні засади підготовки педагогічних кадрів» – Ужгород, 2008;

9. Internet ресурси: ресурси;

- <https://evergreens.com.ua/ua/articles/business-digitalization.html>;

- <http://www.week.dp.gov.ua/osvitalia-prohrama/pislya91/digitalizaciya-v-ukraini>;

- <https://ogo.ua/articles/view/2019-12-27/104202.html>

Шиловець Марія Петрівна,

викладач фізики та астрономії

ДНЗ «Київський професійний коледж

з посиленою військовою та фізичною підготовкою»

ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОРГАНІЗАЦІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЩОДО ВИРІШЕННЯ ФІЗИЧНИХ ЗАВДАНЬ

Головна мета розвитку інформаційних технологій полягає «у підготовці здобувачів до повноцінної та ефективної участі в побутовій, громадській та професійній сферах життєдіяльності в умовах інформаційного суспільства учнів щодо вирішення фізичних завдань».

Об'єкт дослідження: використання інформаційних технологій на уроках фізики.

Гіпотеза дослідження: цілеспрямована організація діяльності здобувачів щодо вирішення фізичних завдань із застосуванням інформаційних технологій; можливість підвищити якість освіти за рахунок використання в курсі навчання вирішення фізичних завдань із застосуванням програм: *Kahoot*, *Quizizz*, *edpuzzle*, *Wordwall*. Подібна організація навчального процесу дозволяє активізувати високі навички здобувачів освіти, більш ефективно, ніж при традиційному навчанні формувати, розвивати їх знання в галузі нудних писань лабораторних робіт або тривалих розв'язань завдань у зошитах, які набридають.

Розв'язання завдань з фізики необхідний елемент навчальної роботи. Завдання, які вимагають застосування фізичних закономірностей до явищ у тих чи інших конкретних умовах. Тому вони мають значення для конкретизації знань учнів, для

прищеплення чи вміння бачити різні конкретні прояви загальних законів. Без такої конкретизації знання залишаються книжковими, не мають практичної цінності. Вирішення завдань сприяє більш глибокій і міцній умові фізичних законів, розвитку логічного мислення, кмітливості, ініціативи, волі до наполегливості в досягненні поставленої мети, викликає інтерес до фізики, допомагає навичкам самостійної роботи та служить незамінним засобом для розвитку самостійності судження. Вирішення завдань – це один із методів пізнання взаємозв'язку законів природи. На сьогодні використовують разом із учнями саме ці перераховані вище застосунки.

Навчання із застосуванням комп'ютера передбачає самостійну роботу того, хто навчається у вивченні нового матеріалу із залученням різних засобів, у тому числі й комп'ютера. Вивчення на базі комп'ютера відрізняє від попередньої технології те, що якщо в першому випадку можна використовувати найрізноманітніші технологічні засоби (у тому числі і традиційні – підручники, аудіо- та відеозаписи тощо), то в іншому – передбачається застосування переважно програмних засобів, що забезпечують ефективну самостійну роботу учнів.

Комп'ютерні комунікації, забезпечуючи процес передачі знань, і зворотний зв'язок, очевидно, є невід'ємною складовою всіх перелічених технологій, коли йдеться про використання локальних, регіональних та інших комп'ютерних мереж. Комп'ютерні комунікації визначають можливість інформаційного освітнього середовища окремого навчального закладу, міста, регіону, країни.

Розробка сучасних контролюючих систем базується на дотриманні основної вимоги: система повинна бути абстрагована від змісту, рівня складності, тематики, типу та предметної спрямованості окремих тестових завдань та здатна працювати на ізольованих комп'ютерах, у локальній мережі та мережі Internet. Подібна стандартизація дозволяє не вдаватися до створення кожного чергового тесту та обробки його результатів до послуг програмістів, а освоївши певну систему, наповнювати її змістову частину з різних дисциплін на основі загальних принципів.

На сайті коледжу ввожу різну інформацію (лаб.роботи, практичні завдання, питання для тестового контролю) у базу даних та формую сценарії для проведення заняття;

- учень відповідно до завдання (вибраним ним самим або запропонованим) працює з навчально-методичними матеріалами програми;

- автоматизований контроль отримання знань забезпечує необхідний зворотний зв'язок, дозволяючи вибирати самому учню (за результатами самоконтролю) або призначати автоматично послідовність та темп засвоєння навчального матеріалу;

- робота здобувача записується, інформація (підсумки тестування, вивчені теми) заноситься до бази даних.

Насправді, нинішнє навчання вже важко уявити без технології мультимедіа (англ. multimedia – багатокомпонентне середовище), яка дозволяє використовувати текст, графіку, відео та мультиплікацію в режимі діалогу і тим самим розширює сфери застосування комп'ютера в навчальному процесі. З'являється можливість поєднувати теоретичний та демонстраційний матеріали. Тестові завдання вже не обмежуються словесним формулюванням, але можуть являти собою цілий відеосюжет. Мультимедіа програми – це наукомісткий і дуже дорогий продукт, так як для його розробки потрібно поєднати зусилля не лише фахівців у предметній галузі, викладачів,

психологів та програмістів, а й художників, звукооператорів, сценаристів, монтажерів та інших професіоналів.

Віртуальна реальність (англ. virtual reality – можлива реальність) – це нова технологія неконтактної інформаційної взаємодії, що реалізує за допомогою мультимедіа середовища ілюзію безпосередньої присутності в реальному часі у стереоскопічно представленому «екранному світі». У таких системах завжди створюється ілюзія «місцезнаходження» користувача серед віртуального світу.

Тренувальні системи є окремим випадком навчальних систем. Подібні системи призначені для закріплення попередньо вивченого матеріалу, відпрацювання певних навичок та умінь, а також тих способів діяльності, які повинні відтворюватися на рівні, доведеному до автоматизму. В їх основі – надання учню питань, завдань, вправ та обробка відповідей із забезпеченням відповідного зворотного зв'язку.

Здобувач освіти демонструє розуміння нових знань та можливості раніше отриманих знань. Подібні засоби відносять до категорії інтелектуальних навчальних систем, створення яких стає реальним завдяки інтенсивному навчанню. Для реалізації евристичного та дослідницького типу велике значення має доступність коштів, необхідних для аналізу та узагальнення наявної інформації. Це можуть бути результати вимірювань різних параметрів у ході лабораторного експерименту, і дані проведеного соціологічного опитування або психологічного тестування, які необхідно обробити, проаналізувати та узагальнити.

Інструментальні засоби комп'ютерних комунікації включають кілька форм: електронну пошту, електронний конференц-зв'язок, відеоконференц-зв'язок, Internet. Ці засоби дозволяють викладачеві та учневі спільно використовувати інформацію співпрацювати у вирішенні спільних проблем, публікувати свої ідеї чи коментарі, брати участь у вирішенні завдань та їх обговоренні.

Електронна пошта (e-mail) – це асинхронне комунікаційне середовище, що означає: для отримання повідомлення не потрібно погоджувати час та місце отримання з відправником, і навпаки. Електронна пошта може використовуватися як для зв'язку між двома абонентами, так і для з'єднання одного - багатьох одержувачів. Особливості її роботи доцільно використовувати для встановлення зворотного зв'язку між викладачем або навчальною програмою та одним або декількома учнями незалежно від їхнього фізичного розташування. Електронна пошта широко застосовується також для координації та встановлення зворотного зв'язку у дистанційному та відкритому навчанні.

Електронний конференцзв'язок – асинхронне комунікаційне середовище, подібне до електронної пошти. Використовується для співпраці учнів та педагогів, будучи користувачам якимось структурованим форумом, на якому можна письмово викласти свою думку, поставити питання і прочитати репліки інших учасників. Асинхронний режим роботи учня сприяє рефлексії та, відповідно, продуманості питань та відповідей. Можливості використання файлів будь-якого типу (графіка, звук, анімації) роблять такі віртуальні семінари дуже ефективними.

Відеоконференцзв'язок має синхронний характер, коли учасники взаємодіють у часі. Тут можливе спілкування типу один на один (консультація), один до багатьох (лекція), багато до багатьох.

Список використаних джерел:

1. Гуревич Р. С. Інформаційні технології навчання: інтегрований підхід [Текст] Р.С.Гуревич, М.Ю.Кадемія, М.М.Козяр; за ред. Гуревича Р.С. – Львів: Вид-во «СПОЛОМ», – 2011. – 484 с.
2. Кудінов В. А. Інформаційні технології в діяльності Національної поліції: навч. посіб. / Кудінов В.А., Пакриш О.Є., Орлов Ю.Ю. – К.: Нац. акад. внутр. справ,
3. Кадемія М.Ю. Інформаційно-комунікаційні технології як засіб самостійної роботи студентів / М.Ю. Кадемія // Наукові записки Вінницького держ. пед. ун-ту імені Михайла Коцюбинського : зб. наук. пр. – Вінниця : ПП «Едельвейс і Ко », 2008. – Вип. 23. – С. 188– 193. – (Серія «Педагогіка і психологія»).2017. – 100
4. Сафронов В. П. Про методика використання інтерактивної навчальної середовища "Курс фізики" // Відкрите і дистанційна освіта. – 2008. – N 3. - С. 52
5. Скалій Л. Використання інформаційних технологій у формуванні професійної компетенції майбутнього вчителя-філолога / Л. Скалій // Літературознавство. – 2003. – № 4. – С. 6–9. 55.

III. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ У ВИКОРИСТАННІ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЗАКЛАДІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

Бабій Любов Сергіївна, викладач ВСП

«Вінницький торговельно – економічний фаховий коледж КНТЕУ»

ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА НАВЧАННЯ В ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

Сучасні комп'ютерні та телекомунікаційні технології, які присутні у всіх сферах діяльності людини, забезпечують розповсюдження інформаційних потоків, утворюють глобальний інформаційний простір. Все це і визначає їхню роль в системі вищої освіти. Масиви знань систематизуються в інтерактивних базах даних. Особливу роль відіграють комп'ютерні когнітивні системи, які представляють програмне забезпечення, яке через комп'ютерну мережу може бути використано для самоосвіти на віддаленому комп'ютері.

Сукупність методів викладання та навчання на базі сучасних інформаційних технологій можна розділити по типу комунікації між учнями та викладачами на чотири групи методів: 1) самоосвіта; 2) навчання в індивідуальному порядку; 3) надання викладачем навчального матеріалу; 4) інтерактивна взаємодія між учасниками навчального процесу.

У зв'язку із застосуванням інформаційних технологій у сфері освіти відбуваються суттєві зміни в діяльності викладача, які впливають на його місце і роль в навчальному процесі. Перед ним ставляться певні завдання:

- освоєння спеціальних знань, умінь і навичок для розробки навчального курсу;
- підвищення вимог до якості навчальних матеріалів, які розробляються;
- розуміння і врахування зростаючої самостійності студентів в навчальному процесі;
- створення і підтримка необхідного зворотного зв'язку з кожним студентом.

При використанні нових технологій значно підвищується роль самоосвіти і самоконтролю студентів. Вони самі обирають певну освітню траєкторію і у відповідності з нею будують свій навчальний процес, а функції викладача полягають в їхній підтримці при засвоєнні великої за обсягом і різнобічної інформації.

Викладач не просто розробляє нові навчальні посібники, а й проектує мультимедійні електронні підручники та інтерактивні системи, формуючи гіпертекстові зв'язки у відповідності з програмою курсу, методикою навчання та логікою навчальних цілей.

Так, важливою характеристикою сучасного навчального процесу з використанням інформаційних технологій, особливо дистанційного навчання, являється те, що студент самостійно вибирає режим вивчення матеріалу, а викладач забезпечує його підтримку у засвоєнні великої і різнобічної наукової інформації.

При цьому особливий інтерес представляють ті педагогічні технології, які орієнтовані на освіту у співпраці, на пізнавальну та дослідницьку роботу з джерелами інформації. Існують різні види технологій, які передбачають використання дослідницьких, проблемних методів: навчання у співпраці; кооперативне навчання; метод проєктів; технології проблемного навчання; модульне навчання; ігрові технології тощо.

При застосуванні інформаційних технологій в освітньому процесі широко використовуються інтернет організовані педагогічні технології: індивідуальне наставництво, репетиція, переписка, спільна творча робота, рецензування диспут, доклад (презентація), проблемна лекція, співбесіда з експертами.

Індивідуальне наставництво – форма роботи зі студентом, яка підходить для консультації на відстані. Репетиція будується на обговоренні підсумкової презентації, корекції та доопрацюванні матеріалів. Переписка передбачає спілкування з використанням інтернет-технологій, яке контролюється викладачем. При цьому для кожного студента індивідуально виділяються конкретні завдання та визначена тема.

Спільна творча робота реалізується в груповій діяльності студентів в рамках телекомунікаційних проєктів. Рецензування передбачає обмін студентів рецензіями з коментарями викладача. Диспути зазвичай присвячуються обговоренню конкретних проблем і проводяться у формі форумів, відеоконференцій в режимі реального часу. Доповіді (презентації) також передбачають повідомлення з конкретних тем в режимі реального часу. Доповідачами можуть виступати студенти, викладачі і запрошені експерти. Завжди є можливість ознайомитися раніше з матеріалами, які будуть обговорюватися. У проблемних лекціях ставиться мета розширити уявлення студентів з актуальної теми. Як правило, матеріал, який розглядається, ділиться на частини – проблемні ситуації, вирішення яких будується за наступним алгоритмом:

- 1) формулюється проблема, проводиться її наліз, визначаються рамки досліджень;
- 2) поставлене питання актуалізується до рівня значущості для кожного студента, розробляються обґрунтування для його вирішення;
- 3) результати аналізу зіставляються з нормою (відомі критерії, концепції, теорії і т. п.);
- 4) визначаються механізми досягнення норми в проблемі, яка досліджується.

Практикуються зустрічі з експертами в умовах мультимедійних конференцій, мережевих форумів або електронною поштою.

Недоліки застосування інформаційних технологій в освіті.

Самостійне навчання. Деякі зі студентів не можуть скористатися тією свободою, яку надає самостійне навчання засобами мультимедійних матеріалів.

Розсіювання уваги. Часто заплутані та складні способи представлення інформації відволікають користувача від матеріалу, який вивчається, розсіюють його увагу. До того ж нелінійна структура навчального матеріалу “зваблює” користувача переглянути всі запропоновані посилання, що може відволікти його від основного завдання. Великий обсяг інформації, який надає мультимедіа, також може відволікати увагу студента.

Короткотермінова пам'ять людини володіє обмеженими ресурсами, як правило, звичайна людина здатна оперувати одночасно лише сімома різними розумовими

категоріями. Коли людині, яка навчається, демонструють мультимедійну інформацію, одночасно декількох типів, її може відволікати прагнення прослідкувати за іншими, внаслідок чого порушується цілісність засвоєння навчального матеріалу. Більше того, можливості людей в одночасному використанні різних органів чуття обмежені, що може негативно впливати на освітній потенціал інформаційних матеріалів.

Відсутність вибіркового зворотного зв'язку. Рівень зворотного зв'язку більшості інформаційних навчальних програм лишається достатньо низьким. Йому, зрозуміло, далеко до рівня взаємодії між людьми. Можливості зворотного зв'язку з користувачем в навчальних додатках обмежені. Комп'ютери не можуть замінити особистого спілкування з викладачем, вони лише розширяють його можливості. Як правило, зворотний зв'язок більшості мультимедіа-додатків обмежується контролем правильності відповідей студентів. Навчальні програми не підтримують можливості динамічного вибору різних стратегій навчання, не надають розвернутих коментарів правильної або помилкової відповіді. Мультимедіа-додатки нездатні визначати індивідуальні потреби студента, тому вони не можуть реагувати подібно до викладача.

Обмеженість комп'ютерного моделювання. У багатьох випадках для студентів важливо проведення дослідів своїми руками, реальне відчуття експериментального процесу.

Відсутність навичок у тих, хто навчається і у викладачів. Багато з тих, хто навчається, особливо дорослі, не вміють користуватися комп'ютером. Тому необхідно навчити їх основам комп'ютерних технологій, перш ніж приступати до використання інформаційних програм. У викладачів також можуть бути відсутні багато з навичок, необхідних для ефективної роботи з мультимедіа-додатками.

Складність створення матеріалів. Створення аудіо-, відео- та графічних матеріалів для мультимедійних додатків набагато складніше і дорожче, ніж підготовка звичайного підручника.

Доступність. Не всі ті, хто навчаються, володіють потрібним апаратним та програмним забезпеченням. Це може обмежувати можливості використання мультимедійною продукцією. Цілі соціальні прошарки не можуть користуватися інтернет-ресурсами.

Технічні складності. Програмне та апаратне забезпечення повинно бути належним чином налаштовано. Мультимедійні додатки вимагають більш високих системних вимог, ніж прості офісні програми.

Проблеми швидкості доступу в Інтернет. Недостатньо швидкий канал зв'язку з інтернетом приводить до низької якості відтворення звуку та зображення, до тривалих затримок при скачуванні інформації, що може негативно відбитися на ефективності навчального процесу.

Мультимедіа-додатки не можуть бути портативними. Книгу можна читати будь-де – в трамваї, на відпочинку, в той час як інформацію з Інтернету або мультимедійний додаток не просто взяти з собою.

Інформацію на екрані комп'ютера не так легко читати – об'ємні тексти зручніше читати на папері. Тому користувачі спочатку шукають потрібну інформацію, а потім її роздруковують. При цьому переваги аудіо- та відеоматеріалів губляться. Це ускладнює використання мультимедіа-продуктів як в технічному, так і в матеріальному плані.

Отже, використання інформаційних технологій орієнтовано на вдосконалення процесу навчання та використання передового методичного досвіду. У підсумку, студентам надається реальна можливість у відповідності з їхнім індивідуальним потенціалом досягнути певного рівня знань та сформулювати власну професійну позицію.

Список використаних джерел

1. Захлюпаний В. М. Впровадження інформаційних технологій у діяльності закладу освіти. [Електронний ресурс]. / Організація та зміст діяльності наукових лабораторій інституту: – Науково-методичний посібник за ред. Н. І. Клокар, О. В. Чубарук., Біла Церква – 2019. – 260с. – Режим доступу:<http://www.school13.pp.net.ua/publ/1-1-0>.
2. Морзе Н.В. Основи інформаційно-комунікаційних технологій. – К.: Видавнича група ВНУ, 2018. – 352 с.
3. Стеценко Н. М., Стеценко В.П. Використання мультимедійних презентацій в навчальному процесі // Інформатика та інформаційні технології в навчальних закладах. – 2018. – №5. – С.74-77.

Варюта Тамара Іванівна
викладач, «Харківський механіко-технологічний фаховий коледж імені О.О.Морозова»

ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВИВЧЕННІ ОСНОВ ПРАВОЗНАВСТВА ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА ЯКІСНОЇ ОСВІТИ

В сучасному інформаційному суспільстві помітно зростає інтерес до освітніх технологій, моделей і інновацій, які здатні забезпечити високу якість підготовки кваліфікованих спеціалістів та реалізацію державних стандартів і програм .

Сучасний світ не тільки насичений інформацією, він надзвичайно технологічний. Освіта розвивається в умовах бурхливого розвитку інформаційних технологій. Комп'ютеризація стрімко захопила різноманітні сфери нашого життя, а інформаційно-комунікативні технології стали невід'ємною складовою методичних систем навчання всіх без винятку навчальних дисциплін.

Сьогодні вже складно уявити сучасний навчальний процес без використання електронних підручників, навчальних програм, тренажерів, практичних робіт, тестуючих програм, тощо. В навчально-виховний процес запроваджуються новітні педагогічні технології та науково-методичні досягнення, створюються нові системи інформаційного забезпечення процесу навчання. Їх використання приховує в собі значний освітній, розвивальний, виховний потенціал. Особливої актуальності інформативні технології набувають у зв'язку з карантинними обмеженнями і запровадженням дистанційної освіти.

Запровадження таких технологій є об'єктивним процесом, вектори якого визначаються науково-технічним прогресом, ростом інформатизації суспільства і освіти. Традиційні методи навчання, розраховані на відносно стабільну інформацію, на сучасному етапі малоефективні. Нинішні педагогічні інновації пов'язані із

сучасними інформаційно-комунікаційними технологіями, застосування яких у навчальному процесі потребує змін у методиці викладання всіх дисциплін взагалі і правознавства зокрема.

Інформатизація освіти – процес інтелектуальної діяльності, що розкривається на основі реалізації можливостей засобів нових інформаційних технологій та забезпечує більшу ефективність педагогічного впливу на навчально – виховний процес. Інформаційні технології спираються на педагогіку співробітництва, сприяють індивідуалізації навчання, активізації навчальної діяльності студентів через формування внутрішньої мотивації і зацікавленості в його результатах. У таких умовах трансформується роль викладача, який перестає бути для студента єдиним джерелом отримання знань, він перетворюється на організатора, консультанта, керівника та експерта самостійної роботи студента, а інформаційні методи виконують у навчальному процесі інтегруючу, інформуючу, формуючу, систематизуючу, мотивуючу та контролюючу функції.

В процесі викладання основ правознавства успішно використовуються такі ІКТ, як проведення занять - презентацій, що підготовлені студентами коледжу; використовуються електронні навчальні посібники, які можуть бути і довідником, і тренажером, і репетитором; електронні нормативно-правові акти; тестовий контроль, Інтернет ресурси; пояснення і закріплення навчального матеріалу за допомогою відеороликів.

Використання комп'ютерних засобів навчання сприяють формуванню як предметних умінь і навичок, так і загально навчальних, виробленню життєвих цінностей, створенню атмосфери співробітництва, взаємодії, розвитку комунікативних якостей особистості. На відміну від звичайних засобів навчання, інформативні технології дозволяють якісно наситити знаннями та розвинути інтелектуальні і комунікативні здібності студентів, їх творче та критичне мислення, вміння самостійно здобувати нові знання, працювати з різними джерелами інформації, розвивати вміння використовувати пошукові системи в своїй майбутній спеціальності, набувати досвіду та інструментарію для дослідницької діяльності, самостійного пошуку інформації.

Такий підхід дозволяє активізувати навчальний процес, зробити його більш цікавим та ефективним, посилює роль методів активного навчання. Це дозволяє викладачу вже на перших етапах процесу навчання не обмежуватись теоретичним поданням матеріалу, а залучати студентів до активного пошуку і аналізу правотворчого процесу і процесу правозастосування.

Навчання за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій набуває пошукового характеру і це значно підвищує інтерес до вивчення правознавства, сприяє мотивації студентів. Застосування сучасних ІКТ істотно змінює способи керування навчально-виховною діяльністю, надають процесу навчання випереджаючий характер, розвивають творчі здібності студентів, розвивають вміння самостійно приймати рішення, швидко адаптуватися в динамічному соціальному, правовому й інформаційному середовищі, успішно впливати на нього.

Використання інформативно-комунікативних технологій досить перспективні для підвищення творчої активності. Студент перестає бути об'єктом навчання, отримувача готової навчальної інформації, він стає активним суб'єктом навчання, може самостійно здобувати необхідну інформацію, вміти сконструювати необхідні

для цього засоби дій. Використання таких ІТК на заняттях з правознавства мають за мету створити комфортні умови навчання, за яких кожен відчуває свою успішність і інтелектуальну спроможність, що значно підвищує мотиваційну складову у вивченні дисципліни.

Використання інформаційних технологій на заняттях з основ правознавства має за мету :

1. Використання найсучасніших засобів для здобуття інформації, ІКТ та можливостей Інтернету.
2. Отримання порівняно більшого обсягу інформації, в коротші строки.
3. Зручність, можливість зробити роботу більш ефективною, навчання більш наочним і динамічним.
4. Індивідуальний підхід до кожного студента.
5. Стимулювання пізнавальної і творчої активності і самостійності.
6. Доступність, економія часу, вільний доступ до навчальних матеріалів.
7. Гнучкість, можливість викладати матеріал відповідно до рівня підготовки та базових знань студентів.
8. Створення відчуття успіху у студентів, формування стійкої мотивації до вивчення дисципліни.

Використання таких технологій допомагає вирішити проблеми підготовки майбутніх фахівців, підвищити рівень якості освіти, підвищити професійну мобільність та активність майбутніх фахівців. Технології інформаційно-комунікативного навчання включають в себе індивідуалізований процес передачі та засвоєння знань, умінь, навичок і способів пізнавального процесу, їх можна розглядати як еволюційний процес в освіті, урізноманітнювати засоби спілкування; активізувати роль учасників навчального процесу і здійснювати повний контроль за процесом навчання;

Одна з головних проблем запровадження інноваційних форм навчання є вибір оптимального співвідношення найкращих традицій наявної освітньої системи, сучасних педагогічних інновацій та інструментарію інформаційно-комунікаційних технологій. Їх застосування є невід'ємною складовою сучасної освіти, що дає можливість підвищити якість освіти, підвищити професійну мобільність, активність і мотивацію до навчальної діяльності, зробити навчально-виховний процес більш ефективним і успішним.

Список використаних джерел:

1. Бацуровська І.В. Технології дистанційного навчання у вищій освіті [Електронний ресурс] / І.В.Бацуровська, О.М.Самойленко. - Режим доступу: http://www.confcontact.com/20110225/pe4_samojl.htm.
2. Биков В.Ю. Проектний підхід і дистанційне навчання у професійній підготовці управлінських кадрів [Електронний ресурс] / В.Ю. Биков. – Режим доступу: <http://www.ime.edu-ua.net/cont/Bykov1.doc>
3. Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні [Електронний ресурс

*Гандзюк Людмила Петрівна,
викладач української мови
Тульчинського фахового коледжу
культури*

НАБУТТЯ МОВЛЕННЄВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ СТУДЕНТАМИ ФАХОВОГО КОЛЕДЖУ КУЛЬТУРИ

Ухвалена 17 липня 2019 року Стратегія популяризації української мови до 2030 року “Сильна мова – успішна держава” на основі Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» від 25.04.2019, спрямована на формування розвинутого і функціонального мовного середовища та культурного простору, у якому житиме та розвиватиметься покоління нинішніх дітей. В нинішніх умовах важливим є створення умов для продуктивної комунікації та взаємодії українців між собою як запоруки їх ефективного особистісного і професійного розвитку [2.10].

Відповідно до статті 7 Закону України «Про освіту» мовою освітнього процесу є державна мова (українська), а «заклади освіти забезпечують обов’язкове вивчення державної мови, <...> в обсязі, що дає змогу провадити професійну діяльність у вибраній галузі з використанням державної мови» [1].

Результатом завершеної мовної освіти випускника закладу освіти має стати сформована життєва україномовна компетентність. Українська мова – це гарантія існування держави, нації, мова національної ідентичності, спосіб національного буття у часі й просторі, мова мислення, мовленнєвої діяльності, здобування інформації, знань з усіх предметів, засіб формування всіх без винятку компетентностей у закладі освіти й поза ним.

Формування мовної особистості відбувається упродовж усього процесу здобуття освіти, однак питому вагу в цій роботі займають заняття української мови. Причому важливу роль у цьому процесі відіграють як заняття вивчення аспектів української мови (спрямовані на формування та розвиток мовної, мовленнєвознавчої, мовленнєвої та комунікативної компетентностей), так і заняття розвитку мовлення (заняття формування та контролю аудіативних та читацьких умінь і навичок, заняття роботи над діловим мовленням, написання та вдосконалення творчих робіт тощо).

У формуванні мовної особистості студента, розвитку його духовних і моральних якостей ключову роль відіграє рідна мова. Погоджуюсь з думкою педагогів (Бородіна Н., Каленюк С.), які рідною вважають мову нації, мову предків, що пов’язує людину з її народом, його минулим, сучасним і майбутнім, духовними надбаннями й культурою свого етносу.

Нинішнє покоління українців перебуває на етапі усвідомлення ролі мови та культури у формуванні держави. І завдання викладача допомагати студентам вивчати державну мову, адже мовне ядро індивідуума формується під впливом сімейного і освітнього середовища. Сьогодні студенти мають на належному рівні володіти цілим комплексом компетентностей, одними із ключових серед яких є мовна, мовленнєва, мовленнєвознавча, соціокультурна тощо. Сформована, високорозвинена мовна

особистість студента, носія цих компетентностей, – це запорука його подальшої успішної професійної діяльності.

Відтак у сучасному інформаційному суспільстві існує запит на висококваліфікованого професіонала певної галузі, зростає роль якісного спілкування та професійного мовлення фахівців.

Сьогодення диктує педагогам новітні підходи та методи підготовки майбутніх фахівців. Для успішного формування навичок професійного мовлення студентам необхідно збагачувати свій активний запас лексики, виробляти стійкі навички мовленнєвого самоконтролю та самоаналізу, формувати критичне мислення, прагнути працювати самостійно, дотримуватися правил мовного етикету тощо.

На заняттях з української мови та української мови (за професійним спрямуванням) для підвищення рівня мовної та мовленнєвої компетентностей студентів слід працювати фаховими текстами, щоб студенти могли вільно володіти фаховою лексикою. Ефективним є поєднання вправ репродуктивного характеру (виконаних з метою повторення тих чи інших способів дій над мовним матеріалом або за зразком), і творчих, що сприяють активізації використання професійної лексики відповідно до певної ситуації.

Наприклад: «Прочитайте текст, визначте його стиль і підстиль, укажіть ознаки та мовні засоби»; «Перекладіть речення українською мовою, звертаючи увагу на правильність передачі дієприкметників»; «Прочитайте речення вголос, приділяючи увагу словам на означення звертань», «У поданих словосполученнях замініть слово «реалізація» іншими словами»; «Знайдіть і виправте некоректно сформульовані словосполучення», «Складіть речення за зразком з поданими іменниками, поставивши їх у родовому відмінку», «Доведіть одне з поданих тверджень» та ін.

Досвід показує, що ефективними формами розвитку мовленнєвої компетентності студентів є підготовка й проведення навчально-тренувальних занять (редагування тексту, складання есе з використанням професійної лексики, побудова діалогів, презентація проекту тощо), захист курсових робіт, творчих проєктів, матеріалів практики, презентацій.

Безперечно, найбільш доцільним для формування загальної та фахової мовленнєвої компетентності є робота з текстами, невеликими за обсягом, доступними за змістом, насиченими словами, стійкими словосполученнями та граматичними конструкціями, характерними для фахової мови. Це дає змогу студентам краще орієнтуватися у своїй спеціальності та мати змогу збагатити аргументну базу під час написання власного вислову при складанні ДПА у формі ЗНО.

Не менш важливо правильно мотивувати вивчення конкретного матеріалу заняття. Наприклад, на одному з перших занять з української мови можна запропонувати відеофрагмент (заздалегідь підготовлений) зустрічі з випускниками або фільм про коледж. Випускники коледжу працюють у різних місцях: в творчих колективах, музичних школах, бібліотеках, державних установах, громадських організаціях, на кіностудіях. Невелике інтерв'ю з представниками різних професій, посад: менеджера, оператора, бібліотекаря, секретаря, архіваріуса, режисера, директора фірми, діловода, створять уявлення про те, де у майбутньому знадобляться знання та навички з української мови. Такі «живі» сюжети, як екскурсія, роль ведучого святкової програми чи заняття з творчим колективом, робоча телефонна

розмова є цікавим практичним матеріалом і засобом вдосконалення мовленнєвої компетенції.

В цьому плані важливою є і позааудиторна робота.

Багато років поспіль традиційно-святковими стали предметні тижні в листопаді та лютому, які спрямовані на розвиток творчих здібностей, культури мовлення і мислення студентів; виховують інтерес до народних традицій, повагу до рідного слова. Піднесена атмосфера панує у коледжі у дні проведення міжнародних конкурсів з української мови імені Петра Яцика та мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка, а також I-III етапів Всеукраїнської олімпіади з української мови, які об'єднують знавців української мови, сприяють піднесенню престижу рідної мови в Україні та утвердженню її державного статусу, вшановують Великого Кобзаря.

Традиційними до мовно-літературних свят є випуски радіогазети «Мовна родина», електронної «Гранослов» та різні творчі проекти спільно з бібліотекою коледжу та іншими цикловими комісіями, де студенти мають змогу представити свої декламаторські, акторські здібності та творчі напрацювання.

Серед таких проєктів є літературна композиція до дня народження Лесі Українки «Лісова пісня – драма на два серця», літературно-музична композиція «Музи генія. Інтимна лірика Т.Шевченка», конкурс декламаторів «Шевченко і слово», творчі зустрічі, віртуальні та реальні екскурсії «Вуличками рідного міста», «Історія палацу Потоцьких», «Мое місто – Тульчин», «Моему коледжу – 90!», поетичні флеш-моби, літературні вікторини та ін.

Студенти з задоволенням беруть участь і в предметних олімпіадах з української мови та літератури на платформах «Всеосвіта» та «На Урок», які мотивують до більш глибокого вивчення української мови.

Мовлення студента є показником його культури, засобом самовираження, самоутвердження його особистості і підготовки до професійної діяльності.

Підсумовуючи, слід сказати, що робота над формуванням мовленнєвої компетентності студентів фахової передвищої освіти на заняттях з української мови та в позааудиторній роботі сприяє вихованню національно свідомої україномовної професійної особистості.

Мовленнєва компетентність є одним із визначальних чинників успішної професійної діяльності. У наш час затребуваність фахівця на ринку праці, його конкурентоспроможність значною мірою залежать від досконалого володіння державною мовою, вміння ефективно застосовувати свої вміння мовленнєвого впливу та переконання.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про освіту»: Закон України від 22 лютого 2019 року.- Київ: Алерта, 2019.- 124 с.
2. Про схвалення стратегії популяризації української мови до 2030 року “Сильна мова - успішна держава”: Розпорядження Кабінет Міністрів України від 17 липня 2019 р. № 596-р. URL :<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/596-2019-%D1%80>
3. Голуб Н. Компетентнісне навчання - це актуально / Н. Голуб // Дивослово. - 2012. - № 6.- С. 21-31

4. Енциклопедія освіти / Академія пед. наук України, гол. ред. В. Кремень. - К: Юрінком Інтер, 2008.- 236 с.

5. Ємець Л.В. Проблема активізації та мотивації навчальної діяльності на вступних заняттях з філологічних дисциплін // Освіта. Технікуми, коледжі.- . 2007. - №3(18).- С. 31-33.

6. Селіванова О. Лінгвістична енциклопедія / О. Селіванова. - Полтава: Довкілля-К, 2010.- 346 с.

*Гудзь Ольга Ігорівна, студентка ВСП
«Ладизинський фаховий коледж ВНАУ»,
науковий керівник: Гудзь В.О.,
викладач аграрних дисциплін*

ТЕСТОВИЙ КОНТРОЛЬ ЯК ЗАСІБ ОПТИМІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Контроль у навчальному процесі вищих навчальних закладів є необхідним елементом, який має багато способів оцінювання. Найбільш поширеними й досі залишаються спостереження, усна перевірка знань (опитування), письмова перевірка знань (письмові роботи), співбесіди у вигляді інтерв'ю. Екзамен – складний процес підбиття підсумків пізнавальної діяльності студента. Тому нині у вищих навчальних закладах при діагностиці освітньо-професійної підготовки студентів все частіше застосовується тестовий контроль знань, використання якого є ефективним методом виявлення рівня знань, умінь і навичок студентів.

Сучасна система освіти зазнала чималих змін, виникла необхідність дистанційної освіти у зв'язку з карантинном, що викликаний коронавірусною інфекцією (COVID-19). Тестовий контроль як засіб оптимізації навчального процесу одержав у вузах широке розповсюдження.

Можна виділити позитивні сторони, які впливають на якість роботи студентів:

- реалізація тестового контролю знань дозволяє викладачам упорядкувати процес контролю знань, умінь та навичок студентів, підвищити інформативність та об'єктивність оцінки;

- за результатами такого контролю студент має можливість об'єктивно оцінити свої досягнення та свідомо здійснити вибір рівня опанування навчальним матеріалом;

- можливість забезпечення високої стандартизації умов вимірювання;

- кількісні критерії оцінювання – наявність кількісних показників для визначення повноти та глибини засвоєння матеріалу, незначні затрати часу на виміри у великих групах студентів;

- рівні вимоги до знань та умінь фахівця шляхом використання в тесті завдань однакової складності, обсягу та змісту;

- тести ставлять усіх студентів в рівні умови, а це приводить до зменшення нервового напруження. Всі студенти мають рівні можливості, а широта тесту дозволяє їм показати свої досягнення на широкому полі матеріалу.

Однак потрібно мати перевірену надійну базу тестів, поєднувати їх використання з іншими методами контролю, серед існуючих автоматичних систем тестування вибрати таку, яка б максимально запобігала б вгадуванню та зубрінню,

виробити об'єктивні, чіткі критерії оцінювання, зрозумілі не тільки екзаменатору, а й студентові.

Застосування комп'ютерних технологій у навчальному процесі дає можливість використовувати в педагогічній практиці психолого-педагогічні розробки, що дозволяють інтенсифікувати навчальний процес, реалізовувати ідеї розвивального навчання. Важливе значення комп'ютерне тестування набуває тому, що воно ґрунтується на багатобальному кількісному і якісному вимірюванні знань та вмінь студентів.

Наразі існує чимало платформ, що дозволяють контролювати знання у тестовій формі, у ВСП «Ладижинський фаховий коледж ВНАУ» найчастіше використовують інтернет-платформу Online Test Pad, яка дозволяє швидко та об'єктивно здійснити контроль знань.

При створенні тесту з вибором відповіді на комп'ютері можна організувати виведення реакції про правильність (неправильність) зробленого вибору або без указівки правильності зробленого вибору. Можна передбачити можливість повторного вибору відповіді. Такі тести мають передбачати виведення результатів про кількість правильних і неправильних відповідей. Крім того, виведення питань тесту організовується випадковим чином (наприклад, із 20 питань студенту пред'являються 10, вибраних випадковим чином), що створює ілюзію наявності декількох різних варіантів тесту. За наслідками таких тестів можна робити висновок про ступінь готовності й бажання студентів вивчати цей розділ. Головне в навчальному процесі – не оцінка як кінцевий результат, а оцінка діяльності у навчанні, яка впливає на глибину, міцність, повноту, рівень засвоєння знань, формування вмінь та навичок студентів. Оцінка діяльності посилює стимулювальну функцію контролю, розвиває пізнавальний інтерес до навчання.

Застосування тестового контролю є ефективним методом виявлення рівня знань, навичок і вмінь студентів. Його можна використовувати при проведенні поточного, підсумкового контролю, державних іспитів тощо.

Список використаних джерел:

1. Алексейчук І.С. Про технологію створення системи тестування / І.С. Алексейчук // Нові технології навчання: Науково-методичний збірник. – К.: НМЦВД, 2020. – С.43-92.
2. Основи педагогічного оцінювання: Навчальний посібник / І.Є. Булах // Частина 1. – Київ, 2006. – С.36-91.
3. Дуженков В.Д. Деякі аспекти методики складання тестових завдань / В.Д. Дуженков, Т.І. Панасюк // Організація навчально-виховного процесу. – 2006. – Випуск 8. – С. 104–109.
4. Основи педагогічного оцінювання / За ред. І.Є. Булах / Частина 1. – Київ, 2006р.

*Добровольська Вікторівна, к.пед.н., доцент
«Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ»,
Яремко Світлана Анаталіївна, к.т.н., доцент
«Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ»*

ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ЕКОНОМІСТІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ МАТЕМАТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Цифрова трансформація та технологічні інновації у сфері використання інформаційно-комунікаційних технологій формують нові вимоги до рівня знань і компетенцій фахівців щодо рівня цифрових навичок будь яких видів економічної діяльності. Необхідність володіння цифровою компетентністю для майбутнього економіста є професійною потребою та викликом в умовах швидкого розвитку інноваційних технологій [1, с.168].

У дослідженнях українських науковців для інтеграції з міжнародним освітнім простором поширюється визначення поняття цифрова компетентність, наявність якої у фахівця передбачає вміння використовувати цифрові технології у професійній діяльності. У своєму дослідженні Ferragі А. зазначає, що цифрова компетентність – це набір знань, умінь, навичок (зокрема здібностей, стратегій, цінностей та обізнаності), які необхідні для використання інформаційно-комунікаційних технологій та цифрових медіа для ефективного, належного, критичного, точного, автономного, гнучкого, етичного, рефлексивного вирішення поставлених завдань, розв’язання проблем, комунікації, управління інформацією, співпраці, створення та поширення контенту, створення знань для роботи, дозвілля, навчання, спілкування та ін. [3, с.30] Отже, розвиток цифрової компетентності є невід’ємною характеристикою сучасного фахівця економічного профілю, що є свого роду лакмусовим папірцем його конкурентоспроможності. Саме тому у середніх та вищих навчальних закладах суттєво змінено зміст навчання відповідно до міжнародних рамок цифрової компетентності, що передбачає застосування комплексу практично-орієнтованих та проблемно-орієнтованих методів навчання, інформаційно-комунікаційних технологій, цифрових інструментів, сервісів для професійної підготовки майбутніх економістів. Оскільки цифрова компетентність є наскрізною, вона дозволяє здобувати інші компетентності (спілкування рідною та іноземними мовами; знання математики, основ науки і техніки; уміння навчатися; культурна обізнаність та самовираження тощо). Очевидно, що розвиток цієї компетентності, здатності використовувати інформаційно-комунікаційні технології у професійній діяльності є обов’язковою рисою сучасного фахівця економічного профілю. Проте, формування цифрової компетентності майбутніх економістів можливе не лише під час вивчення дисциплін циклу інформаційних технологій, професійно-орієнтованих, але й математичних дисциплін. Зазначимо, що математичні дисципліни викладаються у вищих навчальних

зкладах на 1 та 2 курсах навчання, і мають досить широкі можливості для формування цифрової компетентності.

При викладанні математичних дисциплін нами використовуються інформаційно-комунікаційні технології в підготовці майбутніх економістів на всіх етапах освітнього процесу, а саме: під час пояснення нового матеріалу; актуалізації здобутих знань, повторенні, узагальненні, закріпленні вивченого матеріалу; виконанні практичних завдань (розв'язанні професійно-орієнтованих задач, підготовці проєктів тощо); самостійній роботі; контролі та тестуванні навчальних досягнень та ін. Для організації освітнього процесу майбутніх економістів у ВТЕІ КНТЕУ використовують електронні навчальні курси на базі платформи Moodle, де студентам надається доступ до необхідних навчальних матеріалів. В електронній системі управління навчанням Moodle розроблено усі курси математичних дисциплін, що вивчають майбутні фахівці економічного профілю, а саме: «Вища та прикладна математика», «Економіко-математичне моделювання», «Фінансова математика». Кожен курс містить візуальне супроводження, комп'ютерне тестування, завдання для практичних та лабораторних занять.

Саме під час вивчення дисципліни «Економіко-математичне моделювання» формується професійна цифрова компетентність, яка передбачає навички пошуку, обробки, систематизації, візуалізації та зберігання даних економічного характеру, роботи з програмними середовищами для автоматизації процесів обробки економічних даних, створення та використання економіко-математичних методів та моделей, моделювання та прогнозування економічних процесів з використанням сучасних цифрових технологій.

Найпоширенішими прикладами економічних задач курсу «Економіко-математичне моделювання» є задача планування виробництва (використання ресурсів), задача структурної оптимізації, задача раціонального використання виробничих потужностей, транспортна задача. Основним методом розв'язування таких задач є симплекс-метод, ітераційно-алгоритмічна обчислювальна процедура, яка дає змогу, починаючи з певного опорного плану, за скінченну кількість кроків отримати оптимальний план задачі лінійного програмування. Цей процес є досить затратним по часу, громіздким та непростим, проте розв'язати оптимізаційну задачу можна за лічені хвилини з допомогою пакетів прикладних програм.

Нині існує багато прикладних програм, що вирішують різноманітні оптимізаційні задачі, наприклад, табличний процесор Excel; пакет моделювання систем масового обслуговування GPSS, пакети для моделювання економічної динаміки IThink або Poversim, пакети моделювання математичних та технічних систем MatLab і Simulink та багато іншого. Можна застосувати універсальні мови програмування типу Pascal, C++, C#, Java, але іноді трудомісткість програмування інтерфейсу перевищує трудомісткість програмування самої моделі в 5-10 разів. Іноді, навіть в таких спеціалізованих пакетах, як Excel, доводиться програмувати процедури, яких не вистачає. Для цього спеціалізовані пакети мають вбудовані мови програмування, зокрема, в MS Office - це Visual Basic for Application (VBA), в MatLab – мова m-файлів. Для організації якісного додатку в Excel економісту доводиться відволікатися від економіки і займатися серйозним програмуванням у VBA. Тому для деяких задач доречно застосувати математичний програмний інструмент MatLab. Для

нього, як надбудови, розроблено багато спецдодатків для аналізу технічних систем управління. Він також надає фінансовий пакет FinancialToolbox, зв'язок з Excel, зв'язок з Word. Особливо цікавим є інструмент Simulink, розроблений спеціально для моделювання динамічних систем. Він містить бібліотеку графічних блоків з вбудованими математичними функціями. Іноді його називають інструментом графічного або візуального програмування [2, С.294].

Оскільки табличний процесор MS Excel відноситься до програмного забезпечення загального призначення, тобто його використання не потребує спеціальних знань від студентів. До того ж дисципліна «Вища та прикладна математика» вивчається на першому курсі майбутніми економістами, паралельно з вивченням дисципліни «Економічна інформатика», де студенти вивчають офісні програми загального призначення, в тому числі MS Excel. Тому застосування табличного процесору MS Excel є доцільним і для розв'язування задач лінійної алгебри курсу «Вища та прикладна математика».

У процесі вивчення дисциплін математичного циклу, студенти залучаються до розробки проєктів, а саме розробки веб-квестів. Студенти розробили веб-квест «Математика та економіка», що складався із опису розділів курсу, а саме лінійної алгебри, диференціального числення, інтегрального числення, елементів теорії ймовірностей та прикладних задач економічного змісту. Для проходження квесту використовувались посилання на інтернет-ресурси з даних тем та прикладні задачі практичного змісту. Даний проєкт мав на меті сформувати у студентів вміння інтегрувати цифрові технології та математичні знання у професійне життя, формувати здатність досліджувати та вивчати сучасні проблеми, спільно розробляти ідеї для їх вирішувати за допомогою технологій.

Також під час викладання математичних дисциплін, а саме розділу «Теорія ймовірностей та математична статистика» нами було розроблено та впроваджено в навчальний процес ділову гру з використанням веб-ресурсів під назвою «Фірма», причому використано такі види засобів: електронні посібники; Internet; програму PowerPoint, веб-квести та ін.

Отже, необхідність формування у майбутнього фахівця з економіки складових цифрової компетентності відповідно до вимог сучасного інформаційного суспільства та цифрової економіки є значущим як для прогресу суспільства в цілому, так і для розвитку конкурентоспроможного випускника. На нашу думку, саме у процесі викладання математичних дисциплін, можна досить успішно формувати цифрову компетентність майбутніх економістів.

Список використаних джерел:

1. Гулівата І.О. Шляхи формування цифрової компетентності фахівців з економіки *Соціально-політичні, економічні та гуманітарні виміри європейської інтеграції України*: зб. наук. пр. IX Міжнар. наук.-практ. конф., м. Вінниця, 14-16 вересн. 2021 р. Вінниця, 2021. Ч. 2. С. 168-180 URL : <https://ir.vtei.edu.ua/card> (Дата звернення: 19.01.2022).

2. Добровольська Н.В. Методика використання інформаційних технологій при розв'язанні оптимізаційних задач *Сучасні інформаційні технології та інноваційні*

методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми: зб. наук. праць, 2018. Випуск 52. С.290-296.

3. Прийдак Т.Б., Яловега Л.В., Лега О.В., Мисник Т.Г., Зоря С.П. Розвиток цифрової компетентності як умова забезпечення конкурентоспроможності майбутніх економістів. *Інформаційні технології і засоби навчання, 2019. Том 73, №5. С. 28-43.*

*Злотнікова-Сливка І. А.,
викладач,
Педагогічний фаховий коледж
ЧНУ імені Юрія Федьковича*

ОСОБЛИВОСТІ МУЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ У РОЗВИТКУ СПІВОЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

У статті розкривається спів як важливий засіб музичного виховання дошкільника, що відіграє суттєву роль у вирішенні завдань всебічного і гармонійного розвитку дитини. Роль музичного керівника, здобувача освіти та їх компетентності, у забезпеченні становлення співочої діяльності, формуванні інтересу до співу, співочих навичок, розвитку голосу і слуху дітей дошкільного віку.

Ключові слова: музика, музичний керівник, спів, хорочий спів, музичне мистецтво, інноваційний підхід, компетентність.

Музика є одним із наймогутніших засобів виховання, що надає естетичного колориту усьому внутрішньому відчуттю слухача. Вагомість духовної культури становлять естетичні, моральні та світоглядні цінності суспільства, а музика є інтонаційним способом вираження набутих вражень.

Формуючи хвилюючий образ світу людини, відкриваючи ціннісне, психологічне надбання особистості, започатковуючи духовне спілкування між поколіннями, музика стає невід'ємним засобом творчого збагачення естетичного досвіду дитини, його актуалізації й впливу на майбутнє покоління.

На думку І. Романюк під професійною компетентністю музичного керівника розуміють особистісні можливості педагога, які дають змогу йому самостійно і ефективно реалізувати цілі педагогічного процесу, сприяти активному музичному розвитку дітей дошкільного віку[4, с. 106].

Музичний керівник має розвивати у дітей розуміння музичного мистецтва, розкривати їм світ краси та чарівності, відтворений у музичних творах, сприяти осягненню животворного джерела дитячих почуттів і переживань, навчити зачаровуватися неповторністю музики.

Значного розуміння у цьому процесі є вміла і цілеспрямована музично-освітня робота музичного керівника, який має організовувати дітей на самостійну інтерпретацію художнього світу музичного твору.

Сучасний підхід до освітньої роботи педагога вимагає вміння використовувати педагогічні технології у вихованні дошкільників, але не всі вони цілком нові. Передові технології часто зберігають в собі багато елементів традиційного. Вміле поєднання і застосування традиційних та інноваційних технологій у музичному вихованні допоможуть досягти бажаного результату. Інноваційні технології включають в себе не

тільки сучасні технології, але й стереотипні елементи освіти, які довели свою ефективність протягом педагогічної діяльності.

У форматі «партнерства» (викладач – здобувач освіти, музичний керівник) необхідно у навчанні планомірно і систематично використовувати інноваційні технології. Для виховання дошкільника пропонується застосовувати такі інноваційні та традиційні технології:

- 1) здоров'язберігаючі технології;
- 2) проєктна діяльність;
- 3) розвиваючі технології;
- 4) корекційні технології;
- 5) інформаційні технології;
- 6) пізнавально-дослідницька діяльність;
- 7) особистісно-орієнтовані технології;

У сфері «Культура» особливе значення несе світ мистецтва, зокрема співи.

Спів – один із особливих засобів музичного виховання, є невимушеним способом вираження естетичних почуттів, ефективним засобом ініціативного залучення дитини до музики. З усіх видів виконавського мистецтва він є доступний дітям видом музичної діяльності, легко опановується.

Хоровий спів – прекрасне мистецтво, одне з найзахоплюючих форм, має важливу особливість – це масовість і доступність. Незрівнянна краса мелодій, проспіване слово, яке несе в собі неабиякий емоційний заряд, все це відкриває дітям величний світ людських почуттів і переживань.

Співаючи, дошкільники пізнають життєві ситуації, використовуючи музично-слухові уявлення, прямо чи опосередковано відтворюють власне бачення життя.

Упродовж навчання співу розвивається голосовий апарат, який є природнім інструментом, визначаються питання формування особистості дитини. Тому спів як процес відображення музики голосом вимагає сформованого вміння сприймати і розуміти музику.

Реалізуючи поставлену мету музичного навчання і виховання спів не можна розглядати як розмовну діяльність, він є проявом переживань, який пов'язаний з емоційною сферою. Ось чому спів заповнює життя дитини, її дозвілля, допомагає організувати творчі сюжетні ігри, супроводжує в інших видах діяльності: танець, хоровод, гра на дитячих музичних інструментах.

Ветлугіна Н. підкреслює, що процес навчання співу вимагає від дитини великої активності і розумового напруження. Дитина вчиться порівнювати свій спів зі співом інших, прислухатися до виконуваної мелодії на фортепіано, зіставляти різний характер музичних фраз, речень, оцінювати якість виконання пісні [1, с. 39].

Співи позитивно впливають на дитячий організм, збагачує мову, поглиблює дихання, зміцнює голосовий апарат. Під час навчання співу великого значення набуває розвиток основних музичних здібностей: музичний слух, емоційна чутливість, чуття ритму і спеціальні здібності музичного і музично-рухового виконавства, здатність до творчого вираження.

Пісня є потужним впливом музичного виховання і навчання в закладах дошкільної освіти. Зміст та мелодія пісні має допомагати вирішувати виховні питання, поглиблювати почуття, розширювати уявлення, відповідати інтересам та потребам

дітей, формувати співочі навички і вміння. Основою дитячого репертуару є ідейна спрямованість, художній зміст і доступність для виконання.

Основна вимога сучасної програми розділу «Співи» – навчити дитину виразно, щиро співати цікаві, нескладні, зрозумілі їй пісні. Навчити дітей навичок і вмінь, які засвоюються, ускладнюються і видозмінюються в процесі розучування пісень.

Від правильної постановки навчання співу на заняттях багато в чому залежить уся наступна співоча діяльність дитини: на святах, під час розваг, в побуті, що виникає з її ініціативи та за пропозицією дорослих.

Позитивний ефект здобувача освіти, майбутнього професіонала, залежить від творчості, компетентності, вміння використовувати інноваційні технології. Навчаючись у закладах фахової передвищої освіти студент повинен мобілізувати особистісний потенціал, прагнення до постійного вдосконалення професійних знань та умінь, оскільки це найвагоміші якості музичного керівника, що сприяють якості організації музичної діяльності в закладі дошкільної освіти.

Список використаних джерел:

1. Ветлугіна Н. Методика музичного виховання в дитячому садку. К.: Вища школа, 1978. – 248с.
2. Музичне виховання у дошкільному навчальному закладі: Збірник методичних матеріалів / Упор. І.А.Романюк. – Тернопіль: Мандрівець, 2008. – 104 с.
3. Нечай С.П. Музика розвиває, виховує, оздоровлює: навч.- метод. посіб. / Світлана Нечай. – К.: Світич, 2012. – 144 с.
4. Романюк І. А. Організація роботи у дошкільному навчальному закладі: навчально-методичний посібник.- Тернопіль.: Мандрівець, 2014.- 280 с.
5. Ростовський О.Я. Теорія і методика музичної освіти: Навчально-методичний посібник, - Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2011 – 466 с.
6. Теорія та методика музичного виховання дітей дошкільного віку : навч. посіб. / С. І. Матвієнко. – Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. – 297 с.

*Олексієнко Олена Василівна, викладач
ВСП «Немирівський фаховий коледж
будівництва, економіки та дизайну
ВНАУ»*

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В САМОСТІЙНІЙ І ПОЗААУДИТОРНІЙ РОБОТІ СТУДЕНТІВ

Процес всевітньої глобалізації суспільства та розвиток інформаційних технологій викликає необхідність пошуку та появи нових способів використання Інтернету для вирішення різноманітних задач, що стоять перед людством. В даний час в світі спостерігається послідовний і стійкий рух до побудови інформаційного суспільства, а це в свою чергу покликане створити найкращі умови, що дають кожній людині можливість самореалізуватись. Підставами для такого процесу є інтенсивний розвиток комп'ютерних і телекомунікаційних технологій і створення розвиненого інформаційно-освітнього середовища.

Нині професійний рівень фахівця, його зростання, соціальна адаптація залежать, насамперед, від уміння проявляти ініціативу, розв'язувати нестандартні задачі, від здатності планувати та представляти результати самостійних дій.

Це потребує відповідної переорієнтації самостійної роботи тих, хто навчається, з традиційної – простого засвоєння знань, набуття вмінь, навичок, досвіду творчої та науково-інформаційної діяльності – на розвиток внутрішньої та зовнішньої самоорганізації майбутнього фахівця, активно перетворюючого ставлення до одержаної інформації, здатного будувати індивідуальну траєкторію самостійного навчання.

Проблеми організації самостійної роботи і її вдосконалення розглядаються в роботах таких дослідників як І.Е. Вострокнута, А.А.Дика, П.І. Підкасистий та ін. Питання актуалізації самостійної роботи студентів у вищій школі висвітлені в роботах В.І. Андрєєва, В.І.Богославського, В.М. Монахова, В.А.Сластеніна та інших.

Значна роль у процесі самоосвіти відводиться сучасним технологіям навчання, педагогічній спрямованості змісту навчального матеріалу, а також умовам для самостійного навчання. Сьогодні значно збільшується частка та важливість самостійної роботи студентів під час вивчення кожної дисципліни в навчальних закладах. Як відомо, самостійна робота – це форма організації індивідуального вивчення студентами навчального матеріалу в аудиторний та позааудиторний час.

Ефективність та якість навчання у більшості залежить від якісної організації процесу самостійного навчання, дидактичної якості матеріалів, що використовуються в навчальному процесі.

Необхідною умовою розробки та впровадження нових форм і технологій навчання є підготовленість педагогів до роботи у новому інформаційному середовищі. В цьому зв'язку, на нашу думку, важливим є формування інформаційно-комунікаційної компетентності студентів і педагогів.

Інформаційно-комунікаційна компетентність – здатність індивіда розв'язувати навчальні, побутові, професійні задачі за допомогою використання інформаційно-комунікаційних технологій.

Серед основних завдань сучасної освіти головною є завдання розвитку особистості студента, яке передбачає формування його здібностей до здійснення самоосвіти, самостійного навчання, виховання, рефлексії власної діяльності. З цією метою в процесі навчання студента у вищому навчальному закладі необхідно сформувати в нього систему професійно значимих якостей, котрі б включали основні функціональні компоненти професійної діяльності: гностичний, проєктувальний, конструктивний, комунікативний та організаторський. Важливим елементом педагогічної діяльності у ВНЗ є «навчити студента навчатися», що є необхідним для ефективної організації їхньої самостійної та позааудиторної роботи, котра сприятиме:

- розширенню, закріпленню та поглибленню знань, одержаних в аудиторії;
- активному одержанню нових знань;
- розвитку творчого підходу до розв'язання поставлених проблем;
- прояву індивідуальності студента;
- формуванню практичних навичок у розв'язанні ситуаційних задач.

Загалом самостійна та позааудиторна робота розвиває в студентів такі якості: уміння працювати зі спеціальною літературою, довідниками, періодичними виданнями, із сучасними інформаційно-комунікаційними технологіями (ІКТ), сприяє розвитку організованості, дисциплінованості, ініціативності, активності у розв'язанні задач, сформульованих проблем.

Найбільшого використання в практичній діяльності знайшли такі форми самостійної роботи:

- освоєння ІКТ, пошук необхідної інформації в мережі Інтернет;
- підготовка до лабораторних, практичних і семінарських занять;
- підготовка до тестування, аудиторної контрольної роботи, самотестування на комп'ютері;
- підготовка до ділової гри, оформлення її результатів;
- написання доповідей, рефератів, статей, курсових робіт;
- виконання проєктів та їх оформлення;
- написання звітів із практики, екскурсій;
- виконання курсового, дипломного проєктів.

До позааудиторної діяльності відносять будь-яку діяльність студентів, що здійснюється в межах навчального закладу в позааудиторний час, котра сприяє їхньому особистісному розвитку, розширенню та поглибленню професійних знань та формуванню професійно-значущих якостей.

Позааудиторна діяльність може бути ініційована педагогічним колективом або творчою активністю студентів, здійснюватися на основі сучасних технологій, активних методів навчання та сприятиме підвищенню якості професійної підготовки.

Зростаюча роль ІКТ у професійній підготовці сучасного фахівця сприяє підвищенню інтересу до самих ІКТ, їхнього використання в професійній діяльності, розв'язання широкого кола дослідницьких навчальних задач.

ІКТ у позааудиторній діяльності виступають як засоби комунікації, самовираження та самореалізації. Позааудиторна діяльність студентів із використанням ІКТ сприяє не тільки більш якій підготовці випускників ВНЗ до професійної діяльності в інформаційному суспільстві, а й формуванню інформаційної культури фахівця. У багатьох ВНЗ набули поширення проведення олімпіад з різних дисциплін, конкурсів з фахової майстерності, конференцій з розробки та використання ІКТ у різноманітних предметних областях, участь у виконанні науково-дослідних робіт, робота в студентських конструкторських бюро, робота в тренінгових класах, участь у телекомунікаційних проєктах та ін. Усі ці заходи враховують специфіку навчального процесу, носять суттєвий творчий характер, сприяють підвищенню інтересу та рівня професійно-пізнавальної активності студентів. Організатори такої діяльності можуть реалізовувати наступні цілі:

- формування та розвиток навичок і творчих підходів до розв'язання професійних задач;
- знайомство студентів із використанням ІКТ у різних галузях науки, техніки, в організації освітньої діяльності;
- формування інформаційної культури студентів;

- об'єднання зусиль студентів для більш глибокого вивчення аспектів інформаційного суспільства й освіти.

Особливого поширення набула робота в проєктах, працюючи над якими студенти одержують різноманітні знання, навички пошуку та обробки інформації, створення інтернет-ресурсів, використання офісних пакетів, спілкування в процесі виконання робіт, формування комутативної діяльності та ін.

Участь у проєкті сприяє набуттю студентами нових знань, умінь та навичок для майбутньої їхньої професійної діяльності, предметного та міжпредметного спілкування та взаємодії.

Список використаних джерел:

1. Андрущенко В.П. Педагогіка вищої школи/В.П.Андрущенко, І.Д.Бех, І.С.Волощук; Під ред. В.Г.Кременя. – К.: Педагогічна думка, 2009. – 256с.
2. Бойко Н.І. Організація самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів в умовах застосування інформаційно-комунікаційних технологій: Дис. канд. пед. наук: 13.00.04 / Нац. пед. ун-т ім. М.П.Драгоманова. – К., 2007. – 239 с.
3. Гончаров С.М. Кредитно-модульна система організації навчального процесу: методичні спекти: Монографія / С.М. Гончаров, В.А. Гурін. – Рівне: НУВГП, 2008. – 626 с.
4. Гуревич Р.С. Теорія і практика навчання в професійно-технічних закладах: Монографія. – Вінниця: ТОВ «Планер», Вінниця, 2009. – 410 с.
5. Енциклопедія освіти / Академія пед. Наук України / Під ред. В.Г.Кременя. - К. Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
6. Жалдак М.І. Проблеми інформатизації навчального процесу в школі та ВУЗі // Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: Навч.посіб. – К.: Академвидав, 2006. – 352 с. Введення до спеціальності: навч. посіб. / [І. Д. Примака, Л. А. Козак, О.І. Примака та ін.]; за ред. Примака І. Д., Примака О. І. – К. :Центр учбової літератури, 2009. - 392 с.

*Потапова Валентина Андріївна, викладач
ВСП «Немирівський фаховий коледж
будівництва, економіки та дизайну ВНАУ»*

ВПРОВАДЖЕННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЗАКЛАДІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

Те, що я чую, я забуваю.

Те, що я бачу, я пам'ятаю.

Те, що я роблю, я розумію.

Конфуцій

Сучасні світові стандарти в галузі освіти передбачають підготовку висококваліфікованих спеціалістів, здатних інтегрувати теоретичні знання і практичні уміння в цілісну систему, володіти новими технологіями. Освітні системи в нашій країні повинні сприяти реалізації основних завдань соціально-економічного та культурного розвитку суспільства, формувати мету та шляхи її досягнення.

Щоб мати можливість знайти своє місце в житті, сучасний студент, у майбутньому фахівець своєї справи, повинен володіти певними якостями: гнучко адаптуватися у мінливих життєвих ситуаціях, самостійно та критично мислити, вміти бачити та формувати проблему, знаходити шляхи її раціонального вирішення, усвідомлювати де і яким чином здобуті знання можуть бути використані, здатним генерувати нові ідеї, творчо мислити, грамотно працювати з інформацією, бути комунікабельним, контактним у різних соціальних групах, вміти працювати в колективі та самостійно працювати над розвитком особистої моральності, інтелекту, культурного рівня.

Процес навчання у закладах фахової передвищої освіти - це не лише автоматичне вкладання навчального матеріалу в голови студентів. Для кращого запам'ятовування та відтворення інформації потрібне не лише пояснення, але і напружена розумова робота студента, його активність суджень, інтерпретація ситуації.

Інтерактивне навчання – це специфічна форма організації пізнавальної діяльності, яка має передбачувану мету – створити комфортні умови навчання, за яких кожен студент здатний до взаємодії, діалогу та відчуває свою успішність, інтелектуальну спроможність [2].

Формування особистості та її становлення відбувається у процесі навчання, коли дотримуються певних умов: створення позитивного настрою для навчання, відчуття рівного серед рівних, забезпечення позитивної атмосфери в колективі для досягнення спільних цілей.

Прискорення темпу життя та великий потік знань, що впливає на сучасну людину, потребує від неї вміння швидко знаходити необхідне рішення у певній ситуації, користуючись пошуковими методами та великою кількістю різноманітних джерел інформації. Саме тому серед традиційних форм та методів навчання у педагогічній практиці все частіше використовуються інтерактивні методи. Сутність поняття інтерактивні технології навчання, котрі вважаємо частиною інноваційних технологій, трактуємо згідно з означенням самих слів «інтерактив» (пер. з англійської «inter» – «взаємний», «act» – діяти) – взаємодія та «технологія» (від грецького *τεχνολογία*) – майстерність, так О. І. Пометун визначає його як спеціальну форму організації пізнавальної діяльності, яка має конкретну, передбачену мету – створити комфортні умови для навчання, за яких той, хто навчається, відчуває свою успішність, інтелектуальну спроможність [3]. Суть його полягає в активній взаємодії всіх учасників цього процесу.

Як відомо, студенти – це еліта нації. Саме тому навчання у закладах фахової передвищої освіти повинно бути методично обґрунтованим та досконало продуманим, адже обсяг матеріалу для засвоєння величезний. Дослідження проведені Національним тренінговим центром (США, штат Меріленд) показують, що інтерактивне навчання дозволяє різко збільшити процент засвоєння матеріалу, оскільки впливає не лише на свідомість студента, а й на його почуття, волю (дії, практику). Результати цих досліджень були відображені в схемі, що отримала назву «Піраміда навчання»:

- Лекція – 5% засвоєння; - читання – 10% засвоєння; - відео/аудіо матеріали – 20 % засвоєння; - демонстрація – 30 % засвоєння; - дискусійні групи – 50%

засвоєння; - практика через дію – 75% засвоєння; - навчання інших чи застосування отримання знань відразу ж – 90% засвоєння.

З піраміди видно, що найменших результатів можна досягти за умов пасивного навчання (лекція – 5%, читання – 10%), а найбільших – інтерактивного (дискусійні групи – 50%, практика через дію – 75%, навчання інших чи негайне застосування – 90%) [1]. Обсяг інформації, котру має опанувати студент, все збільшується, але в цьому процесі збільшення обсягу інформації відсутня його власна діяльність. Розв'язати цю проблему, хоча б частково, можна за допомогою використання, водночас із традиційними, інтерактивних методів навчання.

У сучасному суспільстві джерелом знань може виступати не тільки викладач, а й інформаційні технології: «інноваційні технології навчання», «інтерактивні технології навчання», «інноваційні методи» та їх взаємозв'язок між собою. Під інноваційними технологіями навчання (ІТН) розуміємо радикально нові чи вдосконалені технології, що істотно поліпшують умови самого процесу навчання. Отже, основою інтерактивного навчання є майстерність взаємодії в навчанні, а компонентами інтерактивних технологій вважаємо інтерактивні методи навчання з використанням технічних засобів (комп'ютерна підтримка) і методичних матеріалів, а саме: - застосування комп'ютерів і телекомунікацій, спеціального устаткування, програмних та технічних засобів, систем обробки інформації; - створення нових засобів навчання і збереження інформаційно-методичних матеріалів, до яких належать електронні підручники і мультимедіа; - електронні бібліотеки й архіви; - глобальні та локальні освітні мережі; - інформаційно-пошукові та інформаційно-довідкові системи [1].

Студенти повинні вміти осмислювати отриману інформацію, трактувати її, застосовувати в конкретних умовах, а водночас і думати, розуміти суть речей, уміти висловлювати свою думку. Саме цьому сприяють інтерактивні технології. Під час такого навчання студенти вчаться демократично спілкуватися з іншими людьми, критично й творчо мислити, приймати правильні рішення, що має велике значення в подальшій діяльності майбутніх фахівців. Організація інтерактивного навчання передбачає моделювання елементів навчально-виховного процесу, життєвих ситуацій, спільне вирішення проблеми на основі аналізу обставин та адекватної ситуації.

Інтерактивні технології навчання включають в себе чітко спланований очікуваний результат навчання, окремі інтерактивні методи і прийоми, що стимулюють процес пізнання та розумові і навчальні умови й процедури, за допомогою яких можна досягти запланованих результатів.

Сучасні технології здійснюють активний вплив на процес навчання і виховання студентів, оскільки змінюють схему передавання знань і методи навчання.

Інтерактивність, інтенсифікація процесу навчання, зворотний зв'язок - помітні переваги цих технологій. Вони роблять викладача більш продуктивним, більш креативним і гнучким у своїй професії.

Інноваційні методи навчання, висвітлюючи суттєві реалії, перебувають у центрі уваги навчально-пізнавальної діяльності кожного студента. А суть засвоєння нових знань полягає у тому, що вони закріплюються тільки на основі нового досвіду взаємодії в конструктивному режимі. У результаті дослідження можна зробити висновки, що використання сучасних інноваційних технологій, зокрема технології

інтерактивного навчання, значною мірою підвищує ефективність навчального процесу, сприяє високому інтелектуальному розвитку студентів, забезпечує оволодіння навичками саморозвитку особистості, містять фахову зорієнтованість і спрямування на створення освітнього середовища та активізацію навчально-пізнавальної діяльності студентів. Перспективами подальших досліджень може стати розробка методики застосування інноваційних технологій навчання з метою більш якісної професійної підготовки фахівців з будівельної галузі.

Список використаних джерел:

1. Андрущенко Н.О. Формування базових управлінських компетенцій у майбутніх менеджерів економічного профілю засобами інтерактивних технологій: дис. канд. пед. наук : 13.00.04 / Андрущенко Наталія Олександрівна. – Вінниця, 2011. – 274 с.
2. Драч І. І. Теоретичні основи інтерактивної технології навчання / І. І. Драч// Нові технології навчання. – Вип. 47. – К., 2007. – С. 64–69.
3. Пометун О. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання : наук-метод. посібник / О. Пометун, Л. Пироженко; за ред. О. І. Пометун. – К.: А.С.К., 2004. – 192 с.

*Почтар Ірина Олександрівна,
викладач «Тульчинський
фаховий коледж культури»*

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ: ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ

Сучасний період розвитку суспільства характеризується впливом на нього інформаційно – комунікаційних технологій, які проникають в усі сфери людської діяльності, утворюють глобальний інформаційний простір. Використання інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі

- одна із актуальних проблем у вітчизняній педагогіці. Аналіз психолого - педагогічної літератури показує, що впровадження інформаційних технологій в освітній процес позитивно відображається на формуванні професійних якостей майбутніх фахівців, можливостей застосування їх на практиці.

У сучасному інформаційному суспільстві особливе значення мають інформаційні компетентності майбутніх фахівців: - володіння навичками роботи із різними джерелами інформації; - вміння аналізувати і відбирати інформацію, необхідну для вирішення навчальних завдань; - орієнтування у різноманітних інформаційних системах, уміння виділяти в них головне та необхідне, усвідомлене сприйняття інформації.

Упровадження інформаційно-комунікаційних технологій в освітній процес забезпечить поступовий перехід освіти на новий якісний рівень. Нові інформаційні технології позитивно впливають на всі компоненти системи навчання: мету, зміст, методи та організаційні форми навчання, засоби навчання.

Перевагами використання інформаційно-комунікаційних технологій в освітній діяльності викладачів є: підвищення ефективності процесу навчання, його результативності; інтенсифікація самостійної роботи студентів, зростання обсягу виконаних завдань; підвищення мотивації та пізнавальної активності за рахунок

різноманітності форм роботи. Інформаційно-комунікаційні технології дозволяють забезпечити зворотний зв'язок в процесі навчання, зробити навчання більш інтенсивним, забезпечити пошук інформації із різноманітних джерел, здійснювати контроль навчальних досягнень, створити сприятливу атмосферу для спілкування. Застосування інформаційних технологій використовується для підвищення мотивації, збільшення інтересу до процесу виконання завдання.

Особливістю навчального процесу із застосуванням інформаційних технологій є те, що викладач часто виступає в ролі помічника, консультанта, заохочує, надає допомогу, стимулює активність, ініціативу, самостійність студентів. Використання інформаційних технологій в навчальній діяльності сприяє розвитку розумових здібностей, пам'яті, уваги; підвищує інтерес до навчання, створює гарний настрій.

Ефективність навчального процесу обумовлена обов'язковою наявністю психолого-педагогічних умов. Педагогічні умови - сукупність факторів, що забезпечують організацію, регулювання, взаємодію об'єктів і явищ педагогічного процесу для досягнення поставленої мети. До психологічних умов належить моральна готовність і внутрішня мотивація учасників педагогічного процесу. Проблема активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів завжди була і залишається актуальною. Ця проблема спонукає викладачів так організувати навчальний процес на заняттях, щоб досягти позитивної мотивації до вивчення фахових дисциплін, підвищити якість знань з дисципліни, сформувати у студентів уміння самостійно здобувати знання, розвивати й удосконалювати розумові здібності. Цього можна досягти тоді, коли студентам буде зрозумілий та доступний матеріал, коли в них з'явиться постійний інтерес до навчання.

Навчальний процес слід проводити з урахуванням вікових, психофізичних та пізнавальних особливостей здобувачів освіти. Якщо навчальний матеріал подається в цікавому, доступному, яскравому вигляді, це не тільки прискорює процес запам'ятовування, але й робить його осмисленим і довготривалим. Студентам з різним типом сприйняття інформації використання інформаційних технологій навчання допомагає краще засвоювати навчальний матеріал. Візуалам допомагають яскраві картини. Аудіалам важливо почути звуковий супровід. Кінестетикам цікаво взаємодіяти з інформацією через дотик до екрану гаджета. У процесі виконання завдань студенти долають труднощі, контролюють свою діяльність. Вирішуючи проблемні ситуації вони прагнуть до досягнення позитивних результатів, підпорядковують свої дії поставленій меті. Таким чином, застосування інформаційних технологій навчання допомагає розвивати у студентів такі вольові якості, як самостійність, зібраність, зосередженість.

Система використання інформаційно-комунікаційних технологій повинна викладачем будуватися поетапно, на кожному етапі вирішуються певні завдання. Перший етап – мотиваційний (засоби навчання підвищують мотиваційну готовність до навчання, розвивають пам'ять, увагу). Другий етап – змістовно-формуючий (формування інтересу до занять, зацікавленості, створення позитивного психологічного клімату, "ситуації успіху"). Третій етап – саморозвиваючий (розвиток самоконтролю та закріплення отриманих навичок).

Головне завдання викладача – створити умови для розвитку розумових здібностей кожного студента, використовуючи різноманітні технології. Викладачі

фахових дисциплін коледжу у своїй діяльності використовують інформаційно-комунікаційні технології, які вирішують проблему наочності навчання, розширюють можливості візуалізації навчального матеріалу. Впровадження в освітній процес інформаційно-комунікаційних технологій дає можливість активізувати навчання, підвищити темп заняття; зацікавити студентів навчальним матеріалом, збільшити час для самостійної роботи студентів; дозволяє перевірити рівень засвоєння знань у всіх студентів, поглибити ступінь відпрацювання практичних умінь і навичок, підвищити якість знань студентів, розвинути їх творчий потенціал.

Особистісно орієнтовані технології навчання дають змогу врахувати індивідуальні здібності, можливості кожного студента, допомагають у створенні творчої атмосфери на занятті. Способом розвитку творчості та пізнавальної діяльності є метод проєктів, який дає можливість творчо мислити, презентувати свої ідеї; оволодівати навичками ефективного спілкування, розвивати вміння працювати в команді. Проєкт – це мистецтво творчості, планування, оформлення, презентації, мотивації і самовираження.

Активізують процес навчання, спонукають студентів до обміну думками; ігрові технології. Ігрові заняття включають ділові ігри, аналіз конкретних ситуацій, розігрування ролей, ігрове проєктування. При проведенні таких занять підвищується активність студентів. Упровадження ігрових форм дозволяє виявити і розвинути пізнавальні й творчі здібності студентів, враховувати вольові та професійні риси особистості. Гра забезпечує емоційний вплив на студентів, поліпшує оволодіння знаннями, навичками та вміннями. Викладач має допомогти студентам усвідомити мету гри, пробудити інтерес до неї, дати відчуття студентам складності проблеми й практичну цінність її вирішення. Використання ігрових елементів на заняттях з фахових дисциплін забезпечують високий рівень засвоєння матеріалу; сприяють поглибленню та вдосконаленню знань, розвивають творчі зусилля, самостійність розв'язання проблем

Сучасні освітні інформаційні технології дозволяють розвивати пізнавальну активність студентів, поліпшувати якість знань, сприяють розвитку навичок самостійно отримувати знання.

Упровадження в освітній процес інформаційних технологій є важливим аспектом поліпшення якості підготовки здобувачів освіти. Досвід використання інформаційно-комунікаційних технологій викладачами фахових дисциплін коледжу показує, що завдяки інформаційним технологіям поліпшується підготовка майбутніх фахівців, збільшується обсяг самостійної роботи, розширюються можливості практичних занять та контролю знань студентів.

Висновки. На сучасному етапі розвитку освіти виникла необхідність використовувати такі технології навчання, головна мета яких полягає у підвищенні ефективності навчальної діяльності. Використання інформаційно-комунікаційних технологій під час проведення занять дозволяє ефективно реалізовувати можливості, закладені в педагогічних технологіях, що створює сприятливі умови для розвитку студента як фахівця і особистості. Застосування інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні дозволяє оптимізувати педагогічний процес, значно підвищити ефективність будь-якої діяльності.

Список використаних джерел:

1. Дичковський І.М. Інноваційні педагогічні технології. – Київ: Академвидав, 2004. – С.210-220
2. Коваль Т.І. Підготовка викладачів вищої школи: інформаційні технології у педагогічній діяльності: навч.-метод. посіб./ Т.І. Коваль. - К.: вид.центр НЛУ, 2009.- 380 с.
3. Пометун О. Психолого-педагогічні умови реалізації інтерактивного навчання. - Інтерактивні методики та система навчання. – К.: Шкільний світ, 2007. – 112 с. – (Б-ка «Шкільного світу»).

IV. РІВЕНЬ «ЗДІДЖИТАЛІЗОВАНОСТІ» ПЕДАГОГА ОЧИМА ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ (ДОСЛІДНИЦЬКИЙ АСПЕКТ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ ЗА УЧАСТЮ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ)

*Гуцал Дарина Русланівна,
Панченко Діана Сергіївна,
студентки ВСП «Вінницький
торговельно-економічний фаховий
коледж КНТЕУ», науковий
керівник: Мельник О. А., канд.
філол. наук, викладач української
мови та літератури.*

ЗДІДЖИТАЛІЗОВАНІСТЬ ПЕДАГОГА У ПЕРІОД МОДЕРНІЗАЦІЇ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ

Досить часто можна помітити, що молодь використовує електронні гаджети замість живого спілкування. «Розумні гаджети» безсумнівно стали важливою частиною життя для усіх людей XXI століття. Люди використовують смартфони не лише для спілкування, але й для інших галузей свого життя. Винятком не стала й царина освіти. [1]

Інтеграція цифрових технологій у навчальний процес допомагає підвищити ефективність освіти, але важливо, щоб навчальні заклади та викладачі активно опанували нові можливості. У зв'язку з цим важливого значення набуває й інформатизація освіти, що є шляхом тотальної модернізації. Основним напрямком розвитку навчального процесу є концепція випереджаючої освіти, що орієнтована на умови «оцифрованого» суспільства й постійне використання новітніх педагогічних методів викладання.

Реалізація загальнодидактичних принципів навчання та визначених вимог до використання в освітньому процесі цифрових технологій сприятиме підвищенню якості підготовки фахівців. Саме тому слід розглядати їх у контексті цілей освіти і наукового осмислення практики освітньої діяльності, виходячи з принципів доцільності та ефективності використання цифрових технологій в освітньому процесі.

Унікальна роль, яку відіграють цифрові технології в підвищенні якості освітнього процесу, заснована на їхній здатності ефективно сприяти виконанню як необхідних, так і достатніх умов для забезпечення якості освіти. Сучасний рівень розвитку цифрових технологій значно розширює доступ до освітніх ресурсів в царині освіти, науки і культури.

Сьогодні уряди більшості європейських країн докладають значні зусилля для модернізації систем освіти на основі застосування цифрових технологій. Розвиток цифрової освіти ініціює появу нових освітніх практик, що також сприяє трансформації освітньої системи в цілому.

Локалізована тимчасовими, інституційними та просторовими кордонами, галузь освіти значно покращується за рахунок новітніх інформаційно-цифрових технологій, що увійшли до навчального процесу. Психологічні та педагогічні дослідження

Н. Морзе, Е. Машбиц, О. Спірін та Е. Полат показують, як методики викладання, що ґрунтуються на ІКТ можуть зробити навчання індивідуалізованим, адаптувати його до талантів та можливостей кожного студента, розвивати їх творче мислення, самостійність, надати можливість здобувачам освіти можливість використання нових джерел інформації, комп'ютерного моделювання різноманітних об'єктів та процесів. Так, обов'язковою навичкою сучасного викладача є цифрова компетентність.

«Цифрова» компетентність визнана ЄС однією із 8 визначальних компетенцій для повноцінного життя та діяльності. У 2016 році ЄС представив оновлений фреймворк Digital Competence, що складається з 5 основних блоків компетенцій: інформаційна грамотність та грамотність щодо роботи з даними, комунікація та взаємодія, цифровий контент, безпека, вирішення проблем.

Сучасні інформаційні технології дозволяють ефективно використовувати їх в системі освіти з метою навчання, виховання, розвитку творчих здібностей студентів, організації їх пізнавальної діяльності. Використання ІТ в навчальному процесі дозволяє готувати нове покоління до майбутнього життя в інформаційному світі, що не є винятковим у викладанні фахових дисциплін.

Процес навчання стає більш динамічним – за рахунок гейміфікації, персоналізації і діджиталізації контенту. Щонайбільшій популярності набуває дистанційний канал доставки знань. Навчальні заклади тепер не обмежені фізичними рамками: інтернет дозволяє залучати до освітніх програм дослідні проєкти та учасників по всьому світу. [2]

До того ж, в епоху пандемії, школи, коледжі та університети були змушені опанувати, раніше невідому їм, дистанційну форму навчання. Тож сьогодні весь світ перебуває в умовах необхідності працювати по-іншому.

Для будь-якого навчання комунікація є невід'ємним складником педагогічного процесу. Від рівня комунікації залежить її ефективність, і дистанційне навчання тут не виняток. Взаємодія між студентами та викладачами в дистанційному форматі відбувається в межах штучно створеного комунікативного простору. Комунікативний простір передбачає сформовану ситуацію взаємодії, в якій є місце, час та взаємне бажання для спілкування, спрямовані на досягнення цілей процесу навчання. В умовах дистанційного навчання цей процес складніший, породжений необхідністю спільної діяльності, сприйняття та розуміння інших у інтернет-просторі.

З одного боку, навчання онлайн це серйозний виклик для всіх учасників освітнього процесу (і для викладачів, і для студентів, і для коледжів, шкіл, громадських організацій, інститутів та університетів), котрий усі педагоги та заклади освіти прийняли гідно, адже всі опинилися в ситуації, де не було часу на довгу підготовку. Проте, віддалена форма навчання створює як багато незручностей так і багато можливостей для застосування новітніх технологій та нових методів навчання, тож зараз головним є допомогти викладачам зрозуміти сутність процесу діджиталізації, розібратися в нових підходах до надання освітніх послуг онлайн, зробити їх максимально ефективними [3].

Труднощами дистанційного навчання є не тільки стимулювання студентів до внутрішньої роботи, а й можливість розгортання діалогу, який дозволяє учням висловлювати найрізноманітніші пропозиції. Основна мета комунікації полягає в залученні та мотивації учасників до навчання.

У багатьох викладачів нашого навчального закладу достатньо швидко з'явилися усі необхідні навички викладання в умовах карантину. Вони вдало змогли підлаштуватися під новий формат навчання, швидко засвоїли усі премудрості цифрової освіти, наповнювали захопливим матеріалом класруми, ілюстрували лекційний матеріал презентаціями та змотивували працювати креативно та із цікавістю студентів. Проте, декотрим педагогам все ж довелося нелегко через занадто високі вимоги до «віртуального ідеального» вчителя або учня, а також відсутність чіткої нормативно-правової бази в умовах існування багатьох інших освітніх проблем впровадження дистанційного навчання, що не сприяють ефективному вирішенню проблеми.

Звісно, багато залежить від технічної бази навчального закладу. Третина закладів не має повноцінного доступу до швидкісного інтернету, а 10% — взагалі без нього, за даними МОН. У ВСП «Вінницький торговельно-економічний коледж КНТЕУ» технічна база задовільна, та дозволяє студентам, що не мають доступу до інтернету залишатися активними під час онлайн занять.[3]

Отже, як студенти, які пройшли шлях апробацій і становлення дистанційної освіти, можемо стверджувати, що використання різноманітних гаджетів у вигляді інтерактивних дощок, навчальних мобільних додатків, електронних підручників, журналів, щоденників тощо під час організації навчального процесу у коледжі сприяє застосуванню креативного підходу, що робить навчання цікавим, динамічним, захопливим, сучасним та ефективним. Також, до прикладу, є багато різних сайтів з тестами з різних предметів, які допомагають студентам у закріпленні вивченої інформації. Хоча, використання технологічних пристроїв не є гарантією ефективного навчання. Оскільки, як зазначають педагоги, нову інформацію необхідно вміти осмислити, профільтрувати, опрацювати та практично перетворити, тоді вона стане знанням. Таке навчання готуватиме не лише справжніх фахівців, а й успішних конкурентоспроможних, креативних особистостей.

Список використаних джерел:

1. [/www.radiosvoboda.org/a/28705680.html](http://www.radiosvoboda.org/a/28705680.html)
2. <http://vestnikzgia.com.ua/article/view/189253>
3. <https://osvitoria.media/experience/tsyfrova-kompetentnist-shho-povynni-vmity-vchyteli/>

*Дзюба Олександра Анатоліївна,
студентка ВСП «Вінницький
торговельно-економічний фаховий
коледж КНТЕУ»,
науковий керівник: Павлюк Л.Д,
викладач суспільних дисциплін*

СУЧАСНИЙ ПЕДАГОГ ОЧИМА СТУДЕНТІВ ВСП «ВІННИЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ КНТЕУ»

Головний тренд у сучасній освіті — це зміна людей. І зміна ролей, які вони виконують в освіті. Зараз освіта — це не просто фабрика, як у минулому столітті.

Саме тому, сучасний викладач повинен не лише вміло володіти педагогічними технологіями, але налагоджувати оптимальні взаємостосунки з студентами, бути модератором, помічником, щоб навчити студента самостійно здобувати інформацію, аналізувати її, інтерпритувати за допомогою ІТ-технологій. А тому сучасного викладача неможливо уявити без знання інформаційних технологій, які можна вдало використовувати на заняттях.

Нещодавно завершилось опитування для вчителів і батьків учнів щодо їхніх очікувань від сучасних педагогів. Опитування відбулось у межах національної кампанії «Класний вчитель» і проводилося за сприяння Міністерства освіти і науки України.

Загалом, на думку більшості опитаних українців, учитель має надихати, розуміти та поважати учнів, уміти розкривати їхній потенціал і бути відкритим до спілкування та постійного самовдосконалення. Бачення ідеального педагога батьками і вчителями здебільшого сходиться. Проте є і невеликі відмінності в очікуваннях. Так, учителі його головною рисою вважають вміння зацікавити навчанням і надихати учнівство, водночас батьки віддають перевагу повазі та рівному ставленню до всіх учнів. За результатами опитування компетентності ідеального педагога ранжовані від найбільш до найменш очікуваних.

Ось такий портрет сучасного вчителя, очікуваний батьками:

- повага до кожного учня, рівне ставлення до всіх – 72% ;
- вміння зацікавити навчанням, надихати учнівство – 70% ;
- розуміння дітей, вміння знаходити з ними спільну мову – 67% ;
- здатність розкривати учнівський потенціал – 51% ;
- комунікабельність, відкритість до спілкування – 48% ;
- терплячість та самоконтроль – 43% ;
- турбота про здоров'я та емоційний стан учнівства – 36% ;
- оригінальний стиль викладання – 33% ;
- вміння розв'язувати конфлікти – 31% ;
- досконале знання свого предмета – 30% ;
- вимогливість до учнівства – 22%.
- Найголовнішими навичками педагогів у контексті впровадження інновацій у навчальному процесі є:
 - бажання та прагнення вчителів до розвитку, а саме здатність навчатись впродовж життя – 70% ;
 - використання творчого підходу до викладання – 65% ;
 - готовність до змін – 63% [1].

Сучасні вимоги до педагога на межі тисячоліть висвітлені в законі «Про загальну середню освіту»: «Педагогічним працівником повинна бути особа з високими моральними якостями, яка має відповідну педагогічну освіту, належний рівень професійної підготовки, здійснює педагогічну діяльність, забезпечує результативність та якість своєї роботи, фізичний та психічний стан здоров'я якої дозволяє виконувати професійні обов'язки в навчальних закладах середньої освіти». Він повинен бути людиною культури і вселюдських цінностей, провідником ідей

державотворення і демократичних змін, людиною великої душі й доброго серця. Любов до дитини — це, за словами відомого педагога В. Сухомлинського, «плоть і кров вихователя як сили, здатної впливати на духовний світ іншої людини. Педагог без любові до дитини — це все одно, що співак без голосу, музикант без слуху, живописець без відчуття кольору». Йдеться про мудру, добру й вимогливу любов, що вчить жити [2].

Справжній педагог повинен працювати на майбутнє, випереджати свій час. Його має хвилювати не лише окрема індивідуальність, а світ людей. Завдяки цьому педагогічна професія стає творчою місією. Місія педагога — це не лише його власні інтереси, мотиви, плани. Він є посередником між дітьми та системою ідей, традиціями, культурою свого народу і людства в цілому. Його обов'язок — виховувати гідних людей, здатних примножувати здобутки людської цивілізації [3].

Важливу роль відіграють особистісні якості педагога, його чутливість до іншої людини, гуманність у помислах і діях. Але це не знижує актуальності такої його риси як вимогливість. Всепрощення, безпринципність, поблажливність до учнів, потурання їхнім слабкостям, байдужість до негативного в їх навчанні, праці та поведінці завдають великої шкоди вихованню особистості. Обов'язковою нормою в ставленні учителя до учнів є справедливість. Будь-які прояви несправедливості з боку педагога (виділення «любимчиків», необ'єктивне оцінювання знань, необґрунтовані вимоги, безпідставні обвинувачення, упередженість тощо) ранять дитячі душі, обурюють учнів і завдають непоправної шкоди справі навчання й виховання [4].

Головне завдання вчителя — навчати і виховувати. У ньому закорінені функції педагога.

Провівши опитування у своїй групі серед студентів першого курсу я виділила шість основних навичок для педагога нашого коледжу, з яким буде цікаво працювати студентам:

1. Глибоке знання предмета. Бажання поділитись власними знаннями зі студентами в зрозумілій, цікавій формі. Найкращі вчителі завжди мали не тільки високу зацікавленість, а й глибоке знання предмета, який вони викладають. Ця риса стає дедалі нагальнішою в часи, коли в класах є комп'ютери і пошукові системи. Адже вчителі повинні допомагати учням зрозуміти і проаналізувати інформацію, яку вони звідти беруть.

2. Вміння бути посередником в навчальному процесі. Сприяння навчальному процесу є важливим не лише для того, щоб заохотити молодь до освіти, а й для розвитку навичок, які зроблять учнів успішними працівниками в майбутньому.

3. Вміння розвивати суспільні навички та бажання навчити студентів цьому вмінню:

- здатність працювати в команді;
- здатність приймати рішення та вирішувати проблеми;
- здатність ефективно спілкуватися з іншими співробітниками та з людьми, що не належать до персоналу організації [4].

4. Зовнішній фокус. Ключовою ідеєю тут є застосування вивченого матеріалу в реальних життєвих ситуаціях, щоб учні могли зрозуміти, що саме відбувається на робочому місці, адже це часто виходить за рамки того, що вони знають про це з

навчання. Особливо цікаво, коли викладач пояснює матеріал, наводячи приклади (де можна застосовувати ці знання, приклади з історії, соціології тощо).

5. Високий рівень соціальної і моральної свідомості. Найголовніша риса у викладача, як і сто років тому, — це любов до дітей. Вони навчаються в того, кого люблять. Друга, і не менш важлива риса, — здатність відійти від авторитарного формату і бути на рівні з дітьми. Це вирізняє класного викладача. Якщо сприймати дітей на одному рівні з собою, то можна навчитися від них не менше, ніж вони навчаться від вас.

«Місія сучасного вчителя і школи — навчити дітей бути гнучкими у змінах. Також — легко адаптуватися і вміти навчатися впродовж усього життя. Щоб це вдалося, самому треба бути зразком. Вчитель має або навчатися, або піти з цієї професії на відпочинок. Третнього не дано», — Зоя Литвин Голова громадської спілки «Освіторія», організаторка премії Global Teacher Prize Ukraine.

6. Здатність викладача навчатись і навчати інших. У першу чергу мова йде про вільне володіння інтернет – ресурсом.

Викладачі нашого коледжу під час дистанційного навчання проводили заняття онлайн за допомогою інтернет-платформ Zoom Video, Google Meet. Лекційний матеріал, тестові завдання та вказівки щодо виконання знаходились в Google Класах. А тому заняття були цікаві, змістовні та якісні.

«Вчитель має вміти мотивувати учня: до розвитку, до знання предмета, до пізнання світу. Це можна зробити лише тоді, коли любиш свою працю, коли ти відповідальний і відкритий до світу. Без мотивації не буде результату, а він має бути — тому що вже зараз можна сказати, що ІТ не замінить вчителя», — Павло Хобзей, заступник міністра освіти і науки України.

На мою думку, сучасний викладач повинен мати такі принципи: здоровий глузд, етичність, зручність, універсальність, витримка, розуміння. Він має бути готовий до змін. Наприклад: перехід на офлайн/онлайн навчання. Вміти гарно розмовляти, заохочувати до навчання, підтримувати дисципліну, розвивати учнів та допомагати їм. Одягатися вони повинні в зручний діловий одяг залежно від середовища. Зараз ІТ проникає в усі сфери життя, у тому числі в освіту. Тому вчителі повинні знати основи того, як зробити презентацію чи створити різнотипні завдання, посилання на онлайн-конференцію тощо.

Список використаних джерел:

1. Портрет ідеального вчителя очима батьків. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/portret-idealnogo-vchitelya-ochima-ukrayinciv-rezultati-internet-opitivannya> (дата звертання: 15.01.2022)

2. П'ять навичок які повинен мати вчитель майбутнього. URL: <https://osvitoria.media/experience/5-navychok-yaki-povynen-maty-vchytel-majbutnogo/>(дата звертання: 15.01.2022)

3. Сучасний педагог. URL: <https://wkola4.wixsite.com/wkola4/suchasnij-pedagog>(дата звертання: 15.01.2022)

4.Яким має бути сучасний вчитель . URL:
<https://osvitoria.media/experience/yakym-maye-butu-suchasnyj-vchytel/>(дата звертання:
 15.01.2022)

*Дикунець К. І., студентка
 Коростишівського педагогічного
 фахового коледжу імені І.Я. Франка
 Науковий керівник:
 Гордійчук О.М., викладач
 загальнотехнічних та спеціальних дисциплін
 Україна, м. Коростишів*

ВИКОРИСТАННЯ СЕРВІСУ YOUTUBE В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЗАКЛАДУ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

Постановка проблеми. Сучасний освітній процес характеризується змінами та динамікою. Відеоматеріали не є абсолютно новим словом у педагогіці та викладанні, проте використання відеохостингів має ряд позитивних впливів на сучасних здобувачів освіти, починаючи від підвищення заохочень студентів до покращення засвоєння матеріалів. На сьогоднішній день одним з найпопулярніших сервісів для поширення та перегляду відеоматеріалів є відеохостинг американської компанії Google – YouTube. Даний сервіс відомий як засіб самоосвіти викладачів та студентів, проте слід зауважити, що YouTube органічно функціонує в освітньому процесі вищих ланок освіти, серед яких і фахова передвища. Саме тому для нас важливо окреслити можливості використання сервісу під час освітнього процесу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. За останні роки значно збільшилася кількість досліджень, присвячених дистанційному навчанню та шляхам модернізації освітнього процесу загалом. Українські та зарубіжні вчені працюють над удосконаленням системи освіти та оптимізацією інструментів та платформ, що сприятимуть активному діалогу обох сторін освітнього процесу. Зокрема, учені І.Г. Захарова, М.І. Жалдак, Д.Л. Константиновський, В.Я. Нечаєв, І.В. Роберт, Н.В. Тихомирова та інші зробили свій внесок у обґрунтування проблем та можливих напрямків створення функціонуючого освітнього простору навчального закладу та його удосконалення.

Мета і завдання статті. Метою даної статті є окреслення можливостей використання відеохостингу YouTube в освітньому процесі фахового закладу освіти. Основними завданнями цієї статті є проаналізувати переваги та недоліки використання сервісу; окреслити доцільність використання сервісу; підтвердити ефективність використання YouTube під час занять.

Виклад основного матеріалу. Двосторонній освітній процес ставить перед собою низку освітніх завдань. Їх доцільність та ефективність у більшості випадків залежить від умов створених педагогічними кадрами для пізнавальної діяльності студентів. Забезпечення принципу наочності одна з найважливіших умов успішного засвоєння навчальних матеріалів.

Для задоволення потреб студентів сьогодення доцільно використовувати сучасні, якісні, цікаві відеоматеріали, які зможуть зацікавити їх за перші 10 секунд. Відео часто спонукає студентів до комунікативної діяльності, підвищує інтерес до

досліджуваної теми та дозволяє засвоїти до 65% матеріалу [3, с. 5]. Відтак, на сьогодні зростає кількість молоді, що обирає мультимедійний спосіб подання інформації, тому ми розглядаємо сервіс YouTube як зручний та ефективний інструмент подання інформації саме в освітній сфері. Зараз сервіс належить компанії Google, тому має зручний інтерфейс та колекцію з десятків тисяч відео.

Під час дистанційного навчання значення відеоматеріалів значно зросло. Наприклад, під час проведення спостережень уроків із методик навчання викладачі використовують відеоматеріали, транслюючи їх самостійно або підбираючи з сервісу YouTube. Такий підхід дає змогу студентам самостійно працювати над практичними роботами та, відповідно, підвищує рівень їх якості. Використання готових відео з сервісу дає змогу студентам передивитися відео в позанавчальний час. Це спонукає студентів опрацьовувати додаткові схожі матеріали.

Відеоматеріали корисні не лише для практичних робіт, а й для підготовки до лекційних та семінарських занять. Як було згадано вище, відеоматеріали вирізняються своєю ефективністю. Лекційні матеріали сприймаються набагато краще при використанні озвучених презентацій у форматі відео. Викладач має змогу зупинитися на найскладніших аспектах та пояснити матеріали ще раз або відповісти на питання студентів. Наприклад, для лекційного заняття з безпеки життєдіяльності викладачі використовують навчальне відео з сервісу YouTube, яке у повній мірі розкриває тему заняття.

У закладі відео часто використовується і на заняттях з іноземних мов. При використанні автентичних матеріалів враховується зміст, мовленнєва наповненість, чіткість звуку тощо. Використання таких матеріалів допомагають здобувачам освіти пристосуватися до мовленнєвого середовища, підвищують їх мотивацію до вивчення іноземних мов.

Не можна не згадати використання відео під час занять з економіки, соціології, культурології. Тут відеоматеріали мають ряд переваг, а саме: переймання досвіду закордонної організації виробництва; спонукає здобувачів освіти до критичного мислення; студенти частіше застосовують наявні знання та порівнюють їх з щойно отриманими.

Звичайно використання сервісу YouTube також має свої недоліки. Серед них: навчальне відео більше 10 хвилин може здаватися занадто довгим; додаткові ефекти часто відволікають студентів від основної інформації; студенти з гарно розвиненою зоровою пам'яттю мають перевагу над студентами з іншими типами. Викладачі закладу вміло використовують сервіс, уникаючи його недоліків та максимально адаптують сервіс для студентського сприйняття.

Висновки та перспективи подальшого розвитку. Отже, навчальні відео сервісу YouTube є ефективним способом подання інформації серед студентів навчального фахового закладу. На ряду з перевагами YouTube має також і свої недоліки, як і будь-який інший сервіс. Проте, при використанні відеоматеріалів викладачі вдало комбінують сучасні методики для уникнення можливих труднощів та кращого засвоєння матеріалу студентами. На сьогоднішній день використання сервісу на заняттях є необхідністю.

Список використаних джерел:

1. Курбатов О.П. Інноваційні технології навчання при підготовці кваліфікованих робітників в системі професійно-технічної освіти [Online] / Стаття надійшла до редакції 06.09.2005р. – Джерело: <http://refdb.ru/look/2119245.html> (accessed 18.06.2015)
2. Тарасенко В. Функціональність спеціалізованих інформаційно-аналітичних систем для підтримки інформаційно-навчальної діяльності [Online] /Тарасенко В.П., Михайлюк А.Ю., Сніжко М.В., Бігун Л.М.// Проблеми інформатизації та управління. – 2009.– 3(27).– р.123-125. Джерело: <http://www.researchgate.net/publication/265918503>
3. Pinson, Margaret H; Barkowsky, Marcus; Le Callet, Patrick. EURASIP Journal on Image & Video Processing. Dec2013, Vol. 2013 Issue 1, p1-12. 12p. DOI: 10.1186/1687-5281-2013-50.

*Панченко Діана Сергіївна,
 Гуцал Дарина Русланівна,
 студентки ВСП «Вінницький
 торговельно-економічний фаховий
 коледж КНТЕУ», науковий
 керівник: Солоненко Л. М.,
 викладач-спеціаліст вищої
 категорії комерційних дисциплін*

ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ВИКЛАДАЧІВ ВСП «ВТЕФК КНТЕУ» ОЧИМА СТУДЕНТІВ

Сучасні умови, які диктує нам процес діджиталізації суспільства вимагають від викладачів готовності до інформаційно-цифрової трансформації освітнього процесу, побудова індивідуального шляху навчання та організації процесу педагогіки вцілому, партнерства між педагогом, студентом та батьками.

Сама дифініція «діджиталізація» означає процес переведення різноманітної інформації у всіх її формах — графічній, звуковій, текстовій — у цифровий формат.

Тому, сьогодні люди вже не уявляють свого життя без гаджетів. Щодня ми проводимо купу часу, вдивляючись у екран телефону, монітор комп'ютера тощо. Для чого ж людина це робить? Добре, якщо вона використовує гаджет для свого розвитку – це й справді надає багато можливостей для навчання, здобування нових знань та корисних знайомств, пошуку необхідної інформації.

У сучасному світі освітній процес більше не обмежується навчальною аудиторією. Він триває все життя. Викладачі не стоять навпроти аудиторії, вони – її частина. Навчання – це двосторонній рух. Студенти мають багато крутих ідей, а викладачам просто потрібно надати ресурси для їх втілення. Технології – частина цих ресурсів. Освоєння нового може викликати фрустрацію, бо шукаючи у навчанні відповіді, ми часто наштовхуємося на нові питання. Та не треба цього боятися, бо поганих питань немає – окрім тих, що не було поставлено.

Загалом у європейських країнах поширена змішана система навчання: навички цифрової грамотності викладаються і як окремий предмет, і в рамках «традиційних» шкільних дисциплін. Учитель в епоху тотального доступу до будь-якої інформації має стати навігатором, навчити дитину алгоритму обробки інформації для вирішення потрібних завдань. І найголовніше — осмислено використовувати ці масиви даних.

Все більше українських коледжів та університетів вводять для більш ефективного навчального процесу різні допоміжні програми та навчальні сайти, якими студенти можуть користуватися, безпосередньо, під час навчального процесу. Навчальні платформи, освітні відео, ігри, VR та AR доповнюють заняття в аудиторії та сприяють зменшенню навантаження на викладача. Таке нововведення допомагає не лише запам'ятовувати чи знаходити інформацію швидше і простіше, а й полегшує роботу викладачів та економить час. Інновації допомагають створити педагогічно сильні навчальні активності, збільшують ефект від занять. Але, звичайно, вони не замінять викладача.[1]

Безперечно українські студенти сьогодні використовують комп'ютери на заняттях. Але мало хто вчить студентів користуватися гаджетами у вільний час: де шукати потрібну інформацію та яким джерелам довіряти. Дуже рідко можна зустріти в коледжах педагогів, які завдають, наприклад, надрукувати твір на комп'ютері. Проте в багатьох студентів є більш сучасні пристрої, ніж пропонує навчальний заклад. Та й інтернетом вони користуються активніше, ніж самі викладачі.

Сучасні технології – це наше майбутнє. Раціональне використання електронних девайсів в навчальному процесі зробить його цікавішим, динамічним та пізнавальним. Головне зберігати почуття міри.

Проте, не потрібно забувати, що використання технологічних пристроїв не є гарантією ефективного навчання. Оскільки, як зазначають педагоги, нову інформацію необхідно вміти осмислити, профільтрувати, опрацювати та практично перетворити, тоді вона стане знанням.

Отже, зважаючи з вище сказане, можна стверджувати, що гаджети є помічниками в навчанні, але вони не можуть повноцінно замінити викладача.

Узагальнюючи нові можливості, пов'язані з діджиталізацією університетів та коледжів у цифровому світі, важливо розуміти: як вона вписується в інші поточні глобальні зміни, а саме:

- Чи є цифровізація економіки, суспільства та людей проблемою для коледжу;
- Що означає «цифровий виклик» для управління розвитком ВНЗ, і як він має вплинути на систему фокусу розвитку.

Саме тому гаджети стали не від'ємною частиною нашого повсякденного життя і широко використовуються в навчальному процесі, особливо у ВСП «Вінницький торговельно-економічний фаховий коледж КНТЕУ». Ми провели невеличке дослідження і з'ясували, що у навчальному закладі більшість викладачів під час своїх занять використовують навчальний портал коледжу, де містяться презентації та практичні роботи кожного викладача з дисципліни, яку він викладає. Також є викладачі, які, окрім навчального порталу, використовують інші цікаві додатки та сайти.

З точки зору студентів, можемо стверджувати, що більшість викладачів пробують знайти цікаві сайти для допомоги нам у зрозумінні теми. Особливо це було

помітно під час дистанційного навчання. Викладачі складають кольорові презентації, які допомагають краще засвоїти викладену інформацію.

Для перевірки засвоєння нової теми деякі викладачі пропонують студентам пройти невеликий тест онлайн, де одразу ж видно результати усіх студентів. Яскравим прикладом цього є викладачка математики, яка в кінці пари проводить тест-гру у Kahoot і 3 студентам, які набрали найвищий бал ставить оцінки до журналу. Такий підхід заохочує студентів до навчання.

Проте інші викладачі теж не відстають. До прикладу, викладачі англійської мови дозволяють користуватися перекладачами онлайн, замість словників, а викладачі підприємництва дозволяють під час занять знаходити інформацію з певних тем чи під час практичних занять, користуватися інтернетом в пошуках нових законів чи прикладу різних заяв. Окрім цього викладачі теж на заняттях заходять у інтернет, щоб продемонструвати нам роботу різних підприємств, знайти сучасну інформацію тощо.

Також, у коледжі широко використовують така програма, як «GoogleКлас». У цьому віртуальному класі студенти взаємодіють з викладачами. GoogleКлас дозволяє студенту не тільки отримувати оцінки кожного заняття, а й, до прикладу, закривати пропущені заняття та працювати онлайн під час хвороби. Такі інновації допомагають економити час при підготовці до заняття та заохочують студентів до навчання.

Варто зауважити, що у коледжі функціонує електронна бібліотека, що дозволяє у будь який момент знайти потрібну книгу і мати її в телефоні, замість того, щоб носити важкий кейс із собою. Також це допомагає під час дистанційного навчання, коли немає можливості прийти і взяти потрібну книгу.

З боку студентів, можемо стверджувати, що цей підхід до навчального процесу є дуже цікавим і пізнавальним, адже під час заняття, ми не тільки занотуємо лекцію викладача, а й дивимося пізнавальні ролики, шукаємо самостійно випереджувальну інформацію, що дає можливість краще її запам'ятати, беремо активну участь в обговоренні вивченої теми.

Проте, студенти хотіли б дати декілька порад викладачам, для більш ефективної диджиталізації і більшого зацікавлення студентів:

- під час занять використовувати не лише презентації, а й відео або надавати можливість зробити студентам пошуково-дослідницьку роботу;
- застосовувати гру Kahoot для перевірки знань студентів;
- дозволити студентам вести електронні лекції (для бажаючих або тих у кого є можливість, адже це економить час студенту як у підготовці до занять чи й до екзамену, так і під час пари при складанні конспекту);
- використовувати більше сайтів на занятті для надання і перевірки знань студентів;

Отже, з вище викладеного матеріалу, можна зробити висновок, що викладачі у ВСП «Вінницький торговельно-економічний фаховий коледж КНТЕУ» мають доволі високий рівень «здітжиталізованості», це допомагає їм під час проведення занять зацікавлювати студентів під час навчального процесу. З певністю можна стверджувати, що використання мобільних пристроїв та програм у навчанні дає можливість студентам отримувати контрольований доступ до навчальних матеріалів, викладачам – керувати процесом навчання й відслідковувати його ефективність.

Викладачів ВСП «ВТЕФК КНТЕУ» із впевненістю можна назвати обізнаними й компетентними в застосуванні інформаційних та цифрових технологій. А подібні навички роботи із сучасним технічним забезпеченням дозволяє педагогу рухатися в ногу з часом та викладати матеріал згідно з європейськими стандартами.

Список використаних джерел:

1. radiosvoboda.org/a/28705680.html

*Парсяк Богдана Олександрівна,
студентка ВСП «Вінницький
торговельно-економічний фаховий
коледж КНТЕУ» науковий керівник:
Павлюк Л. Д., викладач суспільних
дисциплін*

ЯКИМ МАЄ БУТИ ПЕДАГОГ У СВІТІ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Сучасне суспільство вимагає творчих особистостей із високим рівнем інтелектуального розвитку, креативних можливостей, здатних до створення та засвоєння інновацій у будь-якій галузі. Це завдання закладено насамперед в систему освіти, відповідно й сама система освіти потребує принципово нових підходів як до процесу навчання і виховання підростаючого покоління, так і до підготовки й підвищення кваліфікації педагогічних кадрів [1].

Нині навчаються нові за типом мислення учні. Вони живуть в епоху інтернету і гаджетів, тобто педагоги сучасності працюють з «цифровими дітьми».

Тож яким сьогодні має бути педагог? Які форми, методи, технології може обирати, щоб педагогічна діяльність була сучасною, щоб забезпечувала вимоги здобувачів освіти? Найперше педагог має бути професіоналом. Професіоналізм є певним брендом сучасної освіти. Професіоналізм сприяє самореалізації педагогів, забезпечує якість навчально-виховного процесу, взаємодію з учнями, їх батьками та колегами. Сучасний учитель має бути готовим до нових змін, і не лише бути готовим а й сам запроваджувати, нести, реалізовувати ці зміни.

Ще сучасний учитель це педагог-новатор, який цікавиться сучасними нововведеннями та реалізує їх у своїй діяльності. Сьогодні говориться про академічну свободу – самостійність і незалежність учасників освітнього процесу під час провадження педагогічної, науково-педагогічної, інноваційної діяльності, що здійснюється на принципах свободи слова, думки і творчості, поширення знань та інформації, вільного оприлюднення і використання результатів наукових досліджень з урахуванням обмежень, установлених законом. Учителю потрібно довіряти, кожен керівник повинен знати, що вчителя не потрібно контролювати, що за будь-яких умов вчитель буде до уроку підготовлений, буде використовувати сучасні методи викладання, учні будуть зацікавлені уроком, батьки задоволені якістю знань учнів. За результативності роботи не буде потрібен контроль адміністрацій закладів.

Відповідно ст.54 п.2 Закону України «Про освіту» педагогічні працівники зобов'язані постійно підвищувати свій професійний і загальнокультурний рівні та

педагогічну майстерність; виконувати освітню програму для досягнення здобувачами освіти передбачених нею результатів навчання [2].

Як говорив давньогрецький філософ Платон, «Майстрами не народжуються, ними стають». Дійсно, вчитель повинен постійно вдосконалювати свої професійні якості, підвищувати професійну майстерність. Сучасні форми підвищення кваліфікації мають досить потужний арсенал різнопланових форм. Це і традиційні форми підвищення кваліфікації при інститутах післядипломної педагогічної освіти, це навчання за індивідуальними планами, це очно-дистанційні курси, це дистанційні курси, тренінги, участь у різних семінарах, конференціях тощо. Сьогодні є можливість навчатися на дистанційних курсах одночасно в різних місцях, тим паче є курси безкоштовні, є платні, на будь-який вибір вчителя [3].

Вчитель сьогодення повинен займатися самоосвітою і вчити вчитися протягом життя і учнів. Розвиток науки та поява нових технологій завжди стимулювала педагога до неперервного навчання протягом усього свого професійного життя. Основним змістом самоосвіти є оновлення та вдосконалення знань, його умінь і навичок для досягнення бажаного рівня професійної компетентності.

Життя в умовах, що постійно змінюються, потребує від освітянина розв'язувати нові нестандартні проблеми. Ознакою часу є підвищена професійна мобільність. Нові завдання розвитку освіти визначають й особливі вимоги до особистості вчителя та його професійної компетентності. Вчитель сьогодення має постійно працювати над удосконаленням професійних компетентностей.

Також основою підвищення професійної компетенції педагогів є активізація їхньої пізнавальної діяльності. Спонукає педагогів до творчого пошуку, розвивати в них здатність працювати в команді, відстоювати своїх позиції, обґрунтовувати власну думку й толерантно ставитися до чужої.

А ще у закладах освіти повинні бути створені умови для стимулювання творчого й професійного натхнення педагогів, створення умов для ефективної самоосвітньої діяльності. Адже краще працюється там, де є підтримка, де є команда, де реалізуються спільні задуми [4].

Отже, сучасний педагог - це освічена людина, яка постійно розвивається, підвищує свій освітній і культурний рівні, здатна активно й творчо діяти, за потреби корегувати зміст професійної діяльності, бути постійним носієм сучасного, є конкурентоспроможним, висококваліфікованим працівником, може генерувати ідеї, має кращі людські якості.

Так що ж повинен вміти сучасний педагог?

Бути артистом і режисером. В умовах пандемії вчителям доводиться ставати ще й співаками. Весною відомою всій Україні стала Ольга Халепа, шкільна викладачка біології з села Яковлівка в Харківській області. Вона по-новому підійшла до професії педагога — і стала однією з найпопулярніших «училок» серед підлітків. Ольга Халепа запропонувала учням уроки в абсолютно новому форматі. Про екологічні групи рослин, ґрунтове середовище та особливості грибів вона розповідає в форматі реп, а про важке вчительське життя заспівала в кліпі «Дистанцуха».

Бути просунутим чарівником. Вікторія Ломака, вчителька англійської мови з міста Суми перетворює стихію розваг на стихію навчання. Вона завжди в курсі того, що зараз подобається учням, і використовує їхні захоплення в освітніх цілях.

Люблять постити щось? Можна підписатися на щось корисне, наприклад, The New York Times. Завдання: написати там англійською мовою коментар про улюблену статтю, а вчителю надіслати копію. Діти залипають у Telegram? Класно! Проводимо самостійні роботи в створеному Telegram-каналі за допомогою опції «Опитування». Одразу бачимо набрані бали. Instagram — наше все? Без проблем. Будемо вчити англійську за сторіз королеви Британії та сторінками закордонних кумирів. Для цього потрібно лише на них підписатися. Тут тобі і читання, і аудіювання.

Від читання можна перейти і до письма: надіслати листа королеві Британії. Запитати, які природні пам'ятки у своїй країні полюбляє монарша особа. А потім... отримати відповідь із самого Віндзорського палацу з подякою за чудову марку з пам'ятками Сумщини. Тепер у королівській колекції поштових марок є і марка з України, а в учнів Вікторії — унікальний досвід спілкування англійською [5].

Зараз учням подобається, коли викладач добре володіє інтернет ресурсами і вчить користуватися ними учнів. Досить цікаво виконувати завдання на різних сайтах: проходити квест, розв'язувати приклади зовсім не звичним способом тощо.

Список використаних джерел:

1. Журнал «Практика управління закладом освіти» № 07, липень, 2016 р.
2. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145 –VIII ст.1, 2, 37
3. Журнал «Методист» №4, квітень 2017 р.
4. Журнал «Заступник директора школи» №01, січень, 2018 р.
5. Rubryka.com.

*Соць Ангеліна Василівна,
Черниш Інна Василівна,
студентки ВСП «Вінницький торговельно-
економічний фаховий коледж КНТЕУ»,
науковий керівник: Мельник О.А.,
викладач філологічних дисциплін*

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Цифрові технології освіти - це спосіб організації сучасного освітнього середовища, заснований на цифрових технологіях.

Цифрові технології розвиваються із величезною швидкістю. Багато сфер діяльності переходять на цифрові системи: лікарні, заклади громадського харчування, навчальні заклади. Експерти дедалі частіше говорять про перехід навчальної програми в електронний формат. Коли цей задум втілиться в життя, зміниться як система освіти, так і її сенс і призначення.

Сучасні форми навчання докорінно відрізняється від старої системи.

Цифровізація освіти – саме так називається процес переходу на електронну систему.

Навчальні матеріали, плани, заняття, журнали та щоденники - все це переходить в онлайн-версії. Студент відвідує заняття, не виходячи з дому, через Інтернет.

Створюються електронні ресурси, на яких здобувач освіти знаходить докладну інформацію для занять.

Навчальні заклади поступово оснащуються сучасними технологіями: комп'ютери, планшетні панелі. У кожному закладі проведено Інтернет для доступу до інформаційного контенту.

Викладачам доводиться навчатися нової системи освіти. Ця професія повністю змінюється. Цифровізація має на увазі самостійне вивчення матеріалу. Педагог виступає у ролі помічника, куратора, до якого доводиться звертатися лише за необхідності.

Актуальністю цього дослідження є поки що низький рівень знань викладачів щодо використання цифрових технологій як інструменту навчання. Відповідно до концепції електронної освіти 2020-2025 року, викладачі навчального процесу мають пройти професійну підготовку з електронної освіти.

У сучасному суспільстві за соціально-економічних умов і використання цифрових технологій, що постійно змінюються, змінилися вимоги до вищої школи та випускників:

- кваліфікованість педагогів;
- методики нового покоління.

Основні переваги цифровізації:

- Привчання до самостійності. Оскільки майбутня система має на увазі самостійну роботу, учень з дитинства зрозуміє, що він сам повинен прагнути знань. Таке виховання надалі зробить характер людини твердішим. Без зайвої турботи педагогів учень досягне вищих результатів. Самомотивація – найкращий стимул в освіті.

- Відсутність паперової тяганини. Цифрова освіта позбавляє людину від гори паперів та книг. У комп'ютері вмістяться всі підручники та посібники, а планшет замінить робочі зошити.

- Економія. Так як цифровізація позбавляє паперових версій, батькам не доведеться витратити гроші на зошити, підручники, ручки та іншу канцелярію. Тим більше, шкільне приладдя дуже дороге. Електронні версії необхідно буде замінювати на нові лише у разі поломки старої техніки.

- Спрощення роботи освітян. Професія викладача вважається однією з найскладніших. На виховання особистості витрачається багато енергії та нервів. У цифровій системі робота вчителя має на увазі лише допомогу. Педагог задає напрямок, за яким розвиваються учні.

- Крок у майбутнє. Перехід до цифрової освіти - це значний етап створення Інтернет-технологій. Наразі наука розвивається з великою швидкістю, щодня з'являються нові структури. Цифровізація навчання допоможе студентам краще орієнтуватися в інформаційному світі у майбутньому.

Недоліки онлайн-освіти:

- Ризик негативного результату. Ці зміни будуть кардинальними. Немає можливості точно сказати: чи буде таке нововведення позитивним. Ця система застосовується вперше, тому порівняти з чимось подібним не вдасться.

- Відсутність творчості. Вчені довели, що колірне оформлення допомагає людині краще запам'ятати інформацію. Навіть дорослим рекомендується створювати свої записи з невеликими коригуваннями. Це також сприяє розвитку творчих здібностей. Проте інформаційні технології унеможливають проявити себе. Електронні версії мають «сухий» характер. Дитина швидко звикне до нудної оповіді.

- Зниження інтелектуальної активності. Це можна спостерігати вже зараз. Людині немає потреби розмірковувати про щось, вона перестала самостійно добувати інформацію. Достатньо мати доступ до Інтернету, щоб дізнатися необхідні відомості. Це призводить до ослаблення розумових здібностей.

- Погана соціалізація. Коли студент уперше приходять до навчального закладу, є лише мала ймовірність, що він зустрине знайомого. Дитина відразу потрапляє до іншого соціуму, де нікого не знає. В установі він отримує не тільки знання, а й знаходить друзів, навчається взаємодіяти із суспільством. Інформаційна система значно знижує рівень соціалізації людини. Це вплине на розвиток особистості.

- Проблеми із фізичним розвитком. Зір та дрібна моторика зміняться насамперед. Тривале перебування за екранами призводить до очної втоми. Згодом з'являться: сухість; почервоніння; роздратування; погіршення зору. У наступних поколіннях вже навряд чи знайдеться людина із добрим зором.

- Абсолютний контроль. Це відноситься до студентів, педагогів та батьків. На кожну людину заводиться особиста справа, збирається докладна інформація про сім'ю. Це спричинить тотальний контроль суспільства. Якщо міркувати на нижчому рівні: дитина не зможе нічого приховати від дорослих. Раніше можна було заховати щоденник, виправити оцінку, промовчати про зауваження. У майбутньому такої нагоди не буде, що погано для дітей. Це помітно вдарить по самостійності. Коли дитина стикається з проблемами, вона намагається їх вирішити сама, хоч і не правильними способами.

- Функція освітян. Після цифровізації поняття вчителя повністю змінено. Професіоналів замінять роботи та віртуальні системи. Люди втратять роботу.

Отже, пропонуємо декілька порад щодо запровадження нових технологій в навчальному процесі:

1. У закладах передвищої освіти необхідно запровадити електронний журнал, з яким мають працювати не лише викладачі, а й студенти та батьки, в якому можна переглянути електронний розклад, позначки та завдання, а також за допомогою повідомлень вести листування з викладачами, так сформувати електронну культуру користувача.

2. Також можна запровадити електронну бібліотеку, яка буде розміщуватись на сайті навчального закладу.

Список використаних джерел:

1. Биков В.Ю. Моделі організаційних систем відкритої освіти : монографія / В.Ю. Биков. – К. : Атіка, 2009. – 684 с.
2. Гончаренко С.У. Український педагогічний енциклопедичний словник. Видання друге, доповнене і виправлене – Рівне: Волинські обереги, 2011. - 522 с.

3. Заболотний В.Ф. Дидактичні засади застосування мультимедіа у формуванні методичної компетентності майбутніх учителів фізики : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. пед. наук : спец. 13.00.02 “Теорія та методика навчання (фізика)”/В.Ф. Заболотний . – Київ. – 2010. – 38 с.

4. Коваль Т.І. Підготовка викладачів вищої школи: інформаційні технології у педагогічній діяльності : навч.-метод. посіб. / Т.І. Коваль. – К. : Вид. центр НЛУ, 2009. – 380 с.

5. Козлакова Г.О. Теоретичні і методичні основи застосування інформаційних технологій у вищій технічній освіті: Монографія. – К. : ІЗМН, ВІПОЛ, 1997. –180 с.

*Цимбалюк Валентина Сергіївна,
студентка ВСП «Вінницький
торговельно-економічний фаховий
коледж КНТЕУ»,
науковий керівник: Шмалій Л. І,
викладач історії*

ПЕДАГОГ 21 СТОЛІТТЯ ОЧИМА ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

До недавніх часів система освіти в Україні, як і в більшості світових країн, заохочувала учнів до накопичення ними знань. Поширена думка, що така освітня система сформувалася в епоху індустріалізації. Напочатку минулого століття великим промисловим підприємствам не були потрібні співробітники, які вміють мислити і критично оцінювати ситуацію. Працівникам фабрик і заводів достатньо було володіти певними знаннями і щодня по 8–10 годин механічно виконувати однотипні операції.

Сьогодні ж ситуація в усьому світі кардинально змінилася. Рутинні операції конвеєрного виробництва виконуються автоматично за рахунок автоматизації і цифрових технологій. Вимоги до майбутнього персоналу зовсім інші. Відповідно, і дітей у наш час потрібно навчати по-іншому: не просто накопичувати і відтворювати знання, а вчити їх мислити, самостійно видобувати потрібну їм інформацію і критично її оцінювати.

В добу, коли, завдяки Інтернету, учні знають іноді більше, ніж учитель, педагоги з передатчиків знань перетворюються на організаторів. Багато існуючих на цьому етапі професій скоро просто зникнуть, але з’являться нові. Самого уміння читати, писати і рахувати у майбутньому буде недостатньо. Потрібні будуть такі наскрізні вміння, як здатність до співпраці, уміння знаходити нестандартне рішення і навчатися новому. Саме на формування таких умінь і має бути направлена діяльність сучасних педагогів майбутнього [1].

У всьому світі бізнес та освіта переживають новий конфлікт поколінь. Пріоритетне завдання освіти XXI століття передбачає орієнтацію на інтереси особистості, які б відповідали сучасним тенденціям суспільного розвитку; створення передумов розвитку творчих здібностей людей; формування здатності адаптуватися до змін, що відбуваються в суспільстві, перехід на нові імперативи мислення і нові способи перетворення дійсності. Упроваджена в Україні освітня реформа покликана змінити підхід до навчання в умовах загальної тенденції змін розвитку особистості,

соціуму, принципових змін у світових системах відносин та взаємодій. В умовах модернізації української системи освіти особлива увага приділяється реалізації компетентнісного підходу в освітньому процесі. Такі завдання потребують глобальної трансформації стереотипів формування професійних компетентностей, зміни ціннісних орієнтацій та зародження нових здібностей освітян. Та які б реформи не відбувалися в системі освіти, зазвичай у кінцевому результаті вони зводяться до конкретного виконавця – педагога [2].

Про підготовку вчителя нової генерації в рамках компетентнісного підходу йдеться в основних документах про освіту. Зокрема, у новому законі «Про освіту» компетентність декларована як динамічна комбінація знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистісних якостей, що визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність [3].

Професійна компетентність – це базова характеристика діяльності спеціаліста, вона включає як змістовий (знання), так і процесуальний (уміння) компоненти й має істотні ознаки, а саме мобільність знань, гнучкість методів професійної діяльності і критичність мислення. На основі цього запропоноване таке розуміння професійно-педагогічної компетентності. Професійно-педагогічна компетентність вчителя є складною багаторівневою стійкою структурою його психічних рис, що формуються внаслідок інтеграції досвіду, теоретичних знань, практичних умінь, вагомих для вчителя особистісних якостей і має окреслені суттєві ознаки (мобільність, гнучкість і креативність мислення).

Аналіз робіт Н.Хомського, Р.Уайта, Дж.Равена, Н.Кузьміної, А.Маркової, В.Куніциної, Г.Беліцької, Л.Берестової, В.Байденко, О.Хуторського, Н.Грішанової та ін. дозволяє умовно виділити етапи становлення компетентнісного підходу в освіті. Перший етап (1960–1970) – характеризується введенням у науковий апарат категорії «компетенція», створенням передумов розмежування понять компетенція / компетентність. З того часу в руслі трансформаційної граматики і теорії навчання мовам починається дослідження різних видів мовної компетенції, введення поняття «комунікатив на компетентність» (Д.Хаймс). Другий етап (1970–1990) – характеризується використанням категорії компетенція / компетентність у теорії і практиці навчання мові (особливо нерідної), професіоналізму в управлінні, керівництві, менеджменті, у навчанні спілкування. У цей час розробляється зміст поняття «соціальн компетенції / компетентності». У роботі Дж. Равена «Компетентність у сучасному суспільстві», опублікованій у 1984 р., дається розгорнуте тлумачення компетентності. Автор вважає, що вона складається з великого числа компонентів, багато з яких відносно незалежні один від одного, деякі компоненти належать швидше до когнітивної сфери, а інші – до емоційної, ці компоненти можуть замінювати один одного як складові ефективної поведінки. При цьому, як підкреслює Дж. Равен, «види компетентності» суть «мотивовані здібності». Третій етап (1990ті – теперішній час) – пов'язаний із загальноєвропейською і навіть загальною світовою тенденцією руху «від поняття кваліфікації до поняття компетенції». За аналізом праць науковців можна визначити такі ключові компоненти професійної компетентності.

1. Інформаційна компетентність, яка передбачає володіння інформаційними технологіями, уміння опрацьовувати різні види інформації. Серед них уміння й навички роботи з друкованими джерелами, уміння здобувати інформацію з інших джерел, переробляти її відповідно до цілей і завдань педагогічного процесу.

2. Комунікативна компетентність – це вміння вступати в комунікацію (спілкування), бути зрозумілим, спілкування без обмежень. Ці вміння допомагають зрозуміти інших (учнів, учителів, батьків).

3. Продуктивна компетентність – це вміння працювати, отримувати результат, ухвалювати рішення та відповідати за них. Більшість науковців серед ключових компетенцій учителя на перше місце ставить саме продуктивну компетентність.

4. Автономізація на компетентність – це здатність до саморозвитку, творчості, самовизначення, самоосвіти, конкурентоспроможність. Адже вчитель перш за все вчиться сам, це вічний учень.

5. Моральна компетентність – це готовність, спроможність і потреба жити за традиційними моральними нормами.

6. Психологічна компетентність – це здатність використовувати психологічні засоби навчання в організації взаємодії в освітній діяльності.

7. Предметна компетентність, до змісту якої входить володіння певними засобами навчання у сфері навчального процесу (спеціальність). Це сукупність умінь і навичок, необхідних для стимулювання активності як окремих учнів, так і колективу в цілому. До неї входять уміння вибрати правильний стиль і тон у спілкуванні, управляти їх увагою, темпом діяльності.

8. Соціальна компетентність – це вміння жити та працювати з оточуючими.

9. Математична компетентність – це вміння працювати з числом, числовою інформацією.

10. Особисті якості вчителя (це теж одна з найголовніших складових професійної компетентності) – доброзичливість, чуйність, урівноваженість, витонченість, толерантність, рефлексія, людяність [2].

Поява так званого інтернет-покоління – феномен інформаційної доби. Його представники народились і вирости в цифрову епоху, вони знають про комп'ютери і Інтернет набагато більше, ніж їхні батьки і вчителі. При цьому сучасні молоді люди, що вирости в епоху знань в різних країнах світу, мають спільні риси і потреби.

Тому потрібно застосовувати нові методи та враховувати сучасні потреби інтернет-покоління:

- прискіпливий аналіз події;
- швидкий здобуток інформації;
- відкрита взаємодія із представниками різних керівних структур;
- вільне висловлювання власних думок;
- поєднання навчання, роботи і суспільного життя із розвагами;
- взаємодія і співробітництво в різних сферах життя;
- нововведення в галузі виробництва і в житті.

Перераховані вище потреби інтернет-покоління висувають до освітян XXI століття нові вимоги. Сьогодні учитель має не тільки дати дітям знання з певної галузі науки чи мистецтва, а й сформувані ті навички, що допоможуть молодим людям

досягнути високих результатів у майбутньому, в повній мірі реалізувавши свій творчий потенціал [1].

Нещодавно завершилось опитування для вчителів і батьків учнів щодо їхніх очікувань від сучасних педагогів. Опитування відбулось у межах національної кампанії «Класний вчитель» і проводилося за сприяння Міністерства освіти і науки України.

В опитуванні взяли участь 642 респонденти з усіх областей України, які самостійно відносили себе до умовних груп батьків (мають дитину шкільного віку) чи вчителів (я вчитель; я вчитель і маю дитину шкільного віку; в моїй сім'ї є вчителі).

Опитуваним запропонували сформулювати портрет ідеального вчителя, обравши найважливіші компетентності, якими той має володіти. Ці компетентності, зокрема, закладені в новий професійний стандарт вчителя, який був затверджений наприкінці 2020 року.

Загалом, на думку більшості опитаних українців, учитель має надихати, розуміти та поважати учнів, уміти розкривати їхній потенціал і бути відкритим до спілкування та постійного самовдосконалення [4].

Ось такий портрет сучасного вчителя, очікуваний батьками:

- повага до кожного учня, рівне ставлення до всіх – 72% ;
- вміння зацікавити навчанням, надихати учнівство – 70% ;
- розуміння дітей, вміння знаходити з ними спільну мову – 67% ;
- здатність розкривати учнівський потенціал – 51% ;
- комунікабельність, відкритість до спілкування – 48% ;
- терплячість та самоконтроль – 43% ;
- турбота про здоров'я та емоційний стан учнівства – 36% ;
- оригінальний стиль викладання – 33% ;
- вміння розв'язувати конфлікти – 31% ;
- досконале знання свого предмета – 30% ;
- вимогливість до учнівства – 22%.

Саме ці компетенції, на думку респондентів, є визначальними для недопущення конфліктів, булінгу та інших порушень прав дитини.

Бачення і вчителів, і батьків зійшлося також щодо іншого важливого завдання – налагодження вчителями партнерських відносин з учасниками освітнього процесу, де основні визначальні компетентності:

- комунікабельність – 64% ;
- вміння вирішувати конфлікти – 63% ;
- відповідальність, терплячість та самоконтроль – 60%. (рис. № 1)

Найголовнішими навичками педагогів у контексті впровадження інновацій у навчальному процесі є:

- бажання та прагнення вчителів до розвитку, а саме здатність навчатись впродовж життя – 70% ;
- використання творчого підходу до викладання – 65% ;
- готовність до змін – 63% [4].

Отже, перераховані вище потреби інтернет-покоління висувають до освітян XXI століття нові вимоги. Сьогодні учитель має не тільки дати дітям знання з певної галузі науки чи мистецтва, а й сформувати ті навички, що допоможуть молодим людям досягнути високих результатів у майбутньому, в повній мірі реалізувавши свій творчий потенціал. Відповідно, і дітей у наш час потрібно навчати по-іншому: не просто накопичувати і відтворювати знання, а вчити їх мислити, самостійно видобувати потрібну їм інформацію і критично її оцінювати.

Список використаних джерел:

1. Навички сучасного вчителя 21 століття URL: <https://uchilka.in.ua/navychky-vchytelya-hhi-stolittya-yaki-vony/>
2. Блінова О. В, Мельник Л.І « Ідеальний педагог 21 століття» URL: <https://vseosvita.ua/library/idealnij-vcitel-21-stolitta-449810.html>
3. Закон України про освіту від 05.09.2017р
4. Портрет ідеального вчителя очима українців. Офіційний сайт Міністерства освіти України URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/portret-idealnogo-vchitelya-ochima-ukrayinciv-rezultati-internet-opituvannya>

